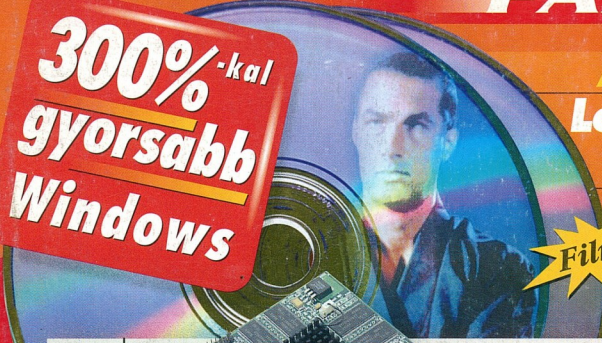

Computer

XII. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

PANORÁMA

**300%-kal
gyorsabb
Windows**

A CD-MELLÉKLETEKEN

Lotus SmartSuite ME

150 000 (2. rész)
FORINT ÉRTÉKBEN

A HAZAFI (Steven Seagal) Színes
amerikai kalandfilm III/3

Film

TELJES VERZIÓK

- AbiWord 0.7 • OpenOffice 625 • Phoenix Object Basic
- Gnome Toaster • KDE 2.1.1 (SuSE-hoz) • Ground Zero
- DirectX 8.0 • Rosetta Stone • Talk to Me • ClipDIC

FÓKUSZBAN: Projektmenedzsment

TESZTEK

**VIDEO-
KÁRTYÁK**

**MP3-
lejátszók**

**Bot-
kormányok**

GYAKORLAT
**Mobiltelefon
programozása**

- Grafikus kártya beszerelése
- Hatásos bemutatók villámgyorsan
- Billentyűkombinációkkal a Wordben

**LINUX
rovat**

**Computer PANORÁMA
Business**
Üzlet és informatika

**A VILÁG NAGY
VÁROSAI!**
98. oldal
Nyereményjáték

**Nők az
információ-
technológiában**

**ÚJ ROVAT:
Computer Pro**

ComPass

**Nyomtalanul a weben
Utazási ajánlatok**

Online mozi
GSM fényképezőgép
Embrió atlasz
A Mars-program titkai

JOGI ESETEK

TULAJDONOSOK:

Még több erő ajándékba

Ha most vásárol hp LH 6000 vagy LT 6000r netszervert 2 vagy 3 processzorral, egy Xeon™ proceszort kap hozzá ajándékba! Ha pedig 4 proceszoros szervert vásárol, 2 darab Xeon™ processzor az ajándék!

invent

- Intel® Pentium® III Xeon™ Processor, 700 MHz
- 256 MB standard RAM (8 GB-ig bővíthető)
- 2 csatornás RAID Controller
- 12 Hot swap winchester hely
- 8 szabad PCI bemenet (ebből 4 db hot plug)
- 3 év helyszíni garancia, másnapi megjelenéssel
- Rack-es változatban is

TOVÁBBI INFORMÁCIÓÉRT HÍVJA VEVŐSZOLGÁLTATUNKAT VAGY KERESSE FEL WEBLAPUNKAT!

(1) 382 1111

www.hp.hu/pc_szerverek/lh6000

Computer Pro

Megszokhatták már olvasóink, hogy a Computer Panoráma minden hónapban valami újdonsággal, újtással rukkol ki. Persze mi is, mint mindenki, maradhánk a megszokott kerékvágásban, de nem tethjük: változik a szakma, s nekünk vele együtt változunk kell.

Változnak például a súlypontok: míg évekkel ezelőtt hardver-szoftverből állt a számítástechnika, addig mára az internet vagy a mobilkommunikáció lett a legtöbbit hangoztatott „szakszó”.

S változnak olvasóink is. Egyre többen vannak közöttük, akik nemcsak kikapcsolódásra használják a számítógépet, hanem mindennapjuk szerves részévé vált a PC. Egyre több olvasónk tölt be felelős pozíciót, s igényel információkat szakmai döntéseikhez. Szüksége van arra, hogy tudja, mik történnek a világban, milyen termékújdonságok jelentek meg a piacon, milyen események zajlanak az informatikai cégek háza táján. És egyre több olvasónk van, akik immár nem tejfőlésszajú amatőrök, akiknek gondot okoz egy plug and play modem telepítése, hanem profzionális felhasználók, akik programozóként vagy rendszergazdáként az informatika élvonalában dolgoznak.

A Computer Panoráma s mindig figyelembe vette az olvasók kívánságait, s most újabb meglepetéssel vált: júniusi számunktól kezdve a „hivatásos” informatikusok még több érdekességet olvashatnak lapunkban, az újonnan elindított Computer Pro rovattunkban.

Új rovattunk minden alkalommal néhány „keményebb” témát dolgoz majd fel. E tekintetben nem leszünk „válogatósak”: éppúgy foglalkozni fogunk programzással kapcsolatos kérdésekkel, mint mondjuk a hálózati architektúrák rejtelmeivel. Szerzőink részben maguk is profi informatikusok, részben külföldi szakemberek, többek között német kiadóink munkatársai.

Már most látjuk, hogy olyan területre „tévedtünk”, amely szinte kimeríthetetlen forrása a különféle témáknak, érdekességeknek. Szinte mi magunk is kíváncsian várjuk a folytatást, hiszen hosszú időre tervezni lehetetlen. Az informatika ugyanis minden napra tartogat valami meglepetést.

BÁNYAI FERENC

MÁR A KÖNYVESBOLTOKBAN!

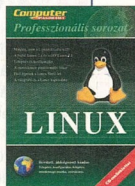
Egyszerűen, érthetően a CD-írásról

- CD-írók szupertesztje
- CD-író programok bemutatása
- A CD-író beszerelése
- Az írható CD-k jellemzői
- Mik azok a túlméretes CD-k?
- Régi hanglemezek CD-re vitele
- A kompaktlemez mint háttértár
- Az MP3-as fájlok és az írható CD-k
- Hogyan másoljunk DVD-t CD-re?

LINUX

- GO!Linux és SuSE Linux 7.x
- A telepítéstől a napi használatig
- Mi az a Linux parancssor?
- Közelről a KDE grafikus felület
- Internet konfigurálás Linux alatt
- Linuxos irodai csomagok
- Multimédiás alkalmazások Linux környezetben
- A legújabb linuxos játékok
- Fejlesztőkörnyezetek a Linuxhoz

AJÁNDÉK!

Az akció a készlet erejéig érvényes!

Fizessen elő a Computer Panorámára mindössze

9999 Ft-ért

és válasszon négy ajándék CD-nk közül!

Révai Nagy Lexikona (hypertextes)/ Beszélő szótár (angol-magyar, magyar-angol)/ 3D Lakástervezés/ GSM Enciklopédia

Computer Panoráma Kiadó Kft., 1091 Budapest, Üllői út 25. Telefon: 456-6963, 456-6964, E-mail: terjesztes@cpanorama.hu

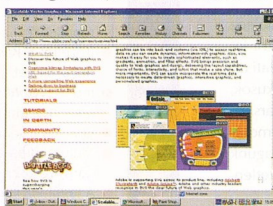
32 Videokártyák tesztje

A számítógépes grafika – legyen szó professzionális vagy otthoni képkalkotásról – még mindig a számítástechnika legdinamikusabban fejlődő ágainak egyike. Tesztünkben komolyabb megkötés nélkül próbáltuk ki azokat a videokártyákat, amelyek az árak szerint a közép-felső osztályt fedik le.

66 Skálázható vektorgrafikák

Helyet takarít meg, villámgyorsan alkalmazkodik és nem egyetlen gyártó tulajdona: az új grafikai adatformátumú SVG-ből (skálázható vektorgrafikák) akár internetes szabvány is lehet. Írásunkban felvesszük az SVG előnyeit, hátrányait, és megvizsgáljuk az új formátum kilátásait.

82 AMD Athlon 1,2 GHz kontra Intel Pentium 4

Az Intel hosszú éveken át uralta a processzorok piacát. A fordulatot az Athlon hozta meg, az a központi egység, amellyel az AMD először az élre tudott törni. Az Intel most a Pentium 4-től várja, hogy visszaszerezze számára az elsőbbséget. De vajon sikerül-e ez neki?

AKTUÁLIS

Egy kis statisztika – SMS-áradat 21

JOG

Szerzői jog a munkahelyen –
Kié a táblázat? 24

FÓKUSZBAN

Bevezetés a projektek világába –
Mindennek a kezdete: a módszer 26
Goldratt-módszer –
A korlátozások elmélete 30

HARDVER

Videokártyák – Felsőbb osztályba léphet 32
Hordozható MP3-lejátszók – Mobil zenecodák 46
Botkormányok tesztje – Játékszenvedély 56
Gyorsteszt 81
Anoto, az új íróeszköz – Digitális varázstoll 87

GYAKORLAT

Videokártyák beszerelése – Egyszerűen, gyorsan 43
Grafikus kártyák – Melyiket a sok közül? 44
Határidők a Lotus Organizerrel – Újszerű időbeosztás 78
A WML és a WMLScript – A mobiltelefon programozása 89

COMPUTER PRO

Skálázható vektorgrafikák – Nyílik a weben 66
E-business – A biztonság kilenc összetevője 69
Starfire, a szuperszámítógép – Az első ötszáz között 72

SZOFTVER

Lotus SmartSuite Millennium Edition (2. rész) –
1-2-3 és Freelance Graphics 76
DirectX 8.0 – PC-dopping 86

SZORÍTÓ

AMD Athlon 1,2 GHz – Intel Pentium 4 –
Gigázok harca 82

LINUX

SuSe Linux 7.1 –
Egyszerű telepítés 92

A Computer Panoráma az IVSZ tagja

TÁVKÖZLÉS

Ericsson T20 – Érzelem és értelem	95
--------------------------------------	----

INTERNET

Gyöngyhalászat	96
Nyomeltakarítás	99
Szélesen ajánljuk	101
Hálójárat	102
Játék és valóság	103

MULTIMÉDIA

Filmszínház a lakásban (2) – Tovább az álmok felé	104
THX minősítés – Csúcsmínőségű hang és kép	107

DVD

DVD-lemezajánló	108
-----------------	-----

WINDOWS/GYAKORLAT

300 %-kal gyorsabb Windows – Szélesben	113
Word – Billentyűparancsok	119
PowerPoint – Prezentálj okosan!	123

ÁLLANDÓ ROVATOK

Tartalom	1
Tartalom	2
CD-melléklet	6
Hírek, újdonságok	10
Olvasói rovat	22
Computer Panoráma – Business	129
ComPass	145
Osztályozzon bennünket!	156
Adatbank	157
Előzetes	158
CP-szolgáltatás	159
Impresszum	159
CP-interjú	160

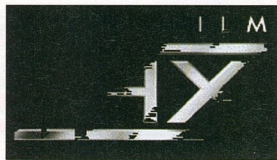
A Szonda Ipsos és a GfK Hungária piacutató intézetek Médiaanalízis című munkája szerint olvasóink kimagasló jövedelemmel rendelkező, többnyire vezetőbeosztásban lévő fiatal, illetve középkorú férfiak. A számítástechnikán kívüli kiemelten érdeklődnek a technikai témák – szórakoztatóelektronika, autók – iránt, de nagy jelentőséget tulajdonítanak a környezetvédelemnek is.

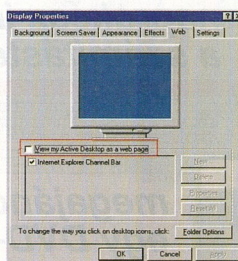
Tavaly ősszel indult be a Median webaudit, amely honlapunk látogatottságát is méri. Nyitóoldalainkat, a kutatások alapján, havonta több mint 30 ezren töltik le, az ingyenes hírlevelünket előfizetők száma pedig meghaladta a 2000-et.

107 THX minősítés

Nemrég a PC-k világában is megjelent a THX fogalom. A Lucasfilm által kidolgozott THX PC-minősítés egy olyan garancia, amely a legkényesebb ízlésű multimédia-rajongót is ki fogja elégíteni. A THX olyan hang- és látványvilágot ígér a PC-n DVD-nézés, játék és zenehallgatás közben, amellyel eddig nem találkozhattunk.

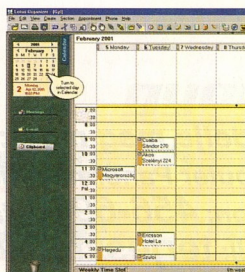
113 300%-kal gyorsabb Windows

Mérgelődünk, mivel a számítógéppel végzett műveletek során várakoznunk kell? Akkor növeljük meg a rendszerünk hatékonyságát! A cikkünkben között ötletekkel formába hozhatjuk és minden eddiginél gyorsabbá tehetjük Windowsunkat.

78 Határidők a Lotus Organizerrel

Múlt havi számunkban kezdtük el közre adni a Lotus népszerű irodai programcsomagját, a SmartSuite ME-t. Ezúttal a csomag határidőnaptár részéhez közlünk jól használható tippeket és trükköket.

Mozizzon velünk!

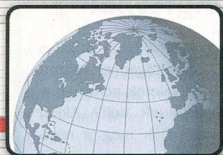
**Computer Panoráma előfizetés
+ LG DRD 8120B DVD-lejátszó =**

= 24990 forint

Fizessen elő, mert ...

az elsők között, az otthonában
kapja meg az újságot,

naprakész információkhoz juthat
a számítástechnika világából

megajándékozunk Önt
egy DVD-lejátszóval

Rendelje meg most:

Computer Panoráma Kiadói Kft., 1091 Budapest, Üllői út 25.

Telefon: 456-6963, fax: 456-6970

E-mail: terjesztes@cpanorama.hu

Még több információ: www.computerpanorama.hu

**LG DRD 8120B
DVD-lejátszó**

gyors
megbízható
nélkülözhetetlen

Az akció a készlet erejéig érvényes!

Egyéb programok

GRAFIKUS PROGRAMOK

- Actual Drawing
- ButtonFly 1.2
- CD Jewel Case and Label Creator
- PaletteMaker 1.2
- Power Wallpaper Changer 3.2
- Rippling Water Screen Saver 3D Edition
- GL-Animator 1.51
- Thumb Navigator
- VillageMark
- Xara 3D4
- IconCreator 3.0
- Photo-Brush
- TwiplT 1.0
- Water Scenes

HÁLÓZATI PROGRAMOK

- Gabasoft Emotion 3.01
- Gammadyne Mailer 13.2
- MyWebServer
- TransSoft's Performer 3
- Popup Ad Filter
- Pop-Up Stopper
- SubmitWolf PRO 4.02
- Whatsup Gold
- Advanced Direct Remailer 2.1
- Active Phone Server
- DeviceLock Me 1.3
- Flexiblesoft Dialer 1.4
- AD MailBox Manager
- PopScan v3.2
- Secure Disk Pro
- Spcrecm v3.15
- TracePlus
- TracePlus/Ethernet
- TracePlus/2 Web Detective
- TracePlus/Winsock
- Worm Detector 2.50

ZENEI PROGRAMOK

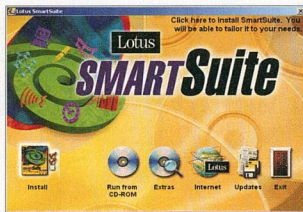
- Buzz 1.2 Millenium Pack
- Digital Ear Demo
- Uplister Beta
- MadTracker 2.0

Computer Panoráma

150 EZER FORINT ÉRTÉKŰ

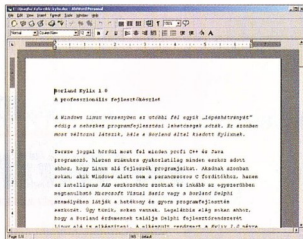
LOTUS SMARTSUITE MILLENNIUM EDITION 2. RÉSZ

TELJES VERZIÓ Ezúttal egy táblázatkezelőt és egy bemutatókészítőt adunk közre. A program teljes verzió. Bizonyos programrészek működéséhez a területi beállításokat angolra kell változtatni a *Vezérlőpultban!*

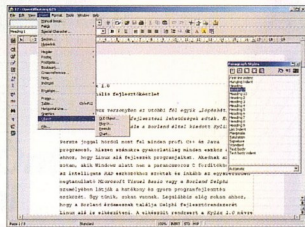
ABIWORD 0.7

TELJES VERZIÓ Az AbiWord teljes értékű szövegszerkesztő program. Aki nem vágyik hatalmas irodai rendszerre, minden bizonylan örömmel fogja használni e kicsiny, de szinte mindent tudó szövegszerkesztőt. Bár menteni nem képes Microsoft Office formátumban, importálási lehetősége azért van. Az elkészült dokumentumokat pedig saját formátumban vagy HTML és RTF fájlként rögzíthetjük.

OPENOFFICE 6.25

TELJES VERZIÓ Az OpenOffice már volt vendége lemez-mellékletünknek, de azóta bizony sokat fejlődött. Immár kompatibilis a Microsoft Office állományaival (Word, Excel, PowerPoint), új funkciókkal büszkélkedhet, és valamelyest még mintha gyorsult is volna. Utóbbi persze erősen szubjektív vélemény, de egyvalami vitathatatlan: ez az irodai csomag mindent tartalmaz, amire csak szükségünk lehet: szövegszerkesztőt, táblázatkezelőt, bemutatókészítőt, web-szerkesztőt.

PHOENIX OBJECT BASIC

TELJES VERZIÓ A Visual Basic a „felkapott” programozási nyelv Windows alatt. Az elsajátítása egyszerű, és szinte mindent meg lehet oldani vele, ami csak felmerülhet a Windows alatt. A Phoenix a Visual Basic felhasználók számára készült, hogy immár Linux alá is fejlesztessék az alkalmazásaitak.

NYELVISKOLÁK

TELJES VERZIÓK CD-mellékletünkön természetesen nyelviskoláinkon következő részeit is megtalálják: *Rosetta Stone, Talk to Me, ClipDIC* üzleti angol.

CD-ROM 2001/6

2. RÉSZ

IRODAI SZOFTVERCSOMAG

KDE 2.1.1 (SUSE-HOZ)

TELJES VERZIÓ A Linux világ legelterjedtebb grafikus felületének legújabb változata szebb, jobb és gyorsabb. Nem is beszélve a számos új alkalmazásról.

ADOBE PREMIERE 6.0

DEMÓ VERZIÓ Windows környezetben talán a legnépszerűbb videószerkesztő az Adobe Premiere, amelynek nemrég jelent meg 6.0-s verziója. Az újdonságokat most bárki kipróbálhatja, e harminc napig használható változattal.

CD-HOTLINE

Amennyiben kérdései, problémái lennének a Computer Panoráma CD-mellékletével kapcsolatban, érdeklődjön e-mailben Nákovics László kollegánknál.
laszlo.nakovics@cpanorama.hu

MOZI

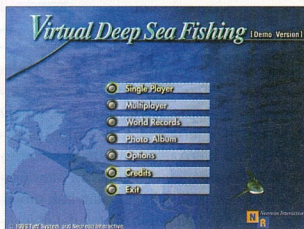
A hazafi
 (Steven Seagal)
 III/3.

Utolsó részéhez érkezett Steven Seagal filmje. Reméljük jól szórakoztak és izgalmas perceket éltek át a színész-harcművész társaságában. Legközelebb már új filmmel jelentkezünk!

VIRTUAL DEEP SEA

DEMÓ VERZIÓ Horgászni öröm, különösen, ha egy jól felszerelt tengeri jachtot tesszük. Márpedig itt a lehetőség, hogy ilyen élményünk is legyen, és végre csónakázhassunk egy nagyot a tenger hús hullámain.

GNOME TOASTER

TELJES VERZIÓ A CD-írás immár nem ördögösség Linux alatt sem, különösen, ha olyan programok segítenek ebben minket, mint a Gnome Toaster.

A shareware programok részletes leírását CD-mellékletünkön találják.

Egyéb programok

Abyss Audio Collection 1.45
 AccurateBurn MP3 Audio CD Maker 1.0
 AltoMP3 Maker 2.20
 Advanced MP3 Catalog 1.25
 CoolPlayer
 GoldWave 4.24
 Mellosoftron III
 MP3 and WAV Converter
 ModPlug 1.44.03
 MPEGplus-Encoder
 ModPlug Tracker 1.13
 Ogg Vorbis Encoder
 Orion Demo
 Psyche 1.5b2
 Spion 1.0
 MP3 Tag Master 1.0
 Ultimate Encoder 2001
 WAVmaker 3.4
 WMAinfo 1.74
 Ztracker
 ZVolume Pro 3.41

FELHASZNÁLÓI PROGRAMOK

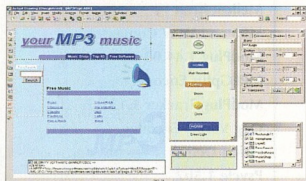
Advanced Cleaner Lite
 CloneCD 2.8.4.3
 DesktopKeeper 1.0
 Glance for Outlook 2000
 Harvest Desktop
 Kinesics Text Editor 1.0
 OpenExpert 1.3
 SmartSync 1.4.5
 UltraMouse 3.00d
 Viewlet Builder 2
 WorldTimer 4.3
 ZoomMax
 Advanced Cataloguer (ACAT) 2.0
 BitmapEx 1.0
 Change Extension 1.0
 ClipQuik
 Dependency Version 1.0
 FmEdit 2001 4.0
 pcTuner 1.75
 Smart Calculator 3.0
 Ti
 TTF Viewer 1.0
 TaskWindowCommander 2.5

SHAREWARE

ACTUAL DRAWING

GRAFIKA

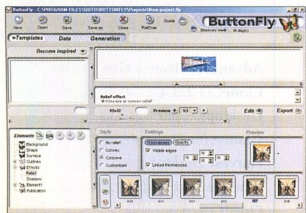
Egészen különleges program, amely ötvözi a képszerkesztő, weblapkészítő és FTP-ző programokat. Nagy számú, mégis áttekinthető funkcióival tetszetős, grafikai elemekben gazdag honlapokat készíthetünk.

BUTTONFLY

GRAFIKA

Ez a program is szorosan kötődik az internethez: a segítségével gyorsan és könnyen tetszetős gombokat készíthetünk, amelyeket a honlapunkon használhatunk, akár dinamikus formában is.

THUMB NAVIGATOR

GRAFIKA

Íme egy félig grafikai, félig internetes program: a megadott címen található képeket gyűjti, és egy előnézeti képek böngészőben megjeleníti. A nekünk tetsző képeket azután egy gombnyomással lementhetjük.

XARA 3D 4.0

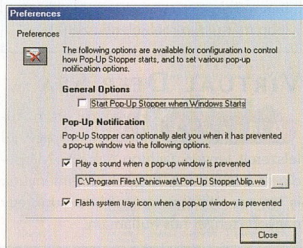
GRAFIKA

Bizony, ez már nem egy mai program, ennek ellenére még most is kitűnően használható szövegekkel végzett, térbeli hatások előállítására. Még akár animált GIF, vagy AVI is menthető belőle.

POP-UP STOPPER

HÁLÓZAT

Nagyon egyszerű, mégis hasznos program mindazoknak, akik Internet Explovert használnak: a legtöbb népszerű oldalon elő-előbukkanak ilyen-olyan ablakok. Ez a program letiltja ezek előbukkanását, és a szándékukról hangosan vagy a tálcán villogva figyelmeztet. A Ctrl lenyomásával egy pillanatra akár ki is kapcsolható.

FLEXIBLESOFT DIALER

HÁLÓZAT

Tetszetős, változtatható külsője tárcsázó program, amely az internetes jelszavainkat tárolja, és segít kezelni a hálózatba való bejelentkezésben. A számítógép órájának az atomórához szinkronizálását, az adatátviteli sebesség kijelzését és a naplózás feladatait is ellátja.

SPECREM 3.15

HÁLÓZAT

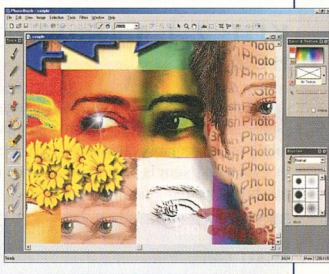
Nemcsak távmenedzselésre használható ez a program, hiszen a fájlok kezelésén túl le-és feltöltés, a CD-meghajtó nyitogatását és a billentyűzet figyelését is megoldhatjuk vele. A csomagban természetesen a szerver eltávolítását végző programocskája megtalálható.

PHOTO-BRUSH 1.41

GRAFIKA

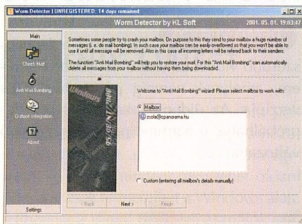
Kevés ehhez fogható, ingyen kipróbálható rajzolóprogram létezik. Fő profilja a képek festésének segítése, de módosításra is van lehetőség, amit az is alátámaszt, hogy megkeresi és használja a Photoshoph alatti is működő pluginokat.

WORM DETECTOR

HÁLÓZAT

Az interneten keresztül jövő támadások túlnyomó többsége közvetett, és e-mailen keresztül érkezik a gépünkre. Ez a program kiszűri a mail-bombákat (több száz, ismeretlen címzettől jött levél), valamint a spam és hasonlóan káros, felesleges leveleket. Mindezt tetszetős kezelői felületen teszi. További előnye, hogy integrálható az Outlookba.

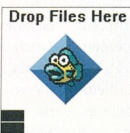
TRACEPLUS/ETHERNET

HÁLÓZAT

Nagyon egyszerű, a biztonság szempontjából nélkülözhetetlen ez a kis program, amely a megadott hálózati eszközön keresztül a hálózat teljes forgalmába képes betekinteni, ráadásul nemcsak a forrást és a célt, hanem még a tartalmat is képes azonosítani.

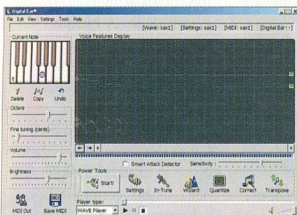
OGG VORBIS ENCODER

ZENE Ez a kényelmesen használható enkóder csupán csak a bitrate beállítását engedi, de ha belegondolunk, más nem is igazán kell. A kimeneti fájlformátum nem MP3, hanem OGG, ezért különleges lejátszó szükséges hozzá.

DIGITAL EAR 3

ZENE Meglehetősen tetszetős és ötletes kis program, amely WAV formátumú fájlból vagy a felvett hanganyagból képes MIDI fájlok létrehozni, nagy tartományban változtatható algoritmusokkal. Az alapbeállítást meghallgatva azért meggyőző az eredmény, kár, hogy a demó verzióban csak pár másodperc konvertálható.

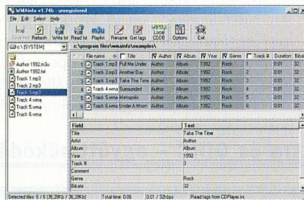
ORION

ZENE A régi, népszerű sorozattól talán nem is állunk olyan messze. Ez a zenelejátszó tulajdonképpen egy komplett keverőpult, amellyel valós időben keverhetjük a hangokat, mindenféle divatos szűrőkkel manipulálva azt. A használatához nagy monitor és a még nagyobb felbontás ajánlott.

WMAINFO

ZENE Egyszerűen használható, MP3 és WMA fájlformátumokat ismerő fájlátnevező, lejátszólista készítő program, amelyből TXT formátumban is exportálhatjuk az albumok címeit és más jellemzőit. A CDDB támogatása helyi, azaz megjegyzi a gépünkbe helyezett CD-lemezek tartalmát.

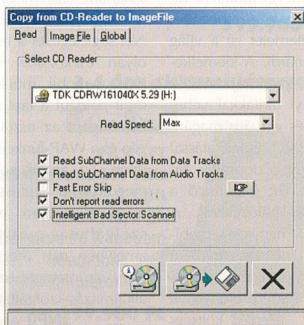

ULTIMATE ENCODER 2001

ZENE A nevéhez képest annyi mindent azért nem tud ez az MP3 tömörítő program, hiszen nem ismeri a VBR-t (Variable Bitrate). Azonban közvetlenül CD-lemezről vagy WAV fájlból képes Layer 1, 2 és 3 típusú MPEG fájlok előállítására.

CLONECD

FELHASZNÁLÓI Bizonyos esetekben előfordulhat, hogy egy CD-lemezről kell biztonsági másolatot készítenünk, méghozzá gyorsan. Mivel a program kezeli felületé pofonegyszerű, ezért alig egy perc tiszta ráfordítással (és a CD-olvasás és -írás sebességével) készen is van a másolat.

HARVEST DESKTOP

FELHASZNÁLÓI Jelszóval védett, közös felhasználói felület, amellyel megvalósíthatjuk a fájlkezelést, könnyen hozzáférhetünk a rendszer és a hálózat beállításaihoz is, valamint a fájljainkat egy közös helyen, a silóban raktározhatjuk.

CHANGE EXTENSION 1.0

FELHASZNÁLÓI A Windows alapbeállítása, hogy elrejtje az ismert fájltypusok kiterjesztését. Ezért ezt át kell állítanunk ahhoz, hogy egy fájl kiterjesztését megváltoztassuk. Vagy mégsem? Ez a program megfelel a célnak, és még egy listát is ad a választható kiterjesztésekről.

PCTUNER 1.75

FELHASZNÁLÓI Nem múlhat el hónap igazi tweeker, azaz a Windows működését finomhangoló program nélkül. Ez úttal egy orosz program kerül teretkére, amely biztonsági funkciókat kínál MSIE, Netmeeting és Outlook alá.

TI

FELHASZNÁLÓI Meglehetősen rövid program, amely az ikonok felírátának a hátterét teszi átlátszóvá, a feliratot pedig a megadott színűvé.

Cobra Conto Win+
ügyviteli programcsomag

A programcsomag moduláris felépítésű, komplex ügyviteli rendszer. Elvégzi a számlázási, pénzügyi nyilvántartási, analitikus- és főkönyvi könyvelési, anyag- és készlet- és tárgyi eszköz nyilvántartási feladatokat, mérleget készít, segítséget nyújt az elemzésekhez, és a bérszámlajelzési teendőket is ellátja. Általános nyilvántartó moduljával testre szabottan oldhatók meg a felhasználó egyedi nyilvántartási feladatai. A programok több adatbázist kezelnek; egy rendszeren belül lehetőség van több vállalat (vagy üzemeység) könyveinek elkülönített vezetésére is. A szoftver természetesen hálózaton is futtatható (Novell, MS Windows NT, stb.).

gyorshírek

A *Libertel-Vodafone* az *Ericsson*-t választotta UMTS-hálózata kizárólagos szállítójául Hollandiában. A szerződés becsült értéke 45 millió dollár. A szerződés a 3G UMTS-hálózat hardver- és szoftverelemeinek a szállítására, illetve a kapcsolódó szolgáltatásokra vonatkozik. A *Libertel-Vodafone* kereskedelmi 3G szolgáltatását várhatóan 2002 végén indítja el.

Az *Ericsson* szállította a *Libertel-Vodafone* GPRS-t is támogató GSM-hálózatát, s az új szerződés szerint továbbra is az operátor egyetlen szállítója marad mind a központi, mind a rádióhálózat (Radio Access Network, RAN) terén.

INFO www.ericsson.com

A *Novell* megjelentette a *Novell Portal Services 1.0-t*, amely személyre szabott, egyetlen böngészőn keresztül hozzáférést kínál a hálózaton lévő fájljokhoz, a különféle eszközökhöz, információhoz és alkalmazásokhoz. Ez jelentősen megkönnyíti az alkalmazottak termelékenységét, és javítja a kapcsolatokat az ügyfelekkel és a partnerekkel.

A *Novell Portal Services* nemcsak leegyszerűsíti az összes hálózati erőforráshoz való hozzáférést, hanem biztonságosabbá is teszi a használatot, az egylépéses hitelesítéssel. Mivel a meglévő vállalati címárakat használja, nagy mértékben felgyorsítja nagyteljesítményű vállalati portálok kialakítását.

Egyaránt használható *NetWare*, *Windows NT/2000*, *Solaris* és *Linux* operációs rendszerekben.

INFO www.novell.com

Három új nyomtatót jelentet be nemrégiben a *Xerox*. A *Phaser 2135* színes lézer/LED printer a színes irodai nyomtatás területén kínál új távlatokat: A3/A4-es méretben nyomtat, és a legnagyobb sebessége 21 oldal perccenként (fekete-fehérben pedig 26 oldal). Havi kapacitása 83 ezer oldal, standard felbontása 1200 dpi. Intelligenciáját az 500 MHz-es *Intel* processzornak köszönheti. A *CentreWare DP* printer menedzszóftver a

távolsági, interneten keresztül felügyeletet is lehetővé teszi.

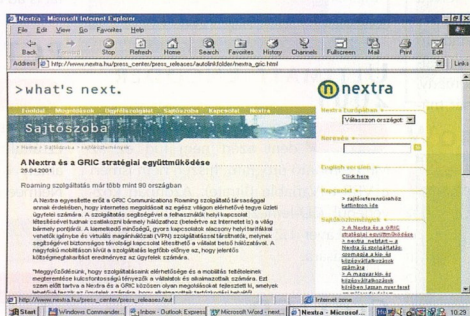
A hálózati nyomtatás terén a *DocuPrint N4525* hivatott új ügyfeleket csábítani a *Xerox*-hoz. A monokróm lézernyomtató 45 oldalt állít elő perccenként, az ötdiké generációs *Fuji Xerox* engine-nek köszönhetően. A *WorkSet* technológia érdeme a hálózati forgalom és a kihozatal optimalizálása, a rendelkezésre álló 20-féle funkció segítségével. A nyomtatót *Po-*

werPC 740-233 MHz-es RISC processzorral és 32 Mbájt (192 Mbájtig bővíthető) RAM-mal szerelték fel.

Másolóként és nyomtatóként egyaránt funkcionál a *Xerox DocuColor 2006* típusú berendezés. Teljesítménye 6 színes, illetve 26 fekete-fehér oldal perccenként. Memóriája 512 Mbájtig bővíthető, és egy 6 Gbájtos beépített merevlemez tartalmaz.

INFO www.xerox.com

Nextra és GRIC – együttműködése

A *Nextra* egyesítette erőit a *GRIC Communications Roaming* szolgáltató társasággal annak érdekében, hogy internetes megoldásait az egész világon elérhetővé tegye üzleti ügyfelei számára. A szolgáltatók segítségével a felhasználók helyi kapcsolatot létesíthetnek csatlakozni bármely hálózathoz (beleértve az internetet is) a világ bármely pontjáról. A kiemelkedő minőségű, gyors kapcsolatok alacsony helyi tarifákkal vehetők igénybe és virtuális magánhálózati (VPN) szolgáltatással társíthatók, így biztonságos távolsági kapcsolat létesíthető a vállalati belső hálózattal. A nagyfokú mobilitáson kívül a szolgáltatás legfőbb előnye, a jelentős költség-

A Nextra GRIC együttműködéséről az Interneten is olvashatunk

megtakarítást az ügyfelek számára.

A *GRIC* szolgáltatásai kiegészítik a *Nextra* globális roaming megoldását, amely már 95 országban – így Magyarországon is – igénybe vehető. A *Nextra Net* segítségével a felhasználók olyan eszközöket használhatnak a mobil munkavégzésre, mint például a laptop, a kézi számítógép, az asztali számítógép és a WAP-funkciós mobiltelefon. Ez az új keletű mobil megoldás a legfrissebb szegmens a *Nextra* termék- és szolgáltatás-portfóliójában, amelyben már megtalálható a VPN, az internet-hozzáférés, az alkalmazás-szolgáltatás (ASP) is.

INFO www.nextra.hu

A Nextra Magyarországon

A *Nextra Hungary* a nemzetközi *Nextra Group*, a *Telenor-Norvégia* piacvezető távközlési vállalat internetes szolgáltató részlegének tagja. A *Nextra Hungary* mára – a legkorszerűbb internetes megoldások alkalmazásának, a hálózatokhoz való támaszkodásnak és az egyedülálló alkalmazások kifejlesztésének köszönhetően – az internetszolgáltatók (ISP) újabb generációjához, a kommunikációs szolgáltatók (anon rövidítéssel: CSP) közé tartozik.

A *Nextra* hazai hálózata – 34 Mbájtos nemzetközi sávzélességén keresztül – 56 magyarországi városban kínál nagysebességű internet-hozzáférést üzleti előfizetőinek.

A *Nextra* a közeljövőben további új termékeket vezet be a magyar piacra, amelyekkel elsősorban a hazai kis és közepes méretű vállalkozásokat segíti abban, hogy az internet nyújtotta lehetőségek minél szélesebb körét elérhető áron használhassák.

INFO www.nextra.hu

hoppá...

Minolta PagePro 18L lézernyomtató

97 900 Ft*

18 lap/perc nyomtatási sebesség
1200x600 dpi felbontás
max. 1250 lap papírkapacitás
max. 60000 lap/hó terhelhetőség
opcionális duplex egység • opcionális hálózati kártya

Minolta-QMS PagePro 1100L lézernyomtató

69 900 Ft*

10 lap/perc nyomtatási sebesség
600 dpi felbontás
max. 15000 lap/hó terhelhetőség

Igen, ilyen paraméterekkel, ennyibe kerül!

* Akciós nettó végfelhasználói ár. Az akció 2001. május 31-ig tart.

A Minolta PagePro 1100L és PagePro 18L típusú lézernyomtatókat speciálisan Windows-os környezetre optimalizálták, hogy Ön gyorsan és tökéletes minőségben láthassa viszont dokumentumait. A legendás megbízhatósággal és a kiváló paraméterekkel most hihetetlenül kedvező árral párosul.

Disztribútor:

CHS Hungary Kft.

Telefon: 06 1 451 3566

www.chs.hu

Nagykereskedelmi partnereink:

Colourspectrum Kft.

Telefon: 06 1 210 1482

SVED Rt.

Telefon: 06 1 469 8000

www.minolta.hu

Minolta Magyarország Kft.

Telefon: 06 1 206-1850

1117 Budapest, Galvani u. 4.

e-mail: info@minolta.hu

CRITO
notebook király

„A Crito-szerviz gyors, pontos, megbízható!”

-Aigner Szilárd, TV meteorológus

ASUS

magyarországi disztribútor

Új 16 Mb video

Szerviz az egész világon!

ASUS
13.3" XGA TFT
mobil C-650 MHz
64 Mb, 10 Gb,
FDD+24xCD (vagy DVD)
beépítve 56 K modem
10/100 LAN
379.900 Ft
12.1" TFT **339.900 Ft**

Erős!

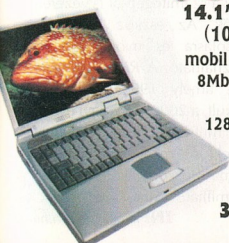
ASUS
14.1" XGA TFT
mobil PIII-800 MHz
8 Mb video AGP
256 Mb, 20 Gb, 8xDVD
beépítve 56 K modem
csak 2.9 kg!!!
TV-out
599.900 Ft

A legkönnyebb!

ASUS
14,1" XGA TFT
mobil C-650 MHz
128 Mb, 10 Gb HDD
FDD + CD Rom
8 Mb video AGP
TV-out
56 K modem
csak 2.9 kg!!
439.900 Ft

DVD

CRITO
14.1" XGA TFT
(1024x768)
mobil C-600 MHz
8Mb video AGP
FDD + DVD
128 Mb, 10 Gb
2 USB
399.900 Ft

3-4 óra akkumulátorral

ASUS

12.1" TFT
mobil Celeron 550 MHz
csak 2.7 kg!!!
64 Mb, 5 Gb
beépítve 56 K modem
lítium ion
akkumulátor

299.900 Ft

TOSHIBA

13.3" TFT LCD
C-700 MHz
„internet kész”
MILLENNIUM
56 K modem
64 Mb, 10 Gb
FDD + 24x
CD ROM

429.900 Ft

Árának az AFA-t nem tartalmazzák.

1137 Budapest, Szent István krt. 18.
Tel./fax: (36 1) 329 3063 és 349 2624

CRITO Co LTD
www.crito.com crito@crito.com

gyorshírek

A Panasonic a Kalifornia állambeli Universal Cityben létrehozta a *Panasonic Hollywood Laboratóriumot*. Az új laboratórium a *Panasonic Technologies* egyik részlege lesz, amely a következő generációs digitális videótömörítés, valamint a videó és más digitális tartalmak szélessávú szórására szolgáló technológiák kutatásával és fejlesztésével foglalkozik.

INFO www.panasonic.hu

Az *Integra Informatikai Rt.* bemutatta legújabb fejlesztését, a *Polaris* rendszert, amely magában foglalja mindazokat a tevékenységeket, amelyek egy takarékszövetkezet életében előtérben állnak. A fejlesztés elsődleges célja volt a *kisbanki* terület teljes körű kiszolgálása. A *Polaris* segítségével a takarékszövetkezet ügyvele könnyen követhetővé, átláthatóvá tehető. Az integrált rendszer elősegíti a takarékszövetkezeti vezetés gyors döntéseit, a dolgozók hatékony munkáját és az ügyfelek teljes körű kiszolgálását.

INFO www.integra.hu

Az *EuroTrend Informatikai Kft.* a *HOUG-on* (Hungarian Oracle Users Group – Oracle Felhasználók Magyarországi Konferenciája) mutatta be legújabb termékét, a *Precise Enterprise* csomagot, valamint az Oracle alapokon elérhető webes fejlesztési lehetőségeket. A *Precise* eszközkészlet segítségével kijavíthatók a teljesítményproblémák.

INFO www.eurotrend.hu

A *Mascotte* cég érdekes újtást vezetett be a videokonferencia területén. A *WitCam* (Wireless Image Transmission Camera) elnevezésű rendszer segítségével akár vezeték nélküli kapcsolaton keresztül is mozgó-, illetve állóképeket továbbíthatunk nagy távolságokra. Mindeddig a mobiltelefonos kapcsolat alacsony sávszélessége alkalmatlannak tűnt a videokonferenciás alkalmazásokra, ám a *WitCam* fejlesztői az említett szűk keresztmetszetet újfajta képtömörítési eljárással hidalják át. Az új eljárással a képek és videorészletek 4-5-ször kisebbre tömöríthetők, mint a hagyományos technoló-

giákkal. A rendszer egy digitális kamerát és gazdag szoftvercsomagot foglal magában. Kétféle kamera közül választhatunk: az egyik 352x288 képpontos felbontással dolgozik, a másik 640x480-as felbontással. Állóképből – felbontástól függően – 20-106-ot képesek tárolni, folyamatos felvétel esetén pedig másodpercenként 9-20 képet készítenek. A kisebbik kamerát 16, a nagyobbikat 64 Mb-ot beépített SDRAM-mal szállítják. A szoftvercsomag magában foglalja az *mmPhone* videokonferenciás rendszert, az *mmVideo* videoeditáló, az

A *WitCam* rendszer jövétől akár GSM hálózaton keresztül is videokonferenciázhatunk

mmSlide slideshow-szerkesztő és több más hasznos programot.

INFO www.witcam.com

Színesedő Ricoh

A *Ricoh Aficio AP3800C* lapköltsége nem éri el a 3 forintot

Eddig sokakat visszatartottak az irodai színes nyomtatástól a hagyományos színes készülékek hátrányai: a magas beszerzési ár, a gazdaságtalan üzemeltetés (főként az alacsony színes példányszám miatt), a magas fekete-fehér lapköltség stb. A *Ricoh* most olyan fekete-fehér készülékeket fejlesztett ki, melyek képesek az alkalmi színes feladatokat is ellátni.

Ilyen, színes nyomtatásra is alkalmas készülékek a *Ricoh Aficio Color 3506* és *4506* vegyes használatú digitális má-

sológépek. Sebességük 6 lap/perc színesben. A fekete-fehér nyomtatás előállításí költsége (a papír kivételével) mindössze 3 forint, míg ugyanez színesben 48 forint. A gép beszerzési ára csupán 30-50 százalékkal magasabb a fekete-fehér készülékekénél.

A *Ricoh Aficio AP3800C* is olyan irodai felhasználók számára készült, akik gépükkel színesben szeretnének nyomtatni. Sebessége színes nyomtatásnál 28 lap/perc, míg fekete-fehérben 38 lap/perc. A teljes lapköltség fekete-fehér nyomtatás

Másolásra, nyomtatásra, faxolásra és szkennelésre egyaránt alkalmas a Ricoh Aficio 1035 dokumentumszerver

esetén 3 forint alatt marad. Bevezetése 2001 szeptemberére várható. A gyártó szerint a nyomtató egyik legnagyobb előnye az lesz, hogy mind a beszerzési ár, mind az üzemeltetési költsége felveszi majd a versenyt a fekete-fehér nyomtatókkal. A csúcskategóriát a *dokumentumszerverek* jelentik, amelyekkel eltárolható az összes másolat, nyomtatás, fax és szkennelt anyag is.

Ebben a kategóriában a *Ricoh* újdonsága a *Ricoh Aficio 1035* és a *1045*, amelyek digitális másológép alapra épülnek. Sebességük 35/45 lap/perc. A berendezés alkalmas másolásra, nyomtatásra, faxolásra és szkennelésre egyaránt. A funkciók a számítógépről is vezérelhetők. Az eszköz kétoldalas másolásra és nyomtatásra is használható. A *Ricoh Hungary Kft.*, amely 1995 májusában alakult, a 2000. pénzügyi évben 1,8 milliárd forintos forgalmat ért el, és a második féléves forgalma először haladta meg az egymilliárd forintot.

INFO www.ricoh.hu

Védőjel lopás ellen

A számítástechnikai eszközök ellopása töredékére csökkenthető egy Európában és Amerikában már elterjedt francia szabadalom, a *STOP/INTB Nemzetközi Azonosítási és Lopás Elleni Védőjel* használatával. A védőrendszert jelenleg 2400 nagyvállalat használja szerte a világon, és ezeknél a vállalatoknál a megjelölt készülékek lopását 0,01% alá sikerült visszazordítani.

A rendszer alapötlete, hogy egy védőjelet ragasztanak a készülékre, amelyen feltüntetik a gép egyedi azonosítási számát. A tulajdonos adatait a *STOP/INTB* számítógépes rendszerben tárolják. A védőjel felragasztáskor kémiai reakció megy végbe, amelynek során egy eltávolíthatatlan jel marad a készüléken. A védőjel eltávo-

A lopás ellen hatékony védelmet kínál a STOP/INTB védőjel

lítása rendkívül nehéz (400 kg húzóerőig ellenáll), de ha ez mégis megtörténik, a kémiai jelnek köszönhetően a készüléken megjelenik a „Lopott készülék” felirat és egy ingyenes telefonszám, valamint a weboldal, amelynek a segítségével azonosítani lehet a készülék tulajdonosát.

A *STOP* védőjelekből többféle is kapható, így akár a teljes irodafelszerelés is ellátható ezzel a védelemmel.

A védőjelet eltávolítva kiderül, hogy a termék lopott

Külön kiemelendő a mobiltelefonokra kifejlesztett védőjel, amellyel a mobiltelefon-lopások száma jelentősen visszazordítható.

A *Reneco Kft.* 2000 év végén kezdte forgalmazni Magyarországon is a rendszert. A cég folyamatosan felkeresi azokat a vállalatokat, hivatásokat, ahol a nagy számítógéppark miatt a lopásveszély sem elhanyagolható.

INFO www.reneco.hu

LCD PC a Portocomtól

A csúcsmínőség és az esztétika ötvözetét kínálja az új *LCD PC* megalkotásával a *Portocom Rt.* Az új számítógép legnagyobb előnye, hogy mellőzi a számítógépektől mindeddig elválaszthatatlan nagyméretű gépházat. A számítógépet és

belső tartozékait (CD/DVD-t, floppy meghajtót) a lapos LCD monitorba integrálták. Ennek eredményeként az *LCD PC* 80 százalékkal kevesebb helyet foglal el, mint a hagyományos PC-k, ráadásul a teljesítés designnak köszönhetően egyúttal az iroda vagy a lakás díszje is. Hagymányos megoldás, hogy a billentyűzet és az egér kábelrel csatlakozik a géphez.

A nagy felbontású, teljesen sík 15"-os LCD képernyőn akár 270 fokos szögől is jól látható a kép. Az *LCD* monitor nagy előnye a hagyományos monitorokkal szemben, hogy egyáltalán nem bocsát ki káros sugárzást, ráadásul energiaszükséglete mindössze a fele a hagyományos monitorokénak.

Az LCD PC nemcsak praktikus, hanem esztétikus is

Az *LCD PC*-t a *Portocom* egyedi kívánalmaknak megfelelően gyártja le, figyelembe véve a megrendelő későbbi teljesítmény- vagy memóriabővítési szándékát.

INFO *Portocom Rt.*,
1115 Bp., Ballagi Mór u. 14.,
Tel: 203-9269, www.portocom.hu

MATÁVnet helyett Axelero!

Új vállalati stratégia keretében megújult Magyarország legnagyobb és egyik legrégebbi internetvállalata, a *MATÁVnet*. Stratégiai célja az internet elterjedésének gyorsítása hazánkban és a régióban. Az *Axelero Rt.* fő küldetésének azt tekinti, hogy mindenkit hozzásegítsen az internet nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásához. A cég kiadásában működő, legtöbb magyar internetező által használt népszerű internetes portál – az [origo] – válto-

Chip-tuning a Tally mátrixnyomtatókban

Gyorsított a *Tally* a közep-kategóriás mátrixnyomtató családján: a *T2040*, valamint a *T2140* modellek sebességét belső programmodosítással a másodpercenkénti 400 karakterről 450-re növelte. Hogy a gyári hagyományoknak megfelelően a típusszám utolsó két számjegye továbbra is a tempóra utaljon, a modellek neve *T2145*-re és *T2245*-re válto-

A Tally T2145 mátrixnyomtató most még nagyobb sebességgel száguld

zott. A nyomtatók terhelhetősége valóban kimagasló: 24 ezer oldal havonta. A *T2145*-ös A/4-es, a *T2245*-ös pedig akár A/3 leprellők alkalmazását is lehetővé teszi. A kinézetben, kezelésben és programozásban kívül az ár változatlan maradt.

INFO www.tally.hu

zatlan néven jelenik meg a jövőben.

A „régí-új” cég szlogenje: „MINDENKINET”, amely úgy értelmezhető, hogy az internet nyújtotta lehetőségeket az *Axelero* mindenki számára elérhetővé szeretné tenni.

A teljes arculatváltás mellett az *Axelero Rt.* honlapját is megújította (www.axelero.hu), s a változás a vizuális megjelenés modernizálása mellett a tartalmi struktúrát is érinti.

INFO www.axelero.hu

gyorshírek

Az internet, a telefonálás és a televíziózás kombinációját valósítja meg az osztrák **Kapsch AG** új terméke, a **CableStar**. Az új megoldás egy kényelmes multimédiás kommunikációs rendszer, amely beszéd- és adatkommunikációt tesz lehetővé CATV- (kábeltevé) hálózaton.

A rendszer a következő egységekből épül fel: **Bandwidth Managerrel** rendelkező **CommCenter**, gatekeeperek, gateway-ek, router és hálózattenedzést. Előfizetői oldalon a **CableStar Frontend** hozzáférési egységeket használják, amelyeket a tévéantenna csatlakozójába kell bedugasztani. Ezáltal a kábeltevé-hálózatra önálló telefon- és adatkommunikációs hálózat telepíthető. A hozzáférési egységben egy 10 Mbit/s-os Ethernet interfész és egy, két, négy vagy nyolc analóg végberendezés, illetve legfeljebb négy ISDN alapsatlakozás található.

INFO www.kapsch.net

Az online szolgáltatások megrendült pénzügyi stabilitása nem érinti a hálózatra került életpálya-szervezetek: a kenyérkeresetű fűrkésző vállalkozások őrzik pozíciójukat a neten, sőt egyre nagyobb felhasználói körre építhetik kínálatukat. A **Jobpilot** egymilliónál több regisztrált látogatónak nyújt folyamatos tájékoztatást az európai karrierpiac lehetőségeiről. Áprilistól a magyar érdeklődők is világra, régióra és országra bontott, naprakész listák között kutathatnak a jobb pozíció megszerzése érdekében.

INFO www.jobpilot.hu

Optikai „cordless” egér

Egér, amely se golyót, se vezeték nem tartalmaz: Logitech Cordless MouseMan Optical

A piacon szép számmal akad már vezeték nélküli és optikai egér egyaránt. A kétféle technológiát most egyetlen termékben egyesítette a **Logitech**. A **Cordless MouseMan Optical** április elején került forgalomba, a **Logitech** és az **Agilent Technologies** együttműködése gyümölcseként. Utóbbi különleges optikai chipet fejlesztett ki, amely három hónapos elemélettartamot és 800 dpi felbontást kínál.

A energiatakarékos technológia négyféle energiatakarékos módot támogat, s a felhasználó szoftveres úton ellenőrizheti az elem állapotát. A szoftver időben figyelmezteti a felhasználót, ha elemet kell cserélni.

Az egérnek ugyanolyan metálikk színe van, mint a **Logitech** optikai **Wheel Mouse**-nak. A szerkezetet a két fémhatású

gombon kívül egy harmadik gombbal is ellátták, amely a hüvelykujnál található, valamint egy görgető kerékkel, amely negyedik gombként is működhet. Mind a négy gomb könnyedén programozható.

Valamennyi **Logitech** egér tartalmazza a **MouseWare** szoftvert, az úgynevezett **WebWheel** funkcióval, amely egyetlen gombnyomással kínál azonnali hozzáférést az internethez. A vevőegység USB és

PS/2 csatlakozású, és kompatibilis valamennyi Windows, illetve Macintosh operációs rendszerrel. A termékre öt év garancia jár.

A digitális **Palomar** rádiótechnológiának köszönhetően az egér a vevőtől több mint két méterre is működik, még papírokkal és könyvekkel zsúfoltszalton is.

Az optikai eljárás során az eszköz gyakorlatilag „lefényképezi” a felületet, és bizonyos időközönként összehasonlítja a képeket, megállapítja a sebességet és az irányt, még a legfinomabb mozgásnál is. A cséppnyi digitális kamera 1500 képpont készíti másodpercenként az egér alatt lévő felületről, egy digitális jelfeldolgozó analízálja ezeket a képeket, majd lefordítja az egér mozdulatait a kurzor mozgására a képernyőn.

INFO www.logitech.com

Vásárolt az IBM

Egy millió dollárért vásárolta meg az **IBM** az **Informix Corporation**-tól ez utóbbi adatbázissal foglalkozó részlegét. Az **IBM** már évente-dek óta szállít adatbázis-megoldásokat, kezdetben mainframe-ekhez, majd – robbanásszerű növekedéssel – unixos és windowsos platformokra is.

Az **Informix** megvételével az **IBM** megerősíti pozícióit az osztott adatbázisok terén. Ezentúl az **Informix**-szal együtt olyan értékeket vallanak, mint a technológiai tökéletesség, a kiemelkedő ügyfélszolgálat és –támogatás, nagy üzleti érték és a fogyasztói megelégedettségére való összpontosítás.

Az előzetes tervek szerint az **Informix** akvizíció várhatóan az **Informix** negyedében zajlik

Az Informix adatbázissal foglalkozó részlegét vásárolta meg az IBM

majd. A cél, hogy az ügyfelek továbbra is elégedettek legyenek, ezért az **IBM** folytatni fogja az **Informix** stratégia megvalósítását, a meglévő termékek korszerűsítését a jövőben. Hosszú távon pedig az az **IBM** szándéka, hogy a kulcsfontosságú **Informix** technológiákat beépítse a **DB2** jövőbeni, újabb verzióiba.

INFO www.informix.com
www.ibm.com

Megújult a DWC-Online

Bővebb tartalommal, friss külsővel fogadja látogatóit a **szamitogep.hu** szakportál, amely a **DWC-Online** nyomdokaiba lépett. A **szamitogep.hu** naprakész információkat szolgáltat a számítástechnika, az internet és a mobil technológia iránt érdeklődők számára.

A **Hírek** rovatban például, amely tartalmazza a **DWC-Online** korábbi híroldalait, friss hírek olvashatók az informatika világából. A **Cikkek** rovat aktuális cikkeket, tanulmányokat, véleményeket közöl a számítástechnika különböző területeiről. Termékbeutatók és aktuális állásajánlatok is olvashatók, s a rendszergazdák is találnak érdekességeket az oldalakon.

INFO szamitogep.hu

Valóság vagy PhotoREt III?

Kellenek ezek a pillanatok. Amikor végre szabadon engedni a vágyait. Amikor csak az érzékeire hagyatkozni. De hiába, mert az érzékei cserbenhagyják. "Ez most valóság vagy PhotoREt III?" A PhotoREt III nyomtatási technológia világszerte egyet jelent a magas minőségű fotónyomtatással. A világ 5 föld-

részen elvégzett szubjektív tesztekben a megkérdezettek többsége a PhotoREt III képét jobb minőségűnek találta az analóg fotóhoz képest. A HP technológiája hihetetlenül valósághű fényképekkel, gazdagabb és élénkebb színekkel teszi próbára az Ön érzékeit. Hagyja, hogy magával ragadja az élményt!

Hewlett-Packard nyomtatók. Ahol a papír életre kel.

További információkért látogasson el weblapunkra:

<http://www.hp.hu/nyomtatastechnologiaik> vagy hívja a HP Vevőszolgálatot: 382-1111

A NEM hivatalos forrásból származó festékpatronok tönkreteszik a nyomtatóját.
Keresse a HP hologramos eredetigazolást!

hp deskjet 959C

hp deskjet 980C

hp deskjet 990Cxi

hp deskjet 1220C + 1220ps

hp business inkjet 2200 sorozat

gyorshírek

Az 1,7 GHz-es Pentium 4 processzor bejelentésével szinte egy időben jelentek meg a piacon az első olyan PC-k, amelyek a leggyorsabb processzoron alapulnak.

A Dell Dimension 8100 PC induló ára 1299 dollár. Az Intel azt kérte hivatalosan partnereitől, hogy választékukban legyen olyan 1,7 GHz-es Pentium 4 alapú rendszer, amelynek az ára 1200 és 1500 dollár között van. A Dell eleget tett ennek a kérésnek, azonban olyan modellt is kínál, amely 80 Gbájtos merevlemez, 1 Gbájtt RDRAM memóriát, öt PCI bővítőhelyet és CD-RW-meghajtót tartalmaz.

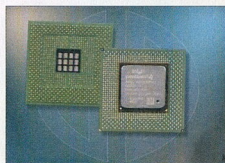
INFO www.dell.com

Az Intel bemutatta az asztali számítógépekhez kifejlesztett, legnagyobb teljesítményű mikroprocesszorát, az 1,7 GHz-es Intel Pentium 4 processzort. A számítógépgyártók hamarosan világszerte megkezdik a máris kapható új Intel chip beépítését rendszereikbe.

A Pentium 4 processzor nagy sorozatú forgalmazásának köszönhetően a komputergyártók számítógépes rendszerek széles választékát fogják kínálni, többféle árfekvésben. Az új processzor nagy teljesítményt nyújt a végfelhasználóknak a kép- és hangfeldolgozás, a modern internetes technológiák alkalmazása és a háromdimenziós grafikák megjelenítése terén.

Az Intel Netburst mikroarchitektúráján a Pentium 4 pro-

Itt az 1,7GHz-es Pentium 4

Az Intel leggyorsabb processzora jelenleg az 1,7 GHz-es Pentium 4

cesszor rendkívül nagy sebességet képes elérni, kimagasló teljesítményt nyújtva az átlagfelhasználók alkalmazásaihoz. Az elkövetkezendő néhány évben erre a technológiára fognak épülni az Intel legfejlettebb 32-bites processzorai. A P6 mikroarchitektúrára épülő Intel Pentium Pro 1995-ös megjelenése óta az Intel most vezet be első ízben teljesen új, asztali

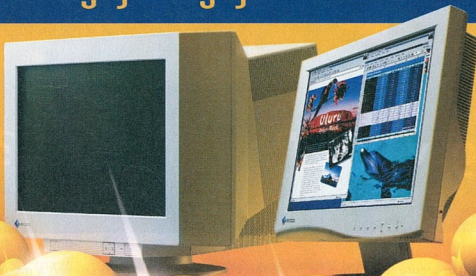
gépekhez kifejlesztett processzort.

A 0,18-mikronos technológiával készülő Pentium 4 processzor a nagy teljesítményű Intel 850 lapkakészletet használja. Az Intel 850 chipset kettős RDRAM memóriablokkja – a Pentium 4 processzor 400 MHz-es rendszerbuszát kiegészítve – akár 3,2 Gbájtos másodpercenkénti adatátviteli sebesség elérését is lehetővé teszi.

A SPEC CPU 2000 benchmarkra épülő mérések alapján ma az 1,7 GHz-es Pentium 4 az Intel legnagyobb teljesítményű, asztali gépekhez tervezett processzora. Az új processzor 573, illetve 598 pontos eredményt ért el a SPECint_base2000 benchmark szerint.

INFO www.intel.com

Újabb gyöngyszem

Nálunk a széles kínálat és a kiváló minőség egyaránt fontos. Ezért gazdagítottuk most választékunkat egy újabb csúcsmínőségű termékkel: a Spacewalker alaplapok, DTK számítógépek, Chicony billentyűzetek mellé elnyertük az Eizo monitorok disztribúciós jogát.

Hogy Ön eggyel több gyöngyszem közül választhasson.

Juventus Team

Számítógép alkatrész
nagykereskedelem

www.juventus-team.hu

A MŰKÖDŐ GÉPES KAPCSOLAT

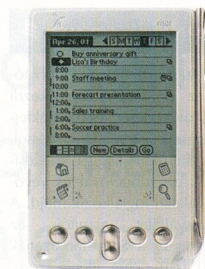
1145 Bp., Laky Adolf utca 36. Tel./fax: 469-5847

Szuperlapos Visor

A Handspring cég bemutatta legújabb modelljét, a szuperlapos Visor Edge-t. A gép ugyanolyan jól bővíthető Springboard modulokkal, mint a család többi tagja. A 16 szűrkeáramlatú monochrom kijelzővel ellátott Visor Edge háromféle fém színben – ezüst, kék és vörös színben – kapható, s a Palm OS 3.5 operációs rendszer magyar változatával szállítják.

Ízeltő a Visor Edge szolgáltatásaiból: gyorskeresés (az alkalmazás gombok használatával), néma ébresztő (vizuális emlékeztető).

A készülék 33 MHz-es DragonBall VZ processzort és 8 Mb-ot tartalmaz, valamint USB kapuval látták el. Újratölthető akkumulátorának

Az elegáns és könnyű fémház nemcsak tulajdonságokat – főképp mindennek kiterjedő hordozhatóságot – takar

köszönhetően akár 3-4 hétre elegendő energiát is képes tárolni.

INFO www.handspring.hu
Ár: 150 000 Ft.

TEAC tárolószerver

A TEAC egy hálózati tárolórendszert jelentett be Microserver néven. A berendezés lényegében egy speciális tárolási feladatokra optimalizált vékony szerver, amely a NAS (Network Attached Storage) koncepciót követi, s könnyen integrálható a hálózat bármely részébe. Így azután jól használható a tárolóhálózatokban (Storage Area Network, SAN), valamint bármely meglévő backup architektúrában. A Microserver bevethető tisztán webszerverként, e-mail szerverként, fájlserverként, tűzfalként vagy pedig adatruház tárolószerverként. A mobil felhasználók vezeték nélkül is elérhetik a hálózathoz csatlakozó berendezést, illetve a rajta tárolt adatokat.

INFO www.teac.dey

A 3Com beágyazott tűzfala

Nemsokára Magyarországon is megvásárolható a 3Com és a Secure Computing asztali gépekhez kifejlesztett beágyazott tűzfala. A 3Com Embedded Firewall a 3Com 3XP processzort használó 10/100 PCI hálózati kártyáján fut, amelynek különlegessége, hogy az IPsec (Internet Security Protocol) és az IP (Internet Protocol) kezelésén kívül tűzfal-funkciókat is nyújt. A belső veszély elhárítására a rendszer csak azokhoz a gazdagépekhez és adaterőforrásokhoz enged hozzáférést, amelyekre van jogosultság.

INFO www.3com.hu

Hivatalos nagykereskedő: RCE Kft., 1118 Budapest, Szurdok u. 1.
Tel.: 246-4050, fax: 246-4101, www.rce.hu

NAGYON ARANYOS!

MINŐSÉG
KEDVEZŐ ÁR
TÁMOGATÁS

VIA Apollo Pro 133 A
FC-PGA processzor foglalat
FSB 133 (max. 150) MHz
CPU szorzó: 1-12
FSB 16 lépésben 66-150 MHz
UDMA 66 támogatás
magnövelt 24K aranyozott hűtőborda
magnövelt kapacitású kondenzátorok (2200uf)
CPU feszültség változtatási lehetőség (1.3-3.5V)
max. 1.5GB memória
4*PCI/1*AGP(4x)/1*AMR/1*ISA
AC97 hangkártya az alaplapon

AOpen
Számítógép alkatrészek

SCRIPTUM
INFORMATIKA RT.

NYELVI TUDÁSBAZISOK
cégeknek, intézményeknek!

Professzionális szótárak,
fogalomtárak
intraneten!

6771 Szeged, Mályva u. 34.
Tel.: (62) 406-133, fax: (62) 405-722
www.scriptum.hu

gyorshírek

Az IBM két új, nagy teljesítményű „midrange” pSeries szerveret vezetett be. A p620 és p660 rendszerek SOI-réz technológiával kombinált CMOS processzorokat tartalmaznak. Az olcsó szerverek – az IBM szerint – jelentősen nagyobb teljesítményt kínálnak, mint a versenytársak hasonló processzorszámú rendszerei. A p620 asztal mellé állítható toronyházban, a p660 rack-szekrénybe szerelve kapható. Az új modellekhez az IBM gyorsabb processzorokat fejlesztett. A SOI-réz-CMOS CPU-k 600 és 668 MHz-es változatban készülnek. A pSeries 620 modell 2-6 darab 668 MHz-es RS64 IV processzort, 512 Mb-ít – 32 Gb-ít ECC SDRAM memóriát, 8 Mb-ít L2 gyorsítótárat, 10 PCI bővítőhelyet és 509,6 Gb-ít belső merevlemez tartalmaz. A rack-szekrénybe szerelt pSeries 660 modell ugyancsak 2-6 darab 668 MHz-es RS64 IV CPU-t, 8 Mb-ít L2 gyorsítótárat, 512 Mb-ít–32 Gb-ít ECC SDRAM memóriát, 28 PCI bővítő helyet és 36,4 Gb-ít belső merevlemez.

INFO www.ibm.com

3D animációs munkákhoz animációban, compositálásban jártas animátorok jelentkezését várjuk.

Referenciát, önéletrajzokat a latti@nexus.hu címre kérjük.

Ericsson – Sony közös vállalat

Az Ericsson és a Sony Corporation közös sajtótájékoztatóján bejelentette, hogy szándéknyilatkozatot írt alá egy olyan új vállalat létrehozására, amely világszerte egyesíti a két cég mobiltelefon üzletágainak tevékenységét. A Sony Ericsson Mobile Communications nevű új vállalat az Ericsson és a Sony egyenlő arányú tulajdonában lesz, és az Ericssonnak a távközlés, illetve a Sony-nak a szórakoztatóelektronikai termékek terén szerzett szakértelmére támaszkodik majd.

A közös vállalat – a végleges megállapodás megkötésétől és az alkalmazandó törvényi sza-

bályozástól függően – várhatóan ez év októberében kezd meg működését, és termékfejlesztéssel, terméktervezéssel, valamint marketinggel, értékesítéssel, disztribúcióval és vevőszolgálattal foglalkozik majd. A vegyesvállalat alapítói, az Ericsson és a Sony támogatják majd az új céget, illetve szorosan együttműködés kialakítására töreksenek egymással.

A Sony a szórakoztatóelektronika – zene, filmek és játékok – világában szerzett hatalmas tapasztalattal, az Ericsson pe-

dig a mobiltechnológia terén betöltött vezető szerepével és a világ legnagyobb mobilhálózat-üzemeltetői megrendelői bázisával járul hozzá az együttműködés sikeréhez.

A vegyes vállalat vezetésége Londonban működik majd, a Sony Corporation ügyvezető alelnökének a vezetésével, aki a vegyesvállalat elnöki tisztjét tölti majd be.

Az Ericsson és a Sony márkanév alatt futó meglévő termékeket megtartva az új vállalat vadonatúj márkanevet hoz létre új termékcsaládjá részére.

INFO www.ericsson.com/press
www.world.sony.com

Kétfunkciós kamera

A Logitech bemutatta első kétfunkciós kameráját, a QuickCam Travelert, amely webkameraként és digitális fényképezőgépként egyaránt bevethető. A PC-től elválasztva a kamera 240 fotót tud tárolni, képrendező funkciójának köszönhetően pedig könnyen cserélhetjük, tárolhatjuk vagy törlhetjük a képeket a kamera vezérlő paneljéről. A kamera funkciói közé tartozik még az időzítő kapcsoló, a makro beállítás és a képfelbontás változtatása. A képeket a QuickSync segítségével másolhatjuk át közvetlenül a PC-re. A QuickCam Traveler azonban még többre képes a számítógéphez csatlakoztatva: barátainknak, családtagjainknak video-e-mailt küldhetünk hanggal, zenével, speciális effektekkel, az MGI VideoWave III SE videoszerkesztő és a PhotoSuite III SE képszerkesztő programok segítségével – ezeknek a teljes verzióját tartalmazza a szoftvercsomag.

A további alkalmazások közé tartozik a webkamera-funkció – a képek interneten való küldéséhez –, a videokamerás figyelőrendszer létrehozása, ani-

Webkameraként és digitális fényképezőgépként is megállja a helyét a Logitech QuickCam Traveler

mációk készítése. A SpotLife személyi video-üzenőrendszerrel élőben közvetíthetünk az interneten, élő videokapcsolatot hozhatunk létre a Microsoft NetMeetingtel, videoüdvözlőket készíthetünk a CrestaCards programmal, a Reality Fusion és GameCam SE szoftverekkel pedig izgalmas kamerás játékokat játszhatunk.

A QuickCam Traveler CCD szenzora gyengébb fényviszonyok között is jó képmínőséget kínál. A kamera 30 fps minőségben tud rögzíteni mozgóképet, a beépített mikrofon pedig a hangos kommunikációt is lehetővé teszi. A QuickCam Traveler USB porton keresztül csatlakoztatható a számítógéphez.

INFO www.logitech.com

Még egyszer látogatunk...

Áprilisi számunk *E-mail-es látogatások* című cikkében a *Spéci Computer Kít.* neve tévesen jelent meg a „nem válaszoltak” listájában. Azóta ugyanis kiderült, hogy a cég az első között válaszolt, de vélhetően az internetszolgáltatók miatt nem kaptuk meg időben a választ. A nevezett cégtől elnézést kérünk.

80 Gb-ajos Caviar

A Western Digital bejelentette eddigi legnagyobb teljesítményű, desktop rendszerekbe szánt EIDE merevlemezét. A percnként 7200 fordulattal pörgő, három lemeztányért tartalmazó WD Caviar kapacitása 80 Gb-ít. A 7200 RPM-es család így most három tagot számol, amelyek kapacitása 40, 60, illetve 80 Gb-ít.

INFO www.westerndigital.com

SINGLE INK

Mostanáig, ha Ön
nyomtatót vásárolt,
választania kellett
a sebesség, a színminőség
és a megfelelő ár között.

Mostanáig.

S400

S450

S4500

S600

Nincs többé
pazarlás a színenként
cserélhető
tintapatronoknak
köszönhetően.

A Canon bevezeti az új S sorozatú tintasugaras nyomtatóit, az első nyomtatókat, amelyeket kifejezetten azzal a céllal tervezték, hogy minden területen verhetetlen teljesítményt nyújtsanak.

A legújabb fejlesztésű színes tinták a Microfine Droplet™ technológiával, különlegesen finom felbontású nyomtatófejekkel és a jelentősen fel-

PROFESSIONÁLIS,
MINŐSÉGI
NYOMTATÓK
MINDENKINEK

gyorsított papíradagolási rendszerrel kombinálva egyedi, „jobb-mint-fotó” minőségű színeket, lézer minőségű fekete-fehér nyomtatást és lenyűgöző sebességet biztosítanak. És persze minden S sorozatú Canon nyomtató a már jól ismert színenként cserélhető tintapatronokat használja a lehető legtakarékosabb nyomtatásért. A Canon S sorozatú nyomtatói között mindig talál olyat, amely segít Önnek bármilyen feladatot még gyorsabban, még színesebben és még könnyebben megoldani.

S SOROZATÚ
NYOMTATÓK

Canon

Imaging across networks

gyorshírek

Az Epson tintasugaras nyomtatóit nem kell bemutatnunk. A cég termékskáláját a CeBIT óta több új fotónyomtató színesíti. A sorozat a „belépő szintű” Stylus Photo 790-nel kezdődik. A valóságú megjelenítés titka a Natural Color színkezelő eljárás, amely különösen a kék és a zöld kérszék minőségére ügyel.

A felprofessionális felhasználóknak a Stylus Photo 890-et és az A3-as méretű Stylus Photo 1290-et ajánlják. Mindkét modell USB- és párhuzamos porttal szerelték fel.

INFO www.epson.com

A Grepton Rt. bemutatta új integrált szerkesztőségi és portálmegoldását: az e-PRESSive-nek elnevezett rendszer kiváló megoldást kínál a hatékony és gyors webes megjelenésre törekvő szerkesztőségeknek. A megoldás teljes egészében a Microsoft technológiáin alapszik, azok segítségével 1-2 hónap munkával képesek a Grepton Rt. szakemberei bármely szerkesztőség folyamatait testreszabni, és az új portált üzembe helyezni.

INFO www.grepton.hu

A Compaq több új, az iPAQ Pocket PC-hez kifejlesztett kiegészítő termék mutatott be, és egyúttal bejelentette az iPAQ Pocket PC fejlesztői program kibővítését. Az új RS-232 soros kábel segítségével a felhasználók modemként csatlakoztathatják mobiltelefonjukat a Pocket PC-hez, és számos kiegészítőből válogathatnak.

INFO www.compaq.com

Mára a lézernyomtatók piacán jelentős növekedés tapasztalható, amely elsősorban az üzleti felhasználók körében érezhető. A piackutató cégek számítása szerint a 2000/2001. évben körülbelül 600 ezer darab színes nyomtató készülék értékesítettek, értékesítenek a világon, és az éves eladott mennyiség

2004/2005-re már a kétmilliót is elérheti. Ez a piaci előrejelzés ösztönözte a Minoltát és a Fujitsut arra, hogy közös vállalatot hozzon létre, annak érdekében, hogy a technológiai háttérüket egyesítve fejlesszék tovább a színes nyomtatókat, és jövő tavaszra már a teljes piacot képesek legyenek lefedni termékekkel. Ennek megfelelően június 1-jén kezdi meg üzleti évét a Minolta és a Fujitsu új közös vállalata, az F&M

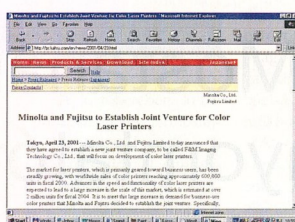
Interaktív Nők Lapja

A VNU Budapest Lapkiadó Rt. elindította új tartalomszolgáltató portálját, a nők lapja c@fé (www.noklapja.hu), amely az internetező nők számára nyújt hasznos információkat, szolgáltatásokat, fórumokat és érdekes tartalmat. A nők lapja c@fé oldalain az olvasók friss híreket találnak a szerelemről, a családról, az egészségről, a sztárokról, a filmekről, az utazásról.

A portálon megtalálható minden nőket érdeklő téma, legyen az divat, háztartás, karrier, szórakozás, barkácsolás, lakberendezés, állattartás vagy asztrológia. A Legyünk sikeresek rovatban például az eredményes álláskereséshez kapnak tanácsot a látogatók. A Sztorljunk hazai és külföldi hírségei életébe, legjobb filmjeikbe ad betekintést. A site-ot látogatók a nyomtatott Nők Lapja cikkeit is olvashatják majd.

INFO www.noklapja.hu

Minolta és Fujitsu

A Minolta Fujitsu vegyes vállalat „új színeket” hozhat a nyomtatógyártásba

Imaging Technology Co. Ltd. Az új cég, amely körülbelül 120 alkalmazottal kezd el dolgozni, a színes lézernyomtató fejlesztésére helyezi a hangsúlyt.

A cégek – a Minolta Co. és a Fujitsu Co. is – eddig önállóan irányította piaci tevékenységét. A Minolta számos technológiai területen, így a fotózásban, a

képpalkotásban, a toner-ek vagy illetve a magas teljesítményű optikai fejek gyártásában is piacvezetővé vált. Tevékenységi körét előszörban Európára és az Egyesült Államok-ra terjesztette ki, ennek eredményeként 33 országban van je-

len. A Fujitsu is számos technológiai fejlesztést tudhat a magáénak és főként a japán piacon rendelkezik meghatározó pozícióval.

A közös cégben a Minolta többségi tulajdonnal rendelkezik (60%-ban birtokolja a részvényeket). Az együttműködés nem titkolt célja a képességek egyesítése és az értékesítési piac növelése.

INFO www.fujitsu.com
www.minolta.com

Allied Telesyn

Az Allied Telesyn a CeBIT 2001 után címmel, Bécsben rendezte meg azt a sajtótájékoztatót, amelyen bemutatta a cég jövőre vonatkozó kereskedelmi és szolgáltatásbeli terveit, valamint az egyik legújabb, Layer3 kapcsolócsaládját is, amely a Rapier névre hallgat. A jövőben az Allied Telesyn új területek meghódítását tűzte ki célul, így az olyan szélessávú megoldások fejlesztésében is, mint a DTM és a DSL, nagyobb aktivitással fog részt venni. Mivel a cég piacvezető a hálózati megoldások több területén (például médikonverterek, nem menedzsel hubok), a szerzett tapasztalata garancia arra, hogy a jövőben kifejlesztésre kerülő technológiák – köztük a még fejlesztés alatt álló VDSL – szabványértékek legyenek. A szabványosítás fontos sze-

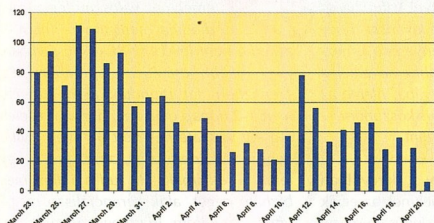
repet játszik a cég életében, melynek igen jó példája, hogy a CeBIT idején, az ott kiállított termékek is be lettek jegyezve. A hálózati kommunikációban a forgalom hatékonyabbá tételére hálózati útválasztókat, otthoni felhasználóknak és kis irodáknak integrált ADSL routert kínálnak, míg a szélessávú területen útválasztókkal, és a gigabites technológián alapuló termékekkel van jelen a piacon. Még a vezeték nélküli technológiát is erősítik, amely iránt egyre növekszik az igény. A mindenre kiterjedő kínálat mellett az Allied Telesyn a szolgáltatásokban sem marad el, így az Európa legtöbb országára kiterjedő hálózattal rendelkező cég megbízható partner az üzleti célú hálózati megoldások területén.

EGY KIS STATISZTIKA

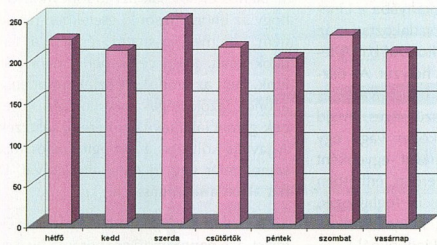
SMS-áradat

Áprilisi számunkban meghirdetett SMS számkereső játéunkra minden várakozást felülmúló számú megfejtés érkezett. Nem tudtuk megállni, hogy ne készítsünk egy kis statisztikát...

Naponta beérkezett SMS-ek száma

Napok szerinti SMS eloszlás

Az SMS üzenetek feldolgozásához a Psion Kft. SMeSter nevű programját használtuk. Ez az alkalmazás a számítógéphez csatlakoztatott mobiltelefonra érkező rövid szöveges üzeneteket úgy kezeli, mint egy elektronikus levelező program. A bejövő üzeneteket egy szöveges állományban is tárolja, amit később, ahogy ezt mi is tettük, fel lehet dolgozni. Minden üzenet mellett rögzíti a küldő telefonszámát, az üzenetközpontra érkezés és a hívás időpontját.

A program a tömeges SMS fogadás mellett automatikus választásra, csoportos üzenetküldésre, hosszú (1600 karakteres) üzenetek kezelésére is alkalmas.

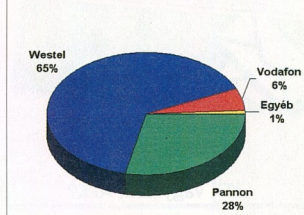
A nyeresemények kisorsolása előtt az üze-

netek adataiból néhány érdekes statisztikát is elkészítettünk. Az üzenetek feladási időpontjainak elemzéséből kiderült, hogy már a Computer Panoráma megjelenésének a napján is nyolcvan üzenet érkezett, és a játékos kedv egész hónapban megmaradt. Nem volt nagy különbség a hét napjai szerinti üzenet eloszlásban, azonban a nap huszonnégy órája már érdekesebb képet mutat. Az várható volt, hogy a késő éjszakai órákban nem sokan keresik a számokat az újságban, de azt nem gondoltuk, hogy a dél körüli órák kiemelkedő üzenetszámot mutatnak. Úgy látszik ebédidőben sokan olvasnak és SMS-eznek.

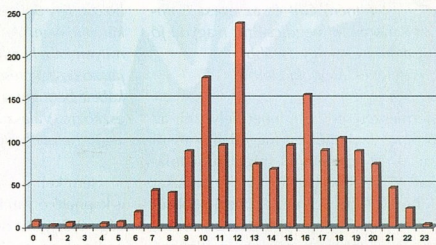
A Westellel közös játéunk legjobban a Westel előfizetőket mozgatta meg. Az üzenetek 65 százaléka ebből a hálózathoz érkezett. A játékosok 28 százaléka volt Pannon és 6 százaléka Vodafone előfizető. Néhány üzenet interneten keresztül (777sms, ICQ...) is érkezett.

Az üzenetek tartalma is érdekes olvasmány volt. A legtöbben csak az éppen

Hálózatok megoszlása

Órák szerinti SMS eloszlás

szerkesztésére is szükség van. Az üzenetek feladójának pedig azt írta, hogy azért interneten keresztül küldi az üzenetet, mert még nincs mobiltelefonja és most szeretne nyerni.

Lássuk, kedvezett-e neki a szerencse vagy sem. A statisztikák után következzenek a nyertesek.

Lássuk, kedvezett-e neki a szerencse vagy sem. A statisztikák után következzenek a nyertesek.

A három Westel Domino kártyát **Pirík Levente, Tata Bacsó Béla út 66/13 2/1.**

Galambos György, 2132.Göd Lenkey u.23.

Mízei Edit, 5152. Portelek Fő u. 46. nyerték.

A fődíjat, az Alcatel telefont tartalmazó Westel Domino csomagot

Molnár Melinda, 7632. Pécs Eszék u. 21. olvasónk nyerte.

Játéunkat a nagy sikerre való tekintettel folytatjuk, lehet ismét lapozgatni a Computer Panorámát, küldeni az SMS-eket és megnyerni a Domino-t.

ATX vagy nem ATX?

Arra lenék kíváncsi, hogy fekvő házias alaplapot bele lehet-e rakni álló házba? És még szeretném Önt és az egész Computer Panorámát megdícsérni! Nagyon jó az újságjuk! Csak így tovább!

Tisztelettel: Monoki Elek

Természetesen bele lehet helyezni, az álló-fekvő kivételtől ez független. Amitől igen: az AT formátumú (régébbi) alaplapokat AT házba, az ATX formátumúakat ATX házba lehet betenni. A házak többségében az AT/ATX alaplapok is belemennek, ez nem rögzítés, hanem tápcsatlakozó kérdése. A kis álló házakba, ha azok Micro-ATX formátumúak, csak és kizárólag Micro-ATX alaplapok helyezhetők be, míg a MicroATX-es alaplapok kis szépség-hibával, de ATX-es házakban is működnek.

Voodoo3 és ALI chipsetes alaplap

[...] Van egy PC-CHIPS M726MRT(ALI M1621/1543 chipset) alaplapom és egy 3Dfx Voodoo3 2000 AGP videokártyám, és az a baj, hogy sehogy sem tudom engedélyezni az AGP textúrázást. [...] BIOS frissítéssel is próbálkoztam, de ott bukott el a terv, hogy a flash program azt írja ki, hogy nem törölhető. Még egy kérdésem lenne: támogatja-e ez az alaplap az FC-PGA-s processzorokat (Celeron III)? Előre is köszönöm a segítségüket: Dániel Dénes

Megnéztem én is a PC-Chips honlapját, de sajnos erőll a típusról nem állnak rendelkezésre információik feltett kérdéseire. Az egyik, amit én megnéztek, hogy fent van-e az Ali alaplapí meghajtóprogramja (mert neki is van, mint a VIA-nak vagy a SIS-nek), és vele az AGP Gart drájver, mert ez az AGP textúrázáshoz elengedhetetlen. A BIOS frissítés pedig az FC-PGA-s pro-

cesszorhoz lényeges, hiszen nem valószínű, hogy a régi BIOS támogatja még. Ehhez viszont kell még egy FC-PGA-SLOT1 átalakító, és ezzel együtt kell a processzort a gépbe helyezni. Ha a BIOS is támogatja, akkor biztosan működni fog.

Hanglemezek digitalizálása

Tisztelt Computer Panoráma! [...] Régi bakelitlemezeket és kazettákat szeretnék CD-re digitalizálni. De nem tudom, hogy milyen technikai feltételek kellene hozzá. Egy SoundBlaster Live! Value hangkártyám van. Arra lennék kíváncsi, hogy milyen kábel kell a hangkártya és a lemezjátszó összekötéséhez, továbbá hova kell a kábelt bedugni a hangkártyába, illetve az eszközre. Válaszokat előre is köszönöm.

Tisztelettel: Hadabás Bálint

Nem kell más, mint egy, a Keravillban is kapható olyan kábel, amelynek az egyik vége 3,5 mm sztereó jackdugós, a másik pedig olyan, amilyen az erősítő vagy a lemezjátszó kimenetéhez csatlakoztatható. Ez általában RCA (piros és fekete színű), két csatlakozóval. A hangkártyába a Line-In felirattal jelölhető kell csatlakoztatni, az erősítőn általában az Audio Out-ba. A lemezjátszónál is hasonló a helyzet. Az összekötés után már csak a hangfelvétel, és egy zajszűrő program szükséges, majd gondolom egy MP3 enkódér vagy egy CD-író program. (A témával egyébként nemrég megjelent „Egyszerűen, érthetően a CD-írásról” könyvünk is foglalkozik, amely megvásárolható a könyvesboltokban vagy megrendelhető kiadónknál.)

Ismét egy Win98 hőbort

A Win98 bekapcsolása után kéretlenül megjelenik vagy a C meghajtó tartalma, vagy a Feladatütemező. Miként lehet ezt megszüntetni? (A Programok Start menüje ures.) Ez a jelenség nem okoz nagy problémát, de mégsem normális dolog szerintem. Üdvözlettel olvasójuk:

Lőrincz-Véger Gábor

Tisztelt Gábor!

Valóban nem helyénvaló, ha egy program ennek ellenére elindul, ráadásul a C mappá. Ha úgy lép ki a Windowsból, hogy bizonyos ablakok is nyitva vannak, akkor

értelemszerűen újra meg szokta nyitni őket a Windows. A Feladatütemezőből akár minden bejegyzést ki is törölhet, ha nem használja. Továbbá, az előző számunk CD-mellékletén lévő StartEd című programot tudom ajánlani, ez megjeleníti, hogy induláskor mely programok indulnak el, innen talán ki lehet törölni a kérdéses bejegyzéseket is (ha vannak ilyenek).

A garanciális javításról

Van-e értelme a 2,5 éves 32x-es Sony CD-ROM-omat, amelynek valószínűleg a lézerdiódája ment tönkre (nem érzékeli a bent lévő CD-ROM-ot) javíttatni, vagy inkább cserélem le újabbra? Egy szervizben azt mondták nem érdemes, mert 1-2 hónap után ugyanez a hibajelenség fog visszatérni, ezért ók ilyen javítást nem is vállalnak azóta, amióta több ügyfélük is reklamált. Ha tud ajánlani megbízható céget, akik garanciálisan megjavítják, azt kérem, írja meg, valamint a véleményére is kíváncsi lennék.

Köszönettel: Tamás

Sajnos én is csak azt tudom mondani, hogy az ehhez hasonló esetekben tényleg nem érdemes javíttatni, éppen a fenti okok miatt. Ilyen céget pedig nem ajánlok, mert az eredmény szinte mindenhol azonos (azok cégek, akik olcsón végeznek garanciális javítást, kérem, jelezzék). A javítás költsége a tömegtermelés miatt sajnos felér egy új meghajtó árával. De hát, ilyen a számítástechnika!

Továbbra is várjuk leveleiket, észrevételeiket a cp.panorama@cpanorama.hu vagy a zsolt.kohler@cpanorama.hu címen.

KÖHLER ZSOLT (zsolt@)

Nyerteseink

Weblapunk ingyenes hírlevelét megrendelőik között minden héten sorsolást rendezünk. Nyerteseink: Bodnár László, Nyékládháza; ifj. Létai János, Kunhegyes; Huszti Diana, Tatabánya; Fenyvesi Imre, Törökbálint.

Gratulálunk!

Áprilisi számunk kvízjátékának nyertesei: Zsebeházy Zsolt, Budapest – Európa CD-ROM; Vén István, Budapest – Ausztrália CD-ROM; Szentgyörgyi Károly, Mosonmagyaróvár – Dél-Amerika CD-ROM; Szilágyi Péter, Budapest – Afrika CD-ROM; Vidó Miklós, Gyula – Ázsia CD-ROM; dr. Halász István, Pásztó – Észak-Amerika CD-ROM.

World No.1

AZ LG OPTIKAI MEGHAJTÓK NEMZETKÖZI DIJAI

 LG Electronics Magyar Kft.
www.lge.com

Computer Key (Gold)
Feb. 00 Spain
CED-8008

Chip | Performance Winner
Nov. 00 Germany
CED-8008

Computer easy | EMPFEHLUNG
Okt. 00 Germany
CED-8008

PC Plus | Performance Award
Aug. 00 UK
CED-8008

PC QUERT | Editor's Choice
Jan. 00 Italy
CED-8008

ComputerPartner | Component for reference PC
May. 00 Germany
CED-8008

Computer | Test Winner
Aug. 00 Germany
CED-8008

PC WORLD | COMPUTER | Our Best Purchase
Apr. 00 Poland
CED-8008

channel | Best Performance
Mar. 00 Germany
CED-8008

PC Direkt | EMPFEHLUNG
Jan. 00 Germany
CED-8008

PC Preis | Best recorder
Jul. 00 Germany
CED-8008

Chip | Tip Score
Jan. 00 Poland
PCD-0708

PC GO | EMPFEHLUNG
Jan. 00 Germany
DPC-0708

PC Praxis | Price Tip
Jul. 00 Germany
DPC-8008

PC Magazine | Editor's Choice
Jan. 00 UK
DPC-8008

PC-Welt | Test Winner
May. 00 Germany
DPC-8008

Enter | Editor's Choice
Mar. 00 Poland
DPC-8008

PC Format | Gold Award
Mar. 00 South Africa
DPC-8008

PC SHOPPING | EMPFEHLUNG
Jan. 00 Germany
DPC-8008

Computer Channel | Test Winner
Feb. 00 Germany
DPC-8008

SZERZŐI JOG A MUNKAHELYEN

Kié a táblázat?

Szakértőnk, Dr. Verebics János vezetésével, egy olvasói levélre válaszolva, ismét a szerzői jog szerzteágazó témakörének egy újabb sajátos területére kalandozunk.

Olvasói levelünkéből

Munkakörömnél fogva sok gazdasági számítást végzek, és ezekhez a feladatokhoz többnyire az Excel táblázatkezelő programot használom. A közelmúltban egy komolyabb feladat elvégzéséhez egy olyan táblázatot készítettem, amely – a számviteli törvény és egyéb gazdasági törvények előírásait figyelembe véve – a megfelelő alapadatok megadása esetén több évre szóló eredménytervet készít, segít a beruházási döntésekben. A táblázat a megfelelő összefüggések kezelésére sok képletet, függvényt tartalmaz, jellege egyedi. Ilyen táblázatok készítése nem tartozik munkaköri kötelezettségeim közé, ezeket saját munkám megkönnyítésére, illetve pontosabb tételére szántam. Kérdésem: az elkészített táblázat tekinthető-e önálló szellemi terméknek, a szerzői jog hatálya alá tartozik-e? Igényt tarthat-e a munkáltatóm magára a működő táblázatra is?

Olvasónk kérdése a jog egy sajátos területére, az úgynevezett *szolgálati jellegű művek* világába vezet; olyan szerzői jog által védett alkotásokat sorolunk ide, amelyek úgy az *alkotó*, mint az *alkotó* és *alkotás* kapcsolata szempontjából lényeges sajátosságokkal rendelkeznek. Az *alkotó* ebben a körben az lehet, aki valamely *munkáltatóval* munkaviszonyban (vagy ezzel egyenértékű jogviszonyban, például közalkalmazotti, köztestviselői jogviszony, fegyveres testületnél szolgálati jogviszony) áll. A mű megalkotása pedig az alkotó *munkaköri kötelezettsége* kell, hogy legyen: erről a munkaszerződésben, munkaköri leírásban, munkahelyi szabályzatban kell rendelkezni. Önmagában tehát az, hogy valamely mű-

vet a szerző, alkotó a munkahelyen készít el, s ehhez a munkáltozó eszközeit használja (mint jelen esetben a számítógépet és a szoftvert) nem változtatja a művet szolgálati művé: a felett a munkáltató nem szerz rendelkezési jogokat.

Az ilyen művek esetében a szerzői kizárólagos jogok (Computer Panoráma, 2001. április) másként érvényesülnek. A szerző nevéjével együtt (jog arra, hogy a mű szerzőjeként feltüntetésre kerüljön) a munkáltató nevéjére is érvényesül, a nyilvánosságra hozatalhoz fűződő joga a műnek a munkáltatóval való átadásával a munkáltatót illeti. A munkáltató a művet a felhasználás során – indokoltnak ítélt módon és mértékben – megváltoztathatja.

Ha a munka „végeredményeként” a *táblázatokat* tekintjük, vonatkozásukban szerzői jogi oltalomról nem beszélhetünk. A szerzői jogi törvény általánosságban mondja ki, hogy a szerzői jogi védelmet az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó *egyéni, eredeti* jellege alapján illeti meg, ami a művel szemben kettős (formai és tartalmi) követelményt állít. A törvény az alkotások, szellemi munka bizonyos eseteit – bár nem vitatott, hogy ezek is magas fokú szellemi értéket képviselhetnek, adott esetben akár a tudományos gondolkodást is forradalmasíthatják – ki is zárja a szerzői jogi oltalom köréből (ötlet, elv, elgondolás, működési módszer).

A helyzet azonban mégsem olyan egyszerű: esetünkben *nem egy egyszeri, kinyomtatott táblázatról* van szó, hanem egy *táblázatkezelő rendszerről*, amelyben – élve a szoftver adta lehetőségekkel – speciális tényezők, összefüggések megjelenítésére van lehetőség.

Olvasónk *nem új számítógépes programot* alkotott meg (amennyiben így lenne, a szoftver önálló szerzői jogi alkotás-ként részesülne jogvédelemben) hanem egy – re-

mélhetően a cég által jogszerűen felhasznált – „standard” szoftver lehetőségeivel élve *átdolgozta, funkcionálisan kiegészítette* a már meglévő programot.

Az átdolgozásra a szoftver speciális célfeladatok ellátására vált alkalmassá (olyan funkciókat is be tud tölteni, amelyekkel alapvetően nem rendelkezett). Az így elkészült alkotás akkor részesülhet önálló szerzői jogi védelemben, ha az *átdolgozásnak* egyéni, eredeti jellege van. Ez pedig esetünkben nagy valószínűséggel megállapítható: a standard táblázatkezelő programból az alkotó – nem lebecsülendő szakértelmet és hozzáértést feltételező tényezők figyelembe vételével – a hatályos jogi előírásoknak megfelelően, *eredménytervek* készítésére alkalmas *célszoftvert* alakított ki – *származékos művet* hozott létre. É származékos mű már jogvédelemben részesülhet (4. §/2).

Jogi kérdések kapcsán érdemes körülnézni a Jogi Fórum oldalain is

Az egyéni, eredeti jellegű átdolgozás csak az átdolgozott mű szerzőjének a sérelme nélkül részesülhet oltalomban. Az átdolgozó – ahogy erre kifejezetten a számítógépes programalkotások körében a bírói gyakorlat (BH 1999. 145) is rámutat – az átdolgozással nem szerzheti meg az eredeti mű fölötti rendelkezési jogot. Az átdolgozóhoz a szerzői jogi törvény szerint a szerző (esetünkben: a szerzői jogokkal rendelkező szoftvercég) hozzájárulása szükséges.

DR. VEREBICS JÁNOS

SMS-JÁTÉK

MIT SZÓLNA EGY OLYAN BANKHOZ,

AMELY MAGAS

KAMATOT KÍNÁL

LEKÖTÉS NÉLKÜL IS?

CIB TAKARÉKSZÁMLA

Végre egy olyan befektetési forma, amellyel egyszerre élvezheti a folyószámlák és a lekötött betétek előnyeit!

- A CIB Takarékszámlla a folyószámláknál magasabb kamatot fizet, ráadásul kamatveszteség nélkül férhet hozzá pénzéhez havonta kétszer.
- Sávós kamatozású, az 1 millió forint feletti összegre 9,5% (EBKM 10,07 %) éves kamattal.
- A számlanyitás díjmentes, a szükséges indulóbetét pedig mindössze 50 ezer forint.
- A CIB Takarékszámllára Ön sokféle módon fizethet be pénzt.
- ...és már az Interneten is elérheti.

CIB Takarékszámlla: amivel igazán jó üzletet köthet, köztöttségek nélkül.

CIB
BANK

WWW.CIB.HU

CIB 24 06 40 242 242

Projektmenedzsment

A mai üzleti világban egyre inkább a projektszemlélet kerül előtérbe, legyen szó akár egy számítógépes rendszer implementálásáról, akár bármely más nagyobb beruházásról. Összeállítanunk a projektek és azok irányításának, menedzselésének a világába ad betekintést.

BEVEZETÉS A PROJEKTEK VILÁGÁBA

Mindennek a kezdete: a módszer

Mielőtt a részletekbe merülnénk, tisztáznunk kell, mit is értünk projekt alatt.

A projekt meghatározása

Ha definíciót szeretnénk meghatározni, azt mondhatjuk, hogy a projekt részfeladatok (tevékenységek, illetve tevékenységscsoportok) összességéből áll, egy folyamatot vagy egy folyamat részét alkotva. Cél, illetve célrendszert, valamint idő-, teljesítmény- és költség-értékeket rendelhetünk hozzá.

A projektek ismérvei

1. A feladat egyszeri, nem ismétlődő (ezért sémák, kész megoldások nem alkalmazhatók az irányításban sem).
 2. A feladat összetett, komplex (több szakterület koordinálására van szükség).
 3. Egyértelmű, számszerűsített célok és keretek (teljesítménykritériumok, idő-, költség-, erőforrásigények).
- Ezek a meghatározások, ismérvek kellőképpen általánosak. A valóság színes forgatagában rengetegféle projekt fordul elő.

Projektek fajtái

Három alaptípussal találkozunk:

- Műszaki (beruházási, létesítményi)
 - Innovációs (fejlesztési, változási)
 - Mega (vagy szuper) projektek (multinacionális, igen nagy költségvetésű, pl. olimpia, világkiállítás stb.)
- Egy másik felosztás szerint a projektek lehetnek:
- Elsőfokúak, magát a rendszert létrehozó folyamatok.
 - Másodfokúak, egy létező rendszert módosító, átrendező jellegűek.

Témájuk szerint megkülönböztethetünk:

- Change management – változás, innovációs,
- Csőd/válság-menedzsment,
- Privatizációs,
- Környezetvédelmi,
- Beruházási,
- ISO stb. minőségszabályozási,
- Szoftverfejlesztési.
- Informatikai (pl. MIS – vezetői információs) rendszer bevezetési projektek is.

A projektmenedzsment (PM) meghatározása

A PM a projekt, mint komplex folyamat egészét átfogó és eredményességét segítő integrált vezetési-irányítási rendszer, amely a projekt egész életciklusán keresztül hat: a problémafeltárás kezdetétől a koncepciók, majd finomtervezésen keresztül a megvalósításig, a célok megvalósulásának az ellenőrzéséig.

A PM a vezetéstudomány részterülete; integrálja azokat a vezetési technikákat, módszereket (management tools), amelyek elősegítik a projekt – mint komplex folyamat – tervezését, szervezését, irányítását a célok hatékony és eredményes megvalósítása érdekében.

Gyakori hiba a módszerek mindenhatóságába vetett hit, de ez ellentétben áll a projektek egyediségével, változatoságával. Ugye nem jó orvos az, aki miután meggyógyított egy beteget egy gyógyszerrel, ezután mindenkit ugyanazzal, ugyanúgy kezelne?

A mérföldkövek

Mind egyik módszer esetében a projektek időbeni tervezésének fontos része a *mérföldkövek* (milestones) kitűzése. Mérföldkő az az elérendő (rész)cél, amelyhez határidőt rendelünk. Minden projektben legalább egy mérföldkő biztosan van – a vége. De hogy hány és milyen köztes mérföldkővet definiálunk, az már fontos tervezési kérdés. Hosszú projekteknel a vég beláthatatlanul messze van, és számos konkrét, közelebbi részhatáridőt kell ahhoz kitűzni, hogy a véghatáridő tartható legyen. A túl sok mérföldkő ugyanakkor nagyon elaprózza a projektvezető tennivalóit. Íme néhány szempont a részcélok megfelelő meghatározásának tudományához:

– Használjunk éppen megfelelő számú, tehát se túl sok, se túl kevés rész-célt. Túl kevésnél fontos részhatáridők elszikkadhatnak, túl soknál pedig kezelhetetlenné válik a projekt. A mérföldkövek között hierarchikus rendet alakítsunk ki: a projektvezető csak a főbb pontokkal foglalkozzon, az ezek közötti részhatáridőket a beosztottak alakítsák ki, úgyszólván ők ismerik jobban a részleteket. Egy A4-es lapon férjen el mindenkinek a saját részletességű diagramja, jól olvasható módon.

– Defináljunk megfelelő mérföldköveket. Egyértelmű és pontosan kiértékelhető állapotokat, illetve feladatokat kell kitűzni. Bonyolult projekteknel többszörös, részteljesítéseket jelentő mér-

A módszerek akkor jók, ha valóságos igényből erednek. Megint egészségügyi el-
lennpéldát véve: mi lenne, ha a gyógyszer-
részt, miután befejezte egy új gyógyszer ki-
fejlesztését, örömmel felkiáltana: kész az
új gyógyszer, most már csak a megfelelő
betegséget kell megtalálni hozzá...

A projektek megvalósításának folya-
mata, fázisai:

- előkészítés
- pályázat, kiválasztás, szerződés
- megvalósítás
- átadás, utóelemzés

A továbbiakban az előkészítés és megva-
lósítás legfontosabb elemeire koncentrálnak.

Tervezési módszerek

A tervezési módszerek egyik csoportja
a projekteknek nem annyira konkrét, mint

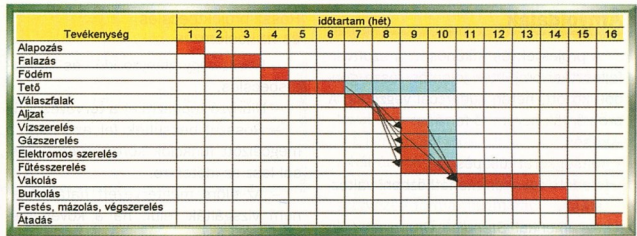
tudománya

földkövek kitzűzésével elkerülhetjük a
„big bang” jellegű átadást, vagyis azt,
hogy hosszasan nem szerez az átvevő
semmiről sem tudomást, majd egyszerre
szakad a nyakába az egész projekt
lezársa.

– Minden mérföldkőhöz rendelünk
„tulajdonost”, vagyis olyan projekt-mun-
katársat, aki felelős a részhatáridő be-
tartásáért. Nem baj az sem, ha nem
(csak) ő dolgozik a részfeladaton. A
részhatáridőt egyeztetjük a munkatár-
sakkal, akiket a tulajdonos képvisel. Ez
az alku fontos segítség ahhoz, hogy a
részhatáridőt tényleg be lehessen tartani.
A parancsával a munkatársakra
kényszerített határidők a tapasztalatok
szerint gyakran nem teljesülnek.

– Ellenőrizzük a részteljesítéseket. Áll-
ítsunk fel (még a mérföldkövek kialakí-
tásánál) pontos listát a követelmények-
ről, amelyeknek teljesülniük kell. Az el-
lenőrzés a projektvezető feladata, és ha
valamelyik cél nem teljesül, akkor azo-
nali visszacsatolással meg kell tennie a
szükséges lépéseket a teljesítéshez, il-
letve ellenőriznie kell a határidő-eltolód-
ás hatását az egész projektre.

– Nézzünk szembe a részteljesítések
kudarcaival. A jó projektvezetés előre
látja ezek lehetőségeit, és igyekszik
megelőzni a kudarcot. Ha nem sikerül,
elemezzük az okokat, amelyek lehetnek
elháríthatatlan külső hatások vagy a
csapaton számonkérhető hibák.

Családi ház építésének folyamata Gantt-diagramon

inkább általános körülményeivel, előre
megjósolható kockázataival foglalkozik.

A TOWS módszer neve angol rövidítés, a
T Threats (fenyegetések, kockázatok)

O Opportunities (lehetőségek)

W Weaknesses (gyengeségek, mármint a
projektszervezeté)

S Strengths (erősségek, szintén a teamé)
szavakból állították össze. A módszer lé-
nyege az, hogy szembeállítják egymással
a külső feltételek pozitív és negatív, fe-
nyegető és előnyként kihasználható tén-
yezőit, illetve a szervezet belső erőssé-
geit és gyenge pontjait. Az egyes kombi-
nációkat grafikususan is ábrázolni szokták
egy koordinárendszer négy negyedek-
ént, az amerikai szaksajtó által nagyon
kedvelt „mágikus kvadráns” formájában.

Az A VICTORY modell a potenciális gát-
ló tényezőknél, esetleges problémáknál és
azok várható hatásainak preventív vizsgálá-
tát jelenti már a tervezés fázisában, annak
érdekében, hogy a megfelelő megelőző in-
tézkedések megtételével a veszteségek ki-
csúszóbbíthatók vagy minimalizálhatók le-
gyenek. A módszer neve szintén betűszó:

- A ability (források, képességek)
- V values (értékek, célok)
- I idea (ötletek a szükséges lépésekhez)
- C circumstances (körülmények /gátló,
vagy segítő)
- T timing (időzített)
- O obligation (elkötelezettség, motiváció)
- R resistance (ellenállás)
- Y yield (hozam, elérendő eredmény).

Az NGM módszer (*Nominal group
method*) egy kicsoportos módszer a nem
állandó (nominális) projektcsoportok
döntéshozókészítő munkájához. Lehetne
ötletrohannak is nevezni az ötleteket fel-
írják a résztvevők, majd átbeszéljük azo-
kat, ezután szavaznak róla osztályzatok-
kal. Ennyi nyelvlecke után tekintünk át a
konkrétabb, gyakorlatiasabb időtervezési
módszereket.

Időtervezés, a terv folyamatos ellenőrzése, betartatása

A tervezés egyik legfontosabb területe
a folyamat időbeni lefolyásának megter-
vezése, illetve a terv követése, betartatá-
sa. Ez a terület egyike a legjobban kidol-
gozottaknak, sokan az *időbeli tervezést*
tekintik „a” projektmenedzsmentnek.

Az időterv a munkafolyamatok időbeli
egymásutániságát, egymástól való függé-
sét, az egyes részfolyamatok tervezett
időtartamát foglalja össze. Minden mód-
szernél lényeges része a tervek ábrázolá-
sának módja is, mert ez megszabja a
kommunikációt a projektet tervezők és az
azt kivitelezők között, és a tényleges vi-
szonyok hasonló ábrázolása pedig az el-
lenőrzésre ad lehetőséget.

Tekintsük át ezután kissé részlete-
sebben az időtervezési módszereit
azokra koncentrálna, amelyek a jellemző-
iknél fogva az informatikai fejlesztési és
implementációs projekteknél jól alkalm-
mazhatók. Csak a teljesség kedvéért em-
lítsük meg a LOB-diagram (*Line of
Balance*) módszert, amely elsősorban is-
métlődő szakaszokból álló feladatokra
(például autópálya, olajvezeték építése)
alkalmas.

GANTT – diagram

Ki gondolná, hogy a jól bevált *Gantt*-
diagramot atya és névadója, *Henry L. Gantt*
körülbelül száz évvel ezelőtt fej-
lesztette ki? Nincs még egy akár techni-
kai, akár szervezési megoldás, amelyek
enyire ellenállt volna az idő múlásának.

A diagram megrajzolása előtt meg kell
határozni azokat a résztevékenységeket,
amelyekből a projekt munkátáit össze-
állnak. Meg kell határozni ezen tevékeny-
ségek tervezett időtartamát, és meg kell

Árnyoldalak

A projektek és különösen a szoftverfejlesztési projektek jelentős része gondok között, netán kudarccal végződik. A problémák három fő forrása:

- késés
- költségkeret túllépése
- feladatok gyakori menetközbeni változtatása.

Az amerikai *Standish Group* által az interneten is közzétett adatok meglepően borús tényeket tárnak fel:

- a projektek 30%-át még a vége előtt lefújták,
- a befejezett projektek 75%-a túllépte a költségvetését,
- az átlagos időtúllépés mértéke 222% (!!!).

Tekintsük át, mik lehetnek ezeknek a meglepően rossz teljesítéseknek az okai!

Rosszul meghatározott követelmények és célok

- A fejlesztő csapat nem értette meg igazán azt az igényt, amelyet a terméknek ki kell elégítenie.

- A felelősökkel nem állapodtak meg a hatáskörökről és a részfeladatokról.

- A feladatok gyakran, spontán változtak, mivel nem gondolták át azokat jó előre kellő mélységben.

- A feladatokat nem dokumentálták kellőképpen, és nem kommunikálták megfelelően a team tagjai felé.

- A megcélzott funkciók és a fejlesztési költségvetés közöttük való felosztása nem vagy nem jól történt meg.

Rossz projektbecslés és rizikóelemzés

- Rossz vagy hiányzó idő- és kapacitásbecslés.

- Hiányzó tapasztalat a tervezésben.

- Rosszul becsülték fel azt, hogy a megcélzott funkciók köre milyen hatással lesz az időtervre.

- Az előre megtervezett határidőket nem vizsgálták felül, ha a követelmények változtak.

- A kockázatokat nem vették figyelembe a tervezésnél.

- A figyelembe vett kockázatokra nem jó válaszokat terveztek.

Rossz projekttervezés

- A tevékenységeket nem definiálták és dokumentálták megfelelően a tervezés során.

- Rossz döntések és feladat-delegálások.

- Nem megfelelően tervezett projekt-életciklus.

- Hiányzó projektirányítási tapasztalat.

- Túl sok figyelmet szenteltek a projektirányítási eszközöknek, de túl keveset a folyamatoknak és a módszereknek.

- Túl kevés mérföldkő, túl hosszú ellenőrizetlen köztes időszakok.

- Rossz kommunikáció az elvégzett feladatokról a projekt-teamen belül, illetve a megbízó felé.

Minőségbiztosítás (QA, Quality Assurance)

- Nem létező, vagy nem megfelelő minőségi terv.

- A minőségellenőrzést másodlagos fontosságúként kezelték a többi feladathoz képest.

- A specifikációhoz képest felfedezett eltérések nem megfelelő követése, feloldása.

- Az az elképzelés, hogy minőségbiztosítás = teszt.

Teszt

- Rossz tesztelési terv.

- A tesztelő munkatársakat túl későn vonták be a projektbe.

- Nem elegendő teszt költségkeret.

Konfiguráció-menedzsment (CM, Configuration Management)

- Rossz vagy hiányzó konfigurációs terv.

- A modulok és a procedúrák nem megfelelően kontrollálja.

- Hiányzó vagy rosszul kialakított CM-könyvtári rendszer.

- A változások átvezetésének, kölcsönhatásainak hiányzó vagy rossz menedzselése.

Fejlesztési folyamat

- Rosszul definiált és/vagy menedzselte fejlesztési folyamat.

- Rosszul dokumentált és/vagy kommunikált fejlesztési folyamat.

- A folyamatot megtervezték, de nem a feladat típusának megfelelő módon.

Még szerencse, hogy mindezt a sok hibát nehéz egy projektben elkövetni, így néha sikerül jó terméket, időre és a költségkereten belül maradvá létrehozni!

azt is mondani, hogy melyik hogyan függ a másiktól, vagyis melyik elkezdésének előfeltétele egy másik részleges vagy teljes befejezése (tudományos szóhasználat: a *szekvenciális interdependencia*).

A Gantt-diagramon az egyes tevékenységeket vízszintes sávok szemléltetik, ezek hossza arányos a megvalósításukhoz szükséges idővel. Az idő tervezett múltását egy időskála is hangsúlyozza az ábra tetején. Az 1. ábra a szemléletesség kedvéért nem egy informatikai projektet, hanem egy családi ház építését veszi alapul. Az egyes tevékenységek lehetőség szerint a megvalósításuk sorrendjében következnek. Az ábra jól mutatja azt a fontos jellemzőjét a legtöbb projektnek, hogy míg egyes tevékenységek egymással párhuzar-

mosan is végezhető (ugyanabban az időintervallumban több sáv is van), ugyanakkor mások csak egymás után, vagyis a sávjai nem fedik egymást. Az egymástól való függés ábrázolását nyilakkal is erősíthetjük: a *függőségi nyilak* az előfeltételek tevékenység végétől mutatnak a függő munkafolyamat elejére.

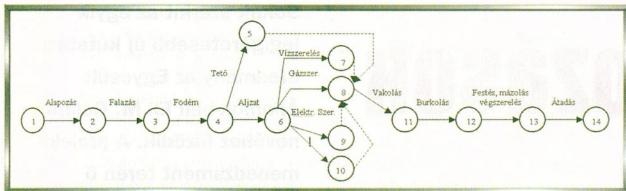
A módszer további fontos elemei a szaggatott vonalakkal ábrázolt, úgynevezett *csúszási időtartamok*: ezek azt mutatják, hogy egyes tevékenységek befejezésének elkezdése nincs befolyással a teljes projekt határidejére, vagyis ezeknél a munkánál tartalékidők vannak. E tartalékok kihasználásával csökkenteni lehet a projekt által igénybevett kapacitásokat és állásidőket.

Hálóterv, kritikus út, CPM, PERT

A hálódiagramok módszere kevesebb, mint fele annyi idő, mint a Gantt-diagram: „csak” körülbelül negyvenéves. Itt a tevékenységek nyilakkal jelöljük, a tevékenységek között kis körök jelzik a projekt egyes állomásait, amelyeket egyes munkák befejezésével, mások elkezdésével azonosíthatunk.

A tervezés első fázisai egyeznek a Gantt-diagramnál látottakkal: itt is meg kell határozni a munkafázisokat, azok időtartamát, egymástól való függését. A módszer specialitásai az ábrázolásban és az ábrák elemzésénél jutnak szerephez.

A 2. ábra az iménti családiház-építkezés hálótervét mutatja. A folytonos nyilak a

Családi ház építésének folyamata hálóterven

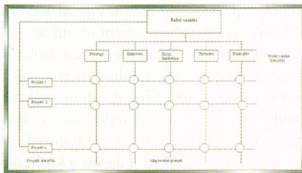
valódi, erőforrásokat igénylő és adott ideig tartó munkafázisokat mutatják, a szaggatott nyílak pedig az úgynevezett *látszatevékenységeket* mutatják, amelyek nem igazi munkák, csak az igazi munkafázisok egymástól való függését szemléltetik.

Ennél a módszernél is fontos szerepet játszanak a csúszások, vagyis a rendszerben levő tartalékok. A hálótípus elemzése alapján meghatározható a *kritikus út*, vagyis azon fázisok láncolata az indulástól a végső átadásig, amelyek mindegyikénél a tartalék nulla, azaz csúszás nem lehetséges anélkül, hogy az egész projekt véghatárideje eltolódást ne szenvedne. Angolul ennek a módszernek a neve *Critical Path Method*, rövidítve *CPM*. A kritikus út meghatározása azért igen nagy jelentőségű, mert megmutatja, hogy egyes munkafázisok határidejében komoly tartalékok vannak, mások pedig közvetlenül megszabják az egész projekt időben való befejezését, ami bonyolult projektekben első ránézésre nem derül ki. A projekt vezetésének nyilván a kritikus tevékenységekre kell koncentrálnia, azoknál kell a késést elkerülni, illetve esetleg részhatáridő előtti teljesítéssel tartalékok nyerni az egész projekt számára. A *PERT*-diagram ábrázolási módja egyezik a *CPM* módszerével, főleg fejlesztési projekteknel használják, ahol az időket nehéz megbecsülni, illetve azok jelentősen eltérhetnek a tervezettől.

Az összes ismertetett módszernél fontos tényező, hogy milyen részletességgel bontjuk fel a tevékenységeket, mennyire részletezettek a diagramok. A kezelhetőség határain messze túllépnek az egész falat beborító, lepedőnyi diagramok.

Szervezeti modellek

Mint hogy a projektek egyediek és megismételhetetlenek, ugyanúgy a projekteket lebonyolító-megvalósító szervezeteket is a projekt időtartamára, annak

Mátrix-szervezet (fejlesztési, beruházási projekthez)

munkálataira hozzák létre. A projektek megvalósítása általában három, egymástól jól elhatárolható szervezeti formában történhet:

- Lineáris-funkcionális szervezetben,
- Elkülönlött, projektorientált szervezetben,
- Mátrix-szervezetben.

A *lineáris-funkcionális szervezet* esetén a projekteknek nincs önálló szervezete, a vállalat meglévő hierarchikus szervezete adja a keretet a projekt(ek) megvalósításához is. A projektmenedzsmentnek nincs közvetlen utasítási jogköre egyetlen, a projektben szerepet játszó egységgel, illetve munkatárssal kapcsolatban sem. Az öt feladatra elsősorban az információcsere, illetve a közös szempontok, prioritások közvetítése a részterületek között. A projekt egészét érintő döntéseket a felsőszintű vezetés hozza. Ez a szervezeti forma elsősorban multiprojekt-környezetben előnyös, mert az erőforrásokat jól ki lehet használni, hatékonyan meg lehet osztani az azokat igénylő projektek között.

Az *elkülönlött, projektorientált szervezet* az előzőnek éppen az ellentéte: a projekt idejére önálló, független szervezetet állítanak fel, az egyes szakterületek művelőit időlegesen a projektmenedzser alárendeltségébe helyezik. A projekt vezetője (ideális esetben) a felelősség mellé hatáskört, eszközök feletti rendelkezést is kap. A koncentráció gyors lebonyolítást tesz lehetővé, ugyanakkor a kapacitások kihasználása nem mindig teljes, ami plusz költségeket eredményezhet. Továb-

bi hátrány az állandó ideiglenesség, ami részben gyengíti a projekt vezetésének kompetenciáját, részben pedig vezethet oda is, hogy a projekt befejeztével a megszerzett tapasztalatok kárba vesznek, további projekteknel nem hasznosulnak.

E két modell előnyeit igyekszik ötvözni a hátrányok nélkül a harmadik, a *mátrix-szervezet* (lásd 3. ábra). Ennél mindkét szervezeti forma megmarad, vagyis minden résztvevő egység, illetve munkatárs kettős irányítás és ellenőrzés alatt dolgozik. A kétféle irányítás egymás mellé van rendelve, vagyis döntési hatáskörük azonos szintű.

Ha a projekt vezetése önálló szakterület, és ezért a szervezetben is önálló szerepet kell kapnia, azt az alábbi gondolatlépést támasztja alá. Projektérett itt a gyártmányfejlesztés (például egy új személygépkocsi-modell tervezése) szemléljük. A gondolatlépést tárgya az, hogy milyen hatása lenne, ha a fejlesztési projekt irányítását alárendelnék az egyes funkcionális irányítási központoknak:

- Ha a kutatás-fejlesztés (K+F) alá rendelnénk, túlterveznék a terméket tökéletességre törekedve, a költségek nőnének és a határidők tolnódnának.

- Ha a marketinghez rendelnénk, a termék felcímcíménél mindenféle vonzó csecsebecsével, hogy jól eladható legyen, illetve minél előbb igekezzenek a piacra dobni, hogy előnyt szerezzenek a versenytársakkal szemben. Nem törődnek ugyanakkor a gondos tervezéssel vagy a jó minőségű tartós biztosításával, a költségek pedig nőnének.

- Ha a minőségbiztosítás alá rendelnénk, akkor a gyártás és annak ellenőrzése kapná a fő hangsúlyt, a minőség kiváló lenne, viszont a termék nem biztos, hogy kellene a piacnak, miközben a költségek nőnének és a határidők tolnódnának.

- Ha a gyártáshoz rendelnénk, akkor a lehető legegyszerűbbre sikeredne a termék, hogy ne kelljen a gyártási kapacitásokat átalakítani, fejleszteni. A termék nagy valószínűséggel nem lenne értékesíthető.

Láthatóan a projekt optimális irányítása ellentmondó érdekek közötti *kompromisszumokat* igényel: a jó megoldások egyik funkcionális részterület számára nem lesznek ideálisak, de optimálisak lesznek az egész szervezet, az egész projekt szempontjából. Ezt nevezzük a projekt-irányítás *holisztikus*, vagy *fuzzy-elvű* megközelítésének.

KIS MIKLÓS

GOLDRATT-MÓDSZER

A korlátozások elmélete

Mint a technológiai fejlődésben is oly sok mindent, ezeket a szervezési módszereket is az amerikai hadseregben alkalmazták először, és az ottani új tapasztalatok alapján kezdenek elterjedni a civil világban is.

A TOC (Theory of Constraints) elmélet

Kíséreljük meg a lehetetlent, és foglaljuk össze néhány mondatban a „Korlátozások elméletét”. Goldratt nagyon egyszerű, alapvető fogalmak és folyamatok újrarendelésével, alapkérdések újszerű feltételével és megválaszolásával kezdte elmélete kidolgozását.

Mi az egyes szervezetek alapvető feladata? A hadseregé a megfelelő szintű harcckészültség fenntartása, az ország érdekeinek a védelme, az agresszor elriasztása. Az iskola feladata a gyerekek nevelése. Profitorientált gazdasági vállalkozásokról is nagyon egyszerű a meghatározás: pénzből több pénzt csinálni, különböző anyagok, gépek, emberek közvetítésével. Ha minden vállalat a profit maximalizálására törekszik, mi az oka annak, hogy egyesek tönkremennek, mások csak meghatározott nagyságig és profit-szintig tudnak fejlődni?

Ennek az oka az, hogy különböző akadályok tornyosulnak a fejlődés, a profit növelése elé: marketing természetiek (kevés termékkel rendelnek tőlünk), kapacitáshiány jellemzők (rendelnének többet, de nem tudjuk kielégíteni, nem kevés a termelőeszköz, ember stb.) és így tovább. A cég korlátokba ütközik: ezek fontos szerepének elemzése, feloldásuk módszereinek kidolgozása a TOC elmélet fő oszlopai.

A vállalatok fejlesztésének kulcsa tehát az elmélet szerint a korlátozások feloldásában rejlik, minden más irányú befektetés kidobott pénz. Goldratt kidolgozott egy egyszerű, de hatékony modellt a vál-

latok fejlesztésére, amely egy öt lépésből álló iteratív folyamatként írható le:

1. lépés: határozzuk meg a korlátokat, vagyis elemzés révén találjuk meg a szűk keresztmetszeteket, azokat a tényezőket, amelyek gátolják a cég fejlődését. A továbbiakban ezekre kell koncentrálnunk.

2. lépés: mértsük ki teljesen a korlátokat, vagyis az esetleg még meglévő tartalékokat használjuk ki. Ha például egy termelőcégnél a gyártósor a korlát, vezessünk be háromműszakos termelési rendet, hogy a gyártási kapacitást maximálisan ki lehessen használni.

3. lépés: rendeljünk minden más gazdasági tényezőt a korlátozott terület alá, vagyis a többire ne pazaroljuk figyelmünket, beruházásainkat. A többi terület csak annyira működjön, hogy a korlát teljesen ki legyen használva. Az előző pontban említett termelőcégnél az értékesítő apparátus csak annyit adjon el, amennyit teljes kihasználtsággal, három műszakban termelve a gyártósor elő képes állítani.

4. lépés: tágtisuk, enyhítsük a korlátozást. A fenti cégnél például állítsunk be új gépsort.

5. lépés: térjünk vissza az 1. ponthoz és kezdjük mindent előlről, ne hagyjuk, hogy a vezetés tehetetlenkedése legyen a fő korlát cégünknek. Az előző pontbeli beruházással hirtelen megváltozik minden: a gyártósorok fölösleges kapacitással fognak rendelkezni, és például a marketing válik a korlátozó tényezővé. Tehát újabb fejlesztési ciklusba kell kezdenünk az eladások fokozása céljából.

Ugye milyen egyszerű? Miért nem sikerül mégis oly sokszor a gyakorlatban? A modell természetesen erősen egyszerűsít, a valóság ennél sokkal bonyolultabb. A munkafolyamatokban sok a bizonytalanság, nehéz az időket pontosan tervezni, illetve csak bizonyos valószínűséggel tehetjük ezt meg. Ahogy Murphy mondja: *ami elromolhat, az el is romlik*. A nem korlátot képező gazdasági területeken ki-

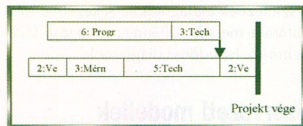
Sokak szerint az egyik legígéretesebb új kutatási eredmény az Egyesült Államok-beli Eli M. Goldratt nevéhez fűződik. A projektmenedzsment terén ő dolgozta ki a „Korlátozások (vagy kényszerek) elméletét”, és erre alapozva a projektek irányításának új eszközt, a „Kritikus lánc” módszerét. Az eredeti angol nevek: Theory of Constraints (TOC) és Critical Chain Method.

használatlanok az erőforrások. Parkinson szerint a munka kitölti a rendelkezésre álló időt, így a figyelem homlokteréből kikerülő területeken az emberek lelassulnak, a munka nem hatékony.

A projektvezetés „Kritikus lánc” módszere

A „Korlátozások elméletének” projektvezetésre való alkalmazása a „Kritikus lánc” (Critical chain) módszer. Habár vannak közös vonásai, a módszer különbözik a „Kritikus út” módszertől, illetve bizonyos mértékben annak továbbfejlesztésének is tekinthető.

Vegyünk példaként egy képzetelbani kis céget, amely speciális számítástechnikai rendszereket forgalmaz. Minden projekt nagyon hasonló, tehát az üzlet egyforma projektek ismétléseként fogható fel. Az 1. ábra egy ilyen projekt tevékenységeit mutatja be.

1. ábra: Kiinduló projekttver

Az egyes téglalapok hossza a munkafolyamatok idejével arányos, a beléjük írt

szakma a munkafázis időigényét jelentik hetekben. A rövidítések az egyes munkatársakat, illetve munkákat jelentik: V: a vezérszolgálatot, *Prog* a programozót, *Mém* a hardveres mérnököt, *Tech* a technikusot. Mindenfajta munkatársból csak egy van a cégnél. A hetek száma a munkák átlagos, várható időtartamát jelenti. A két párhuzamos folyamat közötti nyíl azt jelenti, hogy az utolsó 2:Ve folyamat csak akkor kezdődhet, ha a másik ágon a 3:Tech folyamat befejeződött. Feltéve, hogy egy-egy ilyen projekt árbevétele egyforma, kis cégünk annál nagyobb forgalmat tud elérni, minél több ilyen projektet bonyolít le évente, vagyis egy-egy projekt időtartama minél rövidebb.

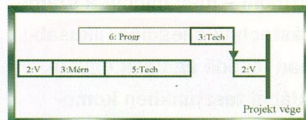
Vegyük fel, hogy minden munkatársunk ötven hetet dolgozik évente. Hány ilyen projektet tud cégünk lebonyolítani évente? Vegyük észre, hogy a technikus a legelfoglaltabb munkatársunk: minden projektben 8 hetet kell dolgoznia. Az ő munkája alapján körülbelül hat projektet vállalhatunk egy évben. Hogyan lehetne fokozni a teljesítményt?

- Felismertük, hogy a technikus a szűk keresztmetszet (a korlát felismerése),
- használjuk ki a technikus munkaidejét maximálisan (merítsük ki a korlátot),
- minden más munkatárs segítse a technikus munkájának a hatékonyságát (rendeljük alá a többi),
- vegyünk fel egy újabb technikusot (oldjuk fel a korlátot),
- mivel most a programozó lett a korlát, ne foglalkozzunk tovább a technikusal, hanem indítsunk új ciklust a programozóval (visszatérés az első ponthoz).

A lépések teljesen megfelelnek az elméletnél vázoltaknak. Ne felejtjük el azonban, hogy a tervezett idő csak átlagok, az egyes projekteknél a legkülönbözőbb okok miatt a tényleges idők változhatnak, az esetek többségében nőnek.

Finomítsuk tehát a kiinduló projekttervet, egyelőre megmaradva egy technikus alkalmazásánál. Észre kell vennünk, hogy a technikusra mindkét ágon szükség van, de mivel nem tud egyszerre két témán dolgozni, át kell a tervet alakítani a 2. ábra szerint.

A megvastagított kerettel jelölt tevékenységek képezik a kritikus láncot. Ez eltér a hagyományos kritikus úttól (többek

2. ábra: Kritikus lánc

között azért, mert figyelembe veszi a többi folyamatot. A következő lépés a módszer egyik legfontosabb útjása. Figyelembe kell ugyanis vennünk azt, hogy a feladatok idői eltérhetnek a tervezettől. A hagyományos eljárás az ilyen bizonytalanságok megelőzésére az, hogy minden munkafázisba tartalékokat építünk be.

Mind a kritikus láncba, mind az azt „átlápló”, csatlakozó láncokba puffer-zónákat kell elhelyeznünk. A fentiekben csak ízelítő tudtunk adni a módszerrel és elméleti háttéréről. A technika viszonylag új, tudomásunk szerint nincs még a piacon olyan szoftver, amely erre épül. K.M.

CASIO

PV-450X

Programozható készülék

Magyar menü • 4 Mb memóriakapacitás
Háttérvilágítás • Kapcsolatok • Határidő napló • Jegyzet
Teendők • Átváltás • Naptár • Óra/világóra • Számológép
Ébresztés • Titkosítás • PC kapcsolat
Internetről ingyen letölthető Outlook-szinkronizáció,
SDK, valamint felhasználói szoftverek.

PV-S250/PV-S450

Programozható készülék, táblázatkezelő

Magyar menü • 2 ill. 4 Mb memóriakapacitás
Táblázatkezelő (Excel kompatibilis) • Háttérvilágítás
Kapcsolatok • Határidő napló • Jegyzet • Teendők
Átváltás • Naptár • Óra/világóra • Számológép
Ébresztés • Titkosítás • PC kapcsolat
Internetről ingyen letölthető Outlook-szinkronizáció,
SDK, valamint felhasználói szoftverek.

PV-750

Programozható készülék, elektronikus levelezéssel

Magyar menü • 2 Mb memóriakapacitás
E-mail küldés/fogadás • SMS küldés/fogadás
Infra-port-os GSM telefon segítségével
Telefonkönyv átvétel • Háttérvilágítás • Kapcsolatok
Határidő napló • Jegyzet • Teendők • Átváltás
Naptár • Óra/világóra • Számológép • Ébresztés
Titkosítás • PC kapcsolat
Internetről ingyen letölthető Outlook-szinkronizáció,
SDK, valamint felhasználói szoftverek.

**KIZÁRÓLAGOS
IMPORTRŐR:**

SKK Trade Kft

www.skctrade.hu

FORGALMAZÓK:

**Media Markt
Office DEPOT**
valamint országos
viszonteladói hálózat

www.neuro2000.hu

...minden, ami hardwer

Neuro2000 az AMD specialista...

1118 Bp. Tüzkő u. 2. (Gazdagrét)
(30) 212-4794; 246-0596
neuro@neuro2000.hu

A számítógépes grafika – legyen az professzionális vagy otthoni – még mindig a számítástechnika legdinamikusabban fejlődő ágainak egyike. Alábbi tesztünkben komolyabb megkötés nélkül próbáltuk ki azokat a videokártyákat, amelyek az árak szerint a közép-felső osztályt fedik le.

Joggal vetődhet fel a kérdés, hogy miért éppen most szántuk rá magunkat a videokártyák tesztjére, amikor is a CeBIT alatt jelentette be az *nVidia* a *GeForce3*-at, és a *PowerVR Kyro2*-es grafikus kártyájából is lesznek már kézzel fogható darabok a boltok polcain, belátható időn belül.

Nos, a számítógép fejlesztése örökös kérdés, a programok teljesítményéhsége miatt lépést kell tartanunk a fejlődéssel, valamint szeretnénk volna kideríteni, hogy vajon mi áll amögött, hogy ilyen sokan vásárolnak *GeForce2 MX*-el felszerelt video-

Köhler Zsolt
munkatárs

Véleményem

A videokártyák teljesítménye még ma is olyan tempóban növekszik, hogy csak az igazán vastag pénztárájuk engedhetik meg maguknak, hogy mindig a legújabb, leggyorsabb eszközöket vegyék meg. Ezért az okos felhasználó jobban teszi, ha inkább kivár. A videokártyák közötti különbséget főként a rajtuk elhelyezett grafikus áramkör jelenti, a „körítés” csak másodlagos. És mivel a márkás és a noname termékek közötti fizikailag szinte semmi eltérés, a hozzájuk adott értékek szerint lehet óriási a különbség. Így, aki nem szorul rá a szoftveres DVD-lejátszóra, játékokra, s ami a legfontosabb, a több évig tartó terméktámogatásra, az egy új meghajtóprogram letöltése után a noname terméket is hasonló értékkel használhatja, persze csak ha van hozzá mersze.

VIDEOKÁRTYÁK

Felsőbb osztályba léphet

Testümről

A tesztben alapvetően a videokártyák 3D-s teljesítményét vizsgáltuk, hiszen a hagyományos, 2D-s alkalmazások már egy jóval régebbi videokártyával is beérik. A 3D-s felhasználások elsősorban a játékok, mármint ami az eladott darabszámot illeti. A CAD-es területhez ezek a kártyák teljesítményben egyre közelebb érnek, de persze a high-end grafikaiban azért még most is csak a speciális videokártyák vannak jelen (köztük az *nVidia* is).

A tesztkonfigurációnk egy *i815EP* chipsettel szerelt *ASUS CUSL2-C Black Pearl* alaplap volt, amely a fekete színén és a *SmartCard* olvasó támogatásán ki-

vül alig különbözik az eredeti *CUSL2-C*-től. Ebben 256 Mb-át PC133-as memória, egy Intel Pentium III 750 MHz (100 MHz FSB) processzor helyezkedett el, valamint egy Windows ME operációs rendszer egy 10,2 Gb-ás ATA66-os WD merevlemez, amelyet problémás esetekben ismét telepítettünk, általában viszont a vezérlőprogram eltávolítását kértük, és ez rendben meg is történt. A problémás esetek akkor álltak elő, amikor megengedtünk, hogy a videokártyák az AGP GART meghajtóprogramot is telepítsék. Ha mégis a rendszerre került, akkor azt eredményezte, hogy 800x600-as felbontásokban a gép kifagyott.

kártyákat. Olvasóinknak azért is ajánljuk tesztünket, mert ez alapján könnyedén eldönthetik, hogy érdemes-e egy ilyen grafikus kártyát vásárolniuk, vagy más márkákú és típusokkal is sikerrel járhatnak.

Közel múlt

Mielőtt a jelenlegi piaci állapotot nagyban tükröző mezőnyünkre rátérnénk, a közelmúltból is ejtünk pár szót: a *GeForce256* utáni *GeForce2 GTS* nemcsak az újabb technológiát (0,18 mikronos), hanem a második generációs T&L motort

is a magáénak tudhatja. A T&L textúra- és megvilágítási gyorsítást jelent, s még sok más olyan funkció teljesítését, amely eddig a processzorra hárult.

Az ATI a még ma is kapható, olcsó és jó Rage 128-a után csak a Radeonban bízhat, mármint ami a sebességet illeti. Mint ismeretes, az ATI a videokártyára integrált tévétunernek, a video ki- és bemenetek kínálatával, valamint a kiváló minőségű MPEG2 gyorsítással jóval megelőzte a korát, így a termékei még ma is jó „ütőkártyák”.

SMS-JÁTÉK

1

AKCIÓÓÓ!

→ MÁJUS 31-IG. • KERESSE A FORGALMAZÓKNÁL!

- 14 lap/perc
- 600x1200 dpi
- 4-36 MB RAM
- Papíradagoló: 250-850 lap
- Borítékadagoló
- Boríthatóság: 15.000 lap/hó
- Csatlakozás: párhuzamos, USB
- DOS, WIN 3.1/95/98/ME/NT/2000

99.000.- Ft+Áfa

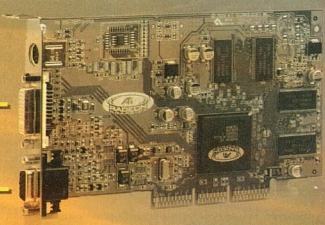
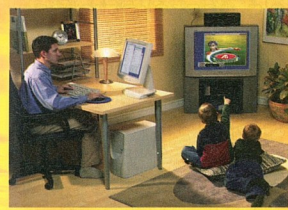
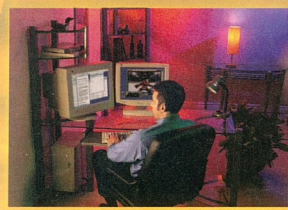
OKIPAGE 14ex

OKI SYSTEMS MAGYARORSZÁG KFT. 1051 BUDAPEST,
 AJCSY-ZSILINSZKY ÚT 12. • HONLAP: WWW.OKIHU.HU
 MAIL: OKI@NYOMTATO.COM • TEL. 327 4070 • FAX 327 4076
 DRWELL KFT. 06 1 306 9060 • HS PRINT KFT. 06 1 270 7600 • PROCOMP KFT. 06 1 432 9362 • SVED RT. 06 1 469 8000 • SYSTEMPARTNEK →
 LBACOMP RT. 06 22 315 414 • GETRONICS MAGYARORSZÁG KFT. 06 1 206 3250 • MONICOMP KFT. 06 1 452 9020 • SZINVANET KFT. 06 1 252 0545

NAGYKERESKEDŐPARTNEREINK → CHS KFT. 06 1 451 3500

SYSTEMPARTNEK →

OKI

RADEON VE Két képernyős

- RADEON VE grafikus processzor
- Pentium 4 támogatás
- 16 MB SDR, 32 MB DDR
- Csatlakozók:
 - 15 pin VGA
 - DVI-I
 - S-video vagy Kompozit
- Max. 2048x1536 felbontás
- Multimonitor support
- Dual integrált DAC 300 MHz (2x)

Hivatalos disztribútor:

axico

www.axico.hu
 1074 Budapest, Dohány u. 67. sales@axico.hu
 tel: 342-3255, fax: 351-2576

!òòòìç ○ mi kell az összeköttetésekhez ?

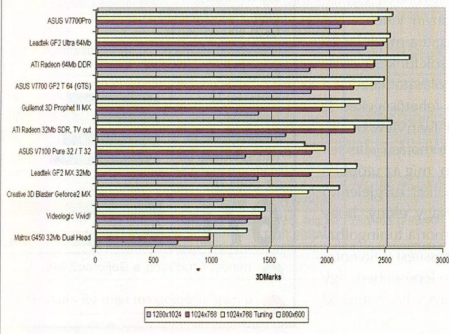
 GTS™ Hungary

A Member of Global TeleSystems Group, Inc.

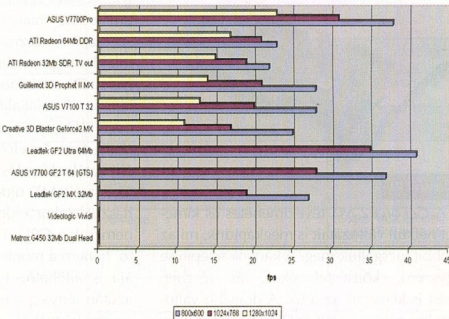
■ *minden üzlet alapja*

■ Az üzleti életben elengedhetetlenek a megfelelő összeköttetések. Egy kiterjedt, megbízható kapcsolatrendszeren keresztül gyorsan, hatékonyan oldhatók meg a problémák. A GTS Hungary immár 8 éves hazai üzleti kommunikációs tapasztalatával nagy hangsúlyt fektet a megbízhatóságra, hogy Ön mindenkor és mindenhol nyugodtan támaszkodhasson összeköttetéseire.

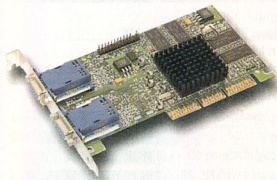
DirectX teljesítmény 3DMark 2001 alatt

OpenGL teljesítmény Vulpine GLMark 1.1 alatt

Matrox Millennium G450

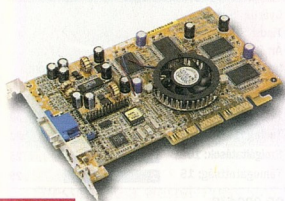
G450

A Matrox Millennium sorozat tagjai korántsem kerülnek ki olyan gyorsan a cégtől, mint más gyártók kártyái, viszont kiváló megbízhatóság jellemzi őket. A G400-zal megjelent *Dual-Head* kialakítás nagyon népszerű volt a CAD, DVD és multimédia terü-

letén. A G450 a korábbi 0,25 mikronos technológia helyett 0,18 mikronossal készül, és a chip Digital Flat Panel illesztőt, TV-out enkódert, második RAMDAC-ot, valamint – a kor követelményeinek megfelelően – DDR memóriainterfészt is tartalmaz.

A tesztünkre érkezett OEM kiserelésű Millennium G450 hagyományos SDR SDRAM-ot tartalmaz, 32 Mb-aját kapacitással. A két RGB videokimenet egyikét, a kártyához adott átalakító kábellel S-Video vagy kompozit kimenetként is használhatjuk. A mellékelt CD-ről a meghajtóprogramot, valamint a *PowerDesk* kezelőprogramot is telepíthetjük, és jó néhány teljes verziós program közül is választhatunk.

ASUS V7700 GF2 T64

GeForce2 GTS

A GeForce 256 kiváltására megjelenő *GeForce2 GTS*-sel szerelt kártyák közül csak az ASUS képviseltette magát tesztünkben, meglehetősen formabontó hűtőbordával felszerelt videokártyájával. A forma előnye, hogy a ventilátor minden irányba fújja

a levegőt, így a két oldalt elhelyezkedő memóriaáramkörök is részesülnek a hűtésből. A kártyán jól látható, hogy video ki-és bemenetekkel is készül, ennek pedig nagy előnye, hogy a teljesen felszerelt változat csak kis mértékben drágább az alapítványánál.

A teszt alatt úgy tűnt, hogy a memória a határon mozog, és bizonyos részeken néha nem teljesíti a 6 ns elérési időt. Sajnos a biztonság növelése érdekében ezt az értéket csak csökkenthetjük, mivel a további növelés a rendszer instabilitásához vezetne (túlhajtás). Szerencsére a kártyának van rendszerfigyelő elektronikája, amelynek az adatait egy látványos program figyelemmel kíséri.

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Matrox
Típus: G450 Dual-Head
Ár: 32 400 Ft
Internetem: www.enternet2001.hu, www.matrox.com

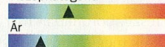
Értékelés

Sebesség: 10	1	30
Tuning: 4	1	20
Szolgáltatások: 15	1	25
Támogatottság: 17	1	25

CP 2001/6

46 pont

Középkategória

- + stabil működés, kiváló 2D-s teljesítmény, két monitorkimenet
- 3D-ben kissé lassú

INFORMÁCIÓK

Gyártó: ASUS
Típus: V7700 GF2 T64
Ár: 94 900 Ft
Internetem: www.asus.com.tw

Értékelés

Sebesség: 24	1	30
Tuning: 14	1	20
Szolgáltatások: 19	1	25
Támogatottság: 20	1	25

CP 2001/6

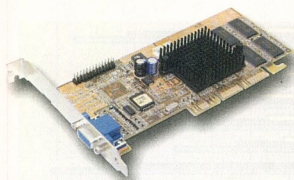
77 pont

Felsőkategória

- + jó sebesség, ötletes szolgáltatások
- kisebb hibák a memóriában

ASUS V7100 Pure/TVOut

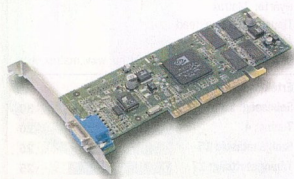

GeForce2 MX

A GeForce2 MX tévékimenetes és kimenet nélküli változatait is megkaptunk, mi az előbbit vizsgáltuk meg. A kártyák felépítése egyszerű, költségtakarékos, és részben ezért is kedvező az árak. A drágább változatokban készül DVI és Dual kimenetű kár-

tya is, ám ezeket itthon a Matrox egyeduralkodása miatt nem igazán lehetett beszerezni. A használatot segíti a megjelenítő tulajdonságainál állítható sok funkció, amelyek a DirectX finomhangolásától kezdve a kifinomult szinkalibrációs lehetőségeken át a VR (3D szemüveg) és a TwinView beállítási tart. Az előbbivel térhatású effektek állíthatók elő valós időben, míg az utóbbi a GeForce2 MX újdonsága: két megjelenítő használatok előnyös. Nagy előny, hogy nemcsak a GPU és a memória tuningolható, hanem a monitor képfrekvenciája is állítható, 1 Hz-es lépésekben. Így azután tényleg a maximumot hozhatjuk ki a videokártyából.

Creative 3DBlaster GeForce2 MX

GeForce2 MX

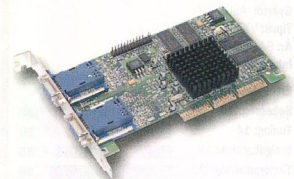
Tesztlaborunkban már nagyon korán, az MX-ek megjelenésekor vizsgáltuk ezt a videokártyát, amely ma már alig kapható, és bár a sebességi értékei némileg alatta maradnak az aktív hűtéssel felszerelt MX-ekének, mégis bevettük a tesztbe. Ennek

oka az, hogy így azt is megtudhatjuk, mekkora előnyt jelenthet a hűtőborda.

A Creative a videokártyát is korreket kezelő felülettel látja el. Innen, a Blaster Control Display Center-ből sok információt megtudhatunk, beállíthatjuk a színhőmérsékletet, tuningolhatjuk a memóriát – mivel a GPU-n nincs hűtőborda –, vagy engedélyezhetjük a DirectX és az OpenGL kompatibilitási opciókat.

A tesztben a kártya átlagos értékeket ért el, és megfigyelhetjük, hogy az eredetileg DDR memóriával szerelt kártyánál sajnos jobb az SRD DRAM-mal szerelték, hiszen a sebesség itt nagy részben a grafikus processzor órajelétől függ.

Hercules 3D Prophet II MX

GeForce2 MX

A most már a Guillemot nevével fémjelzett videokártya lényegében a nagy múltú Hercules terméke. A különlegességét már a színe is jelzi: igazán tetszetős. A kártya telepítése itt is gond nélkül lezajlott, és üde színfolt, hogy ez a telepítő nem helyez

el gyorsindító ikont a tálcán. Ezt van, aki szereti, és van, aki nem, ezért ezt a beállításokban később engedélyezhetjük. A meghajtóprogram mindenestre a Detonator meghajtóprogramokra hasonlít, és mindent tud, amit csak kell. Még a tévékimenetet is engedélyezhetjük, de csak akkor, ha a megfelelő változat van a gépünkben. Érdekes, hogy az MX másik újdonságát, a Digital Vibrance Control-t is finomhangolhatjuk, holott erre más kártyánál nemigen van lehetőség.

A Prophet II MX sebessége a hasonló GPU-val szerelt kártyákhoz képest igen jó, ám az MX-re jellemzően a megjelenítés nagyobb felbontások használatokor visszaesik.

INFORMÁCIÓK

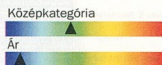
Gyártó: ASUS
Típus: V7100 Pure/T32
Ár: 21 500, 31 760 Ft
Internetes: www.aspect.hu, www.asus.com.tw

Értékelés

Sebesség: 18	1	30
Tuning: 14	1	20
Szolgáltatások: 15	1	25
Támogatottság: 20	1	25

CP 2001/6

67 pont

- + mindent tud amit a GeForce2 MX
- a meghajtóprogram nem től naprakész

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Creative
Típus: 3DBlaster GeForce2 MX
Ár: kifutó modell
Internetes: www.ypsyon.hu, www.3dblaster.com

Értékelés

Sebesség: 14	1	30
Tuning: 16	1	20
Szolgáltatások: 10	1	25
Támogatottság: 25	1	25

CP 2001/6

65 pont

- + sok beállítás
- már nem nagyon lehet kapni

INFORMÁCIÓK

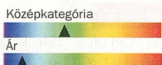
Gyártó: Guillemot
Típus: 3D Prophet II MX
Ár: 25 520 Ft
Internetes: www.herta.hu, europe.hercules.com

Értékelés

Sebesség: 23	1	30
Tuning: 18	1	20
Szolgáltatások: 10	1	25
Támogatottság: 15	1	25

CP 2001/6

66 pont

- + jó meghajtóprogram, kellemes szolgáltatások
- az installáció lehetne egyszerűbb is

Teszt

Műszaki adatok

Gyártó	Típus	Processzor	Memória	Órajel (GPU/MEM)	Csatlakozók	Programok (a meghajtóprogramokon és kellekeken kívüli)	Egyéb kiegészítők
ASUS	V7100 Pure 32	GeForce2 MX	32Mb, 6ns SDR SDRAM	175/166 (185/182)	VGA	AsusDVD 2000, 3Deep, Soldier Of Fortune	-
ASUS	V7100 T 32	GeForce2 MX	32Mb, 6ns SDR SDRAM	175/166 (185/182)	VGA, TVOUT (kompozit, S-Video)	AsusDVD 2000, 3Deep, Soldier Of Fortune	SVideo, RCA kábelek
ASUS	V7700 GF2 T 64	GeForce2 GTS	64Mb, 6ns DDR SGRAM	200/333 (220/333)	VGA, TVOUT (kompozit, S-Video)	AsusDVD 2000, 3Deep, Drakan, Rollcage, Games Power Pack 1 (12 játék)	SVideo, RCA kábelek
ASUS	V7700Pro	GeForce2 Pro	64Mb, 5ns DDR SDRAM	200/400 (220/401)	VGA, TV-Out modul csatlakozó (belső)	AsusDVD 2.2, 3Deep, Soldier Of Fortune	-
Creative	3D Blaster GeForce2 MX	GeForce2 MX	32Mb, 7ns DDR SDRAM	174/286 (174/314)	VGA	Midnight GT, Rage Rally	-
Leadtek	GF2MX 32Mb	GeForce2 MX	32Mb, 6ns SDR SDRAM	175/166 (204/207)	VGA	DVDMagic	-
Leadtek	GF2 Ultra 64Mb	GeForce2 Ultra	64Mb, 4ns DDR SGRAM	250/466 (299/466)	VGA, DVI, TVOUT (S-Video)	DVDMagic	SVideo, RCA kábelek, SVideo-RCA átalakító
Gullermet (Hercules)	3D Prophet II MX	GeForce2 MX	32Mb, 5,5ns SDR SDRAM	175/183 (220/200)	VGA	3Deep, játék demók: Tachyon, Rayman2, 10Six, Thief II, Daikatana, Quake3	Matricák
Matrox	G450 32Mb Dual Head	G450	32Mb, 6ns SDR SDRAM	n. a./166	2xVGA	Matrox DVD Player, Matrox System Utilities	-
ATI	Radeon 32Mb DDR	Radeon	32Mb, 6ns DDR SGRAM	164/400	VGA	ATI Multimedia Center, ATI Radeon Demo	-
ATI	Radeon 32Mb SDR, TV out	Radeon	32Mb, 6ns SDR SDRAM	164/200	VGA, TVOUT (S-Video)	ATI Multimedia Center, ATI Radeon Demo	SVideo, RCA kábelek, SVideo-RCA-SCART átalakító
VideoLogic	Vivid!	Kyro	32Mb, 6ns SDR SDRAM	115/115	VGA	WinDVD 2000, Colorific, 3Deep and True Internet Colour, NetMeeting, WinZip 8.0, 6 játék demó, 5 OpenGL képernyővédő	-

Megjegyzés: az adatok tájékoztató jellegűek

#HIR

Fizessen elő a Westel+Press SMS hírszolgálatára, és többé nem marad le semmiről. Küldje a #HIR hívószót SMS-ben a 900-as számra!

Napi 4-8 SMS-ben tájékoztatjuk arról, amiről másnap beszélni fognak. A Westel+Press szolgáltatásokra előfizethet SMS-ben, valamint online és telefonos ügyfélszolgálatunknál is: 1230 (a Westel hálózattól díjmentesen hívható). A szolgáltatások alapára 120Ft+Áfa/hó, 3 vagy több szolgáltatás megrendelése esetén jelentős kedvezmények.
Domino kártyával: a # helyére + jelet írjon.
www.westel.hu, wp.hu

Műszaki eredmények

	ASUS V7100 Pure 32			ASUS V7100 T 32			ASUS V7700 GF2 T 64 (GTS)		
3DMark 2001	800x600	1024x768	1280x1024	800x600	1024x768	1280x1024	800x600	1024x768	1280x1024
3DMark Score	1796	1858/1971	1284	1796	1858/1971	1284	2484	2219/2389	1848
Game 1 - Car Chase - Low Detail [fps]	31,2	33,9/36,7	21,8	31,2	33,9/36,7	21,8	50,5	41,4/49,3	32,2
Game 1 - Car Chase - High Detail [fps]	12,8	13,2/13,4	7,9	12,8	13,2/13,4	7,9	13,7	13,6/13,6	12,9
Game 2 - Dragothic - Low Detail [fps]	27,2	27,2/29,9	20,5	27,2	27,2/29,9	20,5	40,5	33,7/36,1	28,8
Game 2 - Dragothic - High Detail [fps]	9,3	10,3/10,1	8,1	9,3	10,3/10,1	8,1	12,9	11,9/12,7	10,5
Game 3 - Lobby - Low Detail [fps]	37,6	38,1/41,1	24,8	37,6	38,1/41,1	24,8	55,0	48,5/52,0	37,8
Game 3 - Lobby - High Detail [fps]	19,8	19,9/21,2	14,7	19,8	19,9/21,2	14,7	24,6	23,7/24,4	19,7
Game 4 - Nature [fps]	Nem támogatott			Nem támogatott			Nem támogatott		
Fill Rate (Single-Texturing) [MTexels/s]	181,6	186,6/206,3	195,4	181,6	186,6/206,3	195,4	224,7	216,7/272,2	224,5
Fill Rate (Multi-Texturing) [MTexels/s]	317,4	326,6/354,3	336,2	317,4	326,6/354,3	336,2	418,3	409,9/525,3	428,5
High Polygon Count (1 Light) [MTriangles/s]	8,9	9,2/9,3	9,2	8,9	9,2/9,3	9,2	9,3	9,7/9,4	9,7
High Polygon Count (8 Lights) [MTriangles/s]	2,5	2,5/2,7	2,5	2,5	2,5/2,7	2,5	2,9	2,8/3,2	2,8
Environment Bump Mapping	Nem támogatott			Nem támogatott			Nem támogatott		
DOT3 Bump Mapping [fps]	24,4	24,4/27,1	15,2	24,4	24,4/27,1	15,2	59,3	36,5/44,7	24,0
Vertex Shader [fps]	20,9	21,1/21,3	20,8	20,9	21,1/21,3	20,8	20,8	21,3/21,2	21,2
Pixel Shader	Nem támogatott			Nem támogatott			Nem támogatott		
Point Sprites [MSprites/s]	1,2	1,3/1,3	1,2	1,2	1,3/1,3	1,2	1,2	1,3/1,2	1,3
Vulpine GLMark 1.1									
Standard OpenGL, high detail, átlag fps	28	20	12	28	20	12	37	28	n. a.
Standard OpenGL, high detail, maximum fps	85	49	35	85	49	35	84	71	n. a.
Standard OpenGL, high detail, minimum fps	13	9	6	13	9	6	15	13	n. a.
Advanced Features, high detail, átlag fps	28	20/21	13	28	20/21	13	37	28/32	n. a.
Advanced Features, high detail, maximum fps	84	45/62	35	84	45/62	35	82	74/80	n. a.
Advanced Features, high detail, minimum fps	14	9/10	5	14	9/10	5	21	14/17	n. a.
	Creative 3D Blaster GeForce2 MX			Güillemot 3D Prophet II MX			Leadtek GF2 MX 32Mb		
3DMark 2001	800x600	1024x768	1280x1024	800x600	1024x768	1280x1024	800x600	1024x768	1280x1024
3DMark Score	2094	1678/1828	1091	2274	1938/2145	1397	2248	1846/2145	1393
Game 1 - Car Chase - Low Detail [fps]	38,8	28,8/33,2	18,8	43,0	33,5/42,4	23,8	42,2	31,4/42,4	23,6
Game 1 - Car Chase - High Detail [fps]	13,5	12,4/13,3	7,9	13,6	13,3/13,7	8,5	13,6	12,6/13,7	10,1
Game 2 - Dragothic - Low Detail [fps]	30,8	24,9/27,2	16,9	35,6	29,7/32,7	21,6	34,3	27,3/32,7	21,2
Game 2 - Dragothic - High Detail [fps]	10,7	9,5/9,9	7,6	11,1	10,2/10,9	8,5	11,4	9,9/10,9	8,5
Game 3 - Lobby - Low Detail [fps]	46,0	34,0/37,1	19,8	51,5	41,2/45,0	28,5	50,3	39,2/45,0	27,2
Game 3 - Lobby - High Detail [fps]	22,7	18,1/19,5	11,4	24,1	21,3/22,6	16,0	23,9	20,5/22,6	15,1
Game 4 - Nature [fps]	Nem támogatott			Nem támogatott			Nem támogatott		
Fill Rate (Single-Texturing) [MTexels/s]	153,9	159,8/180,9	158,0	201,0	210,9/236,6	223,2	189,2	190,7/236,6	200,9
Fill Rate (Multi-Texturing) [MTexels/s]	276,7	288,0/327,6	279,9	333,2	345,4/422,0	368,7	329,7	331,2/422,0	346,8
High Polygon Count (1 Light) [MTriangles/s]	8,9	8,8/9,0	8,5	8,7	9,4/9,1	9,4	9,0	9,2/9,1	9,1
High Polygon Count (8 Lights) [MTriangles/s]	2,5	2,5/2,5	2,4	2,6	2,5/3,2	2,5	2,6	2,5/3,2	2,5
Environment Bump Mapping	Nem támogatott			Nem támogatott			Nem támogatott		
DOT3 Bump Mapping [fps]	32,9	21,2/23,4	12,6	42,9	28,1/31,2	18,3	40,6	25,6/31,2	16,2
Vertex Shader [fps]	21,3	20,8/21,2	18,9	21,1	21,4/21,4	21,3	21,2	20,8/21,4	20,7
Pixel Shader	Nem támogatott			Nem támogatott			Nem támogatott		
Point Sprites [MSprites/s]	1,2	1,2/1,2	1,2	1,2	1,3/1,2	1,3	1,2	1,3/1,2	1,3
Vulpine GLMark 1.1									
Standard OpenGL, high detail, átlag fps	25	17	11	28	20	14	28	19	n. a.
Standard OpenGL, high detail, maximum fps	74	60	31	61	61	35	84	61	n. a.
Standard OpenGL, high detail, minimum fps	12	8	5	11	9	6	14	9	n. a.
Advanced Features, high detail, átlag fps	25	17/22	11,2	28	28	21/20	14	27	19/24
Advanced Features, high detail, maximum fps	78	60/74	31	62	60/60	38	67	60/61	n. a.
Advanced Features, high detail, minimum fps	12	8/9	5	15	10/10	6	13	9/12	n. a.

Teszt

Tesztprogramok

A nem olyan régen megjelent *3Dmark 2001* a *DirectX* alatti sebességet méri. A nem túl ismert *Vulpine GLMark* programról annyit érdemes tudni, hogy minőségében a *3Dmark*hoz hasonló, ám *OpenGL* alapon dolgozik. A videokártya sebességétől függően akár tíz percig is eltarthat egy üzem-mód tesztje, szemben a *3DMark*-kal, ahol az idő és nem a renderelt frame-ek száma állandó.

Az eredmény nem túl összetett, csak egy minimális, és egy maximális és egy átlagos fps (frame per second, képkockák száma másodpercenként) értéket kapunk, amelyeket táblázatunkban foglaltuk össze.

A *3DMark* alatt a *kötegelt futást* választottuk, és lefutattuk *800x600*, *1024x768*, és *1280x1024*-es felbontásban, 32 bit szímmélységben, 32 bites Z-bufferrel, a textúratómórtést (*DXTC*) ki- és bekapcsolva, valamint az élsimítást (*FSAA*) ki, valamint bekapcsolva *2x2* és *4x4* mintavételezés mellett. A táblázatban csak a *DXTC* és *FSAA* nélküli eredményeket közöltük, de az értékelésnél a többi adatot is felhasznál-tuk.

ÉRTÉKELÉS

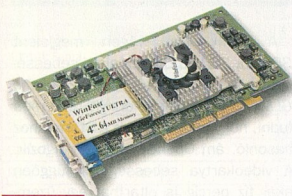
Tesztünk 3D-s sebességben aratott győztese egyértelműen a *Leadtek GeForce2 Ultra* lett, de ezt a kártyát csak azoknak ajánljuk, akik hajlandók áldozni azért a teljesítménytöbbletért, amelyet egy ilyen korai videokártya nyújt.

Azok, akik szintén nagy sebességet szeretnének, viszont jobb áron, az *ATI Radeon DDR*-es változatát, esetleg az *ASUS V7700 Pro*-t javasoljuk.

Közepes szinten természetesen a *GeForce2 MX*-et ajánljuk, hiszen nemcsak olcsó, hanem a sebessége is megfelelő. Akinek csak a kártyára van szüksége, a *Guillemot 3D Prophet II MX*-szel jár jól, ha viszont még néhány programot és kiegészítőket is szeretne, voksoljon az *ASUS V7100*-ra, izlés szerint tévémínenettel.

ASUS V7700Pro			ATI Radeon 32Mb SDR, TV out			ATI Radeon 64Mb DDR		
800x600	1024x768	1280x1024	800x600	1024x768	1280x1024	800x600	1024x768	1280x1024
2556	2394/2434	2108	2551	2228	1630	2704	2399	1836
54,2	48,0/51,1	39,0	45,4	36,2	22,6	49,0	39,9	24,7
13,7	13,7/13,8	13,3	14,0	13,2	7,6	13,6	12,3	6,7
41,7	36,3/36,7	32,1	42,6	37,1	29,1	48,4	43,2	34,4
13,2	12,6/12,9	11,4	18,4	17,7	15,9	19,7	18,4	17,0
56,4	53,6/53,3	45,1	53,6	44,3	31,0	57,0	48,7	38,4
24,8	24,4/24,4	22,6	24,3	21,8	16,7	24,7	23,4	19,4
Nem támogatott			Nem támogatott			Nem támogatott		
303,5	297,5/306,1	312,2	204,6	202,6	214,2	240,9	243,2	246,3
561,7	559,8/585,7	593,7	466,2	482,2	520,0	682,2	685,7	689,6
9,4	9,5/9,3	9,6	4,2	4,2	4,0	4,4	4,3	4,2
3,0	2,9/3,2	2,9	1,8	1,8	1,7	1,8	1,8	1,8
Nem támogatott			73,8	50,7	33,0	91,0	63,9	41,8
75,1	47,2/47,2	31,9	45,3	28,9	18,8	63,9	42,2	27,5
20,9	21,1/21,2	21,1	16,2	16,7	17,0	18,0	18,6	18,6
Nem támogatott			Nem támogatott			Nem támogatott		
1,2	1,3/1,2	1,3	0,2	0	0	0,3	0	0
41	31	23	22	19	16	23	27	17
85	61	61	70	68	57	76	72	64
16	11	10	8	7	6	8	7	6
38	31/34	23	22	19	15	23	21	17
61	61/85	61	76	65	57	79	70	61
20	16/16	12	10	8	6	11	9	7
Leadtek GF2 Ultra 64Mb			Matrox G450 32Mb Dual Head			Videologic Vivid!		
800x600	1024x768	1280x1024	800x600	1024x768	1280x1024	800x600	1024x768	1280x1024
2535	2476/2506	2324	1298	976	699	1455	1420	1298
56,0	54,3/55,4	49,7	22,6	18,9	13,5	24,6	24,2	22,4
13,7	13,3/13,6	13,7	7,7	6,8	5,5	4,4	4,4	4,2
39,7	37,4/38,5	34,5	17,4	14,9	10,8	21,5	21,3	20,5
12,4	12,2/12,3	12,1	7,1	5,9	4,8	9,8	9,7	9,5
55,9	55,5/55,2	49,2	29,8	17,4	11,3	44,4	41,7	33,4
24,8	24,7/24,8	23,8	15,3	10,5	6,9	13,3	13,3	13,1
Nem támogatott			Nem támogatott			Nem támogatott		
367,6	373,8/389,7	399,3	76,6	75,3	83,4	227,4	227,6	227,8
674,3	692,2/737,0	738,9	102,4	110,6	120,8	225,0	225,2	225,2
9,3	9,7/9,7	9,7	2,3	2,2	2,2	5,1	5,0	5,0
3,7	3,7/4,4	3,6	1,2	1,2	1,2	1,7	1,7	1,7
Nem támogatott			18,2	11,7	8,7	58,8	48,7	30,8
89,2	57,8/59,7	38,3	Nem támogatott			34,4	21,6	14,5
21,2	21,3/21,4	21,2	15,2	12,0	9,1	20,3	19,8	19,6
Nem támogatott			Nem támogatott			Nem támogatott		
1,2	1,3/1,3	1,3	1,0	0,8	0,7	1,9	1,9	1,8
41	35	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
61	61	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
19	16	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
41	35/36	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
61	61/61	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
25	20/20	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

Leadtek WinFast GeForce2 MX

GeForce2 MX

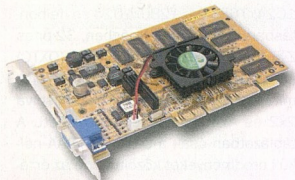
Ha alaposabban megnézzük, láthatjuk, hogy a színén és a feliratain kívül a Leadtek kártyája sem különbözik a többi GeForce2 MX alapú kártyától. Ennek az a tanulsága, hogy a verseny az ár, valamint a termékátogatás felé tolódik el.

A kártyára szerelt hűtőborda méretén kívül a gyártók már legfeljebb csak a meghajtóprogramba szólhatnak bele, de persze ez mára is lecserélhető.

A Leadtekre jellemző az igényes körítés, a kiváló használati jellemzők. A tálcáról a WinFox segítségével minden funkciót elérhetünk, köztük a kép beállítását, a monitor tesztelését, és a munkahelyeken népszerű teaszünetre figyelmeztető programot. A tuning felé hajlók jól használhatják a frekvencianövelés utáni öntesztet.

A régebbi meghajtó hátránya, hogy 1024x768 feletti felbontás OpenGL-ben nem létezik, s már ezért is érdemes felkeresnünk a Leadtek honlapját a frissítésért.

ASUS V7700 Pro

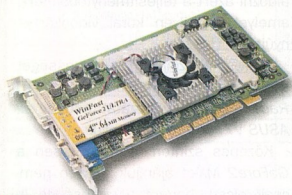
GeForce2 Pro

Miben különbözik a V7700 Pro a V7700-tól? Nos, ahogyan már a TNT2-es kártyáknál megszokhattuk, majdnem minden fontosabb grafikus processzornak van magasabb órajelen működő változata is. A Pro is ilyen, a GTS 6 ns elérési idejű me-

mórija helyett 5 ns-osat kapott, így a memória órajele nagyobb, és a GPU is olyan, hogy nagyobb sebességen képes működni. Külsőre természetesen konzervatívabban, mint a kistestvére, ám a lényeg a belsőben, nem pedig a külsőnben rejlik. A nagyobb teljesítmény miatt adódó többletköltséget ellensúlyozandó, a Pro dobozában „csak” a hagyományos kiegészítők és egy játék (Soldier Of Fortune) található, s ez utóbbi nagyon jól kifizánálja a T&L kínálta lehetőségeket.

A mérési eredmények alapján látható, hogy a Pro alacsony felbontásokban akár még az Ultránál is gyorsabb lehet. Open GL alatt pedig ez volt a leggyorsabb.

Leadtek WinFast GeForce2 Ultra

GeForce2 Ultra

A grafikus áramkörök csúcsát mindig is az Ultra utótaggal jellemezték az nVidiánál. De ez már az első ránézésre is leri a kártyáról, és nem csak azért, mert rá van írva, hogy 4 ns elérési idejű a memóriája, hanem a feltűnően nagy hűtőbordáról is. A

magas órajel miatt a memóriák is kaptak egy-egy sima hűtőbordát, de ezek nincsenek szinkronban a GPU hűtőbordájával, így a kártya végén lévő jobban melegszik. A felső ugyanis jobban hűl az arra áramló levegő miatt. Az eredmény az, hogy a hátsó memória határozza meg a kártya stabilitását, ez pedig szerintünk előnytelen. A kártya bal oldalán egy tévékimeneti add-on kártyát találhatunk. A hátlap felső részén az egyre inkább elterjedő DVI csatlakozót vehetjük észre, amelyhez a kellően olcsóvá váló LCD alapú digitális megjelenítő illeszthető. Említést érdemel a kimagaslóan jó teljesítmény, amely a legkevésbé függ a használt felbontástól.

INFORMÁCIÓK

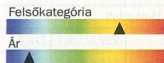
Gyártó: Leadtek
Típus: WinFast GeForce2 MX
Ár: 27 900 Ft
Internet: www.leadtek.com

Értékelés

Sebesség: 16	1	30
Tuning: 20	1	20
Szolgáltatások: 17	1	25
Támogatottság: 25	1	25

CP 2001/6

78 pont

- + jó túlhajtási lehetőség
- ajánlatos letölteni a új meghajtóprogramot

INFORMÁCIÓK

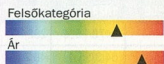
Gyártó: ASUS
Típus: V7700 Pro
Ár: 90 000 Ft
Internet: www.aspect.hu, www.asus.com.tw

Értékelés

Sebesség: 30	1	30
Tuning: 10	1	20
Szolgáltatások: 15	1	25
Támogatottság: 20	1	25

CP 2001/6

75 pont

- + kiemelkedő sebesség
- kissé drága

INFORMÁCIÓK

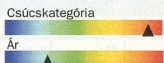
Gyártó: Leadtek
Típus: WinFast GeForce2 Ultra
Ár: 32 400 Ft
Internet: www.leadtek.com

Értékelés

Sebesség: 28	1	30
Tuning: 10	1	20
Szolgáltatások: 22	1	25
Támogatottság: 25	1	25

CP 2001/6

85 pont

- + a mezőny leggyorsabbja
- problémák lehetnek a PC hűtésével

Internetre készen

Ez a Discovery PC ideális teljesítményt nyújt otthoni felhasználásra, legyen az munka vagy szórakozás. Napjaink igényeinek megfelelően rendelkezik azokkal a programokkal és eszközökkel is, amelyek lehetővé teszik, hogy a vásárlást követően azonnal csatlakozni tudjon az internetre. Mindez a hagyományos Senorg-minőségben most a megszokottnál is alacsonyabb áron lehet az Öné! Az akció június 26-ig vagy a készlet erejéig érvényes.

Senorg Discovery PC 341

- Intel® Pentium III® 733 MHz
- 128 Megabyte SDRAM memória
- 10 Gigabyte merevlemez
- CD-ROM-meghajtó, hangkártya
- Nvidia Riva TNT II 32 MB
- 56 Kbps PCI faxmodem
- 1,44 MByte floppy-meghajtó
- 80 watt PMPO aktív hangszórópár
- 105 gombos magyar billentyűzet
- MS Trekker™ kétgombos egér
- MS Windows® ME magyar
- 1 hónap internet-előfizetés

Ár: 169 900 Ft + áfa

(bruttó ár: 212 375 Ft)

Részletfizetés: 1 x 42 475 Ft + 24 x 8 933 Ft/hó

Gyártó:

Senorg Hungary Rt.

Tel: 452-1000 • Fax: 452-1069

www.senorg.hu

info@senorg.hu

Megvásárolható:

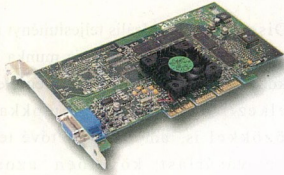
Office Depot áruházak:

Budapest • Törökbálint • Győr

pentium®!!!

Videologic Vivid!

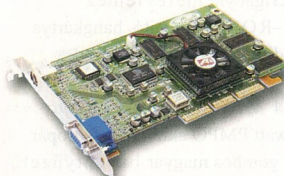
Kyro

A PowerVR igazi üstökös, hiszen ez már a másodszeri visszatérése. Az előző alkalommal ugyan nem igazán tudtak kibontakozni, az viszont dicsérendő és a PC-s világban újdonság, hogy valaki a kód és a rutinok optimalizálásával is foglalkozik.

A Kyro már nem mai darab, viszont sok, a számolási mennyiséget lecsökkentő hasznos funkciója van, amelyeket a Kyro II majd továbbvisz. A Kyro órajele nem túl magas, viszont a képből csak annyit számol ki, amennyi feltétlenül szükséges. Ennek eredményeként a ma már rendkívül alacsony órajele mellett olyan sebességet produkál, amely a nagyokat is megszégyeníti.

A grafikus vezérlő tulajdonságainál leginkább az újabbak állíthatók, ám ezek – a tapasztalataink szerint – csak lassítják a megjelenést, tehát az esetleges kompatibilitási problémák miatt kerültek ide. A kártya minden újabb effeket ismer.

ATI Radeon SDR

Radeon

A videokimenettel is rendelkező, hagyományos SDR memóriával felszerelt kártya a grafikus felhasználás sok területén használható.

A tesztre a kártyákat OEM változatban kaptuk, de így is járt hozzá dokumentáció,

és jó néhány, az ATI által fejlesztett segédprogram, valamint a videokimenethez szükséges hosszabbító és átalakító kábelek. A nyomtatott áramköri lemezen látható, hogy a DVI kimenet opcionális.

A kártya beállítására szolgáló felhasználói felület igen tetszetős, és könnyen kezelhető. Értelemszerűen állíthatók a videokimenet jellemzői, valamint a színösszetevők is módosíthatók. Az OpenGL támogatás alatt a Rage 128-as kártyákhoz képest újdonság a textúratömörítés.

Sebessége alapján az SDR-es Radeon kis felbontásokban a DDR-es után, nagyobbakban a középmezőnyben található, OpenGL alatt a sebessége sokkal egyenletesebb.

ATI Radeon DDR

Radeon

A videokimenettel nem rendelkező kártya installációja nemcsak kultúrál, hanem a régebbi ATI meghajtókhoz képest végre gyors is lett. A kezelői felület semmiben sem tér el az SDR-es kártyáétól, a meghajtóprogram mégis más, így nem cserél-

gethető a kettő. Mindezt azért tudjuk, mert a Madonion honlapján utánanéztünk egy hibának, amelyet a 3DMark okozott, és kiderült, hogy az új meghajtóprogrammal nem jelentkeznek a gondok.

A Radeon képminősége a megítélésünk szerint szebb, mint a GeForce2 MX-é és a GTS-é, és sebességben sem vall szégyent a kártya közepes és kis felbontásokban. Nagyban sajnós még éppen csak dobogós, és az OpenGL alatt is éppen csak átlagos. Annak ellenére, hogy a memóriája csak 6 ns-os, igencsak megszorogtatja a GeForce2 Ultrát és a Prót is, s mindezt meglepően kedvező áron.

KÖHLER ZSOLT

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Videologic
Típus: Vivid!
Ár: 39 900 Ft
Internet cím: www.herta, www.videologic.com

Értékelés

Sebesség: 15	1	30
Tuning: 9	1	20
Szolgáltatások: 17	1	25
Támogatottság: 12	1	25

CP 2001/6

53 pont

az ára jelentősen csökkeni fog

meglehetősen lassú

INFORMÁCIÓK

Gyártó: ATI Radeon
Típus: SDR 32Mb TVOut
Ár: 44 070 Ft
Internet cím: www.axico.hu, www.ati.com

Értékelés

Sebesség: 22	1	30
Tuning: 10	1	20
Szolgáltatások: 23	1	25
Támogatottság: 20	1	25

CP 2001/6

75 pont

ATI minőség, jó funkciók, megfelelő sebesség

OpenGL-ben lassabb

INFORMÁCIÓK

Gyártó: ATI Radeon
Típus: DDR 32Mb
Ár: 60 800 Ft
Internet cím: www.axico.hu, www.ati.com

Értékelés

Sebesség: 26	1	30
Tuning: 10	1	20
Szolgáltatások: 19	1	25
Támogatottság: 21	1	25

CP 2001/6

76 pont

nagy sebességű D3D használatával

OpenGL alatt gyengébb eredmény

VIDEOKÁRTYÁK BESZERELÉSE

Egyszerűen, gyorsan

Az új videokártyánk beszerelésére tulajdonképpen egy fél óra is elég. No persze csak akkor, ha követjük az alábbi lépéseket.

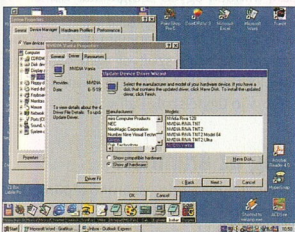
Tegyük szabaddá egy fél órát, helyezzük a kezünk ügyébe a szerszámokat és az új grafikus kártyát: hat lépésben elintézzhetjük a beszerelést.

1. lépés: Szerszám és tartozékok

A régi kártya ki- és az új kártya beszereléséhez csupán egy csillag csavarhúzóra és az új kártya meghajtólemeze van szükség. Ez utóbbinak ott kell lennie a videokártya dobozában.

2. lépés: Semleges meghajtó telepítése

Az Asztalon keressük meg a *Sajátgép* ikonját és válasszuk ki a *Tulajdonságok*-at. Nyissuk meg a hardverek közül a *Grafikus vezérlő* elemet. Jelöljük ki a jelenlegi grafikus kártyát, majd nyomjuk meg a *Tulajdonságok* gombot. A *Meghajtó* fülre kat-

Segít a meghajtó frissítését végző varázsló

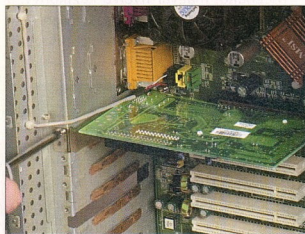
tinta elérhetjük a *Meghajtó frissítése* gombot. Ezt aktiválva elindul a meghajtó frissítését végző varázsló. A *Továbbra* (Next) kattintás után válasszuk ki a *A megadott elérési útvonalon található meghajtók listája* opciót.

Ísmét egy *Tovább* következik. Jelöljük be a *Minden modell listázása* lehetőséget. A bal oldali ablakban a *Standard grafikus kártyák*-at, a jobb oldaliban a *Standard vi-*

deokártya (VGA)-t jelöljük ki. Itt is *Tovább*, majd a következő figyelmeztetést figyelmen kívül hagyva nyomjuk meg az *Igen* gombot. Ekkor telepítődik az új standard drájer. A folyamatot a *Befejezés* gombra kattintva zárjuk le. Ezután a gépünk újra indul.

3. lépés: A régi kártya eltávolítása

Kapcsoljuk ki a gépet, és húzzuk ki az elektromos csatlakozót. Vegyük le a ház fedelét. Normál esetben ehhez a gép hátulján kell kicsavarozni a csavarokat. Ke-

Az új kártya behelyezésekor járjunk el körültekintően, és ne rongáljunk meg semmit

resszük meg a grafikus kártyát. Ha újabb AGP csatlós kártyánk van, akkor fent, kis-sé hátul találjuk meg.

A grafikus kártyát kábel köti össze a monitorral. Távolítsuk el a kábelt, csavarjuk ki a rögzítőcsavart, és óvatosan húzzuk ki a kártyát a csatlakozójából.

4. lépés: Az új kártya behelyezése

Helyezzük be a kártyát az AGP csatlakozóba, és csavarjuk be a rögzítőcsavart. Csatlakoztassuk a monitorkábel, és rögzítsük a két oldalt elhelyezkedő csavarokkal. Zárjuk vissza a házat, és csatlakoztassuk az elektromos vezetéket.

5. lépés: Az új meghajtó telepítése

Kapcsoljuk be a gépet. A *Windows Telepítő varázslója* rendszerint automatikusan felismeri, hogy új kártya került a gépbe. Helyezzük be a kártyával kapott lemezt, és adjuk meg a meghajtó elérési útvonalát. A mi esetünkben a CD-meghajtó az *F*. A drájer telepítése önállóan lezajlik, és jó-

Lazítsuk ki a rögzítőcsavart és óvatosan húzzuk ki a régi kártyát az AGP csatlakozóból

het az újabb „restart”. Ha mégsem ismerné fel a Telepítő varázsló az új kártyát, tegyük be a meghajtólemezt, és hajtsuk végre a telepítést közvetlenül a lemezeről. Ehhez el kell indítanunk a lemezen található telepítőprogramot.

6. lépés: Finombeállítások

A grafikus kártyát még optimalizálni kell a rendszerünkhöz. Ezt a *Beállítások*, *Vezérlőpult*, *Monitor* ablakban tehetjük meg. Kattintsunk a jobb szélső, *Beállítások* fülre. A képernyő felbontását a jobb alsó sarokban állíthatjuk be. Egy 17"-os monitor esetében a felbontás legyen, mondjuk 1024x768. Nagyobb monitoroknál ez a szám általában lehet magasabb, míg a kisebbek esetében alacsonyabb.

A további opciók közül válasszuk ki a *Videokártya tulajdonságait*. Itt beállíthatjuk az optimális képrészítési frekvenciát. Ha a monitorunkat felismerte a rendszert, és jó a kép minősége, állítsuk be a legmagasabb frissítési frekvenciaértéket. A villogásmentes kép eléréséhez legalább 85 Hz-et kell választanunk, mivel ez alatt már nem kényelmes a munka a monitorunkkal.

VIDEOKÁRTYÁK

Melyiket a sok közül?

A videokártyák a számítástechnika igáslovai, ennek ellenére sok kártya van olyan képességekkel, funkciókkal felruházva, amelyeket a felhasználók nagy része ki sem használ. Írásunkban megmutatjuk, mire kell figyelni a vásárlás során.

Ahhoz, hogy megállapíthassuk, melyik számunkra a legmegfelelőbb kártya, meg kell határozni a *felhasználás területét*. Csak irodai alkalmazásokhoz fogjuk-e használni a kártyát, vagy szükségünk van villámgyors 3D-s grafikára, kerül, amibe kerül? Nos, a választáshoz tekintsük át az alábbi táblázatot, s ne feledjük: a lassabb PC-nek általában elég egy régebbi kártya is.

Felszereltség, kiegészítők

Meghajtó, magyar nyelvű kézikönyv, a szükséges csatlakozók természetesen nem hiányozhatnak az alapfelszereltségből. Sok gyártó mellékel további szoftvereket is

a termékéhez. Nemcsak az alpból szállított kiegészítők, hanem az opcionális extrák is fontosak. Bizonyos gyártók, például az *Elsa* vagy az *ASUS* bővítmőket is ajánlanak a kártyáikhoz. Ezek a bővítmények további csatlakozási lehetőségeket nyújtanak, például a video-in-t, és az -out-ot. Ezekkel videokamerát vagy televíziót tudunk a géphez csatlakoztatni. Más előállítók ezeket eleve integrálják a kártyára. Ez persze csak azoknak előnyös, akiknek mindenképpen szükségük van ilyen lehetőségekre, a többiek viszont olyasmiről fizesznek, amit nem is használnak.

Figyeljünk a garanciára!

A videokártyák esetében is nagyon különbözhet a gyártók garanciaállalása. Némelyek akár hat év csereszavatosságot is vállalnak, mások ezt három évre korlátozzák, minden egyéb szolgáltatás nélkül. Éppen ezért, főleg a drágább kártyák esetében, ügyeljünk a garanciára is. A tengernyi szolgáltatás vagy szoftver nem segítenek a problémás esetek megoldásában, annál inkább a jó ügyfélszolgálati vonal.

Elég az áramból?

Figyeljünk oda számítógépünk tápegységének teljesítményére. A videokártyák legújabb generációja nagyon sok áramot igényel. Legalább egy 250 wattos tápegység szerénykedjen a házban, bár az optimális a 300 wattos. Ha a táp túl gyenge, a gép kikapcsolhat a 3D-s megjelenítésekénél, esetleg bezárja a programot vagy egyszerűen be sem lehet kapcsolni.

Ezen a területen az egykori *3dfx* cég rukkolt elő érdekes megoldással: a *Voodoo5 5500-at* külön elektromos csatlakozóval szerelték fel. Sajnos ezzel a kártyával nem találkozhatunk többé.

Milyen videokártyára van szükségünk?

A felhasználási terület

vásárlási javaslat

Irodai felhasználás: A PC-t csak irodai alkalmazásokhoz használjuk. A nagy 3D-s teljesítmény érdektelen, soha nem játszunk és nem is dolgozunk 3D-s programokkal.

Irodai felhasználás: Teljesen felesleges bőséges 3D-s funkciókkal és memóriával felruházott kártyát választani. Figyeljünk a mellékelt szoftverekre és a megjelenítési minőségére. Semmi szükség AGP-csatoló kártyára.

Multimédia-felhasználók: A gépet irodai és multimédiás alkalmazásokhoz egyformán használjuk. Nem a leggyorsabb, de azért tisztességes 3D-s kártyára van szükségünk.

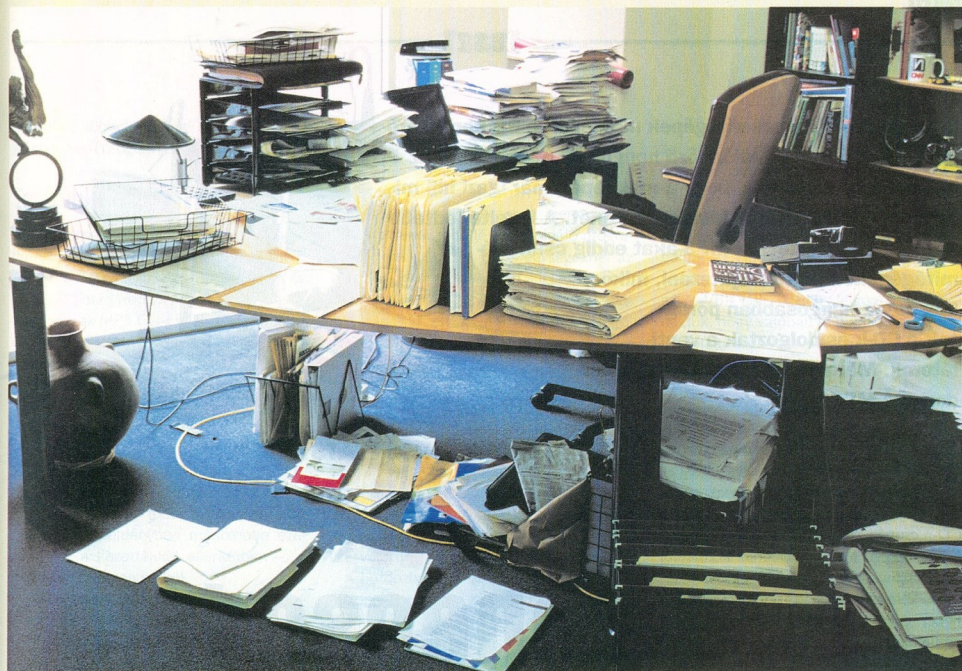

Multimédia-felhasználók: Szerezünk be egy tisztességes 3D-s kártyát. Nem szükséges a legújabb modellre hajtani, elég egy kedvezőbb árú az előző szériából. Ügyeljünk arra, hogy a kártyánk képes legyen a hardveres videogyorsításra.

High-end felhasználó: Nagy súlyt fektetünk a kiemelkedő 3D-s teljesítményre és a nagy memóriára. 3D-s programokat és játékokat használunk. Előnyben részesítjük a jó megjelenítést, a szép 3D-s hatásokat és gyors a gépünk.

High-end felhasználó: Vásároljunk olyan új videokártyát, amelyik minden funkciót támogat, és sok DDR memóriája van. Az sem árt, ha a 4xAGP-t is kezeli.

AZ ÜZLET ÉJJELE-NAPPAL ÜZLET, ÉS SEMMI NEM ÁLLÍTHATJA MEG

Az Albacomp Activa üzleti számítógép előtelepített Microsoft Windows 2000 Professional operációs rendszerrel és Microsoft Office 2000 Small Business alkalmazáscsomaggal egy teljes üzleti megoldást kínál Önnek a legkedvezőbb áron. A Windows 2000 Professional egy olyan megbízható, stabil üzleti célú operációs rendszer, amely valamennyi vállalat számára a rugalmas telepítést, a fokozott biztonságot és az egyszerű adminisztrációt garantálja.

ALBACOMP ACTIVA P4 számítógép

info: 22/315-414, 1/320-3446

Az Albacomp Számítástechnikai Rt. üzleti célra a Microsoft Windows 2000 Professional terméket ajánlja.

INTEL P4 PROCESSZOR 1,3 GHz / 400 MHz / 128 MB RD RAM / ATX közép torony ház / Quantum Fireball PLUS AS 20 GB HDD 7200 RPM / ATI Xpert 2000 Pro 16 MB TVO 4xAGP Rage 128 Pro monitorcsatló / 1,44 MB 3,5" FDD / LG DRD-8120B 12x DVD / 40x CD-ROM, IDE / SB live PCI digitális hangkártya – OEM változat / Quadral SAM aktív hangfalpár, 8/10 W, 140 W PMPO / OEM Microsoft Windows 2000 PRO – magyar (CD+doku) / OEM Microsoft Office 2000 Small Business magyar / MS TREKKER OEM egér + alátét

Az Albacomp Számítástechnikai Rt. üzleti célra a Microsoft Windows 2000 Professional terméket ajánlja.

Évekkel ezelőtt a számítógépek még csak a PC hangszóróján keresztül adtak különböző hangokat. Azután múlt az idő, s elérkeztünk oda, hogy a mai gépek már igazi hifi minőségben játsszák le a hangokat, zenét. A legelterjedtebb formátumú zenéket, az MP3-akat eddig csak számítógépeken tudtuk lejátszani, miközben egyre hangosabban pörögtek a CD-k és dolgoztak a ventillátorok. Mára pedig megjelentek a hordozható MP3-lejátszók.

HORDOZHATÓ MP3-LEJÁTSZÓK

Mobil zenecsodák

Technikai részletek

A legtöbb lejátszóhoz MP3 tömörítő programot is kapunk, de az internetről is le tudunk tölteni ehhez ingyenes programokat. Mielőtt elkezdene nézni a CD-inket, nem árt megismerni néhány technikai részletet. A hang minősége nagyban függ a tömörítő program minőségétől, teljesítményétől. Minél jobb a program, annál jobb minőségű fájlokat tudunk létrehozni, kevesebb minőségbeli problémával. Nézzük, hogy miket érdemes tudni és beállítani a különböző szoftverekben! A legtöbb tömörítő

program *constant bitrate* technikát alkalmaz (CBR), amelynél kiválaszthatjuk, hogy milyen bitrával akarjuk kódolni a fájlt. Különböző módok léteznek a sztereo fájlok tömörítéséhez. Az egyszerű sztereo (Stereo mode 0) a két csatornát (bal, jobb) külön-külön, teljesen függetlenül kezeli és tömöríti (Independent Channel coding). A Joint Stereo (Stereo mode 1) dinamikus (frame-ről frame-re) választja ki a tömörítési eljárást – ezzel jobb minőséget és kisebb fájlméretet lehet elérni. A Stereo mode 1 kisebb frekvencián *Intensity Stereo* módot használ (mono felvétel kiegyesztő információval), ezzel sztereo hatást ér el, míg magas frekvencián *MS (Middle/Side) Stereo* módot, amely az egyik csatornán az egyik oldalt tárolja, a másikon a két oldal közötti különbséget. Létezik a *variable bitrate technológia* is (VBR), amelynél változó a bitráta, 32 Kbit/s-tól akár 256 Kbit/s-ig mehet. Ez a technika a Joint Stereo módot használja. Egyetlen problémája, hogy nem minden program ismeri, és ezért vagy rosszul, vagy egyáltalán nem játsszák le az így készült fájlokat. Előnye a CBR-hez képest a kisebb fájlméret. A Xing MP3 Encoder és az AudioCatalyst program képes ilyen VBR fájlokat készíteni (mindkettő a Xing-féle tömörítést használja). A Fraunhofer-féle tö-

A digitális hangok tárolásához kezdetben nagyon sok helyre volt szükség az adathordozókon. Régebben az egyetlen digitális audió adathordozón, mivel a CD-n csupán 74 percnyi zene fér el, mivel CD-minőségű hang 1 percéhez körülbelül 10 Mbájtnyi helyre volt szükség. Az interneten keresztül is sokan szerettek volna zenéket cserélni. A legtöbbben modern csatlakoztak a világhálóra és így nagyon hosszú időbe telt, míg le tudtak tölteni egy-egy számot. Ekkor merült fel, hogy szükség lenne olyan audioformátumra, amely tömörebb, így egyrészt sokkal kisebb a mérete, mint az eddigieknek, másrészt a minősége sem rosszabb a CD-n tárolt zenéénél. A Fraunhofer-Gesellschaft Institut Integrierte Schaltungen 1987-ben az Eureka projekt keretében elkezdett dolgozni egy speciális audiókódolási technikán, amelyből később az Erlangeni Egyetemmel együttműködve, létrehoztak egy nagyon hatékony tömörítési algoritmust, melyet ISO-MPEG Audio Layer-3-ként jegyeztek be. Ezzel a tömörítéssel elérték azt, hogy akár modemmel is letölthetünk zenéket percek alatt, és egy CD-re már 10-12-szer több zene fér fel.

Az MP3 jövője

Az MPEG audio layer 3 roppant sikeres és elterjedt formátum. Az egyetlen problémája (a lemezkiadók szerint), hogy nincs megoldva a másolásvédelem. Bárki bár-mikor lemásolhatja őket anélkül, hogy fizetnének a dal tulajdonosának. Ezen problémák kiküszöbölésére egy új technológiát dolgoztak ki. A LiquidAudio nevű cég nevéhez a Dolby AC-3 tömörítésen alapuló szabvány fűződik. Ez ugyanolyan hatékonyan tömörít, mint az MP3, de nem nyílt szabvány, nem olyan egyszerű a

feltörése. Az MP3 egy nyílt szabvány, mindenki ismerheti a felépítését, működési elvét, ezért tovább tudják fejleszteni az egész világon, és rengeteg lejtárszó-forrás-kódot találunk hozzá a neten. Az új szabványnak több új tulajdonsága van: csak az a felhasználó játszhatja le, aki letöltötte, más lejátszón csak az első 30 mp hallatszik, és csak egyszer lehet felírni CD-re. Éppen emiatt nem fog széles körben elterjedni, és feltehetően az MP3 marad a domináns formátum.

Teszt

műtéssel többek között a *Musicmatch Jukebox* nevű program dolgozik.

Testünköröl

A testben három különböző típusú hordozható MP3-lejátszó vettünk szemügyre. Az első a *flash memóriával* rendelkező és általában *SmartMedia* kártyával bővíthető, a második az MP3 CD-t lejátszó eszközök, és a harmadik, ami egy magasabb kategó-

riát képvisel, a mobil merevlemez tartalmazó MP3-lejátszó. Az első típusnál a memóriák méretére, a bővíthetőségükre helyezték a hangsúlyt, mert ezeknél igen-csak korlátozva van a zenék mennyisége, illetve a zenék feltöltésére szolgáló programokat értékeltük. A CD-s egységeknél az egyszerű kezelhetőség volt a legfontosabb, mivel a kis kijelzőn, a kevés gombbal általában nehéz eligazodni, illetve lényeges szempont volt az is, hogy megbíróknak-e

a karcos, gyári, frott és újraírt CD-kel is. Egyetlen merevlemez tartalmazó lejátszó érkezett hozzánk, ennél a legfontosabb a *fájlmenedzser program* volt, hiszen ha sok fájl tudunk feltölteni, akkor azt kezelni is tudni kell. Valamennyi lejátszónál kipróbáltuk az *AudioCatalyst* készített összes MP3-típust: CBR 16-320kbit/s-ig és mind az öt VBR fájl. A CD-s lejátszóknál megnéztük, hogy valóban működik-e a gyártók garantálta rázkódásvédelem.

Jogi kérdések

Az MPEG-gel lehetőség nyílt arra, hogy CD-minőségű zenéket töltsünk le az internetről. Az ingyenes tömörítő programokkal bárki „berippelheti” CD-it, és a net segítségével több ezer vagy akár több millió példányban másolhatja ezeket, s – a kazettákkal ellentétben –, a minőség romlása nélkül.

Mindze az a probléma, hogy e ténykedés sérti a szerzői jogokat. A zene eredeti tulajdonosának *kizárólagos joga* van ezekhez a zenékhez, és az interneten a több ezer weboldal, a tulajdonos beleegyezése nélkül terjeszti a dalokat.

Az MP3 formátum persze nem illegál-

lis. Rengeteg weboldal van, ahol olyan ingyenes zenéket lehet letölteni, amelyek szerzői jogok nélküliek, vagy a tulajdonos beleegyezett az ingyenes terjesztésbe. Ha szerzői joggal védett számokat terjeszt vagy tárol valaki egy internetes szerveren, az viszont illegális.

A hordozható MP3-lejátszók esetében viszont semmilyen zenével nem sértünk jogokat, mivel ebben az esetben a saját CD-inkről veszünk fel saját használatra zenéket a lejátszóinkra. Néhány eszköz meg sem engedi a zenék számítógépre való másolását, pontosan az említett jogok megsértése miatt.

Mpress 3

A *Philex* cég *Mpress3* nevű lejátszója külsőre a Mac-es eszközökre hasonlít, hiszen a mintázata egy nyáklapot ábrázol, annak minden kellékével. A tetején helyezkednek el az irányítógombok és a fülhallgató-kimenet is. Kijelzőjén a legfontosabbakat

mutatja, így az nem igazán részletes. A lejátszó oldalán tudjuk beállítani, hogy MP3 vagy „beszed” a hangforrás, utóbbit a beépített mikrofon segítségével tudjuk felvenni. A készülékbe 8, 16 és 32 Mbájtos *SmartMedia* kártyát tudunk helyezni, s egy kis kar segítségével le is tudjuk zárni, nehogy véletlenül kicsúszson. A lejátszó a párhuzamos porton keresztül kommunikál a számítógéppel, így a 32 Mbájtos memória feltöltése elég hosszú időbe telik. Ez az egyetlen eszköz, amelynek van bemenet (line in), így egy másik egységről is tudunk felvenni rá. Szintén egyedüli, hogy a kijelzőjének világítása is van, igaz, nem tudja az egészet megvilágítani.

Kis keresztelöl

A *Motion Pictures Experts Group* (MPEG) nevű csoport a digitális audio-és video-anyagok tárolásához, átviteléhez és lejátszásához készít szabványokat.

Három szabvány fűződik a nevékhöz 1988 óta, amelyeket MPEG-1, MPEG-2, és MPEG-4-ként ismerünk. Az MPEG-3-at mint szabványt nem hozták létre, csupán az MPEG-2-be foglalták. Az MPEG-1 és az MPEG-2 tartalmazza a meglehetősen hosszú nevű MPEG audio layer 3 szabványt, amelyet az internetes szarokban MPEG-3-nak is neveznek.

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Philex Electronic
Típus: Mpress3
Ár: 32 000 Ft
Internet cím: www.philex.com, www.mpress3.co.uk

Értékelés

Külső: 18	1	25
Kezelhetőség: 22	1	25
Kijelző: 16	1	25
Tartozékok: 14	1	25

CP 2001/6

70 pont

Középkategória

Ár

- + viszonylag olcsó, van line in
- nincs id3 tag kezelés, hiányzik a pause

www.digital-world.hu

**HARDVERES
MPEG1-MPEG2
VIDEO CD
DIGITALIZÁLÓ
TERMÉKEK**

EZ Dual Cam
Fényképezőgép+WebCam
28.000,-Ft+Áfa

EZ PhoneCam/Video Chat
Beépített speaker+Mikr.
28.000,-Ft+Áfa

Snazzi DV Bridge
In/out: DV, AV,S-Video
128.000,-Ft+Áfa

Snazzi DV Creator II
Hw. Mpeg1-2, VCD
96.000,-Ft+Áfa

Snazzi DV Creator/USB
Hw. Mpeg1, VCD
68.000,-Ft+Áfa

EAST COMPUTER KFT. • 1107 BP., Ceglédi u. 1-3 • T/F: 431-3439, 06-30-944-6650 • e-mail: eastcomp@matavnet.hu

Műszaki adatok										
Típus	MPress3	MVR64P	Rush (SA125)	Baby Yepp (YP-20)	MP3&CD Player	Diva MPC10V-15	LKM012	MCD650	Expanium (EXP101)	DAP Jukebox
Gyártó	Philix Electronic	JazPiper	Philips	Samsung	Nintaus	Daisy Technology Ltd.	Likko	JazPiper	Philips	Creative
Forgalmazó	Serco	Herta	Philips Magyarország	Samsung Magyarország	Quark Kft	AlphaSonic	Demo Studio	Herta	Philips Magyarország	CHS
Audio-formátumok	MP3, WAV	MP3, WAV	MP3	MP3, SM3	Audio CD, MP3 CD	MP3	Audio CD, MP3 CD	Audio CD, MP3 CD, WAV	Audio CD, MP3 CD	MP3, WAV, WMA
Tárhely	32 Mbajt	64 Mbajt	-	32 Mbajt	-	-	-	-	-	6 Gbajt + 8 Mbajt DRAM puffer
Bővítés	SmartMedia kártya, max. 32 Mbajtos	SmartMedia kártya, max. 32 Mbajtos	SmartMedia kártya, max. 64 Mbajtos	-	CD	CompactFlash kártya	CD	CD	CD	-
CD-DA/CD-R/CD-RW / Multissess.	-	-	-	-	+ / + / - / -	-	+ / + / - / -	+ / + / + / +	+ / + / + / +	-
Rádió	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Telefonkönyv*	-	500	-	-	-	-	-	-	-	-
ID3 Tag kezelés	-	+	+	+	-	-	-	-	-	+
EAX támogatás	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Anti-Shocking System/Electronic Skip Protection	-	-	-	-	mp3: 60 mp, Audio: 20 mp	-	mp3: 60 mp, Audio: 10 mp	mp3: 50 mp, Audio: 8 mp	mp3: 100 mp, Audio: n. a.	-
Hangfelvétel	2 órányi 32 Mbajtra	4 órányi 64 Mbajtra	-	-	500 mp	külső kártyára	500 mp	-	-	-
Bépipített mikrofon	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-
Könyvtárstruktúra	-	-	-	-	256 könyvtár, 512 fájl	-	256 könyvtár, 512 fájl	256 könyvtár, 512 fájl	256 könyvtár, 512 fájl	n. a.
Lejátszási módok	repeat, repeat all, random, repeat all random	repeat, repeat all, random, repeat all random	repeat, repeat all, shuffle	repeat, repeat all, shuffle, intro, normal	all, intro, one, random, dir, prog, dir prog, repeat	repeat, repeat all, repeat from track to track, random	all, intro, one, random, dir, prog, dir prog, repeat	repeat, repeat all, intro, random	shuffle, shuffle repeat all, repeat, repeat all, scan	once, shuffle, random, repeat, playlist szerkesztés
Equalizer	classic, jazz, rock, user	classic, jazz, rock, user	jazz, rock, classic, normal	classic, jazz, rock, normal	normal, super bass, bass, treble, super treble	rock, pop, jazz, vocal, flat	normal, super bass, bass, treble, super treble	-	-	user
Kijelző	LCD: track száma, idő, elem, hangerő. Piros oldalvilágítás	LCD: track száma, címe, idő, hangerő, elem, tömörítés, hangerő, elem, tömörítés, hangerő, elem, tömörítés, hangerő, elem, tömörítés	LCD: track száma, címe, idő, hangerő, elem, tömörítés. Nincs háttérvilágítás	LCD: track száma, címe, idő, elem	LCD: track száma, idő, CD formátum, elem	LCD: track száma v. idő, elem	LCD: track száma, idő, CD formátum, elem	LCD: track száma, idő, CD formátum, elem	LCD: track száma, idő, CD formátum, elem, ESP, DBB	LCD: teljes pixeles: 132x64, grafikus menürendszer
Gombok száma	9	11	10	4	8	6	8	8	6	11
Csatlakozó	LPT	LPT	LPT	mini USB	-	mini USB	-	-	-	USB
Ki- 6s bemenetek	line in, fejhallgató	fejhallgató	fejhallgató	fejhallgató	line out, mikrofon, fejhallgató	fűhallgató	line out, mikrofon, fejhallgató	line out, fejhallgató	line out, fejhallgató	line out 1, line out 2, line in, fejhallgató, infra
VBR 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
VBR 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
VBR 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
VBR 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
VBR 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
CBR 16kbit	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
CBR 24kbit	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
CBR 32kbit	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
CBR 48kbit	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
CBR 56kbit	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
CBR 64kbit	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
CBR 80kbit	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
CBR 96kbit	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
CBR 112kbit	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
CBR 128kbit	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
CBR 160kbit	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
CBR 192kbit	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
CBR 224kbit	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
CBR 256kbit	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+
CBR 320kbit	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+

*(bejegyzés)

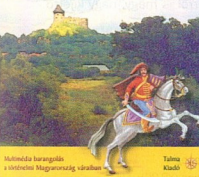
Műszaki adatok										
Típus	MPress3	MVR64P	Rush (SA125)	Baby Yepp (YP-20)	MP3&CD Player	Diva MPC10V-15	LKM012	MCD650	Expanium (EXP101)	DAP Jukebox
Gyártó	Philex Electronic	jazPiper	Philips	Samsung	Nintaus	Daisy Technology Ltd.	Likko	jazPiper	Philips	Creative
Méret (mm)	70x89x18	66x90x18	70x70x17	42x70x22	145x130x28	56x78x18	145x130x28	145x130x28	n. a.	127x127x38
Töme g (elem nélkül)	70 g	86 g	65 g	32 g	250 g	39 g	250 g	230 g	n. a.	397 g
JeL(Zaj) viszony	90 dB	90 dB	60 dB	85 dB	85 dB	90 dB	85 dB	n. a.	n. a.	90 dB
Frekvencia átvitel	20 Hz-20 kHz	20 Hz-20 kHz	30 Hz-16 kHz	20 Hz-20 kHz	20 Hz-20 kHz	20 Hz-20 kHz	20 Hz-20 kHz	n. a.	n. a.	20 Hz-20 kHz
Tartozékok	fejhallgató, párhuzamos kábel, óvcsipesz, audio kábel, 1 elem, CD	fülhallgató, párhuzamos kábel, óvcsipesz, audio kábel, 2 elem, CD	fülhallgató, párhuzamos kábel, övre akasztható tasak, leírás, kártyatartó, adapter, CD	fülhallgató egybeépítve a nyakba akasztható tartóval, leírás, USB kábel, CD, elem	fülhallgató, jack-RCA kábel, 2db újratölthető elem, adapter, leírás	leírás, USB kábel, fülhallgató, CD, 1db elem	fülhallgató, jack-RCA kábel, 2db újratölthető elem, adapter, leírás, börtök	fülhallgató, jack-RCA kábel, 2db újratölthető elem, adapter	fülhallgató, adapter, 3 funkciós távirányító, leírás	fejhallgató, adapter, USB kábel, börtök, 8db újratölthető elem, leírás, CD, több mint 20 órányi zene a HDD-n
Áramforrás	1db AA elem	2db AAA elem	2db AAA elem	1db AAA elem	2db AA elem	1db AA elem	2db AA elem	2db AA elem	2db AA elem	4db AA elem
Szoftver	MPress3 File Manager v12.5	jazPiper Desk File Manager, MusicMatch JukeBox, Ziurp MP3 tömörítő	RealJukebox	yepp explorer, RealJukebox	-	Diva Loader, RealJukebox, Acrobat Reader	-	-	-	Play Center 2, Lava Player, MediaRing Talk
Támogatott operációs rendszerek	Win9x, NT4, 2k	Win9x, NT4, 2k	Win9x, NT4, 2k	Win98, ME, 2k, Mac 8.6+	-	Win98, 2k, ME	-	-	-	Win98, ME, 2k, Mac 8.6+
Ár (Ft, nettó, kiskor)	32 000	55 920	95 992	34 392	31 920	17 160	31 900	35 920	55 992	120 000
Garancia (év)	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1

várak, kastélyok, legendák 1.

várak kastélyok legendák 1.

Felső - Magyarország

Ára: 5800,- Ft

Minimális konfiguráció:

Pentium processzor, 32 Mbyte memória
800x600 felbontás,
65 535 színű megjelenítő
8-szoros sebességű CD-olvasó, hangkártya

Operációs rendszer:
Windows 9x/2000/NT

Multimédia CD-ROM

Talma Kiadó, 7623 Pécs, Mártírok útja 7.

Telefon: 72/222-375, Fax: 72/510-319 E-mail: talma@talmamedia.com

SPÉCI COMPUTER

1148 Budapest, Bányi Donát u. 62
Tel./Fax : 469-0227, 469-0228
Nyitva : H-P 10-18 Szo.: 10-13

KOMPLETT GÉPEK ALKATRÉSZEK
HITELRE IS 37500 Ft-tól.
Kezdő részlet min. 20%
Futamidő 6-36 hónap
Helyszíni ügyintézés 1 órán belül

A legújabb Pentium 4 és Athlon konfigurációk

89000 Ft-tól

- CD-írás
- Átépítés
- Gép bővítés
- Korszerűsítés

5% kedvezmény minden termékünkől a diákigazolással rendelkezőknek.
+ Minden géphez ajándék joystick.

SAMSUNG DIGITall
everyone's invited.

3 év garancia

39000 Ft-tól

Bemutatótermékünkben megtekinthető

Kívánság szerint bármilyen gépet összeállítunk 2 órán belül

WWW.SPECI.HU

DIGITALIS FÉNYKÉPEZŐGÉPEK az Alagutnál

Fuji - Nikon - Canon
Olympus - HP - Casio
Sony - Kodak

digitális fototechnika nagy- és kiskereskedelme
Fuji FinePix Si Pro 6900 6800
4900-4800-4700-2400-1400
Nikon CoolPix 995-990-880-775
Canon D30 PowerShot Pro90 G1
S20 A20 A10 IXUS5300 IXUS
Olympus Camedia E-10 3040-3000
2100-2500-2040-990-960-860
Casio QV3500-2800-2300-8000
HP PhotoSmart 912 618-315 215-200
SONY CyberShot. Mavica sorozat
Kodak DC-5000-4800-3800-215

CompactFlash 8 - 256 MB
SmartMedia 8 - 128 MB
MemoryStick-Multimedia 8-64MB
IBM microdrive 340 MB - 1GB
FireWire-USB-PCMCIA olvasó
6 GB Digital Wallet
mobil háttérterít fényképekhez

MEDIKER-DigiFénykép
1013 Budapest 1. ker., Attila út 47.
szombat is nyitva!!! T: 225-0000
www.digifenykep.hu

JazPiper MVR64P

A JazPiper cég két tesztelt eszköze közül az MVR64P a kisebb. Ennek is van belső memóriája, de az előzőtől eltérően már 64 Mb-ot tartalmaz, amelyre már kellő számú zenét tudunk feltölteni. A lejátszó ezüstös, szép a külseje. A kijelzője ovális,

az egyik része pixeles, ott jeleníti meg a ID3 taget. Az elején egy négyállású gomb található, a négy irány a play, a stop, az előre és a hátra. Mellette kapott helyet a Rec, az Erase és a Mode/FM gomb. Ha esetleg megünnánk a felvett zenéinket, akkor átkapcsolhatunk akár rádióra is, 15 rádióállomást lehet beprogramozni. A beépített mikrofonnal a 64 Mb-ajos memóriába négyórányi hanganyagot lehet felvenni. A lejátszó tetején egy DSP gombot is találunk, amellyel az equalizert tudjuk állítani, akár a négy gyári beállítás mellett is. Egy nagyon stabil, erős óvcsipesz is van rajta, amelyet, ha akarunk, le is csavarozhatunk róla.

Philips Rush

Az egyik „legdíjaznosabb” MP3-lejátszó a Philips Rush nevű eszköze. Négyzet alakú, középen található egy nagy és igen szép kijelző, mellette sugárirányban a gombok.

Sajnos nincsen belső memóriája, de

szerencsére alapkiszerezésben kapunk hozzá egy 64 Mb-ajos SmartMedia kártyát. A 224 Kbit/s-nál nagyobb MP3 fájlokat nem tudja lejátszani, de igazán nincs is szükség ennyire jó minőségre. Az ez alattiakat viszont kitűnő minőségben szólaltatja meg. Az eszköz igen kicsi és könnyű, bármely zsebben könnyen elfér. Érdekesége, hogy akár adapterről is működtethetjük, nemcsak elemről. Párhuzamos porton keresztül lehet a zenéket feltölteni a kártyára, ehhez a RealJukebox nevű programot mellékelik CD-n. A Philips Rush készülékhez kapunk még egy övre akasztható tartót is, amelybe akár a SmartMedia kártyákat is beletehetjük.

Samsung Baby Yezz

A legérdekesebb lejátszót egyértelműen a Samsung hozta tesztelésre. Legújabb modelljük, a Baby Yezz, a nevéhez méltóan nagyon kicsi és formás. Mindössze négy gomb van rajta, de ezeknek a segítségével mindent könnyedén meg tudunk oldani. A

lejátszó közepén találjuk a kör alakú kijelzőt, amelyen, alapesetben, az időt és dátumot, lejátszás közben pedig a legfontosabb dolgokat láthatjuk (track száma, eltelt idő, szám címe). A tesztelésre érkezett példány belső memóriája 32 Mb-ajos, de létezik 64 Mb-ajos változat is, a méretei miatt azonban nem lehet kártyával bővíteni. Az összes MP3-as fájlt le tudta játszani, de 32 Mb-ajos memóriánál érdemes 128 Kbit/s-os fájlokat feltölteni. Egy mini USB porton keresztül tudjuk mindezt megtenni, a hozzá kapott Yezz Explorer nevű program segítségével, méghozzá rendkívül gyorsan. Nyakba akasztható tartó is jár hozzá, amely egyúttal a fülhallgató tartója is.

INFORMÁCIÓK

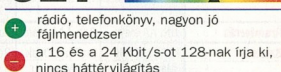
Gyártó: JazPiper
Típus: MVR64P
Ár: 55 920 Ft
Internet cím: www.jazpiper.com/mvr64p.html

Értékelés

Külső: 23	1	25
Kezelhetőség: 23	1	25
Kijelző: 18	1	25
Tartozékok: 18	1	25

CP 2001/6

82 pont

INFORMÁCIÓK

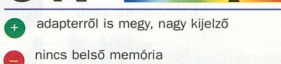
Gyártó: Philips
Típus: Rush (SA125)
Ár: 95 992 Ft
Internet cím: www.rush.philips.com

Értékelés

Külső: 24	1	25
Kezelhetőség: 22	1	25
Kijelző: 22	1	25
Tartozékok: 20	1	25

CP 2001/6

84 pont

INFORMÁCIÓK

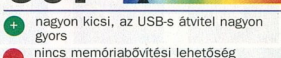
Gyártó: Samsung
Típus: Baby Yezz (YP-20)
Ár: 34 392 Ft
Internet cím: www.samsung.hu, www.samsung.com

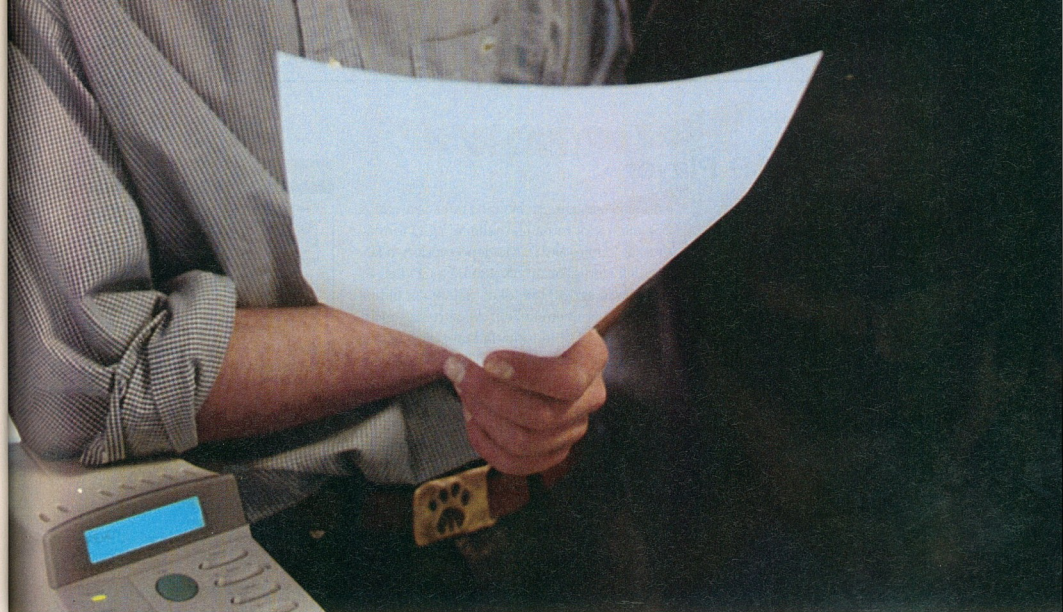
Értékelés

Külső: 25	1	25
Kezelhetőség: 23	1	25
Kijelző: 19	1	25
Tartozékok: 18	1	25

CP 2001/6

85 pont

hp LaserJet 1200 sorozat
14 lap/perc

Többfunkciós változatban is kapható.

hp LaserJet 2200 sorozat
18 lap/perc

hp LaserJet 4100 sorozat
24 lap/perc

hp LaserJet 9000 sorozat
50 lap/perc

Gyorsaság lapról lapra:

új hp LaserJet nyomtatócsalád

Az új generációs LaserJet nyomtatók igazán naprakészek, hiszen kétszer gyorsabbak elődeiknél. Sőt, ez még nem minden! Havi terhelhetőségük két-háromszorosára nőtt, így a legnagyobb hajtásban is megállják a helyüket. Ráadásul alacsony üzemeltetési költség mellett kiváló minőségű nyomtatásokat produkálnak.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓÉRT HÍVJA VEVŐSZOLGÁLATUNKAT VAGY KERESSE FEL WEBLAPUNKAT!

Nintaus MP3&CD Player

A Nintaus MP3-lejátszója az első CD-s eszköz a sorban. Külsőre egy átlagos diszkanre hasonlít, azzal a különbséggel, hogy egy kis MP3 felirat díszelg a kijelző felett. A CD-lejátszóknál megszokott módon kell kezelni, sajnos a kijelzője ebben

nem sokat segít. Az aktuális track számát és az eltelt időt mutatja, mellette a CD formátumát (audio, MP3). Meglepő módon, a készülék igen gyorsan olvassa be a CD-eket, és játssza le az MP3 fájlokat. Sajnos az újrírható CD-eket nem kezeli, de az összes gyári és karcos CD-t le tudja játszani. Érdekesége, hogy a belső memóriájába 500 másodpercnyi hangot lehet felvenni. A 128 Kbit/s-os MP3-ak esetén 60 másodpercnyi rázkódásvédelme van, normál audio-CD-knél ez az idő csak 20 másodperc. Az angol nyelvű leírás alapján pár perc alatt könnyen el lehet sajátítani a kezelését. Kezeli a könyvtárakat is, így akár stílusok alapján tudjuk csoportosítani a zenéket.

Daisy Diva MP3

A Daisy Technology Ltd. cég Diva MP3-lejátszója az eddigi flash memóriás eszközöktől főleg a tárolókártya típusában tér el, s Compact Flash kártyát használ a zenék tárolására. A CD-n a Windows 98-hoz találnak meghajtóprogramot, 2000 és ME

alá viszont nincs szükség rájuk. Valamennyi vezérlőgomb az eszköz elején található, a hold/bekapcsoló gomb a bal oldalon. A mini USB kábel csatlakoztatása után a Windows 2000 egy újabb meghajtót hoz létre, amelyről ugyanúgy másolhatjuk, törlhetjük a fájlokat, mintha egy normál lemez lenne. Sőt, akár le is játszhatunk onnan! A zenék sorrendjét csak a hozzá kapott programok valamelyikével lehet változtatni. Sajnos a kijelző nem sok információt mutat egyszerre. Belső memóriája nincs (bár van olyan változat is), de kapunk hozzá egy 64 Mbájtos Compact Flash kártyát, amire elég sok zenét tudunk felvenni.

Likko LKM012

A Likko márkájú CD-s MP3-lejátszó, szinte teljesen ugyanolyan, mint a Nintaus modellje. Az egyedüli különbség az eszköz „fedele”, ebben az esetben több látszik a CD-ből, láthatjuk, hogy rendesen felpörg-e avagy sem. Az utóbbi például a

CD-RW-k esetében fordul elő, sajnos ez az egység sem kezeli őket. Ugyanúgy, mint a Nintaus lejátszónál, itt is kapunk egy adaptert és két újrátölthető elemet, amelyek sajnos lejátszás közben nem, de azon kívül viszonylag gyorsan fel tud tölteni az eszköz. Érdemes **újrátölthető elemekkel** használni, mivel elég gyorsan lemeríti őket. Mellékeltek hozzá egy jack-RCA audio kábelt is, amellyel szinte bármely hifire rá lehet kötni. MP3-as CD-nél 60, audio-CD esetében 10 másodperc rázkódásvédelmet kínál. Ezek a lejátszók tökéletesen megfelelnek arra a célra, hogy autóban a magnóra csatlakoztatva hallgassuk őket vezetés közben.

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Nintaus
Típus: MP3&CD Player
Ár: 31 920 Ft
Internet cím: www.nintaus.hu/h/mp3.htm

Értékelés

Külső: 18	1	25
Kezelhetőség: 18	1	25
Kijelző: 14	1	25
Tartozékok: 14	1	25

CP 2001/6

64 pont

Középkategória

- + olcsó, egyszerű
- kemény gombok, a CD-RW-t nem kezeli

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Daisy Technology Ltd.
Típus: Diva MPC1D-15
Ár: 17 160 Ft
Internet cím: www.mydivaplayer.com, www.alphasonic.hu

Értékelés

Külső: 20	1	25
Kezelhetőség: 18	1	25
Kijelző: 16	1	25
Tartozékok: 16	1	25

CP 2001/6

70 pont

Felsőkategória

- + könnyű kicsi szerkezet, olcsó
- a kijelző kissé információszegény

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Likko
Típus: LKM012
Ár: 33 900 Ft
Internet cím: www.demostudio.hu

Értékelés

Külső: 18	1	25
Kezelhetőség: 18	1	25
Kijelző: 14	1	25
Tartozékok: 16	1	25

CP 2001/6

66 pont

Középkategória

- + olcsó, egyszerű
- kemény gombok, nem kezeli a CD-RW-t

Komplex Vállalati Portálok Építése

www.trilobita.hu

JazPiper MCD650

A JazPiper cég nagyobb CD-s MP3 lejátszója külsőre igen tetszetős, annak ellenére, hogy kicsit „műanyagos” a kinézete. Kékes-lilás színe teljesen megnyedve teszi, akár csak a „tudása”, hiszen az összes tesztelt CD-t gond nélkül beolvasta és lejátszotta,

még az újrírhatókat is. Egyedüli negatívuma, hogy az eddigi CD-s MP3-lejátszóknál kicsit lassabban olvasta be az adatokat. A kezelése nagyon egyszerű, hamar hozzá lehet szokni. Ami igazán megnyerte a tetszésünket, az a nagyon jó rázkódásvédelem. MP3 fájlok esetében 50 mp, normál audio-CD-knél 8 mp a hivatalos rázkódásvédelmi idő, valójában akárhogy „kínoztuk”, nem szakadt meg egyszer sem a lejátszás. A line out kimenetén keresztül és a hozzá kapott jack-RCA audio kábellel szinte bármely hifivel összeköthető. Összességében egy nagyon szép, nagyon jó minőségű lejátszó, és nem kerül sokkal többbe az átlagos diskmaneknél.

Philips Expanium

A Philips második teszt példánya egy CD-s lejátszó. Ezt a modellt leginkább a JazPiper MCD650-s lejátszójával lehet összehasonlítani. A külseje a kornak megfelelően ezüstös, kicsit futurisztikus. A kijelzője viszonylag kicsi, alatta helyezked-

nek el a gombok. A kezelése roppant egyszerű, a leírásból pillanatok alatt elsajátíthatjuk. A tartozékok között találunk egy háromfunkciós távirányítót, amelyet a fülhallgató-kimenet és a fülhallgató jack dugója közé kell csatlakoztatni. A rázkódásvédelme kitűnő, ennek a lejátszását sem tudtuk megszakítani.

Egyetlen hátránya ennek az eszköznek is, hogy a CD-eket viszonylag lassan olvassa be, de utána viszont észre se lehet venni az audio és MP3 CD között a különbséget. Nagyon jó minőségű lejátszó, akik autóban vagy biciklizés közben akarják használni, azoknak bátran ajánljuk.

Creative DAP Jukebox

Mindenféle elfoglaltság nélkül állíthatjuk, hogy a Creative DAP Jukebox-a egyedülálló és szinte tökéletesen kielégít minden igényt. Egy 6 Gb-ajos mobil merevlemez található benne, amelyre gyárilag több mint 20 órányi komolyzene került.

Külön operációs rendszere van, amelyet folyamatosan fejlesztenek, és ingyen fríszíthető az internetről. A kijelzője hatalmas, 132x64-es pixeles képernyő, áttekinthető, logikus felépítésű menürendszerrel. USB porton keresztül csatlakoztatható a számítógéphez, s a Creative PlayCenter nevű programmal pillanatok alatt feltölthetjük az összes zenénket a merevlemezére. Egy 8 Mb-ajos puffert is tartalmaz, ebbe olvassa be a zenéket és innen szólaltatja meg azokat. Természetesen kezeli az ID3 tageket is. Három kimenete és egy bemenete van, bármilyen hifivel össze tudjuk kötni. Nagyon profi termék, sajnos ezt az ára is tükrözi.

BODROVICS PÉTER

INFORMÁCIÓK

Gyártó: JazPiper
Típus: MCD650
Ár: 35 920 Ft
Internet cím: www.jazpiper.com/Mcd650a.html

Értékelés

Külső: 24	1	25
Kezelhetőség: 20	1	25
Kijelző: 14	1	25
Tartozékok: 20	1	25

CP 2001/6

78 pont

- + CD-RW-t kezel, nagyon jó rázkódásvédelem, külső készülék
- nincs equalizer, lassan vált a számok között

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Philips
Típus: Expanium (EXP 101)
Ár: 55 992 Ft
Internet cím: www.expanium.philips.com

Értékelés

Külső: 23	1	25
Kezelhetőség: 20	1	25
Kijelző: 14	1	25
Tartozékok: 20	1	25

CP 2001/6

77 pont

- + nagyon jó rázkódásvédelem
- nincs equalizer, lassan olvassa be az MP3-as CD-eket

INFORMÁCIÓK

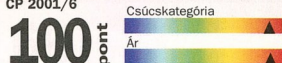
Gyártó: Creative
Típus: Digital Audio Player Jukebox
Ár: 120 000 Ft
Internet cím: www.europe.creative.com/jukebox

Értékelés

Külső: 25	1	25
Kezelhetőség: 25	1	25
Kijelző: 25	1	25
Tartozékok: 25	1	25

CP 2001/6

100 pont

- + nagy háttértár, nagyon egyszerű menürendszer, gyors USB-s átvitel
- drága

Nagy lehetőség - kisvállalatoknak

Az Intel alapokra épülő Albacomp Activa N-server megbízható és hatékony hálózati megoldás minden kisvállalat számára.

- A hálózat biztonságosan irányítható és felügyelhető, akár távolról is
- Teljes csoportmunka támogatás
(munkacsoportos, fax- és webservert szolgáltatások)
- Egyszerű és biztonságos belépés az e-üzleti piacra
- Beépített vírusvédelem
- Könnyen telepíthető és hatékonyan üzemeltethető

Albacomp Activa N-server

- Intel "Tupelo" STL2 ATX dual server alaplap
- alaplapra integrált Dual Channel SCSI vezérlő
- Intel 82559 10/100Mbps LAN
- ATI Rage IIC 4MB PCI SVGA monitorvezérlő
- 1 db Intel PIII 800/133MHz FCPGA processzor
- SD DIMM 256M/72bit memória modul, 133MHz, ECC registered
- ATX nagy torony ház
- Quantum Atlas V, 9.1GB HDD
- 1.44MB FDD: LG 52x IDE CD-ROM meghajtó
- magyar billentyűzet, PS/2 egér, egérlátót
- OEM Novell Small Business Suite 5.1 Server + 5 user connection

ALBACOMP
www.albacom.hu
Telefon: 22/515-459, 1/320-3446

pentium!!!

BOTKORMÁNYOK

Játékszenvedély

Ebben a hónapban a legnépszerűbb játékvezérlőket, a botkormányokat vesszük tüzetesen szemügyre. A hardverpiacon a legegyszerűbb, négygombos típusoktól az erővisszacsatolásos, teljesen programozható készülékekig igen széles a választék. Tesztünkkel megpróbálunk eligazítást nyújtani e széles palettán.

Tesztünkre sok botkormány érkezett, akadt közöttük mindenféle, a legegyszerűbbektől az egészen bonyolultakig. Az árak is igen széles tartományban mozognak, mindenki találhat a pénztárcájá-

hoz és a játékszenvedélyéhez megfelelő botkormányt. Aki inkább a repülőgép-szimulátorokat kedveli, annak egy programozható, sokgombos, többtengelyes típus ajánlható, míg az „autózásához” egy egy-

szerűbb, kéttengelyes típus is megfelel – itt a lényeg a kis késleltetés és az érzékenység, a pontosság, a jó minőség (a nagyobb igénybevétel miatt). Egyéb játékokhoz, (például máskálós kalandjátékok) nagyjából bármilyen botkormány megfelel. Ha három dimenzióban kell irányítanunk egy szereplőt vagy járművet, érdemes legalább három- vagy négytengelyes (lehetőleg csavarható irányítókáros) készüléket vásárolni. Az erővisszacsatolásos termékek ma még elég drágák, valószínűleg csak a legigényesebbeknek éri meg ez a plusz élmény.

Genius MaxFighter F33-D

A közelmúltban jelent meg a piacon a Genius erővisszacsatolásos játékvezérlője. A telepítési útmutatóra jellemző a Genius-tól megszokott szűkszávság, de ha követjük az utasításokat, nem lehet gond. Egy

18 voltos tápegységet kell csatlakoztatnunk, hogy ellássa a MaxFighter F-33D-t az erőhatásokhoz szükséges árammal.

A termék talpzata óriási, legalább 30 cm széles, nehéz és vastag is, a lefogásával tehát nem lesz gondunk. A botkormányt a soros porthoz vagy, egy átalakítóval, az USB porthoz is csatlakoztathatjuk. Telepítés után az eszköz önmagát kalibrálja, mégpedig igen pontosan, így ezzel sem kell vesződnünk. Összesen tíz tűzgomb kapott helyet az F-33D-n, illetve egy kitekintő kapcsoló, egy lábpedálszabályzó és egy hüvelykujjal használható, gázkart helyettesítő billenőkapcsoló.

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Genius
Típus: MaxFighter F33D
Ár (nettó, kisker): 23 800 Ft
Internetem: www.genius.hu, www.genius-kye.com

Értékelés

Műszaki kialakítás: 32	1	35
Kényelem: 32	1	35
Szolgáltatások: 24	1	30

CP 2001/6

88 pont

Csúcskategória

Ar

+ kényelmes, remek erőhatások

- a gombok nem programozhatók

Műszaki adatok

Gyártó	Genius	Genius	Genius	Genius	Logitech	Logitech	Maxtrot	Maxtrot	Maxtrot
Típus	Flight 2000 F-16	Flight 2000 F-22X	Flight 2000 F-23	MaxFighter F31-D	WingMan Attack	WingMan Extreme Digital 3D	JSK 110	JSK 120	JSK 13A
Forgalmazó	FAN Electronics Kft.	FAN Electronics Kft.	FAN Electronics Kft.	FAN Electronics Kft.	Logitech	Logitech	Kronos Trade Kft.	Kronos Trade Kft.	Kronos Trade Kft.
Csatlakozás	game port	game port	game port vagy USB	game port	game port	game port / USB	game port	game port	game port
Tengelyek száma	3	4	4	4	3	4	2	3	3
Tolórő-szabályzó	forgógomb	forgógomb	forgógomb	billenőgomb	kar	kar	nincs	kar	kar
Lábpedál-szabályzó	nincs	forgógomb, középpálás nélkül	forgógomb, középpálás nélkül	forgógomb, középpálás nélkül	nincs	irányítókár csavarásával	nincs	nincs	nincs
Gombok száma	4	4	8	10	4	7	4	4	10
Programozható gombok	0	0	8	10 + 4	0	7 + 8	0	0	6
Gyorstüzelés	van	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
HAT kapcsoló	nincs	van	van	van	nincs	van	nincs	van	van
Erővisszacsatolás	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs

KISLEXIKON

Alsó holtáv (dead zone, null zone):

Pontatlanabb, kevésbé stabil középpállású botkormányoknál jó, ha beállítható egy sáv, amelyen belül (a határnál kisebb kitérés esetén) a számítógép úgy veszi, mintha nem nyúltunk volna a botkormányhoz.

D-Pad (directional pad): A gamepad-eken megszokott többirányú billenőkapcsoló. Egy irányt jelez csak, kitérést nem.

Érzékenység: Egy érzékeny botkormány a legkisebb mozdulatokra is reagál (a kurzor megmozdul). *

Felső holtáv (dead zone, null zone):

Némely játékban, botkormányoknál felső határt is beállíthatunk, hogy elérhessük a maximumot (különbön például nem vált feljebb a kocsink).

Késleltetés: A karunk mozgását a számítógép természetesen nem rögtön észleli, hanem bizonyos késéssel. Minél kisebb ez az érték, annál kevesebbel növeljük meg a botkormányt a reakcióidőnkét (a játék szempontjából).

Kitekintő (körbenéző, panoráma, HAT, POV) kapcsoló: A pilótafülkéből való körbenézésre szolgáló, többirányú kapcsoló a botkormány fejnél. Érzékelését néha úgy oldják meg, hogy a többi gomb egyszerre nyomását leltitják. Persze az irányaihoz általában bármilyen funkciókat rendelhetünk.

Kurzor: Egy botkormány telepítése után a *Játékevezérlők (Game controllers)* párbeszédablakban egy kis kurzor jelzi egy négyzetben, hogy mennyire térítjük ki a kart.

Lábpedal-szabályzó (kormánylapát-szabályzó):

A negyedik tengely, általában a repülőgép kormánylapátjainak az állását szabályozhatjuk vele. Ez a térbeli harmadik tengely, sokszor az irányítókar csavarásával valósítják meg.

Pontosság: Ha kitérítjük az irányítókart, a kurzor általában nem egy stabil helyzetbe áll be, hanem kicsit rezeg (kivéve a legjobb minőségű botkormányokat). Ez a rezgés a joystick pontosságának a mérője.

Programozható gombok: Sok botkormányánál (némely) gombokat beprogramozhatunk billentyűparancsok helyettesítésére.

Stabil középpállás: Ha nem nyúlunk az irányítókarhoz, a kurzornak egy helyben kell maradnia, ez a stabil középpállás.

Sugaras kitérés: A kurzort egy körön belül mozgathatjuk, azaz nem téríthetjük ki egyszerre mindkét tengelyt maximális mértékben. Zavaró lehet, ha emiatt például nem vehetünk be teljes gázzal egy kanyart.

Teljes (négyzetes) kitérés: A tengelyek egymástól függetlenül akármennyire kitérithetők.

Tolóerő-szabályzó, gázkar: A harmadik tengely, általában a repülőgép turbináinak a teljesítményét szabályozhatjuk vele. Ha beállítjuk egy értékre (0-100%), úgy marad.

Visszatartás, visszatartó erő: Az erővisszacsatolás nélküli botkormányok is bizonyos ellenerőt fejtenek ki, ha kitérítjük őket. Akkor jó, ha ez az erő egyenletes.

Mátyas István
tesztelő

Véleményem

A botkormányok, ha az ember rendszeresen játszik velük, általában nagyon igénybe vannak véve. Lehet, hogy egy joystick tökéletesen működik, amikor megvásároljuk, de fél év múlva már nagyon leromlik a pontossága, az alkatrészek rongálódása miatt. Ráadásul még úgy-ahogy működik, tehát lehet hogy vissza sem cserélik, viszont mégsem nyújt olyan játékelményt, mint reméltük. Tesztjeink során a tartósságot nem tudjuk lemérni, legfeljebb becsülni. Aki botkormány vásárlására adja a fejét, annak érdemes először az ismerősök tapasztalatairól érdeklődni, vagy pedig nagy, magára sokat adó márkát választania.

Tesztünkörül

A botkormányokat többféle játékkal is kipróbáltuk, figyelve a termék erősségeit és gyengeségeit. A *kényelmességi* pontszámot a fogás, a használat kényelme és felhasználóbaráttsága alapján alakítottuk ki. A *műszaki minőség* címszó alatt a gombok kialakítása (például mikrokapcsolós-e), a botkormány érzékenysége, pontossága, késleltetése, esetleges zavaró hibák tükröződnek, de ebbe a pontszámba számítottuk bele a rövid teszt alatt csak becsülni tudott tartósságot is. A *szolgáltatások* pont alatt a gombok és a tengelyek száma, programozhatósága, valamint a kezelőprogram szolgáltatásai tükröződnek.

Logitech	Logitech	Gravis	Gravis	Genius	Gravis
WingMan Force 3D	WingMan Strike Force 3D	Xterminator Dual Control	Eliminator Precision Pro	MaxFighter Force Feedback F-33D	Destroyer Xtreme
Logitech	Logitech	L-Sys Kft.	L-Sys Kft.	FAN Electronics Kft.	L-Sys Kft.
USB	USB	USB/game port	USB/game port	soros/USB	USB
4	4	3	4	4	3
kar	kar	forgógomb	forgó kar	billenőgomb	forgó kar
irányítókar csavarásával	irányítókar csavarásával	nincs (beprogramozható)	irányítókar csavarásával	forgógomb	nincs
7	9	9	8 + 2 görgő	10	4
7 + 8	9 + 2x8	9 + 8	10	0	0
nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
van	2 db	van	van	van	nincs
van	van	nincs	nincs	van	nincs

Genius Flight 2000 F-16

Ez a Genius gyártmányú botkormány a belépőszint képviselője, bár az alapvető négy tűzgomb mellett még egy tolóerőszabályzó is helyet kapott rajta. Sőt, egy kapcsoló segítségével gyorsítézésre is lehetőségünk van, ekkor a C-D tűzgombok gyors-

tűzelő A-B tűzgombokként viselkednek. Telepítő CD-t nem kapunk a botkormányhoz, a Windows egyik szabványos meghajtóprogramját használja a készülék. Az F-16-osohoz kapott ismertető többnyelvű, igen szűkszavú, és csak a telepítésre tér ki.

A termék pontossága, érzékenysége átlagos, a kurzor remegése elfogadható, de helyenként szükség lehet a holtér beállítására. Az F-16-os tapadókorongokkal rögzíthető, érdes felületen nem árt lefogunk, főleg, hogy a súlya igen csekély. A gombok jól kezelhetők, a kar fogása sem kényelmetlen, egyszóval a botkormány ergonomiájára nem lehet különösebb panasz.

Genius Flight 2000 F-22X

A Genius e botkormányát egyértelműen repüléshez szánták. Megtalálható rajta a kitekintőgomb, az alapvető négy tűzgomb, a tolóerő-szabályzó és a lábpedál-szabályzó is, minden együtt van tehát egy légi küldetéshez.

A telepítés kissé nehézkes, a Genius botkormányainál megszokott, a kissé túlzottan lényegretörő útmutatóból ugyanis csak annyit olvashatunk ki, hogy csaklakoztasuk az F22X-et, utána álljunk neki játszani. Az, hogy telepítő CD hiányában nekünk kell beiktatnunk a játékvezérlők közé a botkormányt, és hogy hogyan, nem derül ki.

Az eszköz pontossága, a középpálya stabilitása átlagos, az irányítókár majdnem teljesen megegyezik az F-16-oséval, nem kényelmetlen, de nem is kifejezetten kényelmes, kör alakban tudjuk kitéríteni. A fizikai kialakítás nem olyan igényes, mint az F-16-osé: a pedálszabályzó kicsit szorult, az 1-es gomb zavaróan kotyogott.

Genius Flight 2000 F-23

Ez a botkormány már a bonyolultabb, komolyabb kategóriába sorolható. Megtaláljuk rajta a repülésirányítás összes kellékét, a körbenéző gombot, a tolóerő- és a pedálszabályzó gombokat.

A készüléknek nyolc gombja van, ezeket

a kezelőprogram segítségével különféle billentyűk helyettesítésére is beprogramozhatjuk. Eltárolhatunk több játékhoz, játékonként többféle beállítást is. A módosító-billentyűket (**Shift**, **Alt**, **Control**) is használhatjuk, a funkcióbillentyűkkel egyetemben. Ha a programozott gombokat használni akarjuk, el kell indítanunk egy programot, amely „leül” a tálcára. Bármely gomb bármelyikkel együtt nyomható.

A botkormány külső kialakítása igen hasonlít az F22X-éhez, az irányítókár egy az egyben megegyezik, a talpazat is ugyanolyan nagy és stabil, a gombok is ugyanott vannak. A visszatartó erő szintén dicséretes módon egyenletes.

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Genius
Típus: Flight 2000 F-16
Ár (nettó, kisker.): 2 600 Ft
Internetcím: www.genius.hu, www.genius-kye.com

Értékelés

Műszaki kialakítás: 21	1	35
Kényelem: 19	1	35
Szolgáltatások: 15	1	30

CP 2001/6

55 pont

Középkategória

+ jó minőség

- tapadókorongok

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Genius
Típus: Flight 2000 F-22X
Ár (nettó, kisker.): 2 900 Ft
Internetcím: www.genius.hu, www.genius-kye.com

Értékelés

Műszaki kialakítás: 17	1	35
Kényelem: 21	1	35
Szolgáltatások: 18	1	30

CP 2001/6

56 pont

Középkategória

+ minden együtt van a repüléshez, egyenletes visszatartó erő

- egyszerre egy gomb nyomható

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Genius
Típus: Flight 2000 F-23
Ár (nettó, kisker.): 5 400 Ft (USB-vel 5600)
Internetcím: www.genius.hu, www.genius-kye.com

Értékelés

Műszaki kialakítás: 25	1	35
Kényelem: 24	1	35
Szolgáltatások: 23	1	30

CP 2001/6

72 pont

Felsőkategória

+ nyolc programozható gomb

- késleltetés

Mit jelent a tökéletes üzleti számítógép egy kisvállalkozás számára?

Az üzleti számítógép egy tökéletesen összeillő komplett csomag a legújabb hardver technológiákból és az aktuális szoftvekből. Mindezt a teljesítményt **a lehető legkedvezőbb áron kínáljuk.** Saját tapasztalatunk alapján is tudjuk, hogy a 21. század kihívásainak teljesítéséhez mennyi feladatot kell elvégeznie Önnek a lehető legrövidebb idő alatt, és partnereinkkel együtt létrehoztuk az ORCA kisvállalati PC családot mely a Microsoft Windows Me operációs rendszer és Office 2000 Small Business alkalmazáscsomagja segítségével valóban minden feladatot meg tud oldani. Az eredmény maximális termelékenység és versenyképesség az Ön számára.

HERTA Kft. kisvállalkozások számára a Microsoft Windows Millennium Edition operációs rendszert ajánlja.

AMD Athlon 1 GHZ processzor EpoX alaplap 128 MB 133 Mhz SDRAM	<i>Maximális teljesítmény és stabilitás a legjobb áron</i>
20 GB ATA-100 HDD, 1.44 FDD Samsung 8x4x32 CD író	<i>Nagy tároló kapacitás, gyors adatelérés</i>
Geforce 2 MX 32 MB grafikuskártya	<i>Munkájának, adatainak gazdaságos tárolására</i>
56 kbps modem	<i>Gyors képfeldolgozás</i>
10/100 Mbps hálózati kártya	<i>Internet, E-mail, fax, üzenetrögzítő</i>
DEXXA Webkamera	<i>Gyors adatcsere a többi számítógéppel</i>
Microsoft Windows Millennium Edition operációs rendszer	<i>Videokonferencia, videomail, képrögzítés</i>
Microsoft Office 2000 Small Business alkalmazáscsomag	<i>A legkedveltebb multimédia támogatású operációs rendszer</i>
Norton Antivirus és Norton Ghost	<i>MS Word, MS Excel, MS Outlook, MS Publisher, kisvállalati eszközök</i>
ORCA ATX ház	<i>Gépének tökéletes védelméhez</i>
Cherry Multimédia billentyűzet	<i>Komponensek melyek tervezésénél találkozik a biztonság a kényelem és az elegáns külső</i>
Logitech görgős egér	

Ára: **319.900,-Ft+ÁFA**

Microsoft
Windows Me
Millennium Edition

Microsoft
Office 2000
Small Business

HERTA

Bp. VII., Dohány utca 37. (Számítástechnikai szaküzlet és szerviz) Tel./fax: 322-7846

www.orca.hu

hertakft@herta.hu

Genius MaxFighter F-31D

A tesztünkben szereplő *Genius* botkormányok közül ez a termék képviselte a felső kategóriát, az erővisszacsatolás nélküli mezőnyben. A telepítés folyamatát az F-31D esetében sem írták le kellő igényességgel, de aki már telepített botkormányt, való-

színűleg nem lesz gondja vele. Az irányítókar kialakítása, a csuklótámasz kényelmes, a gombok elhelyezésével sincs probléma. A kart majdnem teljesen ki tudjuk téríteni minden irányba. Az eszköznek összesen tíz tűzgombja van, a tolóerőt egy billenőkapcsoló segítségével szabályozhatjuk.

Az F-23-aséhoz hasonló kezelőprogram segítségével mind a tíz gombhoz és a kitekintő kapcsoló négy állásához is rendelhetünk billentyűparancsokat, s akár több billentyű egymás utáni „megnyomására” is utasíthatjuk a programot. Játékonként több konfigurációt is tárolhatunk. Kár viszont, hogy a billentyűzés sebességét nem állíthatjuk.

Logitech WingMan Attack

A tesztünkben szereplő legegyszerűbb *Logitech* gyártmányú botkormányon a négy tűzgombon kívül egy tolóerő-szabályzó található. Az irányítókar fogása kényelmes, a gombok jól kezelhetők. A tolóerő-szabályzó egy kis kar, amelyet előre-hátra mozgat-

hatunk. A telepítés a mellékelt, többnyelvű útmutató alapján nem okoz gondot, nincs szükség telepítő CD-re.

A botkormány tervezése során láthatóan igen nagy szerepet játszott a külső, a *WingMan Attack* megjelenése kissé futurisztikus. Külön jó pont jár a terméknek a feliratozott gombokért. A talpazat elég nagy, de könnyű is, könnyen előfordulhat, hogy le kell fognunk játék közben. Tapadókorongok nélkül, gumigyűrűkkel rögzíthető az asztalon.

Műszakilag a készülék igényes kialakítású, és előnye, hogy mindkét tengelyt teljesen kiteríthetjük, azaz ebből a szempontból sem vagyunk korlátozva.

Logitech WingMan Extreme Digital 3D

Ez a nem éppen rövid nevű *Logitech* botkormány már komolyabb darab, de az erővisszacsatolást még nélkülözi. A telepítés, kalibrálás egyszerű, a csatlakoztatáshoz a game portot vagy, a mellékelt átalakítóval, az USB csatlót is használhatjuk.

A készülék nevében a 3D a csavargatható irányítókarra utal, ily módon szabályozhatjuk a kormánylapátokat. Sajnos ennek a kezelése elég bizonytalan volt, a kurzor nem követte pontosan a kézmozgást.

A botkormány „fején” öt gombot, a körbenéző kapcsolót, a talpazaton pedig további két gombot találunk. Az összes gomb és tengely programozható az igen széles körű szolgáltatásokat nyújtó kezelőprogrammal. Különböző játékokhoz több különböző beállítást rendelhetünk. Játékonként állíthatjuk az érzékenységet és a holtávot is, vagy cserélgethetjük a tengelyek szerepét. A botkormány kiterítése négyzetes, a középpálás stabil.

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Genius
Típus: F-31D
Ár (nettó, kisker): 9 000 Ft
Internet cím: www.genius.hu, www.genius-kye.com

Értékelés

Műszaki kialakítás: 20	1	35
Kényelem: 29	1	35
Szolgáltatások: 27	1	30

CP 2001/6

86 pont

- + tíz programozható gomb, műszakilag igényes
- késleltetés

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Logitech
Típus: WingMan Attack
Ár (nettó, kisker): 5 280 Ft
Internet cím: www.logitech.com

Értékelés

Műszaki kialakítás: 25	1	35
Kényelem: 25	1	35
Szolgáltatások: 15	1	30

CP 2001/6

65 pont

- + négyzetes kiterítés
- túl könnyű talpazat

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Logitech
Típus: WingMan Extreme Digital 3D
Ár (nettó, kisker): 10 470 Ft
Internet cím: www.logitech.com

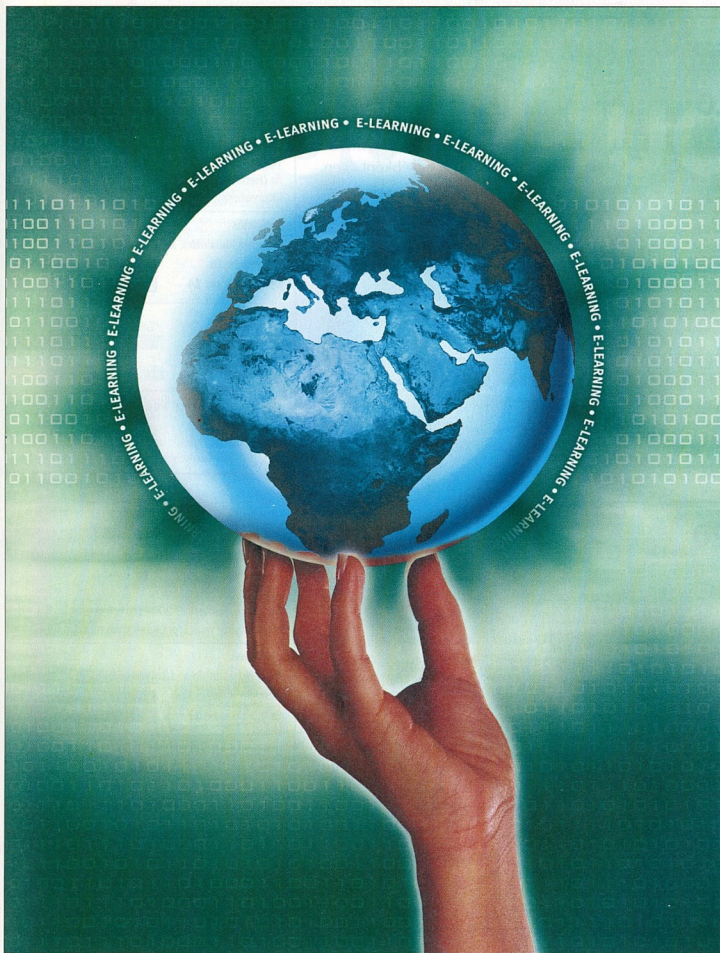
Értékelés

Műszaki kialakítás: 23	1	35
Kényelem: 28	1	35
Szolgáltatások: 27	1	30

CP 2001/6

78 pont

- + nagyon jól használható szolgáltatások
- a pedálszabályozás bizonytalan

SYNEDU™ E-LEARNING

Rendszerintegráció

Ügyfélre paraméterezett
komplex e-learning rendszer
bevezetése.

Oktatás

A Synergon Education
oktatási programjai
e-learning megoldáson
alapulnak.

Tartalomkészítés

Standard tanfolyamok
ill. ügyfél által megadott
anyagok alapján
interaktív e-learning képzési
anyagok előállítására.

Infrastruktúra hosting

Ügyfelünk a Synergon által
üzemeltetett e-learning
rendszert használja
az Interneten keresztül.

Tartalomszolgáltatás

E-learning portálunkon
keresztül elérhetőség
tartalomszolgáltató
partnereknek.

SYNEDU™

SYNERGON EDUCATION E-LEARNING RENDSZER

Fejlegyorsult világunkban a tudás központi szerepet tölt be a vállalatok értékrendszerében.
A tudás hatékony fejlesztése már nem működik a hagyományos oktatási módszerekkel.
Megoldás a SYNEDU™, amely az elektronikus oktatás világát nyújtja Önnek!

Synergon Education ■ 1139 Budapest, Váci út 99. ■ tel.: 288-7040, fax: 288-7041 ■ oktatás@synergon.hu ■ e-learning@synergon.hu ■ www.synedu.hu ■ www.synergon.hu

Maxxtro JSL 110

Ez a Maxxtro termék a lehető legalapvetőbb szolgáltatásokat nyújtja, semmiféle pluszt nem kínál. Négy tűzgombja van, és sem tolóerő-szabályzó, sem lábpedál-szabályzó nem található rajta. A dobozban a botkormányon kívül mindössze egy papír-

lapot találunk, amely ismerteti a gombokat, a telepítésről, amely egyébként igen egyszerű, szó sem esik, ami némi igénytelenségre vall. A JSK 110-esnek széles, gumikorongokkal ellátott talpzata van, ami bármilyen asztalon igen jól tapad, viszont a kis tömege miatt hevesebb igénybevétel-nél le kell fogunk. Az irányítók fogása és a gombok elhelyezése nem mondható túl kényelmesnek, de meg lehet szokni. A talpzatban egy-egy forgatógombbal szabályozhatjuk a tengelyek középállását. A botkormány pontossága és érzékenysége felülmúlja az átlagot, ráadásul a tengelyeket akár egyszerre is kiteríthetjük a szélső helyzetig.

Maxxtro JSK 120

Ez a botkormány már némileg többet tud JSK 110-esnél, a négy tűzgombon kívül egy tolóerő-szabályzó és egy kitekintő gomb is helyet kapott rajta. Sajnos a körbenéző gomb ára az, hogy ez az eszköz is csak egy gomb lenyomását érzékeli egy-

szerre. A botkormány pontossága nem a legtokéletesebb, a középállás bizonytalan, és változtathatja a helyét.

A JSK 110-eshez hasonlóan ennél a készüléknél is megtalálhatók a tengelybeállító tekerőgombok, de ezt a hibát nem lehet kiküszöbölni velük.

Az irányítók megegyezik a JSK 110-esével, csak a negyedik gomb helyére a kitekintő kapcsoló került, a negyedik gomb pedig kissé lejjebb csúszott. A talpzat is olyan mint a JSK 110-é, nem árt lefogunk. A gombok elhelyezése és az irányítók kialakítása a „megszokható” kategóriába tartozik.

SMS-JÁTÉK

Maxxtro JSK 13A

A JSK 13A dobozában a játékvezérlőn kívül találunk ugyan egy ismertetőt, ám ez csak a botkormány kezelésére tér ki, a telepítésről szó sem esik. Ez elég sajnálatos, mivel a JSK 13A telepítése még a gyakorlott felhasználóknak is gondot okozhat,

egyszerre csatlakozik ugyanis a game porthoz és a billentyűzetsatlakozóhoz.

Erre a furcsa (és egyébként igen ötletes) megoldásra azért van szükség, mert a készülék csak egy szabványos meghajtóprogramot használ, és mégis hat programozható gombja van (így, mivel nem a game portot terhel a programozott gombokkal, nem jelentkezik késleltetés). A gombokat egy-egy billentyű helyettesítésére állíthatjuk be, négyféle konfigurációban.

Az irányítók és a talpzat egyébként megegyezik a JSK 120-éval, a tengelybeállító gombok itt is megtalálhatók. Sajnos a panorámagomb miatt a gombok közül egyszerre csak egyet tarthatunk nyomva.

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Maxxtro
Típus: JSL 110
Ár (nettó, kisker): 2700 Ft
Internetcím: www.kronos.hu, www.maxxtro.hu

Értékelés

Műszaki kialakítás: 23	1	35
Kényelem: 18	1	35
Szolgáltatások: 14	1	30

CP 2001/6

55 pont

Középkategória

+ pontos teljes kiteríthetőség

- lehetne kényelmesebb, csak a szükséges funkciókat kínálja

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Maxxtro
Típus: JSK 120
Ár (nettó, kisker): 3 200 Ft
Internetcím: www.kronos.hu, www.maxxtro.hu

Értékelés

Műszaki kialakítás: 18	1	35
Kényelem: 21	1	35
Szolgáltatások: 17	1	30

CP 2001/6

56 pont

Középkategória

+ teljes kiteríthetőség

- pontatlan

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Maxxtro
Típus: JSK 13A
Ár (nettó, kisker): 4 960 Ft
Internetcím: www.kronos.hu, www.maxxtro.hu

Értékelés

Műszaki kialakítás: 21	1	35
Kényelem: 21	1	35
Szolgáltatások: 20	1	30

CP 2001/6

62 pont

Középkategória

+ ötletes megoldás, nincs késleltetés

- egyszerre csak egy gomb nyomható

Mindent tudsz

Tudod, mikor indul vonat Budapestról Pekingbe.*

Tudsz 100 000 telefonszámot.

Tudod, milyen hangon nevet a kisbabád.

Tudod, hogy lehet e-mailt küldeni Sanghajba.*

Tudod, hol találsz több millió webside-ot.*

Tudod, hogyan tudatsz meg többet emberekről, helyekről és dolgokról.

Tudod, mi mindent tud az új hp Jornada Pocket PC.

Tudj meg még többet! Digitális információ a HP-től. www.hp.hu

invent

©2000 Hewlett-Packard Company. *Az internetkapcsolattal rendelkező laptopokhoz szükséges. Az internetkapcsolattal rendelkező laptopokhoz szükséges. Az internetkapcsolattal rendelkező laptopokhoz szükséges.

Logitech WingMan Force 3D

Ennek az erővisszacsatolásos botkormánynak a dobozában még egy részletes ismertetőt találunk, illetve a *Superbike World Champions* nevű játékprogramot. A telepítés gyerekjáték a program által adott utasítások alapján, az erővisszacsatolás

miatt egy 24 voltos tápegységet is csatlakoztatnunk kell.

A botkormány külseje megegyezik az *Extreme Digitaléval*, a segédprogram, amellyel a gombokat programozhatjuk, úgyisintén, tehát a Force 3D esetében is teljeskörűen programozható mind a hét gomb (amelyből öt a fejen és kettő a talapzaton található) és a kitekintő kapcsoló is. A készüléket egy igényes, hanghatásokkal tarkított kezelőprogram segítségével tesztelhetjük és kalibrálhatjuk.

Az erővisszacsatoló hatásokat 150%-ig szabályozhatjuk, külön a tompító, és a visszarúgó erőket is. Az erőhatások miatt a botkormány néha megugrik az asztalon.

Logitech WingMan Strike Force 3D

Ezen a botkormányon igazán tetten érhető, hogy a tervezők mindent beletettek, „ami csak befér”. A talpazat igen széles, jól tűri a legszélsebésebb erőhatásokat is, amelyeket 150 %-ig szabályozhatunk, ugyanúgy, mint a Force 3D-nél esetében,

külön-külön a tompító és a visszarúgó hatásokat. Szintén közös vonás, hogy beállíthatjuk a visszatartó erőt az erővisszacsatolást nem használó játékokhoz.

A Strike Force 3D funkciógomboknak sincs hján: a fejen négy tűzgomb és két nyolcírányú kitekintő kapcsoló érhető el, ezeken kívül a talpazaton még két gomb és egy görgő található. A görgőt, mint sok görgős egérmél, meg is nyomhatjuk, így három gombot (fől, le, megnyomás) helyettesít. Mondanunk sem kell, az összes gomb és a két körbenéző kapcsoló összes iránya is külön-külön programozható. Ha nem fogjuk, a Strike Force 3D nem mozog, ezzel kimélve önmagát.

Gravis Xterminator Dual Control

Ez a játékvezérlő botkormány és gamepad is egyben. Óriási talpazata két részre oszlik, mindkét kezünkre szükségünk van a kezeléséhez. Ergonómiailag a botkormány sűrűl a tökéletesség határát, minden gomb nagyon jól elérhető, kezel-

hető, a kar fogása nagyon kényelmes. Összesen kilenc gomb, egy kitekintő kapcsoló, egy D-pad vezérlő és egy tolóerő-szabályzó kapott rajta helyet.

A konfiguráló program igen szép, „formatervezett”, emiatt kissé lassú. A segítségével játékonként programozhatjuk az összes gombot különböző billentyűsorozatokra, a tengelyeket felcserélhetjük, megfordíthatjuk, analóg vagy digitális módon használhatjuk. A pedálszabályzót is helyettesíthetjük valamelyik tengellyel, szintén beállíthatjuk a tengelyek érzékenységét és holtját is. A hüvelykujjal kezelhető D-pad minden irányt érzékel, nem csak a négy égtáj szerinti.

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Logitech
Típus: WingMan Force 3D
Ár (nettó, kisker.): 15 640 Ft
Internet cím: www.logitech.com

Értékelés

Műszaki kialakítás: 30 35
Kényelem: 30 35
Szolgáltatások: 27 30

CP 2001/6

87

Csúcskategória

Ár

+ igényesség, jó minőség, remek szolgáltatások

- nem érzékeli a kezünket

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Logitech
Típus: WingMan Strike Force 3D
Ár (nettó, kisker.): 27 720 Ft
Internet cím: www.logitech.com

Értékelés

Műszaki kialakítás: 30 35
Kényelem: 30 35
Szolgáltatások: 30 30

CP 2001/6

90

Csúcskategória

Ár

+ a szolgáltatások legteljesebb palettáján, igen jó minőség

- kissé drága

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Gravis
Típus: Xterminator Dual Control
Ár (nettó, kisker.): 12 640 Ft
Internet cím: www.gravis.com

Értékelés

Műszaki kialakítás: 23 35
Kényelem: 33 35
Szolgáltatások: 27 30

CP 2001/6

83

Felső kategória

Ár

+ igen kényelmes, széles körű használhatóság

- kis holtér maximális kitérésnél

Gravis Eliminator Precision Pro

Az Eliminator külseje valóságilag brutálisnak mondható. A kitekintő kapcsoló körül négy vörös LED világít, a formái nem túl áramvonalasak, az Eliminator mégis kényelmes, s külön jó pont jár a gumiborítású irányítókarért.

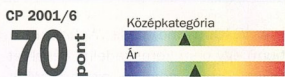
A fejen a körbenéző gombon kívül öt gombot találunk, ezeken kívül a talpazaton is helyet foglal még kettő, továbbá a fejen van még egy görgő is. Ennek két irányítást is egy-egy gombként használhatjuk, s megnyomva még egy funkciógombhoz jutunk.

Külön figyelmet érdemel az úgynevezett Precision gomb: ezt nyomogatva a precíziós üzemmódot kapcsolgathatjuk, ekkor a botkormány mozgásával kis kitéréssel, de finoman vezérelhetjük a kurzort, ez jól jön célzásnál, nagy pontosságot igénylő kormányozásnál. Sajnos az üzemmódot jelző LED fényét világosban nemigen látni.

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Gravis
Típus: Eliminator Precision Pro
Ár (nettó, kisker): 10 510 Ft
Internetcím: www.gravis.com

Értékelés	
Műszaki kialakítás: 18	35
Kényelem: 28	35
Szolgáltatások: 24	30

- + kényelmes, precíziós üzemmód
- ügyetlen önkalibrálás

Gravis Destroyer Xtreme

Ez a Gravis gyártmányú botkormány egyszerűbb, mint a másik két tesztelt Gravis termék. A kötelező négy tűzgombon és a két tengelyen kívül csak egy gázkar és egy különleges, precíziós (célzó) gomb tartozik a szolgáltatásai közé. Ezzel

bekapcsolva a célzó üzemmódot, kisebb tartományban, de pontosabban mozgathatjuk a kurzort, célkeresetet vagy bármit, játéktól függően.

A Destroyer Xtreme önkalibráló és meglehetősen pontosan el is végzi ezt. Egyedül a gázkarnál maradt egy kis holtér a teszt során. De ha ez zavarna minket, kézzel is kalibrálhatunk, a Játékvezérlők (Game Controllers) párbeszédablakban.

A telepítés egyszerű (bár nem túl precízen van írta le az útmutatóban), az USB kábel csatlakoztatása után mindössze egy háromtengelyű, négygombos botkormányt kell beiktatnunk a játékvezérlők közé.

MÁTYÁSI ISTVÁN

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Gravis
Típus: Destroyer Xtreme
Ár (nettó, kisker): 5 400 Ft
Internetcím: www.gravis.com

Értékelés	
Műszaki kialakítás: 32	35
Kényelem: 31	35
Szolgáltatások: 15	30

- + pontos, érzékeny
- kevés szolgáltatás

Tartalom és forma teljes összhangja.

**Számítógépek
már netto
79.900,-
Ft-tól**

**EPSON
tintasugaras
nyomatók
már netto
15.990,-
Ft-tól**

**QWERTY
COMPUTER**
Alapítva: 1984-ben

Querty Computer

További üzleteink: **Mammut Üzletház - Budai Skála Áruház - Centrum Kispeszt Áruház**
Minden, ami számítástechnika

1111 Budapest, Bartók B. út 14. Tel.: 466-9377

SKÁLÁZHATÓ VEKTORGRAFIKÁK

Nyílnak a weben

World Wide Web Consortium

A W3C (World Wide Web Consortium) egy nem kereskedelmi céllal létrejött fórum, amelyet azért alapítottak, hogy általános protokollt és specifikációkat fejlesszen ki az internettel kapcsolatban az összes platform számára. Egy nemzetközi ipari konzorciumról van szó, amelyet a MIT Laboratory for Computer Science and Control (USA), a National Institute for Research in Computer Science and Control (Franciaország) és a Keio Egyetem (Japán) támogatnak. A www.w3.org weboldalon információk találhatóak a fejlesztők és a felhasználók számára a W3C-ről és a különböző formátumú specifikációkról.

A vektorgrafika előnyei

A vektorok matematikailag definiált nyílak kiindulási pontokkal, definiált hosszakkal és irányokkal. Ha egy bitmapnél egy képet úgy ábrázolunk, hogy az egyes képpontok egy felületen egy körivet képeznek (amelyet képpontok raszterére osztunk fel), akkor egy vektorgrafika egy körivet hoz létre egy középpontból és egy x sugárból, ami a körivet jellemzi. Ha a pontképet meg akarjuk nagyítani, akkor a képpontokat (pixel) is nagyítanunk kell. Ez a hírhedt lépcsőképződéshez vezet. A vektorgrafikánál megmarad a középpont, a skálázás csak a sugár x értékét változtatja. A körivet újra generálja, így a továbbiakban a kép sima marad, lépcsők nélkül.

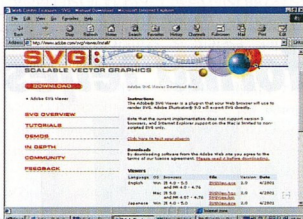
Egy további különbség az adat nagyságát érinti, ugyanis a vektorgrafika egyértelműen kisebb. Ez azért van, mivel a modernkori objektumnak (pl. a körnek) egy színe van és ennek nem kell minden pontnál külön információként megjelennie a fájlban belül.

Helyet takarít meg, villámgyorsan alkalmazkodik és nem egyetlen gyártó tulajdona: az új grafikai adatformátumú SVG-ből (skálázható vektorgrafikák) akár internetes szabvány is lehet. Írásunkban felvázoljuk az SVG előnyeit, hátrányait, és megvizsgáljuk az új formátum kilátásait.

A grafikai formátumokkal szembeni elvárások igencsak sokrétűek az interneten, és úgy tűnik, hogy részben elmentmondások. A weboldal kialakítása legyen időszérű, tartalmazzon sok képi elemet, grafikus megjelenítésű szövegeket és – lehetőség szerint – video- és animációs jeleneteket is.

Ezzel párhuzamosan – a rövid letöltési idő érdekében – az adathalmaz a lehető legkisebb legyen.

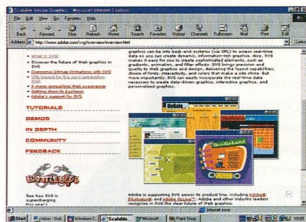
A prezentáció képernyőfelbontása 72 dpi: ez kb. 9 cm x 6 cm nagyságú képek nyomtatásához elegendő, de kevés a nagyformátumú képekhez. Egy kép szer-

Ingyenes SVG-nézegetőt kaphatunk az Adobe honlapján

kesztésénél az interpoláció minőségi veszteséghez vezet, ezért nem ideálisak a bitmapes grafikai formátumok.

További feltétel, hogy a grafika legyen szerkeszthető, különösen a szöveg, hogy egyszerűen átvethető legyen, és így a keresőgépek is meg tudják találni.

Különböző mintákat is találhatunk az SVG alkalmazásokra

A weben szokásos 256 szín nem elegendő az e-kereskedelem és a termékreklámozás területén. Ha ezgakt cégszíneket és termékszíneket szeretnénk továbbítani, igény van a több mint 16 millió színre, amihez a képernyőn is hozzászoktunk!

Ezeknek a követelményeknek messzenemelőig megfelel a Macromedia Flash (SWF), de, mint minden gyári szabvány, elsősorban a tulajdonosának előnyös, s a különféle fejlesztések meglehetősen sokáig tartanak. Érthető tehát, ha a versenytársak, a gyártótól független megoldásra törekcsenek.

Az SVG koncepció

A speciálisan a webre kifejlesztett SVG formátum egy szövegorientált leíró nyelv, kétdimenziós grafikához XML-ben (Extensible Markup Language). Az XML egy univerzális adatformátum dokumentumok készítéséhez és adatok cseréjéhez a weben: adatbázisok alkalmazásánál működik sok nagy weboldal háttereként, és az információk strukturált megjelenítést szolgálja. Az SVG-grafikákat tag-ekkel definiáljuk. Ha a keresőnk megérti az XML-t, akkor az SVG-grafikákat is mutatja.

Egy SVG-dokumentumon belül három különböző elem tűnhet fel. A vektorobjektumok geometriai formák matematikai definíciókkal (kör, ellipszis, négyzet, sokszög), vannak meg a pixeles képek (a JPEG vagy a GIF formátum) és a szöveg. Minthogy az XML a szöveget szöveggként kezeli, így az később szerkeszthető, más alkalmazásokba átvethető vagy keresések segítségével fellelhető: szövegrészeket egy grafikán belül még címszóként is lehet definiálni és a keresőgépek megtalálják ezeket a weben.

A szöveg torzított és átdolgozott formában szöveggnek marad meg mindaddig, amíg görbévé nem változtatjuk.

Ahhoz hogy olyan képeket használhas-

sunk fel, amelyek jelentékeny veszteség nélkül vektorgrafikává lényegülhetnek, alakítsuk át ezeket SVG formátumba, per sze ezáltal a fájl nagyobb lesz.

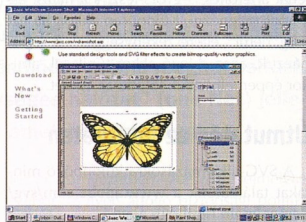
A grafikától a maszkokig

A már meglévő SVG grafikából újabb SVG grafikát rakhatunk össze vagy objektumcsoportokat alakthatunk. Az egyes objektumokra vagy csoportokra hasonlóan kell alkalmazni a szűrőket vagy a stílusokat, mint a képszerkesztő programokkal (pl. Photoshop) történő munkavégzés során.

Az SVG ért a képkontúrkezeléshez és a maszkokhoz is. A képkontúrkezelés egy geometriai forma, amely levágja a formán kívül elhelyezkedő területeket, tehát a grafikának, a képek vagy az írásnak csak azt a részét mutatja, amely a kontúr vonalon belülre esik.

A maszkok ezzel szemben *alfacsatornákkal* és a *szűrőalkalmazás* szokásos formáival dolgoznak: a szűrő az alfacsatorna világos tartományaiiban erősebben hat, mint a sötétebben. A szűrőn keresztül vezérelhető az SVG grafikán belüli áttetsző vé tétel is. Ez mindenekelőtt akkor érdekes, ha SVG-elemeket részben áttetsző formában helyezünk el a háttérben, ami azt a hatást kelti, hogy a grafika némely helyen egybeolvad ezzel. Fontos szempont a *színek maximálisan engedélyezett száma*, a GIF-nél ugyanis csak 256 színnel dolgozhatunk. A PNG és a JPEG adatredukcióval működik, más formátumok nagyon lesznek és ezért nem ajánljuk ezeket a web-

(színek száma) és az adattömörítéssel. A vektorgrafika hozzárendel egy tárgyhoz töltőszínt, árnyalatkitűtést vagy egy kitöltőmintát mint kontúr színt. Ellenében egy képpel, a fájl nem lesz nagyobb, teljesen mindegy, hogy melyik színt használjuk. Az árnyalatkitűtések, a kitöltőminták és az egyszínű sima színes felületek között csekélyek a különbségek, mivel az SVG-dokumentum XML-szövege többféle különböző definíciót tartalmaz a színekre vonatkozóan. A hasonló tartalmú pontgrafikákhoz viszonyítva a fájl még mindig lényegesen kisebb marad.

Az SVG-vel kapcsolatos képeket, híreket, linkeket találunk a Jasc weboldalon

A CSS-sel (Cascading Style Sheets) oldalonként helyezjük el az SVG-adatokat a weboldalon – ez összehasonlítható a HTML-színttel. Interaktív elemeket a DDM (Document Object Model) segítségével ültessünk át, mivel az SVG ennek a specifikációhoz tartja magát. Így egy nyitott programozói interésszt kapunk, amellyel animációkat és interaktív elemeket hozhatunk létre a JavaScript közreműködésével.

Az SVG-grafikát akár meg is változtatjuk a tetszésünk szerinti szerkesztőben. Ehhez már a piacon vannak az első SVG-támogatású vektorgrafikai programok: az *Adobe Illustrator 9* és a *CorelDRAW 10*. A CorelDRAW-nál szembesülünk azzal a veszéllyel, hogy a széles kontúr vonalú írást úgy kell elhelyezni, hogy a tartalom fent legyen és a kontúr általában a tulajdonképpeni színes felület mögött kell hozzárendelni. Ha ezt a grafikát az SVG-ben exportáljuk, akkor a formátum úgy értelmez az információ, hogy a kontúr vonal nem a tölték mögött, hanem fölött van, és amellett úgy van hozzárendelve, hogy a pont erősségének a fele az objektum belsőjében van, azaz a vonalat kifelé is és befelé is ugyanolyan mértékben bővíti.

Egy további hátrány, hogy az eddigi SVG-Plugins meglehetősen nagy: kereken

Az SVG előnyei

- skálázható
- veszteségmentes nyomtatás
- 16 millió szín
- szerkeszthető és visszakereshető szöveg
- effektusok alkalmazhatósága
- árnyalatkitűtás és áttetszőség
- képes Scriptre és animációra
- TrueType és Type1 írások támogatása
- XML-alapú
- kitűnő összjáték a HTML-lel, a CGI-vel, a Dom-mal és a Css-szel
- Java támogatás
- nyílt szabvány

Az internetre teremtve

A skálázható vektorgrafikák (SV) hasonlítanak a *Macromedia Flash File* formátumhoz (SWH): mindkét formátum vektoralapon ír fájlokat, és így kevés adattal dolgoznak. Ezek a formátumok tehát eleve az internetre teremtődtek.

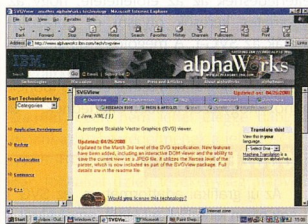
2 Mbájtot ölel fel, szemben a csak 100 Kb-át nagyságú Flash-Playerrel.

Példák az SVG alkalmazására

Tegyük fel, hogy elhelyeztük az internetre a cégünk logóját. Ha az egyik partnerünknek ezidáig szüksége volt erre a logóra, akkor egy másik logót kellett kérnie tőlünk, hiszen a weben lévő használhatatlan volt. Egy SVG-grafika ezzel szemben letölthető a weboldról és közvetlenül felhasználható.

A vektorgrafikai fájlok már a kiadáskor raszterezik (képpontokra bontják), mivel egy tintsugaras nyomtatónak is szüksége van készre raszterezett képekre. Ellenében a bitmap-ekkel, amelyek már egy bizonyos felbontásban és nagyságban készülnek, az SVG-fájlt minden gyártási eljárás és kiadói technikához felhasználhatjuk, legyen az monitor vagy nagyformátumú rajzoló gép.

Az SVG-vel könnyen definiálhatunk *speciális szűrőket* is – például árnyékkonfigurációkat az SVG-grafikán belül, habár

Az IBM sem fukarkodik az SVG-s segédesszközökről

hez. Feltételesem igaz ez a PDF-re is, mivel ez a formátum, akárcsak a rokon EPS (Encapsulated Post Script), írást, vektorgrafikát és pontképeket is tartalmazhat.

Ha a pontképeket integráljuk, akkor meggyűlhet a bajunk a megnagyobbodott fájlokkal, a nem kielégítő színmélységgel

Javaslatok a formátumhoz

Mintegy két évvel ezelőtt a W3C (World Wide Web Consortium) különböző javaslatokat kapott cégektől egy webes vektorgrafika formátumhoz. A legismertebbek a PGML (Precisio Graphics Markup Language) és a VML (Vektor Markup Language) voltak. Ezekből fejlődött ki az SVG, egy nyitott szabvány, amely az Extended Markup Language-en (XML-en) alapszik.

GYORSTIPP

Szövegek bevitele

A fájl a bekapcsolt írások miatt nagyobb lesz, ezért szabványszövegeket vagy lehetőleg kevés eltérő szöveget/bekezdést alkalmazunk azonos formátumban. A szöveget egy elérési útvonal mentén vagy választás szerint függőlegesen, esetleg vízszintesen vigyük be. Ellentétben az eddigi megoldásokkal, nem kell, hogy pontgrafikává alakítsuk át: SVG formátumban a szöveg a logóban is szöveg forma marad.

egy áttetsző, lágy szegélyű árnyékkonfiguráció normál körülmények között már a pontgrafikai program feladatköréhez tartozik. Az SVG előnye, hogy csak a kiadáskor raszterezi az árnyékkonfigurációt, ráadásul a grafika rugalmasan beilleszthető, így nem lesz nagyobb, ugyanis a raszterkép adatnagysága csak a kiadás időpontjában jelenik meg. Ugyanakkor nem korlátozza magát egy szűrőre – szabadon kombinálhat többet is egymással.

Mivel az SVG az XML-en alapszik, ezért egy grafika többször is megjeleníthető az oldalon, az adatmennyiség emiatt nem lesz nagyobb, még akkor sem, ha az SVG-grafikát eltérő méretekben helyezjük el. Ugyanezt a hatást érhetjük el, ha a szemléltető belezomol egy grafikaiba. Ebben az esetben kiszámoljuk a mindenkor kívánt a képernyőre, s a grafika változatlan marad. Veszteség nélkül belezomolhatunk egy vektorgrafikaiba (de egy bekötött bitmap-be nem), és ismét csak optimális minőségben nézhetjük meg a nagytárat.

Mivel a szöveg szöveggé maradt meg,

ezért szerkeszthető. Script-utasítások segítségével a magyar nyelvű szövegeket angol szövegekkel helyettesíthetjük, így egyszerűen felépíthetünk egy többnyelvű honlapot, anélkül hogy minden egyes nyelvhöz több képet kellene integrálnunk. Az üzleti partnerünk is használhatja ezt a grafikát, a saját céljára megváltoztatott szövegeket illeszthet be, és a honlapján felhasználhatja azokat.

Az **áttéttség** segítségével a hihetetlen hatásokat érhetünk el. Helyezzük el a logót nagy felülettel nagy áttéttséssel a weboldala hátterre fölé, úgy hogy *vízjel* hatás jöjjön létre. Az oldal alul lesz nagyobb, tehát a letöltés is gyors lesz, s a hatást érdemes megnézni. Különösen akkor, ha ezt még némi „egetérzékenységgel” is felruhazzuk, azaz a logó akkor tűnik fel, amikor éppen elhúzzuk föléte az egeret.

Útmutatás az interneten

A SVG-alkalmazásokra különböző mintákat találhatunk a www.adobe.com/svg/demos/main.html cím alatt.

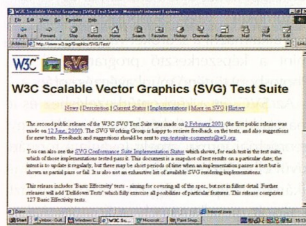
Ahhoz, hogy SVG-grafikákat megjeleníthessünk, a keresőnek támogatnia kell azokat. Mivel az aktuális keresők erre még nem alkalmasak, ezért egy *speciális nézegetőt* kell telepítenie. Ingyenes SVG-nézegetőt kínál az Adobe a honlapján: www.adobe.com/svg/viewer/install és az IBM: www.alphaworks.ibm.com/tech/svgview. A CSIRO SVG eszközkészlete tartalmaz egy nézegetőt és egy segédprogramot, hogy különböző formátumú kiadványokhoz SVG grafikákat értelmezzen: <http://sis.csiro.au/svg/>. Az említett nézegetők javában írótak, kivéve az Adobe SVG-keresőt, amely a Windowshoz és a MacOS-hoz kapható. Egy további SVG-szerkesztő ingyen letölthető a www.jasc.com/trj.asp címről. Ezen az áttekintést nyújtó oldalon különböző híreket és linkeket is találunk az SVG témaköréhez.

A fejlesztők egy ingyenes szoftvermódszert kapnak a *Sun 2D Graphics SVG Generatorban*, amellyel a Sun az XML és SVG elterjesztését segíti. A szoftver a www.sun.com/xml címen található az interneten. Itt bukkanhatunk rá az *XML Style Sheets* gyűjteményre is, *SVG Slide Toolkit* néven, amelynek a segítségével egy diaprezentációhoz juthatunk SVG formátumban.

Beszerezhető még egy tesztcsomagot is a www.w3.org/Graphics/SVG/Test/ címről. Ezen a fejlesztők ellenőrizhetik alkalmazásai specifikációinak a betartását.

Ajánlott jelölt

A 2000. augusztus 2-á óta meglévő specifikáció, a *skalázható vektorgrafika 1.0* már elnyerte a **W3C ajánlott jelölt** státuszát és így jök a kilátások arra, hogy belátható időn belül *hivatalos szabvány* legyen. Ezt a specifikációt egyébként november elején kicsit módosították, kibővítették.

Még egy jól használható tesztcsomagot is beszerezhetünk

Az SVG érvényesítése mellett szól még, hogy a fejlesztésében több nagy hardver-és szoftvertyártó cég is részt vett, így például az *Adobe*, az *AOL/Netscape*, az *Apple*, az *Autodesk*, a *Canon*, a *Corel*, a *CSIRO*, az *Eastman Kodak*, az *Exosoft*, a *Hewlett-Packard*, az *IBM*, az *ILOG*, az *Intranet Systems*, a *Macromedia*, a *Microsoft*, az *OASIS*, az *Opera*, az *Oxford Brookers University*, a *Quark*, a *Sun* és a *Xerox*. Az igazsághoz persze hozzátartozik, hogy még ha az SVG az „internet lehetőségek honlapj PostScript”-je, akkor is le kell küzdenie néhány akadályt. A nagyobb elterjedésnek az az előfeltétele, hogy az internetes keresők olvassni és ábrázolni tudják az SVG-t. A megoldást pillanatnyilag az *ingyenes SVG nézegetők* jelentik, de persze még el kell telnie egy kis időnek ahhoz, hogy ezek kellően elterjedjenek. ■

ÖSSZEZGÉS

Az új grafikai adatformátum, az SVG sok olyan lehetőséget kínál, amelyekről a webtervezők nagy része ma még csak álmodik. A vektorgrafika, a szöveg és a képi elemek kombinálása egy szövegen alapuló programmal, egylegőre egyedülálló. Az SVG-nek köszönhetően végre számos olyan akadály megszűnik, amellyel eddig mindenképpen számolni kellett az internetes megjelenésnél.

E-BUSINESS

A biztonság kilenc összetevője

Az online üzleti tranzakciók terjedésével a cégeknek alaposan el kell gondolkodniuk azon, hogyan védhetik meg magukat, illetve azokat, akikkel elektronikus üzleti kapcsolatban állnak. A Novell most egy új gondolkodásmódot próbál meghonosítani, amely megfelel az „egyetlen egységes hálózat” (one Net) jellegű, globális üzleti környezetnek, amelyben dolgozunk.

Veszélyek márpedig vannak – és egyre több

Az *Information Week Global Security* felmérése szerint a weben termékeket vagy szolgáltatásokat kínáló cégek 59 százalékánál volt tavaly egy vagy több biztonsági probléma. Ne feledjük azt sem, hogy az elektronikus rendszerek biztonsági problémái nemcsak az e-kereskedő cégeket érinthetik. Bármilyen fajta céget megkínóznak a felhasználók által akaratlanul továbbított vírusok, mint a hírhedt *I love you* vagy *Melissa*, amelyek néhány céges hálózatot napokra kiiktattak a működésből.

A fenyegetettség tehát sokrétű, ezért nem lehet eléggé hangsúlyozni az üzlet védelmének a jelentőségét: a biztonság egyre inkább a one Net világában folytatott üzleti tevékenység alapvető elemévé válik.

A rossz fiúk távoltartása, a jó fiúk beengedése

Egyszerűen fogalmazva: az elektronikus üzlet biztonsága nem más, mint a rossz fiúk távoltartása és a jó fiúk beengedése. Mivel a rossz fiúk túlságosan is sokféleképpen képesek kárt okozni, átfogó, átgondolt biztonsági politikára van szükség annak meghatározására, ki és mit csinálhat a hál

ozati környezetben. Az *IDC* felmérései szerint az ilyen átfogó biztonsági politika meghatározása és kialakítása a két legnagyobb feladat, amelyet a biztonságra törekedő cégeknek le kell küzdeniük.

Éppen ezért a *Novell* és stratégiai partnerei megkíséreltek elébe menni a feladatoknak, és kialakítani egy koherens *e-biztonsáspolitikai keretrendszert*, amely világosan meghatározza, mit is kell tenni az

pontból felügyelhetők, akkor is, ha a cégnél a ma szokásos módon többféle rendszer található. A központi felügyelet révén szabványosodik a hatékony biztonsági kezelők kialakítása, figyelése és betartása.

Az (e-)üzlet biztonságának kilenc összetevője

Az alábbiakban áttekintjük az (e-)üzlet legfontosabb biztonsági összetevőit, és részletesen bemutatjuk az egyes problémakörök címtáralapú megoldását.

Hálózati biztonság

<p>Behatolás-felderítés és védelem A hackerek távoltartása</p> <p>Vírusvédelem Az e-business vírusok elleni leggyorsabb védekezés</p> <p>Hálózati felügyelet Az e-business működésének legegyszerűbb ellenőrzése</p> <p>Biztonságos üzleti kommunikáció Az egérváltás elutasítása</p>		<p>Tűzfal A hálózat védelme a támadások ellen</p> <p>Egyesített bejelentkezés Egyszerű, biztonságos hozzáférés</p> <p>Virtuális magánhálózat Közvetlen, biztonságos távoli hozzáférés</p> <p>Felügyelt és hitelesített Távoli hozzáférések</p> <p>Támogatások kezelése A biztonságos e-business stratégia garanciája</p>
---	--	---

A hálózati biztonság kilenc összetevőjét a Novell eDirectoryja kapcsolatja egymáshoz

elektronikus üzletvitel biztonságossá tételére. Felismerve, hogy egyetlen gyártó sem képes egymagában megoldást nyújtani a biztonság valamennyi kihívására, a *Novell* az (e-)üzlet biztonságának kilenc összetevője nevű, az egész világra kiterjedő biztonsági kezdeményezésében a kategóriájukban legjobb biztonsági termékeket egy kiválóan méretezhető, a *Novell NDS eDirectory* járára épülő integrált megoldássá szervezte össze. A kezdeményezésben megfogalmazott szempontokat követve a cégek informatikai rendszerei egyetlen

● A tűzfal: a külvilágról jövő támadások elleni védekezés

A tűzfal hagyományos képe – egy akadály, amely feltartóztatja az embereket – ma már nem tartható. A tűzfal az elektronikus üzletvitel kulcsfontosságú része kell, hogy legyen, és legalább annyira az ember beengedéséről, mint kizárásáról kell szólnia. Integrált védelmet kell nyújtania a belső és külső fenyegetések ellen, ugyanakkor biztonságossá kell tennie az alkalmazottak, vásárlók és partnerek hozzáférése a céges adatokhoz.

A *Novell BorderManager Firewall Services* tűzfal- és proxy/cache-szerver szolgáltatásokat nyújt. Három szinten kínál tűzfalas védelmet: a csomagszűrő, az áramköri átjárók és az alkalmazásproxyk használatával igen biztonságos rendszer alakítható ki heterogén – Windows NT,

Nagyító alatt a Novell

A Noreg Kft. a Novell Magyarország megbízásából 2001. januárjában elvégezte egy éles körülmények között működő Novell rendszer biztonsági vizsgálatát. A teszter eredményeit összegezve megállapították, hogy az internet felől a Novell rendszeren nincs támadható sérülékeny pont. A vizsgálatban szereplő rendszer biztonságáról a NetWare 5.1-es verziója és a BorderManager 3.6 gondoskodott.

A Noreg Kft. azt vizsgálta, hogy a Novell rendszeren milyen biztonsági réseket lehet feltárni az Internet Security Systems (ISS) cég Internet Scanner programjával. Az ISS-nek világszerte több mint 6000 ügyfele van, ezek között az Egyesült Államok 25 nagy kereskedelmi bankjából 22, a világ 10 legnagyobb telekommunikációs nagyvállalata, a Fortune 500 vállalatok 68%-a, és több mint 35 kormányzati iroda a világban.

A vizsgálatok lefolytatásához az Internet Scanner programjának 6.1-es verzióját használták, a 4.5-ös Xpress-Update frissítéssel. Ezzel az programmal a kijelölt IP címen lévő eszközöket lehet átvizsgálni, feltárva az eszközök esetleges biztonsági problémáit. A vizsgálat időpontjában rendelkezésre álló legfrissebb sérülékenységi adatbázis 856 különböző tesztet tartalmazott, ezeket a teszteket kivétel nélkül végrehajtották a vizsgált hoston.

Windows 2000, Unix és NetWare-szervereket egyaránt tartalmazó – hálózaton is. Az NDS eDirectoryval való integráció eredményeképpen hozzáférési jogok és szabályok egységes halmazra irányítja a teljes biztonsági megoldást – és nemcsak a tűzfalat –, így egyszerre garantálható az adatok bizalmassága, valamint a megfelelő személyek számára való elérhetősége.

● Egyponyos bejelentkezés

Ha a felhasználóknak háromnál több jelszót kell használniuk, már eleve nem lehet tökéletes a biztonsági stratégia. A legszigorúbb biztonsági csak akkor valósítható meg, ha nem akadályozza a felhasználókat munkájuk végzésében. Az egyponyos bejelentkezés (*single sign-on*) azt jelenti,

hogy a felhasználóknak nem kell több különböző jelszó megjegyzésével és használatával kínlódnuk. Nagymértékben csökken a jelszavakkal kapcsolatos segélykérő hívások száma. Javul az elektronikus üzletvitel teljesítménye is, hiszen a vásárlók egyszerűen hozzáférhetnek mindazon információkhoz, amelyekre szükségük van. A biztonságos hozzáférés gyorsan és világosan rendszeren zajlik.

A Novell Single Sign-on termékcsomagja átváltoztatja a felhasználókat a jelszavak megjegyzésének és hitelesítésének a feladatát. Felszabadítja őket a jelszavak megjegyzése, elrejtése és használata alól szinte minden windowsos, webes és nagygyépes alkalmazás esetében, anélkül, hogy további programozásra lenne szükség.

● Virtuális magánhálózat (VPN)

A virtuális magánhálózat (VPN) egy olyan magánjellegű kapcsolat, amelyben az adatokat a nyilvános hálózaton való továbbítás előtt titkosítják. Az internet biztonságos adattovábbításra és kommunikációra való hasznosításával pénzt takaríthatunk meg. A felmérések azt mutatják, hogy egy szervezet a WAN-kapcsolati költségeinek akár a 60 százalékát is megtakaríthatja a VPN-ek segítségével. A VPN-ek legnagyobb előnye, hogy nincs náluk költséghatékonyabb módszer a távoli felhasználók és szervezetek biztonságos bekapcsolására. Az e-business egyre inkább a globalizáció jellemzi, és a VPN-ek biztosítják a legjobb megoldást a távoli dolgozók, fiókirodák és a vállalati hálózatok összekapcsolására.

Élenjáró megoldást kínál a Novell BorderManager VPN Services nevű terméke. Ez a megoldás biztonságos távoli kapcsolatot nyújt az összes felhasználó, szerver, vásárló és beszállító számára, akik az interneten keresztül kívánják elérni a cégünket. A termék kezeli a beágyazások, a titkosítás és a kulcsere-mechanizmus összes elfogadott szabványát, így biztosak lehetünk afelől, hogy az adatok bizalmassága és integritása nem sérül. A Novell BorderManager VPN Services az összes felhasználót az NDS eDirectoryon keresztül hitelesíti, így csak a feljogosított felhasználók kaphatnak hozzáférést.

● Hitelesítés és feljogosítás

A feljogosítás azt jelenti, hogy előre meghatározott szabályok és irányelvek alapján hozzáférést engedélyezünk a felhasználóknak számára az erőforrásokhoz.

Mindez a biztonságos hozzáférés alapja. E rendszernek a háttérben meghúzódó folyamata a *hitelesítés*: az egyes felhasználók személyazonosságának az ellenőrzése. Ez történhet egyszerű jelszavas módszerrel, de használhatók mindenféle *biometrikus* eszközök, például ujjlenyomat-olvasók vagy intelligens kártyák is. A felhasználó addig nem kapja meg a jogosultságokat, amíg sikeresen nem vette a hitelesítés összes szintjét. Mennél fejlettebb hitelesítési módszert alkalmazunk, annál hatékonyabban megakadályozhatjuk a jogosulatlan hozzáférést.

Az NDS eDirectoryra épülő Novell Modular Authentication Services (NMAS) központi felügyeleti funkciókat kínál a hitelesítési módszerek széles skálájához. Képes mind a többféle módszer alapuló (többtényezős), mind a többszintű hitelesítésre. Az egyes hitelesítési módszerek – hang-, ujjlenyomat-, arc- és retina-felismerés – kombinálhatók, a hozzáférési irányelvek igen finoman szabályozhatók. Számos partnercéggel – többek között az ActivCard, az RSA Security és az SAFLink – sorakozott fel a Novell „one Net” stratégiája mögött, és készített NMAS-modulokat.

● Biztonságos üzleti kommunikáció

Az elektronikus üzletvitel beérése azt jelenti, hogy egyre szorosabb a kapcsolat a partnerekkel, a vásárlókkal és a gyártókkal. Mindez sokkal inkább az *együttműködésre építő megközelítést* kíván meg – egy olyan üzleti szemléletet, amely a szervezeten belüli és kívüli többfunkciós csoportokra épül. Ez az, amelyre alapozva valódi együttműködő környezet hozható létre. Az üzenettovábbítási funkciók segítségével a világ bármely részén lévő csoportok hatékonyan képesek együtt dolgozni.

A Novell GroupWise biztonságos együttműködési környezetet nyújt: a GroupWise-dokumentumtárban lévő dokumentumokkal kapcsolatos jogokat – megtekintést, szerkesztést, megosztást – mind az NDS eDirectoryval felügyeli. A GroupWise 5.5 Enhancement Pack még tovább megy: az interneten is használt ipari szabvány PKI-tanúsítványokkal teszi biztonságossá az üzleti kommunikációt, a feladótól a címzettig.

● Tanúsítványok kezelése

Az elektronikus tranzakciók végrehajtása során tudnunk kell, kivel állunk szemben; a tranzakcióknak biztonságosnak,

hiteleseknek és jogilag kötőerejűeknek kell lenniük. Mindezt a *Public Key Infrastructure* (nyilvános kulcsú infrastruktúra, PKI) nevű technológia teszi lehetővé, amellyel különféle platformok között is kézben tarthatók a tranzakciók. A PKI-rendszer látja el az X.509-es szabványnak megfelelő tanúsítványok létrehozását, aláírását és visszavonását, valamint a háttérben láthatatlanul kulcs- és tanúsítványfelügyeleti funkciókat végez a végfelhasználók számára. Ez a rendszer elengedhetetlen ahhoz, hogy méretezhető módon működtessünk bizalmas kapcsolatokat a nagyobb méretű elektronikus üzleti alkalmazásokban.

Az *Entrust/PKI* egy vezető PKI-megoldás, amely átlátszó, egyszerűen felügyelhető és használható biztonsági rendszert valósít meg, a háttérben láthatatlanul zajló, automatikus kulcs- és tanúsítványkezeléssel. A

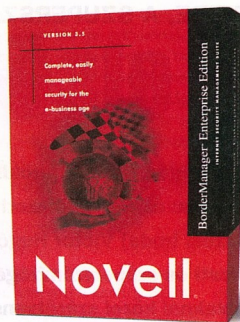
gosulatlan hozzáférések azonosítására, figyelésére és kiszűrésére.

A *BindView by-Control* az *NetWare* és *NDS* nevű termék átfogóan értékeli a rendszer biztonságát. A rendszergazdák maguk konfigurálhatják a behatolás-felderítést, és egy hatékony *NDS eDirectory* lekérdező-eszközzel jelentéseket készíthetnek az eseményekről.

● Vírusvédelem

Egy komolyabb vírusfertőzés nagyon visszavetheti a céget. Még a dokumentumokkal terjedő makróvírusok is több millió dollárnyi bevételkiesést okozhatnak. Az elektronikus üzleti hálózati kapcsolatainak egyre növekvő száma sajnos azt is jelenti, hogy egyre több helyről érkezik vírus a rendszerekbe. Az összes olyan pontot, ahol a vírusok támadhatnak, tökéletesen le kell zárni, és naponta új belépési pontokat kell azonosítani, hogy egyetlen vírus se juthasson be a szerverek gépeire.

A *Network Associates* által gyártott *McAfee ActiveVirus Defense* a leghatékonyabb vírusvédelmi megoldások egyike. Speciális keresőmagma új generációs technológiákat alkalmaz a PC-knek a vírusoktól és más rosszindulatú programoktól való védelmére. Az *Active-*

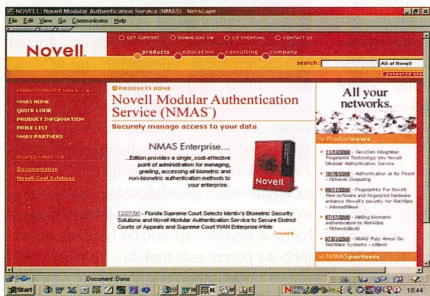
A Novell BorderManager Firewall Services háromszintű tűzfalas védelmet kínál

ciók építhetők. A kulcsfontosságú feladatok – felügyelet, auditálás, jelentéskészítés és karbantartás – mindegyike leegyszerűsíthető. A szerveretek központilag szabályozhatják az elektronikus üzleti biztonságának valamennyi aspektusát, és rugalmas, méretezhető megoldásokat készíthetnek, amelyekkel lényegesen csökkenthetik a kockázatokat és a veszélyeket.

● Cím társzolgáltatás

Egészen mostanáig a legkiválóbb biztonságú megoldásoknak izoláltan kellett működniük. Mindez alapvető biztonsági hiányosságot idézett elő az egyes biztonsági elemek határain. E szerepet azonban átvették az új generációs cím társzolgáltatások. A *Giga Information Group* megállapította: „A cím társzolgáltatások kritikus szerepet játszanak majd az elektronikus üzleti hálózati funkcióinak új generációjában, ugyanis csökkentik a felügyeleti költségeket és megnövelik a hatékonyságot. A cím társzolgáltatás igaz értéke azonban az – amiért a cím társzolgáltatások nagyon megtérülnek – hogy a biztonsági alkalmazások alapjául szolgálhatnak.”

A Novell elenárj a hálózati biztonság terén az *NDS eDirectory* hálózati cím társzolgáltatás. Ez a többplatformos cím társzolgáltatás, Solaris, Linux és Windows 2000 rendszereken egyaránt fut. Lehetővé teszi az összes hitelesítési és biztonsági szolgáltatás egy pontból való felügyeletét, függetlenül a felhasználó vagy az igényelt alkalmazások és szolgáltatások helyétől. Az *NDS eDirectory* kezeli az LDAP v3-at, a cím társzolgáltatások lekérdezésének internetes szabványát.

A Novell Modular Authentication Services központi felügyeleti funkciókat nyújt a hitelesítési módszerekhez

nagyteljesítményű, magas rendelkezésre állású, speciális hálózati sávszélesség-felügyeletet alkalmazó és a minimális költségű telepítéshez optimalizált *Entrust/PKI* szoftver felhasználók millióit képes kiszolgálni.

● A behatolók felderítése és kizárása

A behatolók felderítése az elmúlt időben egyre nagyobb gondot jelent a szerveretek számára. A szolgáltatás akadályozásától egészen a komoly támadásokig, a legtöbb cég megtapasztalta már, milyen az, amikor jogosulatlanul férnek hozzá rendszereikhez. Az illetéktelen behatolók és a vírusok évente hihetetlen – a becslések szerint 1,6 billió dolláros – kárt okoznak a világon. Ha nem akarunk ebből részesedni, akkor hatékony rendszert kell használnunk a jo-

Vírus Defense véd a flopilemezekről, az internetről, az e-mailhez csatolt fájlokból, a hálózatokról, a megosztott fájlokból, a CD-kről és az online szolgáltatásokról érkező vírusok ellen. A *McAfee VirusLogic* nevű technológiája felderíti és kiírja a beférkőzni próbáló újfajta vírusokat is. A termék páratlan védelmet nyújt: a labor tesztek során 100 százalékosan megtalálta és eltávolította a vírusokat.

A *GroupWise* – a Novell biztonságos munkacsoportos és üzenetváltó alkalmazás megoldása – úgy készült, hogy ellenálljon a makróvírusoknak (például a hírhedt *I Love You* vírusnak, amely oly sok gondot okozott az egész világon).

● Hálózatfelügyelet

Komoly igény van a központi, egyszerűen használható, átfogó felügyeleti funkcionalitásra. Az *NDS eDirectory* azt az alapot biztosítja, amelyre ezek a felügyeleti funk-

STARFIRE, A SZUPERSZÁMÍTÓGÉP

Az első ötszáz között

Március végén újabb mérföldkőhöz érkezett a magyarországi informatika: az NIIF (Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Iroda) Victor Hugó utcai székhelyén felavatták azt a hálózati és szuperszámítógép-központot, amely a korábbiaknál közel százötvenszer nagyobb adatátviteli sebességű kapcsolatot nyújtó hálózat centrumában, az ország 35 nagy egyetemi-kutatói-közgyűjteményi regionális központjának adtcseréjéről gondoskodik.

Sun Microsystems

A Sun Microsystems meghatározó szerepet vállalt a magyar felsőoktatási, tudományos és közgyűjteményi szféra igényeinek magas szintű kiszolgálását biztosító rendszer létrehozásában.

A Sun Microsystems ma is igen büszke egyetemi gyökereire (innen származik a vállalat elnevezése is: Sun = Stanford University Network), fennállása óta a jövő zálogának tekintti és kiemelt területként igyekszik kezelni az oktatás és a tudomány világát. Ezen törekvés minél hatékonyabb megvalósítása érdekében a cég egy évvel ezelőtt, Strategic Education Investment Program néven, a terület támogatását célzó kezdeményezést indított el. A program működtetéséhez pénzügyi alapot is létrehozott, amelyből jelentős anyagi hozzájárulást képes nyújtani az oktatási és tudományos szféra számítógépbeszerzéseikhez.

Az NIIF számítógépközpontjába telepített Sun Ultra Enterprise 10000 konfiguráció a Sun Microsystems ezen pénzügyi alapjának támogatásával állt a magyar oktatás és tudomány szolgálatába. Így történetelt meg, hogy a mintegy 200 milliárd forint listás árú gépet mindössze 140 millióért kaphatta meg a magyar állam.

A központba telepített – kivételesen nagy teljesítményű – szuperszámítógép régióknak egyik legnagyobb erőforrásokat tartalmazó konfigurációja, amely a kiépítése alapján felkerült a világ ötszáz legnagyobb teljesítményű szuperszámítógépét tartalmazó listára is.

A szuperszámítógép

Olvasóinkat feltehetően érdeklí, hogyan is néz ki egy olyan számítógép, amely az otthon megszokott 32 Mbájtnyi RAM helyett 32 Gbájttal gazdálkodik, és a kielégítőnek ítélt 600 MHz-es Celeronunk helyett 96 db UltraSPARK 64 bites processzort tartalmaz.

A számítógép kívülről és belülről

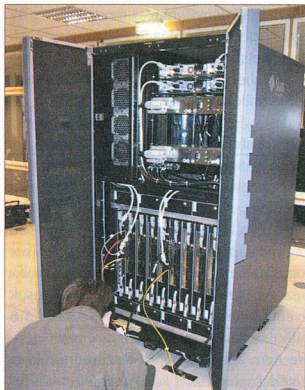
talmaz. S vajon olyan sűrűn fagy le, mint az otthoni, Windows vezérelte PC? Természetesen nem, sőt az operációs rendszere is messze esik a PC-k operációs rendszerétől.

Maga a gép hardvere két ruhásszekrény nagyságú szekrényben foglal helyet, a belső felépítése moduláris jellegű, de a „kártyái” ipari méretűek.

A billentyűzet, monitor, egér stb. helyett gépterem van, ahol konzolokon lehet a géphez férni, a monitor rendszer pedig adott csatornára kapcsolódó monitorokból, plazmapanelekből stb. áll.

A szuperszámítógép lényegében egy óriási hálózati szerver, amely a mintegy négyszáz intézmény közel 400 ezer felhasználóját kiszolgáló, 3,5 Gbit/s-os átviteli összkapacitásúvá fejlesztett hazai felsőoktatási-kutatói internetes országos gerinchálózatra csatlakozik (HBONE). Ez a hálózat képletesen alkalmas lenne ötmillió egyidejű telefonkapcsolat kiszolgálására. A hálózati rendszer megbízhatóságát jól jellemzi az úgynevezett „rendelkezésre állási mutató”, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a hálózat egyedi kapcsolatai havonta legfeljebb 44 percet eshetnek ki.

1997 májusában a kutatói hálózat nemzetközi összkapacitása 10 Mbit/s volt – jelenleg pedig 155 Mbit/s, ezen belül 50 százalékos a tengerentúli hozzáférés aránya. A szuperszámítógépet üzemeltető

Matáv

A Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Programban a *Matáv* kezdetől fogva, mintegy 13 éve vesz részt. A kapcsolat nemcsak távközlési szolgáltatások nyújtására, hanem kutatás-fejlesztési együttműködésre is kiterjed. Az NIIF országos hálózatának távközlési alapjait a Matáv építette ki, és az NIIF nemzetközi hálózati csatlakozását is biztosítja.

A Matáv jelenleg országos hálózatán 19 összeköttetésen nyújt nagysebességű (34, illetve 155 Mbit/s) adatátviteli

hálózati szolgáltatást a kutatói közösség számára, továbbá több mint 250 különböző sebességű digitális adatátviteli összeköttetést biztosít az NIIF-intézmények részére.

A meglévő szolgáltatásoknál az NIIF számára speciális díjkezelvényeket nyújt, ezzel is támogatva az NIIF Program fejlődését. A Matáv kutatás-fejlesztési programjában a továbbiakban is figyelembe veszi az NIIF hálózatfejlesztési igényeit, és folyamatosan együttműködik az NIIF Irodával.

Ez a rendszer kissé eltér attól, amit megszoktunk az asztalunkon

NIIF Program Műszaki Tanácsa összeállította az alkalmazói projektek listáját, amelyen többek között a digitális könyvtári rendszerek, a névtár, az elektronikus aláírás, a hálózati cache rendszer, a hálózati információk indexelése, az IP-telefonía, a videokonferencia vagy például az elosztott szuperszámítógépes alkalmazások szerepelnek.

A géptelepítés története

A gépet állami beruházásból telepítették, beszerzését a szállító *Sun Microsystems* gesztusértékű eladása tette lehetővé. A telepítésben több cég vett részt.

Több mint tíz évvel ezelőtt, még jócskán az internet hőskorában indult el a *nemzeti információs infrastruktúra program* (korábban IIF, ma NIIF) azzal a céllal, hogy a hazai egyetemek-főiskolák oktatóinak és kutatóinak, valamint a könyvtáraknak és más közgyűjtemények munkatársainak minél korszerűbb hálózati infrastruktúra álljon a rendelkezésére. Mindez 1988-89-ben egy

speciális (az X.25 alapú ELLA) elektronikus levelezőrendszerrel kezdődött, majd a nemzetközi hálózatok (EU-net, BITNET) terjedésével az azokba való bekapcsolódással folytatódott. Az internet térhódításával párhuzamosan ez a hálózat gyorsan egy tisztán internetalapú hálózattá vált, amely számára a nemzetközi internetes kapcsolatot az *Europenet*, a *TEN-34*, majd a *TEN-155* európai kutatói hálózatokhoz való csatlakozás jelentette.

Cisco Systems

A Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program részeként megvalósult magyar egyetemi, közgyűjteményi és kutatóintézeti számítógépes hálózat (HBONE) eszközkészletének csaknem 100 százaléka *Cisco* gyártmányú. A hazai hálózat a fejlesztés első fázisában 11, a másodikban további 23, jelenleg tehát 34 helyszínen képes nagysebességű kapcsolatot teremteni a nemzetközivel, amelynek tagjai többségében felsőoktatási regionális centrumok.

Az intézmény központi infrastruktúrája joggal sorolható a legkorszerűbbek közé: a központban jelenleg a *Cisco* egyik legmodernebb, 12000-es sorozatú *GSR*-jének, *GigaSwitch Routerjének* egy közepes verziója működik, a szoftver a *HP OpenView*-val kombinált *CiscoWorks*. A többi helyszínen 7206-os, illetve a 2651-es új sorozatba tartozó routereket telepítettek, ezekben szintén működethető az E1-es csatorna.

A régi ATM-es hálózatrészek LS 1010-

Az NIIF program kétségkívül egyik kedvezményezettje lett annak, hogy a kormányzat – a nemzetközi trendekkel összhangban – nálunk is felismerte az informatika társadalmi hasznosságát. Mindig is nyilvánvaló volt, hogy az egyetemek, kutatóintézetek, közgyűjtemények saját anyagi erőforrásaikból nem tudják fedezni azokat az összegeket, amelyek egy korszerű európai kutatói hálózatban való részvételhez szükségesek. Erre ugyan több minisztérium és kormányzati szerv együttes erőfeszítése révén – bizonytalan jogi státuszú szervezeti keretek között – végül minden évben sikerült előteremteni a szükséges költségvetési forrást, de folyamatosan fenyegetett annak a veszélye, hogy ezek a források elapadnak és elmaradunk az európai fővonaltól.

1998 őszén komoly válságba került az NIIF program, mivel a kormányzati elkötelezettség hiánya miatt úgy tűnt, nem tudunk csatlakozni az *EC Quantum* projektjéhez, azaz a 155 Mbit/s sebességű európai kutatói gerinchálózathoz.

A helyzet súlyosságát felismerve 1999-ben kormányrendelet született az *NIIF Programról*, amely stabilizálta a helyzetet azzal, hogy az oktatási miniszter felügye-

ekkel csatlakoztat, ezek az eszközök útválasztó funkcióval rendelkező nagykapcsolók. A LAN-okban szintén működnek *Cisco*-kapcsolók, ezen a szinten a korábban létesített helyi hálózatokban a környezet ugyan heterogén képet mutat – az eszközök 60-70 százaléka azonban ott is a *Cisco* terméke.

A hálózatfejlesztési tervekben még ebben az évben szerepel a sávszélesség 155 Mbit/s-ről 2,5 Gbit/s-re történő emelése, amelynek szétosztásához azonban a jelenleginél erősebb központ-ra lesz szükség: a mostani SDH alapú struktúráé és a hálózati eszközöket is cserélni kell.

A *Cisco* azonban a kezdetől fogva úgy építkezett, hogy minden eszköz továbbra is felhasználható lesz a középpontból lefelé gyűrűző frissítéssel. A kompatibilitás ennek megfelelően megmarad, végül kialakul egy várhatóan 12 ezres *GSR*-ekből álló rendszer, amely már a DWDM technikát alkalmazza.

Vivendi Telecom

A felsőoktatás fejlesztése a jövő versenyképességének kulcsa, ezért is járul hozzá szívesen a *Vivendi Telecom* az oktatás, az alap kutatások távközlési-informatikai feltételeinek megteremtéséhez. Szolgáltatásuk lehetővé teszi, hogy a magyar kutatói-egyetemi hálózat tagjai az Európai Unió országaiban is a legmagasabb minőségű távközlési infrastruktúrát használhassák.

A *Vivendi Telecom Hungary* magyarországi tevékenysége során mindig is nagy figyelmet szentelt a felsőoktatással való együttműködésnek, kapcsolataik tartalmas és sikeres múltra tekintethet vissza a szegedi, veszprémi, valamint a gödöllői egyetemekkel.

Az NIIF pályázat megvalósítását követően az akadémiai közösség jóval szélesebb körének lesz módja *garantált minőségű IP és ATM kapcsolatokat* igénybe venni, ami lehetővé teszi többek között a nemzetközi projektekben való hatékonyabb részvételt.

E pályázat során a kiírók is megtapasztalhatták a valódi verseny előnyeit, hiszen a szolgáltatók rendkívül kedvező árakon vállalták a magas színvonalú szolgáltatások biztosítását.

Műszaki paraméterek

A *Sun Enterprise 10000-es, Starfire* névre keresztelt szuperszámítógép 96 darab UltraSPARC processzort és 32 Gbájtnyi memóriát tartalmaz, és a *Sun Solaris 8* operációs rendszere fut rajta.

A gép több domainként, azaz több különálló, virtuális gépként is konfigurálható, amelyeket adott esetben – az aktuális erőforrásigényeknek megfelelően – akár működés közben is újra lehet konfigurálni. A rendszer megbízhatóságát a működés közben is cserélhető, redundáns alkatrészek is növelik.

Egy ilyen számítógépről nem a processzor órajele vagy a busz sávszélessége a mértékadó szám, hiszen nincs viszonyítás más gépekhez, de a sebességére jellemző számérték a *60 gigaflop* lebegőpontos művelet végzése másodpercenként.

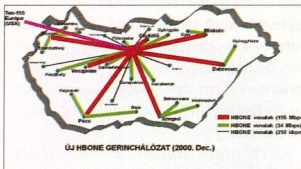
lete alá tartozó, közvetlen költségvetési támogatással megvalósított célprogrammá tette. A program tízéves története során a 2000-es év volt az első, amikor nem tárcák és főhatóságok közötti alkalmi megegyezések, hanem az állami költségvetés egyik nevesített fejezete garantálta a program finanszírozását.

Kutatói infrastruktúra

Az elmúlt másfél éves időszak túlbépcős hálózatfejlesztési projektjeinek eredményeképpen elkészült a felsőoktatási-közügyteményi hálózat új országos nagysebességű internet gerinchálózata. A 3,5 Gbit/s összkapacitású gerinchálózaton 35 nagy egyetemi-kutatói-közügyteményi csomópontot köt össze 155, illetve 34 Mbit/s sebességgel szerte az országban, ami a korábbiakhoz képest mintegy *hatszázszoros kapacitásnövekedést* jelent. (Ennél nagyobb sávszélesség a fővárosi és a vidéki kutatóhelyek és egyetemek között jelenleg Ausztriában sem áll rendelkezésre.)

A gerinchálózat központja Budapesten az NIIF székhelyén található, a legnagyobb (másodpercenként 155 Mbit átvitelére alkalmas) hálózati keresztmetszet a következő irányokban épült ki: *Gödöllő, Miskolc, Debrecen, Szeged, Pécs, Veszprém, Sopron, BME, ELTE, KFKI, MEH, SZTAKI* – további 23 végpont kapcsolódik 34 Mbit-es összeköttetéssel.

A hálózathoz csatlakozó „kiszfelhasználók” – mintegy 400 felsőoktatási, kutatói és közügyteményi intézmény – városi

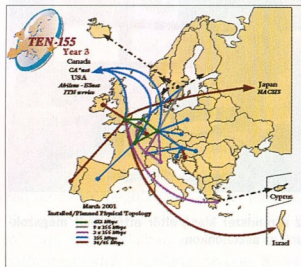
A budapesti központi gerinchálózat

MAH hálózatokon vagy 64, 128 illetve 512 Kbit/s átviteli sebességű digitális bérlet vonalakon kapcsolódnak a nagy csomópontokhoz.

Kétéves szerződések keretében ezen úgynevezett „access”-összeköttetések szolgáltatója vállalta, hogy évente megduplázza a bérlet vonalak átviteli kapacitását, lényegében változatlan árak mellett.

A jövő tervei

Minden jel arra mutat, hogy a távközlési-informatikai infrastruktúra fejlesztése iránt tanúsított kormányzati figyelem továbbra is megmarad, erre utalnak az olyan kibontakozó kezdeményezések is, mint például a *Széchényi terv*. Ez a háttér lehetőséget nyújt arra, hogy az NIIF továbbra is aktív részese legyen az európai kutatói hálózat továbbfejlesztésének. Aláírtuk csatlakozásunkat a következő lépcsőfokot jelentő *GEANT (Gigabit European Academic Network Technology)* projekthez, amely egy 200 millió eurós, négyéves program keretében 2001 közepére a mainál több mint egy nagyságrenddel gyorsabb, 2,5 Gbit/s-os átviteli kapacitású európai gerinchálózat megvalósítását célozza. A tervek szerint a következő évben ez újabb

Az európai kutatói hálózat

nagyságrenddel növekedne, ami az Egyesült Államok internetes kutatói gerinchálózatának színvonalához való felzárkózást jelenti.

Már megkezdődött a felkészülés arra, hogy amennyiben idén ősszel kiépül az említett 2,5 Gbit/s-os összeköttetés, akkor azt ki is tudjuk használni, vagyis sávszélességben hozzáigazítjuk a belső gerinchálózatot is.

LAMBERT MIKLÓS

ÖSSZEGZÉS

Régi álma valósult meg a magyarországi kutatóknak, az újonnan üzembe helyezett szuperszámítógép révén bekapcsolódhatunk a nagysebességű világhálózatba. A gépre jellemző, hogy felkerült a világ ötszáz legnagyobb teljesítményű szuperkomputerét tartalmazó listára.

Mindenből a csúcsmínőséget...

...internetből is

Aki megszokta már, hogy mindenből mindig a csúcsmínőséget választja, az az internet esetében sem dönthet másképp. Az ő dolgukat könnyíti meg cégünk, a PSINet, mert...

- a világ legnagyobb független kereskedelmi internetszolgáltatója vagyunk
- a legkorszerűbb technikai megoldásokat alkalmazzuk
- az üzleti szférára fókuszálunk
- az egész világon jelen vagyunk
- innovatív termékeket és szolgáltatásokat kínálunk
- képzett szakembergárdával állunk ügyfeink rendelkezésére
- több mint 10 éves piaci tapasztalattal rendelkezünk

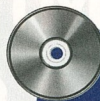
Az eddig sem volt kérdés, hogy legyen-e internet elérhetősége. Most már az sem, hogy kitől...
....ha mindenből a csúcsmínőséget szeretné.

PSINet A világon minden elérhető.

LOTUS SMARTSUITE MILLENNIUM EDITION (2. RÉSZ)

1-2-3 és

Freelance Graphics

Lotus SmartSuite Millennium Edition (2. rész)

A programot a 2. CD gyökérkönyvtárban találhatják.

A szövegszerkesztés mellett a számológéptáblák kezelése a leggyakoribb irodai foglalatosság. Az elkészült számításokból azután már nincs más dolgunk, mint egy látványos bemutatót készíteni.

Újabb két alkalmazást nyújtunk át a Lotus irodai csomagjából. A táblázatkezelő és a bemutatókészítő bizonyára ugyanolyan örömet fog szerezni olvasóinknak, mint legutóbb a szövegszerkesztő és az elektronikus határidő naptár.

A programok most is elsősorban tanulásra, magánfelhasználásra szolgálnak. A Lotus Magyarország nem nyújt hozzá hivatalos támogatást, de szerkesztőségünk szívesen segít olvasóinknak.

Egy kis segítség

Az elmúlt hónapban közreadott *WordPro* az azóta kapott a visszajelzések alapján, több helyen is gondot jelentett. A hibátlan telepítés után a program *érvénytelen laphibát* okozott.

Ennek az az oka, hogy a SmartSuite Millennium Edition 9.6 *angol változata angol nyelvi környezetre készült*, így ha a területi beállításoknál más szerepel, megjelenik a fenti hiba.

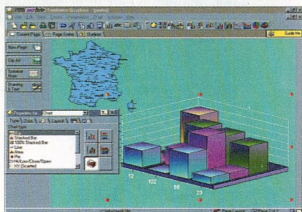
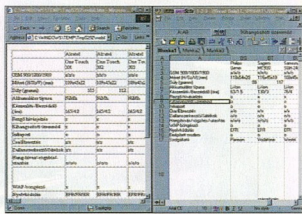
Nyugodtan használhatunk angol vagy magyar Windowst, 95, 98, sőt Me változatot, csak az a fontos, hogy a *Control Panel (Beállítások) Regional Settings (Területi beállítások) pontjában az angol nyelvet adjuk meg*. Ezt az átállítást a WordPro telepítése után is megtehetjük, s a hiba ezután már jelentkezik.

Telepítési tanácsok

Az alkalmazások telepítéséhez most is keressük meg a CD főkönyvtárban az *ISRun.exe* programot, és indítsuk el. Fontos, hogy a megjelenő ablakban a *Modify* telepítési módot válasszuk. Ekkor a program ellenőrizni fogja, hogy legutóbb már milyen elemeket telepítettünk. Ezért a WordPro-t és az Organizert már nem kell kijelölni. A többiek mellett egy keresztet fogunk látni, ahogy azt a legutóbb beállítottuk. Most az 1-2-3 és a *Freelance Graphics* mellett állítsuk át a választást a *This feature will be installed on local hard drive* (a rendszer ezt a programot telepíteni fogja a merevlemezre) szövegre. A telepítési könyvtár automatikusan ugyanaz lesz, mint amit eredetileg kijelöltünk. Ezután már indulhat a feltöltés.

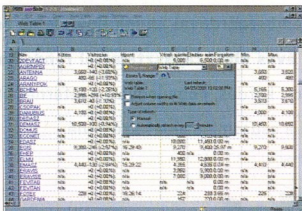
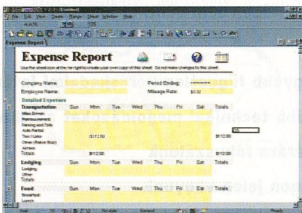
A SmartMaster számos feladatot megold helyettünk (felső kép)

A tőzseidi adatokat könnyen beépíthetjük saját táblázatunkba és frissíthetjük is azokat (alsó kép)

A táblázatból gyorsan tudunk azonos kinézetű weboldalakat készíteni (felső kép)

A beépített grafikonokat még átszabhatjuk (alsó kép)

1-2-3

A programcsomag táblázatkezelője minden táblázatkezelő ősenek tekinthető. Akik végigélték a személyi számítógépek és a rajtuk futó alkalmazások fejlődését, biztos, hogy találkoztak az 1-2-3 valamelyik változatával. A legújabb, sok kényelmi szolgáltatást tartogat. Indításakor azonnal a segítségünkre siet a *SmartMaster*, amely lépésről lépésre végigvezet egy-egy tipikus feladat megoldásán. Így azután a programmal most ismerkedő felhasználó is könnyen tud a táblázatban szereplő adatokból grafikonokat vagy statisztikai térképeket készíteni, az adatok kijelölt részeit az interneten publikálni, vagy egy-egy táblázat több változatát kezelni.

A táblázatkezelő alkalmazásnak ismét csak néhány érdekes lehetőségét tudjuk

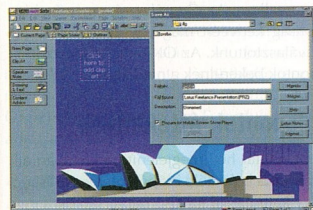
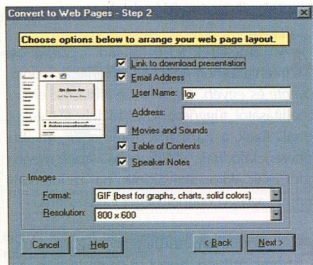
megemlíteni. Az egyik ilyen, az *AutoTotal*. Elegendő a *Total* vagy a *Totals* szót beírni egy sor elejére, a következő oszlopokban szereplő adatok összege azonnal megjelenik a sor többi cellájában.

Egy másik újdonság a *csoporthatár* segítségével. Minden egyes cellát elláthatunk megjegyzéssel, amely leírja, hogy mit tartalmaz a cella, vagy hogyan került oda egy adott érték. Ezek a *comment*-ek közvetlenül nem jelennek meg a táblázatban, csupán a cella sarkában egy kis jel hívja fel a figyelmet, hogy rákattintva többet is megtekinthetünk.

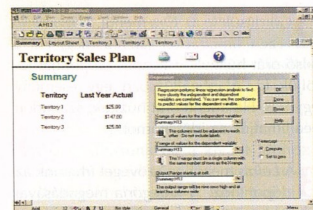
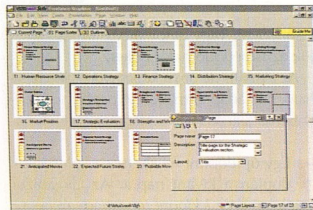
A munkacsoportokat ezen kívül a *TeamMail*, a *TeamReview* és a *Version Management* is segíti. Ezekkel szét tudjuk küldeni az elkészült táblázatokat, véleményezni tudjuk azokat, és kezelhetjük azokat a módosított változatokat, amelyeket a csoport más tagjai készítettek.

Ebből az alkalmazásból sem maradt ki az *internet*. Az elkészült táblázat adatait elmenthetjük egy FTP szerverre, de megnyithatjuk és szerkeszthetjük is az interneten található táblázatokat. A *Get Data from Web* utasításnál például csak egy URL címet kell megadni, ahol a minket érdeklő számadatok szerepelnek. Az 1-2-3 hozzákapcsolódik a helyhez és az

A bemutatóból internetre optimalizált weboldalakat is készíthetünk (felső kép)
Az elkészült bemutatót már a Freelance program nélkül is megtekinthetjük (alsó kép)

ott található számokat, táblázatot beszerkeszti a megadott cellákba. Az így feltöltött táblázatrészeknél egy új utasítás is megjelenik, a *Refresh*. Így kézzel vagy megadott időközönként automatikusan frissíthetjük az adatokat. Ezzel a lehetőséggel például a saját számolótáblánkba integrálhatjuk és rendszeresen frissíthetjük a nyilvános tőzsdei adatokat. Természetesen az így feltöltött cellákat is felhasználhatjuk további számításokhoz, kimutatásokhoz, grafikonokhoz.

Egyszerűen beállíthatjuk a képek közötti átmenetekhez használt hatásokat (felső kép)
Regresszió számítást és mátrixműveleteket is végezhetünk az 1-2-3 programmal (alsó kép)

A táblázat celláiba elhelyezett makró gombokhoz URL címeket rendelhetünk, így ha rákattintunk ezekre, azonnal a hivatkozásban szereplő weboldalra jutunk.

Az 1-2-3 is képes olvasni és írni a legelterjedtebb táblázatállományokat. A program korábbi változatai, a *dBase*, a *Paradox* és természetesen az *Excel 97-2000* állományok sem okoznak gondot a programnak.

Freelance Graphics

A Freelance Graphics bemutatókészítő programot a SmartSuite többi alkalmazásához hasonló, egyszerű kezelőfelület és áttekinthető menürendszer jellemzi. Bár minden alkalmazásnál megemlíttük, hogy érdemes felhasználni a félkész sablo-

nokat, ennél a programnál ez fokozottan érvényes. Biztos, hogy találunk közöttük olyat, amelynek csak át kell írni a szöveget, esetleg meg kell változtatni néhány rajzot, ábrát, és máris készen van a bemutató.

A kompatibilitás lehetővé teszi, hogy a SmartSuite más alkalmazásaiból (táblázatkezelő, adatbázis-kezelő, szövegszerkesztő) egyszerűen átvegyünk adatokat, oldalkat, és azokat beillesztjük a képsorba.

Az egyes oldalak közötti váltáskor különböző áttűnések és hanghatások közül válogathatunk.

Egy-egy előadás, bemutató elengedhetetlen része néhány jól sikerült grafikon. A Freelance Graphics több mint 100 kész diagramfajta kínál, amelyek részleteit még tovább módosíthatjuk.

Segítségét a bemutató készítése közben is kaphatunk. Ha egy darabig nem mozgathatjuk az egeret, a program azt hiszi, azon gondolkodunk, hogyan kellene megoldani egy feladatot. Ekkor automatikusan megjelenik egy kis figyelmeztető ablak, amelyben egy hatalmas sárga nyíl mutatja, hogyan érthetjük el a *Guide Me* menüt. Ennél egyszerű kérdésekre kell válaszolni, és lépésről-lépésre, szinte kezünket vezetve véghezjuthetünk a munkánkban.

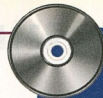
A Freelance-be is sok import és export-szűrőt építettek. Ezek közül fontos megemlíteni azt, hogy *PowerPoint 97-2000* állományokat is lehet írni és olvasni.

A csoportmunkát és az internetet itt is úgy használhatjuk, ahogy azt már a SmartSuite többi alkalmazásában megszokhattuk. A bemutatót egyetlen utasítással szétküldhetjük munkatársainknak láttomásra, kiegészítésre, majd egyszerűen összefésülhetjük a változtatásokat.

Ha a munkánkat az interneten is publikálni szeretnénk, a *Convert to Web Pages* utasítással egy tartalomjegyzékkel, navigációs gombokkal ellátott, hálózatra optimalizált változatot kapunk. A programból ki sem kell lépni ahhoz, hogy ezt feltöltsük egy internetszerverre.

Biztos sokan jártak már úgy, hogy lemezen vagy elektronikus levél mellékleteként kaptak egy bemutató állományt, de nem tudták azt megnézni, mert nem volt a gépükön meg az adott bemutatókészítő alkalmazás. Nos éppen az ilyen esetekre fejlesztették ki a *Mobile Screen Show Player*. A segítségével bárhol be tudjuk mutatni az előadást.

GYARMATI LÁSZLÓ

Lotus Organizer
Az Organizer program 2001/5-ös számunk 2. CD-jének gyökérkönyvtárában található.

HATÁRIDŐK A LOTUS ORGANIZERREL

Újszerű időbeosztás

A múlt havi számunkban indított „Lotus-sorozat” közkedvelt tagja az elektronikus határidőnapló, az Organizer. Cikkünkben ehhez a programhoz kínálunk tippeket, trükköket.

A Organizer egy „klasszikus” filofaxhoz hasonló felépítésű, úgyhogy a kezdők-ből is hamar sikeres felhasználó válhat.

Munka a naptárral

A különféle fontos időpontokat az Organizer naptárával tarthatjuk nyilván. Megtervezhetjük a következő heteket, beírhatjuk a lényeges időpontokat, a szüle-

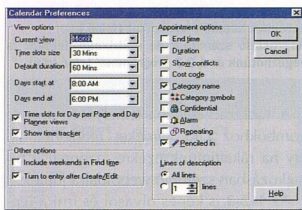
tésnapokat, vagy automatikusan rögzíthetjük az ismétlődő határidőket.

Az aktuális dátum a képernyőn balra található, naptárlap formában. A naptárlapra kattintva az aktuális hét naptárméretebe jutunk.

1 Egy új időpont felvételéhez kattintsunk duplán a kívánt napra. Az Organizer megjeleníti az *Időpont megadása* ablakot.

2 Gördítsük le az *Óra* menüt. Egy úgynevezett *timetracker* jelenik meg. Ha a felső órát húzzuk, a kezdés időpontját jelöljük ki. Alapbeállításban egy esemény *egyórás*. Ha a lenti órát húzzuk, szabadon beállíthatjuk az időtartamot.

3 A *Leírás* mezőben szöveget írhatunk az időponthoz. A *Kategória* megadásával köthető csoportokba osztjuk az időpontokat.

A Preferences ablakban beállíthatjuk az egyéni igényeinknek legjobban megfelelő határidőnaplót

4 Aktiváljuk a *Ütközéskor figyelmeztetés* opciót. Ezáltal a program a dupla időpont-kiosztásnál automatikusan figyelmeztet a hibára. Ha OK-val erősítjük meg, az időpont bekerül a naptárba.

Különleges naptárfunkciók

Ha a naptárát munkahelyen használjuk, *akusztikus emlékeztetést* kérhetünk a kije-

A notesz oldalán elhelyezhetünk elektronikus leveleket, jegyzeteket, találkozási időpontokat

lőtt időpontokra. Az ismétlődő időpontokat nem kell számtalanszor beírni a naptárba: erre egy külön funkció szolgál.

1 Kattintsunk duplán az új időpontra, és adjuk meg hozzá az adatokat.

2 Ahhoz, hogy erre az időpontra akusztikus emlékeztetést kapjunk, válasszuk a *vekker* gombot. Kattintsunk az *Időkválasztó* négyzetre, és adjuk meg az időt. Végül válasszuk ki egy dallamot és írjuk be a szöveget, amelynek a jelzésnél meg kell jelennie. Egy kattintással az OK gombra felvesszük a vekkerbeállítását.

3 Ismétlődő határidőket úgy rögzíthetünk, hogy az *Időpont megadása* ablakban az *Ismétlődés* gombra kattintunk. Megjelenik az *Ismétlés* ablak.

4 Az ismétlések felső listáján rögzítjük az intervallumot: *naponta, hetente, havonta, évente és egyéb*. A következő lista, az előző beállításától függően, további lehetőségeket kínál. Ezek a harmadik listamezőn tovább differenciálódhatnak. A *Bizonyos napok* menüpont csak akkor aktíválódik, ha az intervallumnál az *egyéb* lehetőséget választottuk.

5 Az *Időtartam* területen megadhatjuk, hogy milyen hosszán ismétlődjön az intervallum. Az *Őn választása* mező a biztonság kedvéért még egyszer leírja, amit kiválasztottunk. Az OK-ra kattintva az időpontok bekerülnek a naptárba.

Időpontok áttekintése

A naptár heti megjelenítése kiválóan alkalmas a különféle időpontok megadására. Egy kattintással az alsó naptársarkokra egy

INFO

Hét regiszter

A Organizer alapkiépítésben *hét regisztert* tartalmaz, amelyekkel határidőket, címeket és projekteket tarthatunk nyilván. Egyetlen kattintással gyorsan a megfelelő regiszterre válthatunk. A különböző projekteket különböző színekkel jelölhetjük, hogy azok egyetlen pillantással áttekinthetővé váljanak.

GYORSTIPP

Az Organizer testre szabása

A használatbavétel előtt testre kell szabni az Organizert. Az Organizernek van egy fedlapja, amelyre felírhatjuk a nevünket és a címünket.

Kattintsunk a Organizer bal oldali szűrke csíkjára, majd kattintsunk a címketerületen a kötet első lapjára.

Adjuk meg az adatainkat! Az adatbevitelhez szabadon szerkeszthető mezőt kapunk, ahova tetszés szerint írhatjuk be a fontos jellemzőket.

Tippek, trükkök

héttel előbbre vagy hátra lapozunk. A határidők áttekintéséhez még további nézetek is a rendelkezésre állnak.

1 Válasszuk a bal oldali képernyőterületről az eszköztárból a *Hónap* nézetet. A *Nézet* menü *Hónap* parancsával is ugyanezt érjük el.

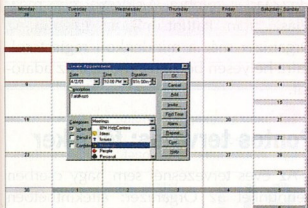
2 Az alsó naptársarokra kattintva cserélhetjük a mutatott hónapokat. Időpontokat hónap nézetben is rögzíthetünk és módosíthatunk.

3 Oldalanként kapjuk meg egy hét áttekintését, ha az eszköztár *Hét oldalanként nézet* ikonját választjuk.

4 Egy naptári nap legérzékenyebb nézete a *Nap oldalanként nézet* ikon mögött rejtezik. Egy kattintás a *Nagyítás* szimbólumra a naptár felső sarkában, s máris a teljes naptár szélességére nagyítjuk a nap nézetét.

Fontos dátumok – el nem felejtve

Elfelejtett születésnapok és házassági évfordulók: az emberi kapcsolatok sötét foltjai. A Lotus Organizerrel kikerülhetnek ezeket. Ha egyszer rögzítjük és figyelmeztetést csatolunk hozzá, a program megfigyelhetően figyelmeztet minden időpontra.

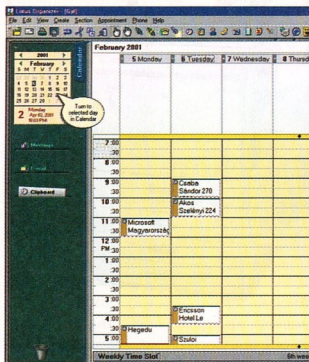
Egy új időpont bejegyzésekor a program figyelmeztet az ütközésekre

1 Váltunk az *Évfordulók* naptárfűlre. Kattintsunk duplán a hónapra, amelyhez egy évente ismétlődő eseményt akarunk hozzárendelni. Az Organizer megjeleníti az *Évfordulók* beállítások ablakot.

2 A *Leírás* mezőben adjuk meg az éves esemény leírását, például: *Házassági*

évforduló. Egy kattintás a kiválasztó nyílra a dátummezőben, s megjelenik a kijelölt hónap áttekintése, és kiválaszthatjuk a konkrét napot.

3 Az évente ismétlődő eseményeknél jelöljük meg a *Minden évben ugyanazon nap* opciót.

Számos különleges naptárnézet közül választhatunk

4 A *vekker* gomb segítségével hangjelzést is állítsunk be a kívánt időhöz. Az időpont mentésénél ez automatikusan bekerül a naptárba, úgy, hogy az éves bejegyzések naptár nézetben is láthatjuk.

Feladatok kezelése

Az Organizer támogatja a feladatok kezelését. Egy feladatot mint kis projektet kezelhetünk. A Organizer *Teendők*-nek nevezi a feladatokat.

1 Tegyük aktívvá a *Teendők* regisztert, és kattintsunk duplán az üres *Teendő* oldalra. Megjelenik a *Teendő létrehozása* ablak.

2 Írjuk be a *Leírás* mezőbe a feladatot. Ha ismerjük a feladat kezdő- és végdátumát, akkor írjuk be a *Kezdeti idő* és az *Esedékes* mezőbe. A kiválasztó nyílra kattintással naptártámogatást kapunk. Ha az időpontok még nem világosak, aktiváljuk a *Nincs* opciót.

3 A *Kategória* mezőbe válasszunk a kiválasztólistából a feladatunkhoz illőt.

Jegyzetek hozzáfűzése

Egészen egyszerűen készíthetünk jegyzetlapokat az Organizerhez. Váltunk a *Jegyzetek* regiszterre, és kattintsunk duplán a jegyzetlapra. A *Lap létrehozása* ablakban adjunk címet a jegyzetnek. Az OK-ra kattintva a *Szervező* új jegyzetlapot tesz le.

Kattintsunk a jegyzet beviteli területére, és írjuk be a jegyzetet. Ezen a területen úgy dolgozhatunk, mint egy jól megszokott szövegszerkesztőben.

GVORSTIPP

Elintézett teendő

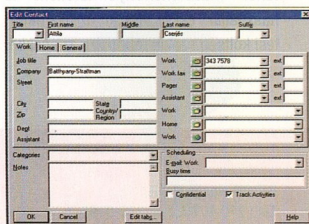
Egy teendőt úgy állíthatunk be *elintézettnek*, hogy duplán rákattintsunk és a *Teendők szerkesztése* ablakban egy pipát teszünk az *Elintézett ...*-hez.

GVORSTIPP

Címek keresése

Aktiváljuk a *Szövegkeresés* smart-ikont (zseblámpa). Megjelenik a *Keresés* párbeszédablak, és tetszőleges bejegyzést kereshetünk.

Ha ebben az ablakban rész karakter-sorra keresünk, csak az általunk ismert, egymás után következő karaktereket adhatjuk meg, és a *Tovább keresés* gombra kell kattintanunk. A „*“-ot nem használhatjuk helyettesítő karakterként, mert a program a „*“ karakterre keresne.

Egy cím bejegyzésekor számos fontos adatot rögzíthetünk

Néha kell egy kis extra...

Ricoh Aficio Color™ 3506/4506

Valami különlegeset is hozzáadtunk ehhez a fekete-fehér másológéphez/nyomtatóhoz... a színeket!

Ki ne foglalkozott volna már a gondlattal, hogy mivel tehetné érdekesebbé és *színesebbé* az irodában készített dokumentumait? Kézenfekvőnek tűnik egy színes másológép/nyomtató beszerzése, de legtöbbször az alacsony színes példányszámok miatt ez túlságosan drága megoldásnak bizonyul. Felmerülhet, hogy a jobb kihasználás érdekében a színes készüléket fekete-fehér másolóként/nyomtatóként is használják, ekkor viszont az üzemeltetési költség szökik többnyire az egekbe.

A Ricoh ezért az Aficio Color™ 3506/4506 készülékkel egy olyan fekete-fehér digitális másológépet fejlesztett ki, amely az alkalmi színes feladatokat is kiválóan ellátja, ráadásul ez nem jár együtt a fekete-fehér nyomtatási költségek emelkedésével. A sokféle kiegészítő egységének köszönhetően az Aficio Color™ 3506/4506 teljes mértékben az irodai igényekhez szabható, például a színes nyomtatóvezérlővel felszerelve hálózati nyomtatóvá és szkennerré lép elő, az Aficio Color™ 4506 típus pedig akár fax modullal is bővíthető.

RICOH Hungary Kft.
Tel.: 270-9797, fax: 270-9795
www.ricoh.hu, info@ricoh.hu

RICOH
Image Communication

4 A feladatokhoz *prioritásokat* adhatunk meg. A teendők listáját a Lotus Organizer növekvő prioritás szerinti sorba rendezi.

5 Egyetlen kattintás ezután az OK gombra, s a feladat azonnali megjelenik a teendők listáján. A lista tartalmazza a *Lejárt*, a *Futó*, a *Jövőbeli* és az *Elintézt* regisztereket.

Az Organizer, az időponttól és az elintézettség fokától függően, automatikusan a megfelelő regiszterbe sorolja az aktivitásokat.

Címekek kezelése

Minden valamirevaló határidőnaplónak van egy címregisztere. Természetesen van ilyen a Lotus Organizerben is, ami kellems kiegészítésképpen még *Rendezés* és *Keresés* funkciót is kínál az adatokhoz.

1 Lépjünk a *Címekek* regiszterre. Kattintsunk duplán a *Címekek* oldalra. Megjelenik a *Címekek felvétele* ablak.

2 Írjuk be a címekeket. A legjobb, ha tabulátorgombbal vagy egérrel közlekedünk a mezők között. Ügyeljünk arra, hogy az *Üzleti* és a *Privát* bejegyzések mindig saját regiszterhelyen találhatók.

3 Ha egy címet beírtunk, és továbbiakat is szeretnénk megadni, kattintsunk a *Hozzáadás* gombra. Az összes cím megadása után kattintsunk az OK-ra. Az Organizer már a mindenkor regiszteroldalra helyesen beosztva mutatja az adatokat.

Pontos tervezés: fél siker

Az éves tervezésnél sem hagy cserben bennünket az Organizer: áttekinthetően megtervezhetjük a szabadságunkat, a konferenciáinkat, a tanulmányainkat és a projekteinket.

1 A következő lépésben aktiváljuk a *Tervező* fület, és kattintsunk duplán a kívánt hónapra. Megjelenik a *Terv készítése* ablak.

2 Válasszuk a listamezőről a *Tervezés típusa* pontot. Adjuk meg az időtartamot. Az OK gombra kattintva emeljük a tervet az Organizerbe. ■

CD-ROM-olvasó

LG CRD-8520B

A számítógépet a felhasználók többsége újabban DVD-meghajtóval vásárolja, mégsem nagyon használja ki, főként a még egyáltalán nem olcsó filmek miatt. Ráadásul a CD-meghajtó ára még mindig a töredéke egy jó DVD-olvasóénak.

Tesztlaborunkba OEM kiszereleésben érkezett az LG 52x sebességű CD-ROM-olvasója, amelyet leggyakrabban minőség számitógépekben láthatunk viszont, de önállóan is kapható. Természetesen járnak hozzá csavarok, audiókábel és magyar nyelvű használati útmutató. Úgy gondoljuk, hogy még a doboz hiánya ellenére is mintaeértékű ez az összeállítás.

A nem különösebben nehéz meghajtó előlapja az LG hagyományait követi, a fejhallgató-csatlakozó, hangerőszabályzó mellett két kényelmes gomb is megtalálható, az aktivitási jelző, ámbra színd LED mellett. A gombokkal szoftveres CD-lejátszó nélkül indíthatjuk el a zenei CD-lemezek lejátszását, ami nagyon hasznos.

A meghajtó sebességét is megvizsgáltuk: a gyári és az írott lemezek olvasási sebessége 21x-től 50x-ig terjed, állandó forgási sebesség (CAV) mellett. Nagyobb kapacitását, nyolcvanperces lemezek használatakor a meghajtó eléri a rá írt, 52x-es sebességet is. Újraírt lemezeknél már más a helyzet: ezeket legfeljebb 20x-os sebességgel olvassa. Az elérési sebessége 80 milliszekundum körüli, ami nagyon jó, sőt, a teljes keresés ideje sem több, mint 150 ms.

Mozgóképkódoló

Grand VCD 2000 Plus

A Grandtec eme termékét a PCI aljzatra helyezve, valós időben, körülbelül fél másodperc késleltetéssel digitalizálhatjuk és tömöríthetjük MPEG-1 formátumba a videófelvételeinket. Előnyös, hogy egy lassabb merevlemez és akár egy 166 MHz-es Pentium processzor is elegendő a videódigitalizáláshoz.

A VCD 2000 Plus-nak három kompozit és egy S-VHS videobemenete, illetve egy sztereó hangbemenete van, s 384 Kbájtós pufferének köszönhetően a kép és a hang 100 percnél hosszabb felvételek esetén is szinkronban marad. PAL/SECAM rendszerű felvétel esetén 352x288 (SIF) vagy 176x144 (QSIF) méretű, NTSC rendszerű felvételnél pedig 352x240 (SIF), illetve 176x112 (QSIF) méretű videókat készíthetünk. Állóképeket teljes méretben (PAL - 704x576, NTSC - 704x408) készíthetünk, BMP vagy JPEG formátumban.

A tömörítés mértékét és ezzel a tömörített felvétel minőségét külön-külön állíthatjuk a kép, illetve a hang esetében, de hangot vagy képet is rögzíthetünk. A kezelőszoftver segítségével állíthatjuk a kép tulajdonságait, a színezetet, a telítettséget, a világosságot, a kontrasztot. A Grand VCD 2000 segítségével videoCD-t (VCD) és karaokét is készíthetünk.

Analog modem

Acorp M-56IMS modem

Az Acorp M-56IMS típusú belső, ISA-s modemet a márka hivatalos magyarországi forgalmazójától, a Mycomtól kaptuk tesztelésre. Dobozában a rövid telepítési útmutató mellett egy telefonkábel és egy CD kapott helyet, ez utóbbin az Acorp-nál megszokott SuperVoice nevű kommunikációs programot találjuk, amelyet 14 nyelven telepíthetünk.

A készülék telepítése némi szakértelmet igényel, mivel a Windows nem ismeri fel automatikusan. Először a kártyán kell beállítani megfelelően a jumpereket, ki kell választani, hogy melyik COM portot és megszakítást (IRQ) használja a modem. Ezután egy új kommunikációs portot érzékel a Windows, ennek telepítése után már a modemet is megtalálja.

Az ISA-s csatlófelülete miatt akár Linux vagy más kevésbé elterjedt operációs rendszer alá is telepíthetjük.

A modem sebességével elégedettek voltunk, bár nem tartozik a leggyorsabbak közé. Átlagosan 42.6 kbit/s-mal csatlakozott az internetszolgáltatóhoz, és 15 Mbájtnyi információt tudunk vele letölteni óránként. Ezek az adatok természetesen nagymértékben függenek a szolgáltatótól és a telefonvonalunk minőségétől. A modem 11 400 forintba (nettó) kerül, ami nagyon olcsó, s ezért az árérték arányban kiváló, hardveres készüléket kapunk 3 év garanciával.

NÉVJEGY

Név: LG CRD-8520B

Kategória: CD-ROM-olvasó

Forgalmazó: LG Electronics Magyar Kft.

Internet cím: www.lgemk.com

kiváló

- + halk, megbízható
- + az újraírható lemez olvasása és a lemez felismerése lassú

NÉVJEGY

Név: Grand VCD 2000 Plus

Kategória: Valós idejű MPEG-1 mozgóképkódoló

Forgalmazó: HCS Hungary Bt.

Internet cím: www.hcs.hu

jó

- + remek szolgáltatások, jó minőség
- lehetne jobb a kezelőprogram

NÉVJEGY

Név: Acorp M-56IMS

Kategória: analóg modem

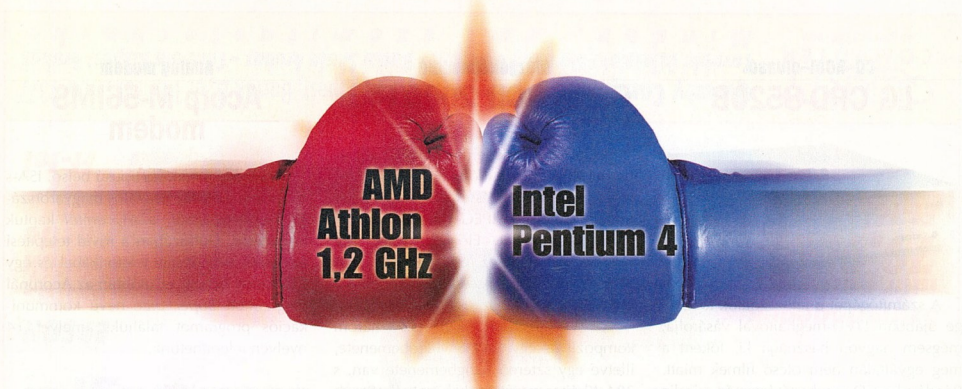
Forgalmazó: Mycom

Internet cím: www.mycom.hu, www.acorp.hu

jó

- + olcsó, több operációs rendszer alá telepíthető
- a telepítése szakértelmet kíván

AMD ATHLON 1,2 GHz – INTEL PENTIUM 4

Gigászok harca

Az Intel hosszú éveken át uralta a processzorok piacát. A fordulatot az Athlon hozta meg, az a központi egység, amellyel az AMD először az élre tudott törni. Az Intel most a Pentium 4-től várja, hogy visszaszerezze számára az elsőséget. De vajon sikerül-e ez neki?

AMD Athlon 1,2 GHz

Jelenleg az 1,2 GHz-es Athlon az AMD „zászlóshajója”. Ezt a processzort már kielégítő darabszámban tudja szállítani cég. A használatához Socket A foglalatú alaplapokra van szükség. Az AMD kedvező árú Duron processzora is Socket A alaplapokat használ, amelyek VIA és AMD chipsetekkel kaphatók.

Memóriának a szokványos SD-RAM-ot használja. Ez az úgynevezett Single-Data-RAM található meg csaknem minden modern személyi számítógépben.

Az Athlon processzor együtt tud működni a beharangozott Double-Data-RAM-mal (DDR) is, amely dupla sávszélességet kínál. Csak egy új alaplap beszerzését igényli, mivel a régebben megszokott, SD-RAM-mal működő alaplapok nem tudják kezelni a DDR-RAM-ot. A DDR-RAM ára nem haladja meg jelentősen az SD-RAM-okét.

Az Athlon amúgy megelégszik a szokásos alkatrészekkel, elfogadja az ATX-házakat normál táppal. Az ATX formátum 1996 óta megszokott a PC-s alaplapok körében, s egységésítette az olyan elemek elhelyezkedését, mint például a processzor, a memóriahelyek vagy a különféle kártyák illesztőhelyei.

Jó tudni, hogy ha GeForce grafikus kártyát használunk, célszerű 300 wattosnál nagyobb táppal szeretni hajat választani, az áramellátási akadozások miatt.

Intel Pentium 4

Az Intel chipóriás az 1,5 GHz-en ketyegő Pentium 4-gyel vág vissza. Időközben már a Pentium 4-et is sikerült kereskedelmi mennyiségben gyártani. A Pentium 4 processzorok a Socket 423-as alaplapokkal működnek. Ez azt jelenti, hogy a processzor 423 lábbal kapcsolódik az alaplaphoz. Már lehet kapni az első ilyen alaplapokat, az áruk pedig a gyártótól és a felszereltségtől függ.

A memóriák terén az Intel az RD-RAM-hoz ragaszkodik: csak ez támogatja az i850-es chipkészletet, amellyel a Pentium 4 alaplapokat szerelik. Ez a chipkészlet kezeli a processzor és a buszrendszer adatáramlását. Ügyeljünk arra, hogy legalább két memóriahely foglalt legyen és tényleg PC800-as modulokat használjunk. Sok komplett gépben találkozhattunk az olcsóbb és lassabb PC600-asokkal is, de ezek lassítják a rendszert. SD vagy DDR-RAM-okat hiába is próbálnánk a Pentium 4 alaplapjába helyezni.

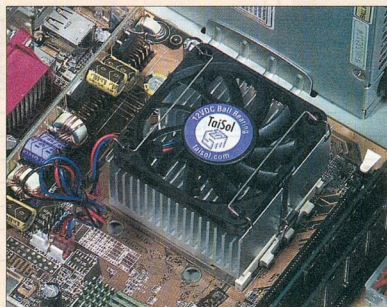
A szokványos házakba nem tudjuk beépíteni a Pentium 4 alaplapjait, mert az Intel ifjonca több csatlakozóval ellátott, ATX-12V formátumú tápot igényel. Képpünkön megfigyelhető néhány az extra kábelekből. A nagy processzor és hűtő stabil foglalatot igényel az alaplapon. A processzor-hűtő komplexum nagy súlya miatt a Pentium 4 gépek különösen érzékenyek a szállítási sérülésekre, ezért használat előtt célszerű felnyitni a házat és ellenőrizni, hogy minden rendben van-e.

Processzorok

ARCHITEKTÚRA

Az Athlon processzort 1999 augusztusában dobták piacra. 850, 900, 950, 1000, 1100 és 1200-as órajellel. Az Athlonnál 256 Kb-át Level-2 és 128 Kb-át Level-1 cache áll rendelkezésre. Ezeknél voltaképp egy, a processzorbba épített tárolóról van szó, amely az adatelérést hivatott gyorsítani. Ez úgy történik, hogy a beolvasott adatok a cache-ben tárolódnak, s ha újra szükség van rájuk, a processzornak nem kell ismét a lassú memlemezhez nyúlnia, hanem villámgyorsan kiolvashatja a gyors cache memóriából. Ezek a processzorok is alkalmazzák az AMD *3D-Now!* technológiáját, amely 24 kiegészítő utasítást kínál a grafikai alkalmazások és az internet használatának meggyorsítására.

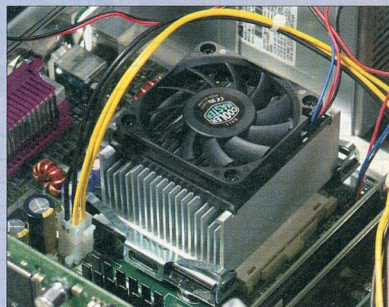
Az Athlonok hamarosan kisebb, de nem jelentéktelen módosítások esnek át. A Front-Side-Bus órajelét 100-ról 133 MHz-re húzzák, ami a DDR-RAM-ok használatával, legalábbis matematikailag, 266 MHz-et jelent majd, hiszen az adatok a két irányba egyidejűleg áramolhatnak. Az AMD a processzormagban is végrehajtott néhány módosítást, hogy a legkorábbi színvonalon tartsa a processzorokat, és felkészítse őket a magasabb órajelre is.

Az Athlon processzor egy viszonylag kicsi hűtőrendszer alatt helyezkedik el

A Pentium 4, amely 1400, 1500 MHz-es órajelen keteg, a Netburst-mikroarchitektúrát alkalmazza. Ez az internetes és a grafikai alkalmazások gyorsítására szolgál, és különféle megjelenésbeli változtatásokon esett át a Pentium 3-as elődhez képest. A változtatások legszembetűnőbb eredménye a magasabb órajel, amelyet azonban nem szabad automatikusan a magasabb teljesítménnyel azonosítani. Marketingfogásnak mindenestre zseniális. Persze ezeknek a változtatásoknak köszönhetően a Pentium 4, illetve utódja, a *Northwood* jövője is biztosítva látszik, hiszen az architektúra tényleges tartalékai csak magasabb órajelen lesznek kiaknázva.

A rendszerbusz 400 MHz-en keteg, ami nagyon meggyőző. A memóriavezérlővel összekapcsolva a Pentium 3 esetében megszokott rendszerbusz sávszélességének a háromszorosát nyújtja (133 MHz X 3 = 400 MHz). Ez a sávszélesség mind a két irányba – tehát a processzor felé és a processzortól – egyidejűleg a rendelkezésre áll. Ez a szokásos, SD-RAM-mal felszerelt PC-k esetében nincs így. Így a busz, a PC800-as memóriával elméletileg elérheti a 800 MHz-es sebességet is. Mivel a Level1-cache kezelése is hatékonyabb, az elvárások meglehetősen magasak voltak.

Egy nagy hűtő hűti a Pentium 4-et. A kiegészítő tápkábel is jól látható

TESZTGÉP

A tesztgépben 128 Mb-át PC133-as memória és egy GeForce chipes, DDR-RAM-os 3D-Prophet grafikus kártya volt a Hercules-től.

A Pentium 4-es gépben két 128 Mb-átos RD-RAM volt, mivel mind a két memóriahelyet fel kell használni. Grafikus kártyának itt is a Hercules 3D-Prophet kártyáját használtuk.

OFFICE-TEST

Az Office-teljesítmény mérésére a *Bapco SYSmark 2000-t* használtuk benchmark szoftvernek. A program olyan alkalmazásokat szimulál, mint a *Word*, a *Photoshop*, a *Paradox*, és a *CorelDRAW*, illetve a *Netscape Navigator* mint internetes alkalmazás.

Az Athlon rendszerünk 216 pontos eredményt ért el, ami igazán kiválónak mondható. Ráadásul egy optimalizált rendszerrel, amelyben 256 Mb-át memória, ASUS V7700-Pure grafikus kártya volt, ezt az értéket 221-ig is fel tudtuk tornázni.

Az Office-alkalmazások terén a Pentium 4 szemmel láthatóan elmarad az Athlon mögött, hiszen, csak 200 pontot ért el a tesztben. Persze a Pentium 4 teljesítménye nyilvánvalóan attól függ, hogy az alkalmazást kifejezetten az ő bővítőmennyire írták-e. Itt az SSE2 technológiára gondolunk, amely a 144 kiegészítő utasításával a processzor internet- és multimédia-funkcionalitását hivatott javítani. Ennek megfelelően az erre optimalizált programok érezhetően gyorsabban futnak Pentium 4-es rendszeren, mint az Athlonnal vagy a Pentium 3-mal.

GRAFIKUS TESZT

Ennél a tesztnél a 3D-Mark 2000-et használtunk, amely szintén Babco fejlesztés. Azt a grafikus teljesítményt méri, amely a processzor és a grafikus kártya összjátékából adódik. Az Athlon rendszer 16 bites színmélység mellett kiváló, 5218 pontos eredményt ért el. Egy gyorsabb videokártyával, mint amilyen az Asus V7700, pedig egyenesen a mesébe illő 7169 pont jött ki.

Az előzőekben elmondottakból azt a következtetést tudtuk levonni, hogy valószínűleg a grafikus kártya fékezte a processzort. Igazán csak a következő generációs videokártyákkal tudjuk majd az Athlon processzor teljesítményét maradéktalanul előcsalogni.

A grafikus és játékesztek során mutatta meg először a Pentium 4 az oroszlánckörmeit. Az Athlon 5218 pontját elég egyértelműen ütötte a maga 5644 pontjával. Megmutatkozott, hogy az Intel az új processzorát főleg a multimédiás és a grafikus alkalmazásokhoz optimalizálta.

Azért ezek az erősségek a grafikus alkalmazások terén kevésbé mutatkoznak, mint a játékprogramoknál. Az pedig erősen kétséges, hogy hajlandók-e a játékörültek az ugyan mérhető, de semmiképp nem érezhető teljesítménynövekedés érdekében mélyebben a zsebükbe nyúlni. Mindezek ellenére a grafikus teszt kimutatta, hogy azért a Pentium 4-nek is vannak még tartalékai.

	AMD Athlon 1,2 GHz	Intel Pentium 4
Gyártó	AMD	Intel
Internetcím	www.amd.com	www.intel.com
Órajel	1,2 GHz	1,5 GHz
Memória	SD-RAM	RD-RAM (Rambusz)
DDR-RAM támogatás	van	nincs
Processzorfoglalat	Socket A	Socket 423
Benchmark eredmények		
SYSMark 2000	216	200
3Dmark 2000 1024x768x16	5218	5644
3Dmark 2000 1024x768x32	3840	4148
3Dmark 2000 1024x768x16 szoftveres T&L	5530	5852

Összevetve

Jelenleg semmi nem indokolja, hogy az Athlon helyett Pentium 4-et válasszunk. Egy Pentium 4-es rendszer ma még meglehetősen drága, a teljesítménye viszont épphogy meghaladja a lényegesen alacsonyabb órajellel ketyegős és alacsonyabb áron kapható Athlon rendszerekét. A komplett rendszer magas árához a processzoron kívül a drága memória is hozzájárul.

S vajon hogyan fest a jövő? Nos, a Pentium 4 a jelenlegi problémái, a processzor és a memória magas ára miatt sokáig nemigen lesz komoly vetélytársa az Athlonnak. S az is valószínű, hogy az igit, az architektúrája által megalapozott útkártyáit csak a 2 GHz feletti órajeltartományban fogja tudni kijátszani.

Hamarosan kapható lesz a Pentium 4 utódja, amely szintén csak a számára fej-

lesztett foglalatba, a Socket 478-ba fog beülni, és a Northwood fantázianevet viseli majd. Habár a Northwood nem új processzor, csak a Pentium 4 fejlesztett változata, nem tudjuk majd a Pentium 4-es alaplapokkal használni.

Arról is hallani, hogy az Intel a DDR-RAM-ot támogató chipkészleten dolgozik, amellyel felszámolja a drága rambusz-memóriától való függést. Az ilyen chipkészlettel szerelt alaplapok először a Northwoodhoz lesznek kaphatók.

Melyiket válasszuk?

Jelenleg csak azt tanácsolhatjuk, hogy új beruháznál egy gyors Athlon-rendszert válasszunk. Egyértelműen többet kapunk a pénzünkért, és legalább a processzort lecserélhetjük egy gyorsabbra, ha később nagyobb sebességre van szükségünk.

Persze az is lehet, hogy várunk kellene a DDR-RAM-os alaplapok megérkezésére. A Micron cég nemrég mutatta be az Egyesült Államokban új DDR-RAM-os rendszert, amely az első teszteken nagyon jól szerepelt, túlszárnyalva a szokásos SD-RAM-os konfigurációkat.

Jóllehet, még egyetlen ilyen rendszert sem adtak el kereskedelmi forgalomban, azért hamarosan várható, hogy a DDR-RAM mint standard memória leváltja a SD-RAM-okat. Ez viszont megint a Pentium 4 területvesztéséhez vezet.

Az utód, a DDR-RAM támogatással rendelkező Northwood mindenestre veszélyesebb konkurens lesz az Athlonnak, mint amilyen ma a Pentium 4. Ha pedig az árát is helyre teszik, minden eddiginél izgalmasabb és élesebb verseny alakulhat ki a piacvezető pozícióért.

MAGYAR BAZÁR

AZ ORSZÁG LEGNAGYOBB
APRÓHIRDETÉSI HETILAPJA

Az újságainkban megjelenő tízezernyi
apróhirdetés mellett lapunk lehetőséget nyújt
céges reklámok közzétételére is.

Legyen szó

**SZÁMÍTÁSTECHNIKÁRÓL,
TELEKOMMUNIKÁCIÓRÓL**

vagy

AUDIO-VIDEO-TECHNIKÁRÓL

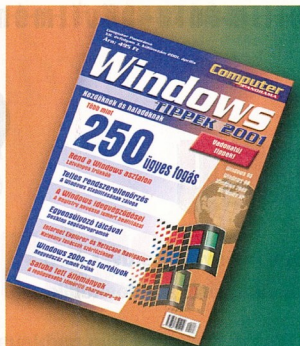
lapunkban minden témának helye van!

Használja ki Ön is az általunk nyújtott
lehetőségeket, hirdesse meg szívesen
olvasóközönségnek az Ön által forgalmazott
termékeket!

**Szerkesztősejteinket megtalálja
az alábbi városokban:**

Békéscsaba, Budapest, Győr, Kecskemét,
Kaposvár, Pécs, Salgótarján, Sopron, Szekszárd,
Székesfehérvár, Szolnok, Szombathely,
Tatabánya, Veszprém, Zalaegerszeg

MAGYAR BAZÁR

Megjelent!

Keresse

az újságárosoknál
vagy rendelje meg

a kiadónál
(456-6964, 456-6963)
vagy e-mailben
(terjesztes@cpanorama.hu)

ÚJ CD-GYÁR MAGYARORSZÁGON!

**CD-ROM
CD-AUDIO
CD-VIDEO
SOKSZOROSÍTÁS
KAZETTAYÁRTÁS**

**TOVÁBBRA IS
TÖKÉLETES
MINŐSÉGBEN!**

**MÁR 100
DARABTÓL IS!**

MC&CD KFT.

Budaörs, Baross u. 77.

Telefon: (23) 416-007

Fax: (23) 416-963

E-mail: mccd@mccd.hu

A tökéletesség igényével

A tökéletesség igényével

Az LNX a KFKI Számítástechnikai Csoport tagja

www.lnx.hu

DIRECTX 8.0

PC-dopping

A Microsoft legújabb multimédia-bővítménye a hardver és a szoftver közötti megbízható kommunikációról gondoskodik, szárnnyakat adva a PC-nek.

Ha a PC-t nemcsak irodai alkalmazásokhoz használjuk, hanem néhanapján egy kis játékra, netán internet-szűrőzésre is vetemednénk, akkor jobb, ha telepítjük a gépünkre a *DirectX 8.0-t*. Persze ha az előddel, a *DirectX 7*-tel is stabilan futó rendszerünk van, akkor nem szükséges frissíteni a vadonatúj 8.0-s verzióra, mert a változások csak jelentéktelenek.

Ha egyszer feltelepítettük, a *DirectX* egy sor program esetében gondoskodik a hardverek kezeléséről. Jelenleg leginkább a *játékok* és az igényesebb *internetes böngészők* használják ki a *DirectX* nyújtotta lehetőségeket, kihozva ezzel a lehető legjobb teljesítményt a PC-ből.

Mit nyújt a DirectX 8.0?

Az elődhöz, a 7.0a-hoz képest nem sok minden változott. Az viszont tény, hogy a frame-rate növekedést eléri az 5-10 %-ot,

Hol található a DirectX 8.0?

A *DirectX* legújabb verzióját megtalálhatjuk CD-mellékletünkön. A telepítés pofonegyszerű: kattintsunk kétszer a fájlra, és a telepítés megkezdődik. A befejezőkor szükség van a gép újraindítására.

Ne feledjük: a *DirectX* tiszta eltávolítása, főleg egy kevésbé tapasztalt felhasználó számára, aki nem rendelkezik megfelelő segédprogrammal, szinte lehetetlen. Az ilyen próbálkozások általában az operációs rendszer újratelepítéséhez vezetnek. Az eltávolításra csak akkor van szükség, ha a telepítés során léptek fel problémák. Szerencsére ez elég ritka, hiszen a *DirectX* minden tekintetben stabilan és problémamentesen fut.

igaz csak az olyan alkalmazások esetében, amelyek támogatják a *DirectX*-et, azaz főleg a játékoknál.

A legszembetűnőbb újítás a *DirectPlay*, amely a hálózaton vagy az interneten játszónak teszi lehetővé a társaikkal való kommunikációt. Javult továbbá a videók és a 3D-s játékok képminősége, és folyamatosabb az animációk lejátszása is.

Az Dxdiag kezelőprogram

Miután telepítettük a *DirectX 8.0-t*, ellenőrizzük, hogy megfelelően működik-e. Válasszuk ki *Start* menüből a *Futtatást* (Run) és írjuk be a parancsnorbba: *dxdiag*, majd nyomjuk meg az OK gombot. Ezzel elindul a *Dxdiag* diagnosztikai program. Először egy sor információt kapunk a rendszerünkről.

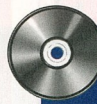
Az itt látható fülek különböző területekre kalauzolnak, ahol további információkat nyerhetünk a PC-nkel kapcsolatban. Itt tesztelhetjük a monitorvezérlő, a *DirectSound*, *DirectMusic* és a *DirectPlay* működését.

Ha minden teszt sikeresen lezajlott, semmi sem áll az újtába a játékok vagy a multimédiás alkalmazások élvezetének.

A Direct3D optimalizálása

A rendszer grafikai elemeiért felelős *Direct3D*, amely szintén a *DirectX* része, alpból a legjobb képminőségre törekszik. Sajnos ez a régebbi számítógépeknél vagy a gépigényesebb alkalmazásoknál odaig vezethet, hogy a rendszerünk megadja magát, és a legszebb 3D-s játék is szaggató diavetítésé válik.

Szerencsére a *Direct3D-t* magunk is op-

DirectX 8.0

A programot CD-mellékletünk Cikkletk/DirectX könyvtárában találhatjuk.

PC-tuningolás különszám

Ha a *DirectX 8.0* bevetése nem volna elég a PC teljesítményének növeléséhez, lapozza fel a nemrégiben megjelent *PC-tuningolás* különszámunkat. Ebből ugyanis megtudhatja, mitől válik a számítógép igazán stabilá, milyen beállításokkal készítheti vágatására masináját, s miként végezhet gyors és hatékony rendszeroptimalizálást. Megismerheti ingyenes segédprogramokat is, amelyekkel a maximumot hozhatja ki komputeréből.

A *PC-tuningolás* mindössze 495 forintért megvásárolható az újságárusoknál vagy a kiadóban (1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.), megrendelhető telefonon (456-6963), faxon (456-6970), illetve e-mailben (terjesztes@cpanorama.hu).

timalizálhatjuk, de a beállítási lehetőségek a meghajtótól függően változhatnak minden grafikus kártya esetében.

Ehhez a lehetőségeket a rendszerbeállítások között a *Monitor*, illetve a *Beállítások* (Settings) alatt találjuk. Itt a *További lehetőségek...* között adhatjuk meg a gépünknek megfelelő 3D-s beállításokat.

Ha szaggatót volna a játék, a *Tulajdonságok* (Properties) alatt végük kisebbre a csúszó állítóval a felbontást, illetve a hardveres gyorsítást állítsuk 100 %-ra. ■

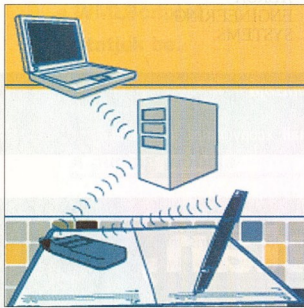
ÖSSZEZÉS

Habár a *DirectX 8.0* semmi lélegzetelállító újdonsággal nem szolgál, kötelező darab minden játékorútnak, akik a legutolsó teljesítménymorzszát is ki akarják csiholni a gépükből. Ha csak időnként vetemedünk játékra, és amúgy valamelyik *DirectX* előddel stabilan muzsikáló rendszer boldog tulajdonosai vagyunk, akkor nincs szükségünk a frissítésre.

ANOTO, AZ ÚJ ÍRÓESZKÖZ

Digitális Varázstoll

Egyre sebesebben átalakuló világunkban már a papír és a toll helyzete is kétséges, legalábbis a mai, megszokott formájában. Az Anoto toll fantasztikus képességei ámulatba ejthetik azokat is, akik eddig szkeptikusan viszonyultak a hagyományos íróalkalmatosságokat érintő változásokhoz.

1. Az Anoto toll szerkezete
2. A toll a drótnélküli adatátvitel technológiáját kamatoztatja
3. Az Anoto toll kicsit vastagabb a hagyományos golyóstollaknál

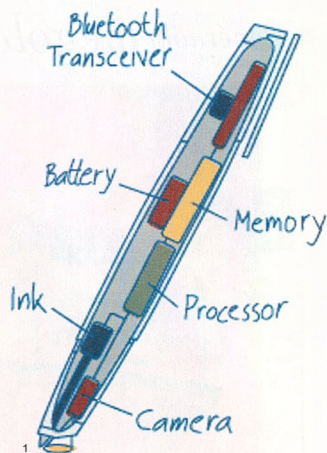
Képzeljük el a következőt: tollunkkal egy-két firkantást vetünk egy papírdarabra, majd a toll hegyével megérintünk a papíron egy kis négyzetet, és „firkalmányunkat” nemsokára meg is kapta a célszemély e-mail formájában. Lehetetlennek hangzik? Pedig nem az. A speciális toll – az Anoto mintával ellátott papírral együtt – különleges dolgokra képes: a segítségével bármi, amit írunk vagy rajzolunk a papírra, digitális formában eltárolható vagy elküldhető.

Az Anoto a latin *Annoto* szóból származik, amelynek a jelentése: jegyzetelek. A toll főbb részei egy digitális kamera, egy fejlett képfeldolgozó egység és egy

Bluetooth adó-vevő. Ezen kívül tintapatron is található a tollban, hogy ténylegesen lássuk, mit is alkotunk. A toll híján van bármiféle gombnak vagy kijelzőnek: úgy néz ki és úgy használható, mint egy átlagos golyóstoll (bár picit vastagabb annál).

A tollat a kupak levételével fogjuk „munkára”, és a kupak visszahelyezésével „kapscsoljuk ki” – ennél egyszerűbb már nem is lehetne a kezelés. A papír első ránézésre nem különleges, a jól ismert fehér lap. Azonban a színe kicsit elüt a fehértől. Ez a speciális Anoto minta miatt van, amely elengedhetetlen a toll működéséhez. A minta egymástól 0,3 mm távolságra

elhelyezkedő pontokból áll, melyek nem rácszerkezet mentén helyezkednek el. Amikor írunk vagy rajzolgatunk a tollal, az Anoto minta pontjait infravörös fény világítja meg, hogy láthatóvá tegye őket a digitális kamerának. Századmásodpercenként digitális felvételek készülnek a mintáról, és valamennyi felvétel elegendő információ tartalmaz ahhoz, hogy ki lehessen számolni a toll pontos pozícióját. A tollból kibocsátott valódi tinta a kamera számára nem látható, így a minta érzékelhetőségén ez mit sem ront. Az Anoto minta pontos pozícióját a képfeldolgozó processzor számolja ki, valós időben. A processzorból minden feldolgozott adat a toll memóriájába kerül, ami jó néhány telefirt oldal tárolására képes. A memóriában „felgyűlemlt” információ aztán a Bluetooth adó-vevőn keresztül továbbítódik: közvet-

Parancsok a tollnak

Az információ elküldése és az egyéb műveletek végrehajtása felettebb egyszerű: az Anoto papír nemcsak a minta miatt különleges, hanem a lap szélein kis négyzeteket is találunk, ahova a toll hegyét érintve, parancsokat adhatunk. Ezeket a speciális funkciókat a toll közvetlenül felismeri, többek között így tárolhatjuk el az írtakat, vagy így küldhetjük el őket.

lenül a számítógépeinkbe vagy Bluetooth kompatibilis egységeken (mobiltelefon, kézisámítógép) keresztül bármilyen számítógépbe vagy információs adatbankba.

A toll és a papír az 1999 decemberében, a C-Technologies leányvállalatának alakult svéd Anoto AB sikervárományos darabjai. Az Anoto egyik legfontosabb partnere egyébként az Ericsson, aki nagy fantáziát lát a „varázstollakban”. Az első tollak és papír 2001 harmadik negyedévtől lesznek kaphatók.

CSÖNDES ÁRON

ÖSSZEGRÉS

Az egyik svéd cég különleges varázstollat fejleszt: a speciális papírra írunk vele, akkor írományunk elektronikus formában azonnal továbbítható. Az újdonság színvonalára jellemző, hogy az Ericsson cég is komolyan érdeklődik iránta.

mérnöki megoldások máról holnapra

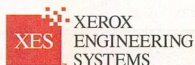

A modern kommunikációs lehetőségek alkalmazása **mára** a műszaki dokumentumok kezelésének világában is nélkülözhetetlenné vált. A Xerox ezért **már a holnapra** gondolta fejlesztette ki a **mérnöki DDS sorozatot**, mely - kategóriájában egyedülállóan - biztosítja az interaktív Internet elérhetőséget. A multifunkciós rendszer legyszerűsíti és felgyorsítja a globális feladatok elvégzését, mivel (külön szerver számítógép nélkül) képes egyidejűleg másolni, felügyelet nélkül nyomtatni és szkennelni.

A felhasználók kényelméért az induló készlethez papír és toner tartozik. Ráadásul a DDS sorozathoz a Xerox három évig ajándék kellékanyagot biztosít! * Így Ön **akár már ma** élvezheti a **holnap** technológiájának minden előnyét.

*A meghatározott időszakban bizonyos példányszám erejéig ingyenes tonert biztosítunk.

További információért keresse fel a legközelebbi Xerox képviselőt, vagy látogassa meg Internet oldalunkat a www.xerox-emea.com/scg vagy www.xerox.hu címen.

Xcopy Kft. – A XEROX hazai legnagyobb forgalmazója
A közbeszerzés hivatalos szállítója

1103 Budapest, Gyömrői út 86. • Telefon: 262-7865, 260-3145, 262-4237 • E-mail: xcopy@mail.datanet.hu

Szerdán 23 óra után,

PONTHU

az RTL Klub műsorán!

A WML ÉS A WMLSCRIPT

A mobiltelefon programozása

A Computer Panoráma oldalain az elmúlt hónapokban egy négyrészes sorozatban az érdeklődők már megismerkedhettek a WAP-os telefonok leíró nyelvével, a WML-lel. Cikkünkben ezúttal a JavaScript „telefonos” megfelelőjét, a WMLScriptet mutatjuk be.

A puding próbája

Ha ki akarjuk próbálni WML és WMLScriptes oldalainkat a WAP-os mobiltelefonunkon keresztül, akkor azokat – némi regisztráció után – felrakhatjuk például az Extra oldalaira (www.stop.hu/extra). Az Extra azon kevés ingyenes tárhelyszolgáltatók egyike, amelyek az oldalait – ha azok megfelelő formátumban készültek – WAP-os telefonnal is böngészhetjük.

Egyszerű animációk

Készítsünk több kártyát a WML oldalunkon. Az egyes kártyák eleje legyen a következő (vagy ehhez hasonló):

```
<card id="oldal1"
title="Animáció"
ontimer="#oldal2">
<timer value="1"/>
A <timer value="1"/> és az
ontimer="#oldal2"> megadja a böngészőnek, hogy (jelen esetben) 1/10 másodperc után hozza be az oldal2-t.
```

Mi is a WMLScript? A WMLScript egy egyszerű programozási nyelv, amely a WAP-os telefonokon fut. A WMLScript olyan szerepet tölt be a mobil internetezésben, mint a JavaScript a hagyományos HTML-alapú weboldalaknál.

A WMLScriptet a legegyszerűbben talán példákon keresztül lehet elsajátítani, így módszerül választottuk, hogy sorról-sorra elmagyarázzuk, bemutatunk egy egyszerű programot.

Programunk az ismert *fej vagy írás* játékot szimulálja.

Nézzük a WML-es oldalt (**penz.wml**):

```
<?xml version="1.0"?>
<!DOCTYPE wml PUBLIC "-
//WAPFORUM//DTD WML
1.1//EN"
"http://www.wapforum.org/DTD/
wml_1.1.xml">
```

Az első két sor a WML-es oldalak *névjegye*. Nem hagyható el. Fogadjuk el, hogy minden WML-es oldalt így kezdünk.

```
<!-- Fej vagy írás? -->
```

Ez a sor egy megjegyzés. A WAP-os telefonokon nem jelenik meg, csak a forráskódot vizsgálva látható. Szükség szerint több ilyen megjegyzés is szerepelhet egy oldalon.

```
<wml>
```

Ez a „tag” az első, amelynek már konkrét jelentése is van. Megmutatja, hogy itt kezdődik a megjelenítendő WML oldal. Ennek a „tag”-nek a párja a `</wml>`. A `</wml>`-ig tart a WML oldal leíró része.

```
<template>
```


WMLScript

A cikkhez kapcsolódó programokat CD-mellékletünk Cikkek/CP-suli könyvtárában találhatják.

programozása

Minden, amit e közé és a `<template>` rész közé frunk, (alap esetben) az összes kártyánkon megjelenik. A kártyákról majd egy kicsit később frunk részletesen.

```
<do type="prev">
```

Ez a sor és a `</do>` közötti rész tartalmazza azt, hogy mi történjen, ha a mobiltelefon „prev” (általában jobb oldali, úgynevezett visszalépés) gombját megnyomjuk.

```
<prev/>
```

Lépjen vissza.

Ennek a „tagnak” az érdekessége, hogy nincs zárópárja, mint az eddigieknek. Így a „tag” végére egy „/” jelet kell írni.

```
</do>
</template>
```

```
<card id="penz" title="Fej vagy
írás?" newcontext="true">
```

Itt kezdődik az első kártya. Egy WML oldalon több kártya is lehet. Egy-egy kártya az a legnagyobb egység, amelyet a mobiltelefonok egyszerre meg tudnak jeleníteni.

Példaprogramunk működés közben

Fontosabb linkek

Emulátorok

M3Gate – www.m3gate.com,

www.numeric.ru

Deck-It – www.pyweb.com

WinWap – www.winwap.org

Opera – www.opera.com

SDK

Argogroup – www.argogroup.com

Nokia – www.nokia.com

Openwave – www.openwave.com

Waptr – www.waptop.net

WBMP

PIC2WBMP – www.gingco-newmedia.de

WapDraw –

www.hitsole.com/wapdraw

Wireless Bitmap (WBMP) Plugin

(például Adobe Photoshop 5.5-höz)

– www.rcp.co.uk/distributed

Leírások

Wapforum – www.wapforum.com

The XML Cover Pages –

xml.coverpages.org/wap-wml.html

Internet.com – www.internet.com

WMLScriptek

WMLScript.com –

www.wmlscript.com

Programok a CD-n

A bemutatott program mellett még más WML és WMLScriptes oldalak is találhatóak CD-mellékletünkön. Az *Anim* és a *TicTacToe* program eredetijét a [WMLScript.com](http://www.wmlscript.com)-ról töltöttük le. A *TicTacToe*-t, mivel nálunk nem működött, átirtuk és egyben egyszerűsítettük is, valamint elkészítettük hozzá a szükséges WBMP grafikákat. Sajnos az *M3Gate* nem jeleníti meg jól ezeket a grafikákat, ám az SDK alkalmazások igen. Felkerülték még CD-mellékletünkre a WML és a WMLScript megismeréséhez szükséges leírások, programok, példaalkalmazások.

Nem baj, ha lemaradt

Ha valaki lemaradt volna a WML nyelvet ismertető sorozatunkról, az ne keseredjen el, cikkünkben a korábbi sorozatban is megemlített összes WML tagot megmagyarázzuk.

A kártyás tagolódás előnye, hogy úgy tudunk böngészni egy-egy WML oldalt, hogy közben – szerencsés esetben – nem kell újabb WML oldalt letölteni.

Mivel ez az első kártya, így a WML oldal betöltésekor ez „indul”.

A kártyának lehet *id*-t adni. Az *id* az a név, amelyre később hivatkozhatunk.

A kártya címe (*title*) megjelenik a WAP-os böngésző címsorában. Ez a HTML *<title>* tagjára hasonlít.

A *newcontext="true"* parancsralapállapotba hozhatjuk a rendszerünket (például törölhetjük a változókat és a „history“-t).

```
<p>
```

A *<p>* „tag” egy új bekezdést definiál. Ez a bekezdés a *<p>* „tagig” tart.

```
<a
```

```
href="dob.wml#dobas()">Dobjunk fel a pénztl!...</a>
```

Ez egy link. Az oldalon a *Dobjunk fel a pénzt!*... részt láthatjuk. Ha aktivizáljuk, akkor a mobiltelefon letölti a *dob.wmls* WMLScript-et, és elindítja a *dobas()* függvényt.

```
</p>
</card>
```

```
<card id="penz2" title="Fej vagy irás?">
```

Ez a második kártyánk. Ide csak akkor kerül a vezérlés, ha egy kártyáról vagy egy másik oldalról meghívják. A hívó lehet egy WML-es oldal, de lehet WMLScriptes is. Jelen esetben ezt az oldalt a *dob.wmls* fogja meghívni.

```
<p>
```

```
Eredmény:<br/><b>$(eredmeny)</b><br/>
```

A *
* tag jelzi a böngészőnek, hogy az ezután következőket új sorba kell írni. A ** és ** „tag-ek” közötti rész félkövér betűkkel jelenik meg a mobiltelefon kijelzőjén.

A *\$(eredmeny)* egy változó. Ilyen lehetőség a HTML-ben nincsen.

Ha a böngésző egy változóval találkozik, akkor kiírja annak az értékét. Ha korábban nem kapott értéket, akkor

nem jelenik meg semmi. Ebben a konkrét esetben ennek a változónak az értékét a WMLScript adja majd meg.

```
<a href="#penz">Újból</a>
```

Ez egy újabb link. Ha az *Újból* részt aktivizáljuk, akkor ugyanennek a WML oldalnak a *penz* nevű kártyája töltődik be. A #, illetve az előtt lévő üres rész jelzi, hogy nem egy új WML oldalról van szó, csak egy másik kártyáról.

```
</p>
</card>
</wml>
```

Most pedig következzen a WMLScriptes oldal (**dob.wmls**):

```
/* Pénzdobás */
```

Ez a sor egy megjegyzés. Természetesen ebből is lehet több. Hasznos, ha a programunkat kommentárokkal látjuk el.

```
extern function dobas() {
```

A WMLScriptes oldalakon belül funkciók vannak. Ezeket tudja végrehajtani a böngésző. Jelen esetben csak egy funkció van: a *dobas()* nevű. Az üres zárójel (*()*) mutatják, hogy a funkció nem kap adatokat a hívótól.

Az *extern* kulcsszó jelzi, hogy a funkciót kívülről (például egy WML-es oldalról) is el lehet érni.

A funkció a megfelelő *|* jel tart.

```
var erme;
```

Deklarálunk egy *erme* nevű változót. Ekkor ennek még nincs értéke.

Figyelem! A funkciókon belül a WMLScriptes sorokat mindig pontosvesszővel kell lezárni.

```
erme = Lang.random(2);
```

Az *erme* változónak értéket adunk. Az úgynevezett *Lang* könyvtárban a *random* függvényt hívjuk meg 2-es értékkel. A *random* egy véletlenszámot generál 0 (0<=) és jelen esetben 2 (<2) között. Az így kapott érték egész szám. Tehát a lehetséges értékek most: 0 és 1.

```
if (erme==0) {
```

CP-suli

Ez egy feltételes szerkezet. Megvizsgáljuk, hogy az *erme* változó értéke 0-e. Figyelem! Itt két egyenlőségjelet kell használni! Ha a feltétel igaz, akkor a } jelig tartó rész fut le.

```
WMLBrowser.setVar("eredmeny",
"Fej");
```

Ez a sor így együtt annyit jelent, hogy a hívó WML-es oldalban lévő *eredmeny* változóznak a *Fej* string (szöveges) értéket adjuk.

```
} else {
```

Ez a feltételes szerkezet *else* (egyéb-ként) ága.

```
WMLBrowser.setVar("eredmeny",
"Írás");
```

Ha a feltétel nem teljesül, tehát az *erme* értéke 1, akkor az *eredmeny* változó értéke *Írás* lesz.

```
}
```

A feltételes szerkezet vége.

```
WMLBrowser.go
("penz.wml#penz2");
```

A WMLScript átadja a vezérést a *penz.wml* nevű WML oldal *penz2* kártyájának.

```
}
```

Vége a *dobas()* funkciónak és a WMLScriptes oldalunknak is.

A program működése ezek alapján már könnyen megérthető. Először a *penz.wml* WML-es oldal *penz* kártyája töltődik be. Ha az ott lévő linkre kattintunk, akkor meghívódik a *dob.wml* WMLScriptes oldal *dobas()* függvénye.

Ez a függvény létrehoz egy véletlenszámot. Ettől a számtól függően állítja be a WMLScript a hívó WML oldal *eredmeny* változóját *Fej*-re vagy *Írás*-ra. Majd meghívódik az előbbi WML-es oldal *penz2* kártyája. Itt kiírjuk az eredményt (az *eredmeny* változó), illetve létrehozunk egy linket, amelyre „kattintva” ugyanezen oldal *penz* kártyájára kerülünk. Tehát újra kezdjük az egészet.

Vizsgáljuk meg ezután, hogyan adhatjuk meg a böngészőnek, hogy egy-egy grafika valamely változótól függjön.

Hozzunk létre a WML oldalban egy változót:

```
<setvar name="valtkep"
value="első"/>
```

Ekkor a *valtkep* változó értéke *első* lesz. Ezután használjuk a következő kódot:

```

```

A kép forrása (*src*) *első.wbmp* lesz, mivel a *valtkep* változó értéke *első*. Ez a kép (*első.wbmp*) fog megjelenni a mobiltelefon kijelzőjén. Ha nincs ilyen kép, akkor az *első* kiírás fog látszódni helyette.

Ha megváltoztatjuk a *valtkep* változó értékét, akár WML kóddal, akár WMLScripttel, majd újból meghívjuk az *img* „tag-et”, akkor természetesen más kép fog megjelenni.

Automatikus tárcsázás

Fontos lehet olyan linket készíteni, amely tulajdonképpen egy telefonszám, és amelyet aktivizálva a mobiltelefon automatikusan tárcsázza az említett számot.

A feladat egy lehetséges megoldása a következő (ez a módszer valószínűleg több WAP-os mobiltelefonon is működik):

```
<anchor title="CP">Computer Panoráma <go href="wtai://wp/mc;0614566888"/>06-1/4566-888</anchor>
```

A link a következőképpen jelenik meg a kijelzőn: *Computer Panoráma 06-1/4566-888*. Aktivizáláskor a *go* „tag”-ben lévő 0614566888-as telefonszám tárcsázódik.

FORGÁCS PÉTER
(www.extra.hu/wmlscript/index.wml)

WMLScript

Ez Forgács Péter WMLScript oldala
Első játékom
Kő, papír, olló

Amit a WAP-ról és a WML-ről tudni kell

A WAP-os mobiltelefonok olyan eszközök, amelyeket mobil internetezésre fejlesztettek ki. Ezek a telefonok azonban nem képesek megmutatni a hagyományos webes oldalakat, csak a számukra írt, úgynevezett WML és WMLScript oldalakat. (Üdítő kivételt jelenthet egy hazai újdonság, amelyről *Adatvadász* címen, tavaszi Mobil Világ különszámunkban olvashatnak.)

A WML és WMLScript oldalak bármilyen egyszerű szövegszerkesztővel létrehozhatók és javíthatók, ám ma már léteznek igen komoly fejlesztő eszközök (SDK) is, amelyeknél szinte egyáltalán nem kell a forráskódot „piszkálni”.

A WML és WMLScript oldalakat nemcsak mobiltelefonokkal, hanem egyéb alkalmazásokkal is meg lehet nézni. Ezeket a programokat *emulátoroknak* hívjuk. Sajnos a hagyományos böngészők nem képesek erre az emulálásra, kivéve az *Operát*, igaz, az is csak a WML oldalakat jeleníti meg.

A WAP-os böngészésre mi az *M3Gate* programot ajánljuk (amelyet olvasóink CD-mellékletünkön is megtalálnak). Ez az alkalmazás egyaránt futtatja a WML és a WMLScriptes oldalakat.

GVORSTIPP

Ne keverjük!

Ha WML és WMLScriptes oldalakat hozunk létre, ügyeljünk arra, hogy a kiterjesztésük „wml”, illetve „wmls” legyen. A kétféle kódot nem szabad keverni.

ÖSSZEZÉS

CP-sulink újabb tanfolyamán a WMLScripttel, illetve a mobiltelefon programozásával ismerkedhetnek meg az érdeklődők. Egy érdekes példán keresztül mutatjuk be a programozás fontosabb fortélyait.

SUSE LINUX 7.1

Egyszerű telepítés

Előző számunkban bemutatuk az újonnan megjelent SuSE 7.1-et. Ígéretünkhöz híven, ezúttal támpontokat adunk a rendszer telepítéséhez.

Kezdjük azzal, hogy eldöntjük, a SuSE lesz-e a gépünkön az egyetlen operációs rendszer, vagy párhuzamosan kívánjuk használni, mondjuk egy Windows rendszerrel. Amennyiben teljesen áttérünk a Linuxra, azonnal indulhat a CD-ről bootolás és a telepítés, hiszen ez esetben a teljes merevlemez a Linuxnak adhatjuk, nincs szükség a felosztásra.

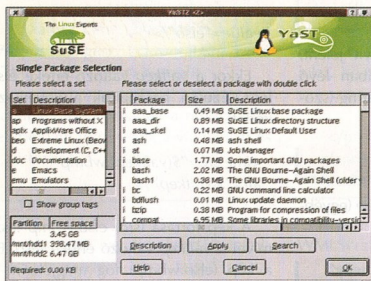
Ha viszont a Windownt is szeretnénk használni, elsőként fel kell osztani a merevlemez a két rendszer között. Ezt a legegyszerűbben – egy DOS-os bootlemezről indítva a rendszert – az *fdisk* paranccsal tehetjük meg. Itt érdemes mindkét rendszernek minimum 2 Gb-át nagyságú részt adni. Ha nagyobb merevlemezünk van, további particiókat hozhatunk létre, amelyeket a későbbiekben (a Linux telepítésénél) majd „ki-

Egyéb beállítások

A SuSE központi konfigurációs és csomagkezelő programja a Yast, illetve grafikus felülete a Yast2, amelyben a *modemtól kezdve a nyomtatógig mindent beállíthatunk, illetve innen telepíthetünk/távolíthatunk el programokat.*

A *hangkártyát eredetileg a kernel újrafordításával lehet működésre bírni, de szerencsére a SuSE 7.1 automatikusan is képes felismerni a népszerűbb hangkártyákat.*

Figyelem! Míg Linux alól látni lehet a windowsos particiókat, Windows alól nem érhetjük el a linuxos részt!

A SuSE csomagkezelőjével egyszerűen kiválaszthatjuk, mit is kívánunk telepíteni

szthatunk” közöttük. Ezután jöhet először a Windows telepítése, majd a SuSE installálása. Ha már van Windows rendszerünk és mellé kívánjuk telepíteni a Linuxunkat, több lehetőség közül választhatunk.

A SuSE CD \DOSUTILS\FIPS könyvtárban megtaláljuk a *Fips* particionáló program két változatát. A *Fips 1.5* a FAT 16-os, míg a *Fips 2.0* a FAT 32-es rendszerekhez ajánlott. A segítségükkel a már meglévő particiók átméretezésével készíthetünk helyet a Linuxnak.

A másik megoldás a *DOS* és a *Windows* rendszert jól bevált *fdisk* paranccsal a használata. Ezzel azonban nem tudunk átméretezni már létező particiót, csak törölni és újraosztani. Így ha az *fdisk*-kel osztjuk fel a merevlemezünket, minden rendszert újra kell telepítenünk.

Az *fdisk* természetesen csak *FAT* vagy *FAT32*-es particiót hoz létre Windows 9x és a DOS alatt, így ezeket a Linux még nem tudja mire használni, de a telepítés során kiválaszthatjuk majd a Linux formátumra átalakítandó particiót. Az átszabás után elsőként formázni kell a merevlemezrészeket, majd érdemes feltölteni a kívánt DOS vagy Windows rendszert. Ezután jöhet a SuSE CD-ről vagy a *Rawwrite* programmal elkészített indítólemezről való rendszerbootolás és az installálás.

A GO!Linuxhoz hasonlóan a SuSE-nak is grafikus a telepítőfelülete, amelynek a használata még egyszerűbb, mint az előbbi. A SuSE 7.0 grafikus telepítőprogramját (Yast 2) ugyanis a kezdők számára készítették, így gyakorlatilag mindent automatikusan megold. Magyarul is tud, így mi most a magyar nyelvű menüpontok alapján ismertetjük a telepítést.

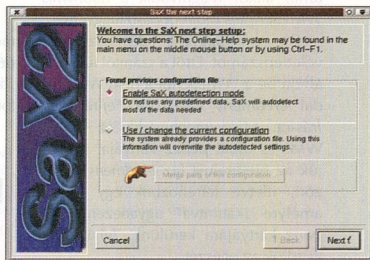
A telepítés megkezdésekor ki kell választanunk a telepítő – és a rendszer – nyelvet (ez akár a magyar is lehet!), a billentyűzetkiosztást és az egér típusát.

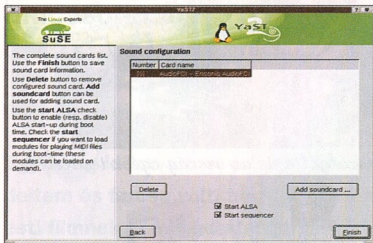
A második lépésnél válasszuk az *Új telepítés* lehetőséget, az új Linux rendszer telepítéséhez. Ekkor – ha több is van gépünkben – kiválaszthatjuk, hogy melyik merevlemezre kívánjuk telepíteni a rendszert.

A *particionálást* a program maga is elvégzi, illetve mi is kiválaszthatjuk, melyik szabad particiót adjuk a Linuxnak, ha valamilyen particionáló programmal előzetesen felosztottuk a merevlemez.

Ha a Linuxot külön merevlemezre telepítjük, akkor az előbb ismertetett felosztást elhagyhatjuk, feltéve, hogy a második merevlemez, amelyre ilyen esetben a Linuxot javasolt telepíteni, nem akarunk *FAT32*-es particiót tenni. Ilyenkor az esetek többségében előáll az a kényelmes helyzet, hogy elsőleges merevlemezün-

A Sax2 használatával könnyen konfigurálhatjuk a grafikus felület használatához szükséges hardverbeállításokat

A SuSE 7.1 felismeri a hangkártyát

kön a Windows, a másodlagosan pedig a Linux foglal helyet.

A merevlemez kiválasztása után, ha a teljes másodlagos merevlemez a Linuxra áldozzuk, nincs szükség partícionálásra. A következő ablakon kiválaszthatjuk, hogy a teljes merevlemez vagy csak meghatározott partícióit kívánunk-e a Linuxra áldozni.

Ha azonban mégis mi szeretnénk meghatározni, hogy az adott merevlemez hol legyen a Linux, válasszuk az *Egyedi partícionálás – szakértőknek* lehetőséget. Itt a kívánt partícióra kattintva kiválaszthatjuk a célterületet, és az *Edit* gombra kattintva, azt Linux formátumúra állíthatjuk (*EXT2*). Ekkor meg kell adnunk a *root* partícióit is, (ez lesz az elsődleges Linux partíció) amelyet egy /jellel kell jelölnünk.

Amennyiben *SWAP* partíciót is akarunk, azt is itt választhatjuk ki, és a *Szerkesztés* gombra kattintva a Linux *SWAP* típus kell megadnunk.

Tovább lépve egy rövid formázás után a csomagoknál találjuk magunkat. Itt választanunk előre összeállított csomagokat:

- *Minimális*: csak a legszükségesebb csomagok telepítődnek
- *Alapértelmezett*: általánosságban használt csomagok
- *Alap irodaprogramokkal*: általános és irodai csomagok
- *Majdnem minden*: minden csomag felkerül, ez meglehetősen helyigényes vállalkozás a dobozos Linux esetében, hiszen a kereskedelmi változat 6 CD-n vagy egy DVD-n található, s több, mint 1500 alkalmazás jár hozzá.

A *Részletezett választás...* gombbal mi magunk is kiválaszthatjuk egyenként, a telepíteni kívánt összetevőket.

Ezek után nyugodtan dőljünk

hátra a karosszékben és várjuk meg a telepítés végét.

A másolás végeztével a *Egyéni LILO telepítés...* gombra kattintva megadhatjuk, hogy hova kerüljön a *boot-manager* program, amelynek a segítségével kiválaszthatjuk, hová kerüljön az indítani kívánt operációs rendszer. Tehetjük floppira is ha gondoljuk, de javasolt a merevlemez Master Boot Record részében elhelyezni (A

LILO felírása az indító (boot) lemezre ("MBR")).

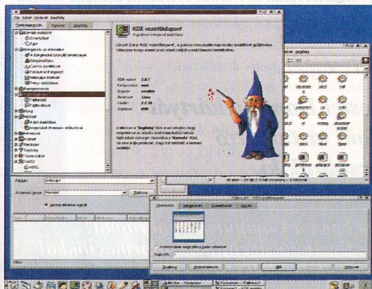
Ezután megadhatjuk login nevünket és jelszavunkat, illetve a root jelszót. Mint hogy a Linux többfelhasználós rendszer, ezek megadása kötelező. Root-ként a rendszergazda jelentkezhet be – jelen esetben mi –, és bármit változtathat a rendszeren. A felhasználók jogosultságait is ő osztja ki.

A grafikus felület konfigurálása és indítása

A telepítés befejeztével a SuSE 7.1 alatt elindul a Yast2 rendszerkonfigurációs program. Először a monitor típusát választhatjuk ki egy bőséges listából. Ha a pontos típust nem ismerjük, vagy nem találjuk meg a listában, nézzük meg a monitor kézikönyvében az adatokat, és annak megfelelően válasszunk egy másik modellt, vagy írjuk be manuálisan a frissítési frekvenciákat.

Ha ezzel megvagyunk, válasszuk ki a grafikus kártyánkat is. Itt is szép listára számíthatunk, s ha mégsem lennénk rá a kívánt kártyára, a kézikönyvből van esélyünk egy kompatibilis típus kiválasztására.

Egy működő X Window felület, a KDE 2.0.1. Szép és kényelmesen használható!

Egy kis kalkuláció

Egy 10 Gbájtos merevlemez esetében érdemes 2 Gbájtnyi elsődleges partíciót létrehozni, amelyre a Windows vagy DOS rendszer kerül, és egy 2 Gbájtos logikai partíciót adni a Linuxnak. A maradék helyet ki-ki a saját belátása szerint gazdálkodhat, attól függően, hogy melyik rendszert részesíti előnyben.

Ha elsősorban a Windows-zal dolgozunk és a Linuxot csak ismerkedés céljára tettük fel, érdemes még egy 1 Gbájtnyi logikai partíciót fenntartani a Linuxnak, és a maradék 5 Gbájtot a Windowsnak adni. Ha gondoljuk, egy 30-130 Mbájtos minipartíciót is létrehozhatunk, a későbbi Linux lapozó résznek (*Linux SWAP*), amely a Windows virtuális memóriájának a szerepét tölti be a Linux életében.

ra. Ha ez is megvan, jöhet a felbontás és a színmélység megadása, majd a beállítások tesztelése a *Test* gombra kattintva. Ha minden rendben, fogadjuk el a beállításokat.

A következő ablakban a *Yast2* tudunkra adja, milyen további hardverelemeket sikerült felismernie (nyomató, hangkártya, modem és hálózati kártya). Ezeket adott esetben megváltoztathatjuk, tesztelhetjük, vagy ha mindent rendben találtunk, befejezhetjük a konfigurálást. Ha a grafikus felületen változtatni szeretnénk a későbbiekben, használhatjuk SuSE alatt a *sax*, a *sax2* vagy mindkét rendszer alatt az *XF86Setup* parancsot.

Ha minden tökéletes, mentjük el a beállításokat a *Save* gombra kattintva, majd írjuk be a *startx* parancsot. A különböző beállításokra karakteres módban is lehetőség van az *XF86Config* parancssal.

BILBÓ

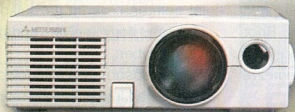
ÖSSZEGRÉS

Múlt havi számunkban ígéretet tettünk arra, hogy végigvezetjük az érdeklődőket a SuSE 7.1 telepítésén, konfigurálásán és a mindennapi használaton. Ezúttal részletesen ismertetjük az installálás lépéseit, s gyakorlati tanácsokat is adunk a minél tökéletesebb telepítéshez.

POINTER Kft. Komplett konferenciatermi
megoldások tervezése, kivitelezése

AZ ÖN MITSUBISHI KIVETÍTŐJE

Magyarországon 2000-ben piacvezető márka

- Részletfizetési konstrukciók
- Bérleti ajánlatok ▪ Kedvező árak
- Ingyenes tesztlehetőségek

G.S. Varga

A MITSUBISHI ELECTRIC HIVATALOS MAGYARORSZÁGI KÉPVISELETE

Pointer Multimédia Kft. 1026 Budapest, Bimbó út 160-162. Telefon: 274-2648, 394-2972
e-mail: pointerkft@matavnet.hu, www.pointerkft.hu

Az információáramlás kezdeti lehetőségei után...

Internet-szolgáltatás az ország egész területén.

Korlátlan 3000ft+afa

Korlátlan internet elérés
1 db e-mail cím
25 Mb e-mail tárhely
20 Mb www tárhely

Neteik I. 5000ft+afa

Korlátlan internet elérés
5 db e-mail cím
125 Mb e-mail tárhely
100 Mb www tárhely

Neteik II. 10.000ft+afa

Korlátlan internet elérés
10 db e-mail cím
250 Mb e-mail tárhely
200 Mb www tárhely
Dinamikus IP-felirésztartással

Péteri vonal 35.000ft+afa

Korlátlan forgalom
64 kbps-es sebesség
Ingyenes domain-név regisztráció
Ingyenes domain-név karbantartás

INTERNETNYELV SZERZŐK 1134 Budapest, Cséngy u. 7/B. (1) 412-2001, Fax: (1) 412-2009 www.enternet.hu

**Olvassa a Computer Panorámát,
írjon SMS-t, nyerjen Domino-t!**

**Computer
PANORAMA**

Ahhoz, hogy megnyerje a Westel Domino csomagját vagy a három Domino kártya egyikét, nem kell más tennie, csak egy SMS-t küldeni.

Ahhoz, hogy megtudja milyen számra kell küldeni az SMS-t, nem kell más tennie, csak végigolvasni a Computer Panorámát.

A telefonszám kezdete: 06-30-

A további hét számjegyet elrejtettük újságunk egy-egy izgalmas írásában. Ha megtalálja a telefongombokat, billentyűzze be a rajtuk látható számjegyeket az előfordulásuk sorrendjében.

Az SMS-ben adja meg nevét és címét. Egy telefonszámról csak az elsőnek beérkezett üzenetet vesszük figyelembe.

Az üzenetek beérkezésének határideje:

2001. június 21. éjfélig

A beküldők között három Westel Domino kártyát és fődíjként egy Alcatel telefont tartalmazó Westel Domino csomagot sorsolunk ki.

Olvassa át a szokásosnál is tüzetesebben a Computer Panorámát! Mire az utolsó oldalra ér, naprakész számítástechnikai információkkal és talán egy Domino csomaggal is gazdagabb lesz.

ERICSSON T20

Érzelem és értelem

Egy hétig időzavarban voltam. 320-kor ébredtem, 585-kor ebédtem és furcsa volt, hogy 854-kor már vége volt a tévében az esti filmnek. Zavarodottságomat egy maroknyi tárgy, a T20-as Ericsson telefon okozta.

Az új mobiltelefon szakit az Ericsson eddigi megszokott megjelenésével. Az új formatervezés igazodott a vásárlók, de főleg a fiatalok igényehez.

Érzelem

Lekerekített vonalak, kellemes, figyelemfelkeltő színek hatnak az érzeinkre. A leghajtható előlap jól védi a billentyűzetet. Becsukva nyugodtan betehetjük még a farmerünk zsebébe is. A kis méret ellenére a telefon gombjai könnyen és tévesztés nélkül kezelhetők. Még sötétben sem okoz gondot a tárcsázás, mert nemcsak a képernyőnek, hanem a *billentyűknek is háttérvilágítása*. A kijelzővel az egyetlen baj, hogy csupán *háromsoros*, ami egy SMS olvasásakor vagy egy WAP-oldal megjelenítéskor bizony elég kevés. A T20-asra csak rá kell nézni, és már adott is az érzelmi kötődés. De lássuk, mi a helyzet az értelemmel!

Értelem

A T20-ast mindennel felszerelték, ami egy modern mobiltól elvárható. Ezek közül ki kell emelni a *WAP böngészést*. A WAP funkció révén a T20-ason a tulajdonosok elolvashatják a horoszkópjukat, naprakész információkat kaphatnak kulturális programokról, a legújabb filmekről, sőt bármikor *chatelhetnek*. A svéd *Mgage Systems* készítette el a *WAP mobil csetelési és mobil elektronikus képeslap* alkalmazásait, a *Mobile Chatet*.

1. Az apró, de formatervezett gombokkal könnyű a tárcsázás
2. A T20 szemtől szemben
3. A grafikus menüben könnyű az eligazodás
4. A már korábban megjelent rádió és MP3 lejátszó is csatlakoztatható a T20-ashoz

A telefon másik egyedülálló újdonsága a beépített *internetidőt* mutató óra. A *Swatch@ internetidő* segítségével könnyebben megszervezhetjük a programjainkat, nem kell többé az időeltolódással és a téli vagy a nyári időszámítással bajlódni. Ha egy telefonhívást vagy chatelést 764-re beszélünk meg, akkor ez az időpont az egész világon ugyanakkor van. Az internet időben nincsen nappal és éjszaka, nincsenek időzónák, sem földrajzi határok. Ezt az új időszámítást azért vezette be a Swatch, hogy minden internetező egy *globális időzónát* használhasson. A T20 kijelzőjén választhatunk, hogy a hagyományos (óra, perc) vagy az internet-idő formátumban szeretnénk-e látni az idő múlását.

Mobil Világ különszám

Ha további újdonságokra, érdekességekre kíváncsi a mobiltelefonok világában, lapozza fel nemrég megjelent Mobil Világ különszámunkat. A lapban bemutatjuk a teljes hazai mobiltelefon-kínálatot (legálábbis az újság nyomdába adásának idejét tükröző állapotot), bővebb teret szentelünk a WAP-telefonoknak és a hozzájuk kapcsolódó technikáknak, valamint új technológiákról is írunk.

A Mobil Világ különszám mindössze 495 forintért megvásárolható az újságárusoknál vagy a kiadóban (1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.), megrendelhető telefonon (456-6963), faxon (456-6970), illetve e-mailben (terjesztes@cpanorama.hu).

Fiatalos lendület

A telefon sokoldalúságát tovább fokozhatjuk a már korábban megjelent Ericsson kiegészítővel, az *FM rádióval* vagy az *MP3-lejátszóval*. A telefon fiatalos lendületét az is kifejezi, hogy nem a hagyományos övcsipessel lehet magunkhoz láncolni, hanem divatos pántokkal.

A mobilok alsó-közép kategóriájába tartozó telefon várhatóan a fiatalok körében lesz a legnépszerűbb, divatos megjelenésével, széles szolgáltatásválasztékkával és a korsortályt megcélzó különlegességeivel.

GYARMATI LÁSZLÓ

ÖSSZEGZÉS

Az Ericsson T20-as telefon már a XXI. század „gyermekének” mondható, hiszen fejlesztői minden olyan szolgáltatással ellátták, amelyek egy korszerű mobiltelefontól elvárhatók. Ráadásul a T20-as egy új fogalommal is megismerteti a tulajdonosát, aki ezentúl már „internetidőben” gondolkozhat.

Gyöngyhalászat

TARTALOM

Gyöngyhalászat	96
Nyomeltakarítás	99
Szélesen ajánljuk	101
Háíóhírek	102
Játék és valóság	103

Hajónaplók

Egy űrhajó parancsnokának a naplójába olvashatunk bele. Persze a magánéleti részeket törölték belőle. Kiderül, mi tesz változatossá és elviselhetővé 136 napot. A javítások, a mozi filmek, a rádióamatőrökkel való beszélgetések jelenthetik a nap fénypontját. A sok-sok magnószalag, a csípőfőző, a kés, a bőrkabát és a mérnöki végzettség — ezek egy űrutazás elengedhetetlen kellekei.

spaceflight.nasa.gov/station/crew/exp1/exp1logs.html

Új bolygók

A tudósok folytatják a kutatást a Naprendszeren kívüli bolygók után. Ehhez új-fajta detektorokat használnak. Nemrég bejelentették, hogy amikor a sugárirányító sebességét vizsgálják, 11 új bolygót találtak. Egyes megfigyelések különösek, mint például annak a bolygónak az adatai, amelynek az orbitális sugarát 5-127 kilométer közötti. Egy gázóriásról az is kiderült, hogy valószínűleg az élet feltételeit kielégítő mellék-bolygója van. Szakmai körökben hangsúlyozzák, hogy még számos

igazolós kísérletre és mérésre van szükség a bizonyossághoz. A technika fejlődése, az új spektrográfok kifejlesztése további segítséget jelenthet a kutatókhoz.

www.eso.org/outreach/press-rel/pr-2001/pr-07-01.html
obswww.unige.ch/~udry/planet/new_planet.html

Titkok a Mir-ől

Ezen a címen az ott folyó életéről és kiegészítőkről olvashatunk, ami mára már csak emlék. Kiderül, miként hitték el az újonnan érkezőkkel, hogy UFO-kat láttak, és

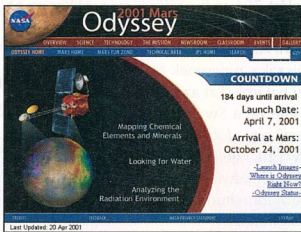

hogyan folyt a „kincskeresés”, amikor az űrhajó lemezei mögött az előző legénység eldugott szeszestalkészletei után kutattak.

www.themoscowtimes.com/stories/2001/03/23/012.html

Mars-program

Majdnem tökéletesen indult a 2001-es Mars Odüsszeja 400 millió mérőföldes útjára. Az utazás hat hónapig tart. Az űrhajó elsősorban vizet keres majd. Méri a sugárzást és 19 kémiai elem jelenlétét is vizsgálja. A remények szerint az űrhajó két évig kering majd a Mars körül. Már most is cso-

dátalos képeket kaphatunk annak a két kamérának a segítségével, amelyeket a Delta 2 nevű rakétára rögzítettek. Az egyik lefele, a másik pedig felfelé néz.

mars.jpl.nasa.gov/odyssey/
www.space.com/missionlaunches/missions/mars_odyssey_sr.html

Egy domain név kálváriája

Ezen a címen kiderül, milyen komoly jogi következménye lehet egy domainnév-váltásnak. Két pereskedő anyagába nézhetünk bele. Együkük megpróbálja visszaszerezni az ellenőrzés jogát a saját oldala felett, aminek persze jól hangzó és sokat jelentő neve van: Sex.com. A másik fél egyetlen papírral elérte, hogy megszeresse a jogot egy már foglalt névre. Öt évbe és majdnem 2 millió dollárba került, hogy a tulajdonosa újból használhassa saját oldalát, amiből a másik fél ez idő alatt 43 millió dollár hasznot húzott. A bíróság ugyan kártérítést ítélt, de az óvadék ellenében szabadabban védekezőnek sikerült még időben eltűnnie.

www.msnbc.com/news/554253.asp

Online mozi

Több mint egy év kellett ahhoz, hogy a Park Wars online mozi elindulhasson. Az eredeti tervek szerint a több mint egyórás filmek 11 perces változatban jelentek volna meg, így nem sértették volna a szerzői

jogot. Több videomátumban lehet letölteni a South Park szereplőivel készült Star Wars: Fantom veszély című film jelenetait. A 11 perc több mint 20 Mbájt helyet foglal el, a legjobb tömörítési eljárás mellett is. Ennyi idő alatt megismerhetjük a szereplőket, a történet alapjait és izeltőt kapunk a zenéből is.

www.parkwars.com/

A hajónaplóktól az embrió atlaszig

Stálingrad

Mozi és valóság. Már nálunk is bemutatják *Ellenség a kapuknál* címmel azt a filmet, amelyik a második világháború sorsdöntő csatáját eleveníti fel. Ez volt a legnagyobb szárazföldi ütközet a német és szovjet csapatok között. A filmben két em-

Stalingrad is turned into a hell of rubble and flame as the Red Army fights for survival. Fall 1942. A few months later, the German 6th Army, like the crocodile in Bismarck's fountain, would be trapped in a ring of doom.

Violating the dead

Two books tell the truth about the most horrific battle of our time -- and a movie desecrates it.

By Gary Kamiya

March 28, 2001 | As I walked out of Jean-Jacques Annaud's *Enemy at the Gates*, I found myself wondering: How much historical respect does a director owe a subject like Stalingrad? I don't know, but I do know that Annaud doesn't have enough.

Most of the people who are flocking to see the film, which is this week's third-highest grossing release in the U.S., are presumably drawn to it by word of mouth about its big-budget opening battle scene and its catchy plot, a duel between two master snipers. If they know anything at all about the battle of Stalingrad, however, I hope they're leaving the theater feeling

ltp gyártók és termékek szerint megtalálhatjuk a magyarázatokat, miként működnek az otthoni szórakoztató elektronika berendezések, az irodai szerkezetek, a telefonok, a nyomtatók, a szkennerek, a vezeték nélküli eszközök. Kérésre, saját termékeinket bemutató oldalakat is készítenek.

www.livemanuals.com/

Utazási ajánlatok

Bárki elkészítheti saját élményeit bemutató oldalát. Mielőtt azonban nekikezdenne, érdemes a lenti címre ellátogatnia. Remek fényképeket találhatunk titokzatos he-

lyekről, rövid történeteket olvashatunk az utazásról. Ahhoz, hogy kiderüljön, merre járt az oldal készítője, kis rejtvényeket kell megoldani. A szerző ajánlata alapján más érdekes oldalakat is meglátogathatunk. www.traveladventures.org/

Periódusos rendszer

Több tábla is segít abban, hogy megismerjük a kémiai elemek tulajdonságait. A középpontban egy interaktív tábla áll, amely egy átfogó adatbázis. Ebben könnyű megtalálni azoknak az elemeknek a sajátosságait, amelyekre kíváncsiak vagyunk. Megnézhetjük az elemek és az összetevők képét, sőt művészi alkotásokat is láthatunk és hallhatunk, amelyek a kémiai elemek ilhettek. Oktatójátékok is vannak ezen a címen. Közel 2600 izotóp leírását találhatjuk meg. További 70 periódusos tábla hivatkozási címe is várja az érdeklődőket. chemlab.pc.maricopa.edu/periodic/periodic.html

Tower

Az oldal nem tükrözi a hely történelmi borzalmait, nem láthatunk kínzókamrákat és -eszközöket. Megismerhetjük azonban a hely történetét, megnézhetjük a 360 fo-

kos panorámaképet, kém- és szellemtörténeteket olvashatunk. Láthatjuk a koronázási ékszereket, riportokból ismerhetjük meg az örök életét.

www.tower-of-london.com/

Botanikai enciklopédia és szótár

Elérkezett a kertészkedés ideje. Végére járhatunk az olyan titkoknak, hogy vajon miért zöldlebb a más kertje. Mi okozhatja növényeink pusztulását, mit tehetünk ez ellen majd a jövő évben? Megismerhetjük a különböző kerti, szobai növényeket, fákat, zöldségeket. Sajnos kevés a kép, így nehéz megtalálni, mit keresünk, ha nem ismerjük a növény pontos nevét.

botany.com/

Embrió atlasz

Az orvostudomány érdekes része az emberi embrióval foglalkozó ág. Az érzékszervek fejlődését követhetjük nyomon a fogantatástól a születésig, s érdekes képeket láthatunk a fejlődés különböző fokairól. Az anatómia ismerete könnyebbé teszi, hogy megértsük saját testünk titkait. humanembryology.com/

NAGY EMESE

March 28, 2001 | As I walked out of Jean-Jacques Annaud's *Enemy at the Gates*, I found myself wondering: How much historical respect does a director owe a subject like Stalingrad? I don't know, but I do know that Annaud doesn't have enough.

Most of the people who are flocking to see the film, which is this week's third-highest grossing release in the U.S., are presumably drawn to it by word of mouth about its big-budget opening battle scene and its catchy plot, a duel between two master snipers. If they know anything at all about the battle of Stalingrad, however, I hope they're leaving the theater feeling

ber egymás ellen vívott harcát követhetjük. Ezen az oldalon azonban pontos részleteket olvashatunk arról a harcról, amely több hónapig keresztül folyt, és több millió ember életét követelte.

www.salon.com/books/feature/2001/03/28/stalingrad/index.html

Online használati utasítások

Akivel már előfordult, hogy egy régebben vásárolt műszaki cikknek nem lelta a kezelési utasítását, keresse fel ezt az oldalt.

LiveManuals

Search here for:

- Product Manuals
- Product Catalogs
- Product Specifications
- Product Literature
- Product Downloads
- Product Videos
- Product Images
- Product Audio
- Product Software
- Product Services
- Product Support
- Product Training
- Product Information
- Product News
- Product Events
- Product Offers
- Product Promotions
- Product Alerts
- Product Updates
- Product Changes
- Product Corrections
- Product Revisions
- Product Updates
- Product Changes
- Product Corrections
- Product Revisions

What's New

Featured

Download

A világ nagyvárosai

A 2001. év nagy nyereményjátéka

Minden hónapban három kérdést teszünk fel olvasóinknak. Ezek közül kettő a Computer Panorámában megjelent cikkekhez kapcsolódik, egy pedig a CD-melléklet új multimédiás sorozatához, a Világ nagyvárosaihoz.

Hány összetevője van a Novell új megfogalmazásában az e-business biztonságának?

1. 7
2. 9
3. 10

Melyik cég számítógépében jelent meg először a THX minősítés?

1. Compaq
2. IBM
3. Dell

Hány méter magas Párizs jelképe, az Eiffel-torony?

1. 300 méter
2. 130 méter
3. 230 méter

Az oldal alján található három négyzetbe írja be a helyes válaszoknak megfelelő számokat, és küldje be szerkesztőségünkbe, illetve - feltüntetve elérhetőségét - e-mailen keresztül üzenje meg a három számot a következő címre:

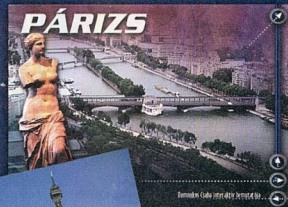
c.panorama@cpanorama.hu

Áprilisi nyerteseink:

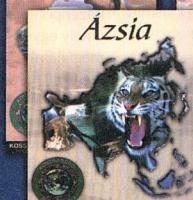
Zsebeházy Zsolt, Budapest
Vén István, Budapest
Szentgyörgyi Károly, Mosonmagyaróvár
Szilágyi Péter, Budapest
Vidó Miklós, Gyula
dr. Halász István, Pásztó

Európa CD-ROM
Ausztrália CD-ROM
Dél-Amerika CD-ROM
Afrika CD-ROM
Ázsia CD-ROM
Észak-Amerika CD-ROM

Nyerteseinket postán értesítjük.

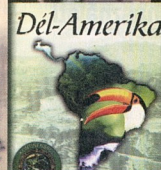
Ausztrália

Ázsia

Észak-Amerika

Dél-Amerika

Európa

Afrika

Név:

Cím:

Telefon:

E-mail:

A világ nagyvárosai

I.

II.

III.

A helyes választ beküldők között minden hónapban 6 db multimédiás CD-ROM-ot sorsolunk ki, a Kossuth Kiadó Kontinensről kontinensre sorozatából.

**Beküldési határidő:
2001. június 25.**

JÚNIUS

Nyomeltakarítás

A hálózatot használva mindenütt ott marad a nyomunk, ahol megállunk. Az oldalak sok adatot gyűjtenek össze a látogatókról. Például, hogy melyik böngészőt használjuk, mi az azonosítónk, az IP- és a levelezési címünk. Ha helyi hálózatot keresztül barangolunk, akkor a beállítások általában megengedik, hogy a nevünk mások előtt is ismert legyen. Szolgáltatónk rögzíti a böngészési szokásainkat. Bár általában nem használják fel ezeket az ismereteket, az adataink mégis mások kezébe kerülhetnek. Így adataink eltitkolhatók egy esetleges „betörésnek”.

A legjobb mód arra, hogy a hálózatot megőrizzük a titkainkat, ha *névtelenül böngészünk*. Több megoldás is létezik, különböző árakon és biztonsági szinteken. Néhány ezek közül *proxiszerverként* működik. Letöltik a megjelölt oldalakat és elküldik azokat a böngészőre anélkül, hogy az oldalak hagyják személyi azonosítókat. Ezek az oldalak nem foglalkoznak az azzal, mit nézünk meg, nem kérék az URL azonosítótok a hálózatadminisztrációtól. Mások elrejtik az URL címetek a kíváncsiszkodók elől, de nem védik a választott oldalakat tartalmát.

A legbiztonságosabb eszközök eltitkolják az URL címet és az oldal adatait is. Mások csak a HTTP adatokat rejtik, megint mások az FTP-n szállított adatokat titkolják. Ezek nem rögzítik, merre jártunk.

A legerterjedtebb szolgáltatások

Ingyenes megoldást kínál a *SafeWeb* (www.safeweb.com), amelyek 128 bites SSL (*Secure Sockets Layer*) kódot használnak, s a szolgáltatónk vagy a rendszeradminisztrátor nem tudja rögzíteni az utunkat.

The screenshot shows the SafeWeb homepage with a search bar at the top. Below it, there are several service options: 'SafeWeb Search', 'SafeWeb Link View', 'SafeWeb Mail', and 'SafeWeb Chat'. Each option has a brief description of its features. The page also includes a footer with contact information and a privacy policy link.

Használatához a *SafeWeb* oldalon kell kiválasztani a felkeresni kívánt URL címet. A *SafeWeb* fogadja a keresett oldalt, tömöríti és elküldi a böngészőnkre, ahol egy külön ablakot nyit meg. Minden hivatkozás új ablakba kerül. A tetején a *SafeWeb* eszköztára van, amelyik megmutatja azt a címet, ahonnan az oldalt kaptuk. Ez a megoldás ingyenes.

További ingyenes megoldás az *IDZap* (www.idzap.com). Elrejtja a kilétünket úgy, hogy az *IdZap* szervert használjuk proxiszerverként a gépünk és a keresett oldal között.

The screenshot shows the IDZap homepage with a search bar at the top. Below it, there are several service options: 'IDZap Search', 'IDZap Link View', 'IDZap Mail', and 'IDZap Chat'. Each option has a brief description of its features. The page also includes a footer with contact information and a privacy policy link.

Az *IDSecure* (www.idsecure.com) 15 dollár három hónapra vagy 50 dollár évente. SSL-t használ arra, hogy a gépre érkező forgalmat elrejtse. Senki sem láthatja, mit olvassunk. Gyors, kényelmes és nagyon biztonságos.

A legismertebb névtelen böngésző az *Anonymiser* (www.anonymizer.com). Több szintű szolgáltatást nyújt; a legegyszerűbb

The screenshot shows the Anonymizer homepage with a search bar at the top. Below it, there are several service options: 'Anonymous Web Surfing - Try It Free', 'Anonymous Mail', 'Anonymous Chat', and 'Anonymous Dialup Access'. Each option has a brief description of its features. The page also includes a footer with contact information and a privacy policy link.

szűrőbe egy ingyenes proxy típusú. A fizetős változata 14,99 dollár/3 hónap. Biztonságosabb, mert titkosítja a cookie-kat és az URL címetek, de az adatokat nem. 30 dollár/4 hónap díj mellett biztonsági alagút rendszert ajánl. Névtelen kapcsolatot hoz létre a rendszerünk és a szerver kö-

A névtelenség tizparancsolata

- Figyeljünk a gépünkön található cookie-kra
- Ne adjuk meg az igazi nevünket a becszélgető csatornákon. Olyan nevet válasszunk, amelyből nem lehet egyszerűen megfejteni az igazi nevünket.
- Telepítsünk tűzfalat a gépünkre.
- Kapcsoljuk ki a gépet, ha nem használjuk.
- Ne küldjünk e-mailen a személyünkre vonatkozó információkat. Hozzunk létre egy közbülső postafiókot, ahol ellenőrizhetjük a leveleinket.
- Ne válaszoljunk hirdetésekre.
- Ne higgyünk azoknak az ajánlatoknak, amelyek személyes adatainkért cserébe engedményeket adnak.
- Ne jelentkezzünk be listákra.
- Böngészünk névtelenül. A webböngészőről töröljük személyes adatainkat.
- Ne használjuk e-mail címünket FTP szerverek esetén.

zött. Megengedi, hogy e-mail és üzenet küldjünk. A hálót névtelenül böngészni, még a szolgáltatónk sem tudja megfejteni, merre járunk. Rejtja az URL és webcímet a böngésző listánkon, bár az oldalak láthatók maradnak. Használhatjuk URL, HTTP vagy FTP címezek, illetve adatok kitöltéséhez. Az ablak tetején az Anonymizer eszköztára jelenik meg. Ide írhatjuk az új URL címetek. Ha a felkeresett oldal JavaScript-et használ egy saját navigációs csík megjelenítéséhez, a szolgáltatás el-tünteteti azt. Így nem lehet visszafejteni, nem lehet követni, merre jártunk.

A *Subdimension* (www.subdimension.com) ingyenes, megengedi, hogy az oldalon található mezőbe egy URL címet ír-

The screenshot shows the Subdimension homepage with a search bar at the top. Below it, there are several service options: 'Subdimension Search', 'Subdimension Link View', 'Subdimension Mail', and 'Subdimension Chat'. Each option has a brief description of its features. The page also includes a footer with contact information and a privacy policy link.

roline

A MINŐSÉGI VONAL

roline

COMPUTER ACCESSORIES

Minőségi kábelek, átalakítók, csatlakozók a Roline magyarországi disztributorától:

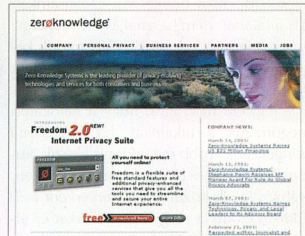
AlphaSonic Kft.

H-1134 Budapest, Csángó u. 13. Tel: 350-6822, 350-6826

E-mail: info@alphasonic.hu Web: http://www.roline.hu

junk. Ezzel a szolgáltatással böngészőnk előzmény listája (history) védett, de a keresett oldalak címei láthatók.

A *Zero-Knowledge Systems'Freedom* (www.zeroknowledge.com) évi 50 dollárért öt névtelen azonosítót kínál. Az alkalmazás egyedi, kódolt kapcsolatot hoz létre a véletlenszerűen kiválasztott három szervert valamelyikével gépünk és az internet között. Böngészőnk először megnyitjuk a Freedom kontrol paneljét és egy névtelen azonosítót választunk. Ezt e-mail címként is használhatjuk. A szervert titkosított kapcsolatot hoz létre, amelyen keresztül a böngészésünk lezajlik. A legtöbb ismert

protokollt elfogadja, kivéve az AOL szoftvereket és az FTP-ket. A böngészőnk előzménylistájában láthatók lesznek a felkeresett URL címek és oldalak.

A *Privada Control* rendszer (www.privada.com) havi 5 dollárért egy kis alkalmazást hoz létre a gépünkön, amely irányítja majd a webforgalmunkat, a Privada szerverén keresztül. Ez eltávolítja az azonosításunk összes nyomát. A böngészőnkben proxiszerverként azonosítható ez az alkalmazás. Az összes Windows-alapú rendszer támogatja, de csak az Internet Explorer 5 és a Netscape 4, illetve a maga-

sabb számú változatai konfigurálják automatikusan. A többinél kézi beállítás szükséges. Amikor kilépünk a Privada Control alkalmazásból, a böngésző beállításait nekünk kell kézzel átállítani, különben nem tudunk a hálón kerésgélni.

Szélesen ajánljuk

A szélesávú interneteléréssel rendelkező olvasóinkat ebben a hónapban az **AtomFilms (www.atomfilms.com)** oldalaira hívjuk. Különleges, másutt nem látható alkotásokat nézhetünk itt meg. A műfajok igen változatosak. Vannak önálló, csak az internet számára készült hosszabb-rövidebb filmek, bemutatók, animációk, zenei klipek, játékok.

Az **Atom Todays** oldalon mindennap új ajánlatot találunk, és azt is megnézhetjük, hogy melyek voltak az elmúlt hét legnézettebb alkotásai. Itt külön kategóriában szerepelnek a filmek és az animációk. Hasonló toplistát láthatunk a legjobbnak értékelte filmekről is. Ez a lista úgy keletkezik, hogy minden film megnézése után szavazhatunk, nekünk mennyire tetszett.

A **Channel** címszó alatt híreket találunk az animációkról, mozifilmekről és az európai rövidfilmes moziményekről. Szintén itt kapott helyet a **Download** szekció, ahonnan az AtomFilms kínálatának nagy részét le is lehet tölteni. A **SpotLight**, amint a neve is mutatja, egy-egy kiemelt alkotásra irányítja a látogató figyelmét. Az internet

száma film készíteni egy egészen sajátos műfaj. Ezért érdekes megismerkedni a leghíresebb alkotókkal is. A **Talent** oldalon előlaphatjuk az életrajzukat, a velük készült riportokat. Még arra is van lehetőség, hogy mi magunk tegyünk fel kérdéseket egy internetes fórumon keresztül.

Egy külön menüpont vezet a **Shockwave**

alkotásokhoz. Itt animációk, videoklipek, játékok kaptak helyet. Ezek között találhatunk logikai, akció-, kártya- és szójátékokat. A **Macromedia Shockwave** programot gyorsan le lehet tölteni, és még arra is van

mód, hogy a játékokat elmentjük a saját gépünkre, így legközelebb már online kapcsolat nélkül is játszhatunk. Ilyenkor azonban szükségünk van egy **Shockmashine** nevű keretprogramra, amelyet ingyen letölthetünk a **Shockwave** oldaláról. A 6 Mbójtos változat már tizenkét játékot tartalmaz, de továbbiakkal is bővíthetjük a kínálatot.

Az **AtomFilms** oldalain még számos érdekességet találhatunk, s egy keresőrendszer is segíti az eligazodást közöttük. Az oldalakon található filmeket díjmentesen nézhetjük meg, az egyetlen megkötés, hogy a hosszabb alkotások megtekintéséhez egy rövid regisztráció kell átésnünk. Az alkotások általában két formátumban található meg, ki-ki kedve szerint választhat a **Windows Media Player** vagy a **RealPlayer** közül. Ezen belül megadhatjuk internetkapcsolatunk sávszélességét, hiszen ettől függ, hogy mekkora lesz a lejátszott kép mérete. Másodpercenkénti 200-300 Kbit esetén már teljes képernyőméretben is élvezhetők a filmek.

SMS-JÁTÉK

Kodak

A HIVATALOS
MAGYARORSZÁGI
KODÁK ÉS
DATAFAB
DISZTRIBÚTOR

DIGITÁLTECHNIKA Kft.
1149 Budapest, Egressy út 5.
T.f.: 221-6779, 221-6772
9024 Győr, Nagy I. u. 35.
T.f.: 96517-500, Fax: 517-501
www.digitaltechnika.hu/kodak
kodak@digitaltechnika.hu

DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZŐGÉPEK

WEB-
KAMERÁTÓL

3
MEGA-
PIXELIG

FILMSZKENNER

3600 dpi
36 bit
3,6 denzitás
36-kockás
filmhez is

CD

INKJET
FOTÓPÁPIR

MULTIMÉDIA

FÉNYKÉP
JPEG

HANG
MP3
ÚJDONSÁGI
VIDEÓ
MOV

NYÁRI AKCIÓ! DC3400 127.992 MC3 79.992 Ft

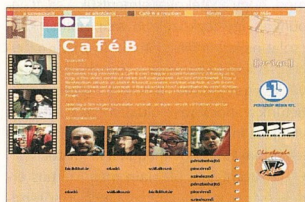
KÁRTYAOLVASÓK

CompactFlash, SmartMedia, Memory
Stick, MultiMedia, PC kártyákhoz
sokféle interfésszel

Hálóhírek

Café B, az interaktív mozi

Folytatása következik, szokták írni a sorozatok végén. A magyar *Café B* című kisjátékfilmek a befejezését alakíthatják a nézők és az internetezők, mégpedig úgy, hogy a szereplők közül választva határozhatnak a történet folytatásáról. A szereplők, a szavazás, a filmrészlet elérhető a www.origo.hu/szorakozas/cafeb címen.

Foci a neten

Melyik a kedvenc csapatod? Válassz! Ehhez igazodik a foci.hu színe, olvasható

Internet különszám

Ha további érdekességekre is kíváncsi az internet világából, tippeket, trükköket akar olvasni, amelyeknek a segítségével gyorsabban és hatékonyabban szűrőzhet, akkor ne habozzon, vásárolja meg nemrég megjelent *Internet* című különszámunkat. Ebben az újságban a kezdők is találnak olvasnivalót: a hálózattal ismerkedőket internetiskola várja, tanácsokat kaphatnak az internetszolgáltató kiválasztásához, s remek ötletekkel segítjük azokat is, akik maguk készítik el a honlapjukat.

Az *Internet* különszám mindössze 495 forintért megvásárolható az újságárusoknál vagy a kiadóban (1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.), megrendelhető telefonon (456-6963), faxon (456-6970), illetve e-mailben (terjesztes@computerpanorama.hu).

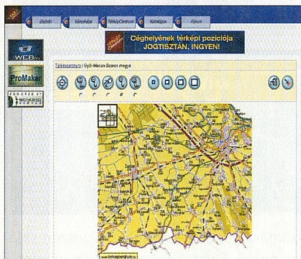
a *Foci* nyitóoldalon. S valóban a képernyő színe változik a választott csapat színeinek megfelelően. A labdarúgás kedvelői sportinformációk, eredmények, szurkolói levelek, fórum és totójáték közül választhatnak.

www.foci.hu

Térképcentrum

Az ország 3150 településének térképét gyűjtötték össze az új oldalon. A felhasználók kicsinyíthetnek, nagyíthatnak, sőt e-mailben továbbíthatják a keresett hely rajzát. A honlapon keresztül vásárolni és rendelni is lehet térképet.

www.terkepcentrum.hu/

Tanulmányok boltja

A *GfK Hungaria*, a piacutatással, elemzésekkel foglalkozó társaság online kínálja tanulmányait. Az új honlapon keresztül megrendelhetők a legújabb kutatási eredmények, például a *Vásárlóerő-index* elemzés.

www.tanulmanyshop.gfk.hu/

GSM mobil fényképezőgép és internetes rádiókészülék

Az *Ericsson* a CeBIT-en debütált jövőbe mutató fényképezőgépével és rádiójával. A rádió a Bluetooth technológia segítségével a számítógép használata nélkül kínál hozzáférést az internetes rádiók zsebre. Az *Ericsson* GSM mobil-fényképezőgépe, a *CommuniCam* pedig nemcsak a kép készítés élményét érezteti a felhasználókkal, hanem lehetővé teszi, hogy az elkészült képeket azonnal továbbküldjék egy e-

mail-címre vagy virtuális fényképalbumunkba.

www.ericsson.hu/press/cebit2001_04.shtml

www.ericsson.hu/press/cebit2001_03.shtml

Vállalati arculat az e-mailen is

Felfigyelt már arra, hogy minden e-mail egyforma? – kérdezi az olvasót az *E-arculat* honlapja. Az új szolgáltatás egyedivé, könnyen megkülönböztethetővé teszi az elektronikus leveleket is. Az oldalon ingyenes minta, információk, fejléces e-mail található.

www.e-arculat.hu

Faiskola tavasszal

Itt a tavasz, ki a kertbe! A zöldbe burkolózt kertészeti portál minden kedves kertrajongó látogató számára hasznos tanácsokat, friss aktuális híreket szolgáltat. Neves kertszaktörők (például *Bálint György*) adnak szakmai tanácsokat, ismereteket minden kezdő és haladó kertbarátnak.

www.faiskola.hu

Hallatlan!

A fenti webcímen *online hallásszűrő*t végeztetünk, kikerülve a szűfolt orvosi várótermetek. A *Pirelli Awards* nemzetközi multimédiás versenyen harmadik helyezést ért el oldal, *Tallér József* webfejlesztő alkotása, amelyet *Keresztessy Éva* gyógy pedagógus közreműködésével készített. Kérdőív, hallásterst, beszédértés és zajfelismerés során vizsgáztathatjuk a hallásunkat. Az alkotók tökéletes alapossággal járják körül a fültémát a levélnevezéstől a hallászavarokig.

www.lullenstyd.com

Rovatunkban a *WebConsult*, a *Port Communications*, a *Kürt Computers*, az *MSNC*, az *UsaToday* és a *Wired hírei* közül válogattunk.

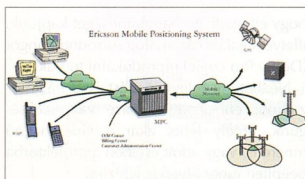
Ground Zero

A programot CD-mellékletünk Cikkek/GZ könyvtárában találhatják.

MOBIL GPS = MPS

Játék és valóság

A mobiltelefonok új generációja az eddigiektől eltérő, új szolgáltatások bevezetését is lehetővé teszi. Ezek közül a legígéretesebb a *mobil helymeghatározás (Mobil Positioning System – MPS)*. Ezt használva a telefonnal elérhető információk és szolgáltatások attól is függenek, hol tartózkodunk éppen. A helymeghatározásra jelenleg is használt rendszerrel (Global Positioning System – GPS), 200-800 méteres pontosságot lehet elérni. Ezzel szem-

1. Az Ericsson MPS-ben összekapcsolt rendszer
2. Három feladat megoldásával jutunk el a célba
3. A helymeghatározó rendszerrel mindig látjuk a saját és az ellenfelünk pozícióját
4. Az IPulse segítségével megtudhatjuk, kit, hol érthetünk el
5. Egy gombnyomás és látjuk, hol a legközelebbi gyógyszerár vagy bankautomata

ben az MPS 10 méteres pontosságra képes, és mindehöz mindössze 2-8 másodpercre van szüksége.

Az új rendszerhez még csak tesztkészülékek léteznek, azonban az Ericsson weboldalán találhatóunk egy játékkal, amellyel megismerhetjük, hogyan változ-

tathatjuk meg életünket a közeljövő mobiltelefonjai.

A *Ground Zero*-ban, miután elolvastuk a

játékszabályokat és kiválasztottuk a játékost, kapunk egy jövőbeli Ericsson telefont, amelyet alaposan felszereltek mobil internet alkalmazásokkal. Három rejtett kulcsot kell megtalálnunk egy idegen városban, mielőtt az ellenfelünk jutna el oda. A nyomravezető feladatokat telefonon kapjuk, és ezt használva kell megtalálni a

legközelebbi benzinkutat, vasúti szerelvényt, gyógyszerárat és még sok más objektumot.

Igaz ugyan, hogy még csak egy játékban használhatjuk a képzeletbeli telefont, azonban ez az ismerkedés nagyon jól bemutatja, mire lesz képes a holnap mobil kommunikációja. A játék a <http://www.ericsson.com/mobileinternet/groundzero.shtml> oldalon érhető el, vagy CD-mellékletünkön is megtalálhatjuk.

Az internet rovat elkészítései a szélessávú szolgáltatásról a *chello*

chello

gondoskodott. A mobil internet-eléréshez a *WesTel* hálózatát és egy *Ericsson R320* telefont használtak. Az összeállítás készítette:

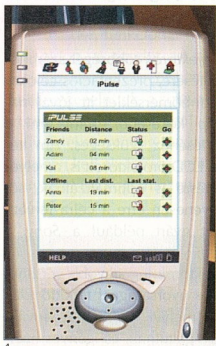
GYARMATI LÁSZLÓ

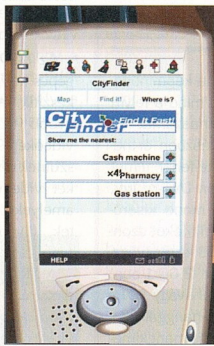
2

3

4

5

Megjelent!

Keresse az újságárúsnál vagy rendelje meg

a kiadónál

(456-6964, 456-6963)

vagy e-mailben

(terjesztes@cpanorama.hu)

A projektor talán a legfontosabb építőelem. A vetítés minőségét meghatározó néhány paraméter: a fényerő (fényűrűség) ANSI lumen egységekben, a kontrasztarány, a felbontás (a képpontok száma), a vetített felület megvilágításának homogenitása, a színhőmérséklet.

A ma használatos három, különböző elven működő projektorfajta közül (CRT, azaz katódsugárcsőves, LCD, azaz folyadékkristályos és DLP, azaz digitális mikrotükörös) a házimozzi-alkalmazásokban a legsebbebb, legnagyobb felbontású, legkontrasztosabb videoképet a CRT projektorok adják. Előnyük még, hogy – ellentétben a másik két projektortípussal – tökéletesen zajmentesek. Hátrányuk viszont, hogy hatalmas tömegűek és relatíve drágák. Az igazán igényes házimozsik jó részét ilyen vetítőkkel szerelik fel, ám azt mégsem mondhatjuk, hogy kizárólag ez a jó megoldás. A CRT projektorok egyik leghíresebb, vezető gyártója a Barco cég, de készítt vagy készített ilyeneket a Mitsubishi, a Sony és a Selecó is.

A DVD-ről

DVD sokféle van, mind a képmínőséget és a képfarmatmot, mind a felvett hang rendszerét, csatormaszámát és minőségét tekintve. Ez részben érthető, hiszen egy régi fekete-fehér filmet nem érdemes másképpen DVD-re írni, mint 4:3 formátumban, mono kísérőhanggal. A legújabb sikerfilmeket azonban a legtöbb szór eredeti szélesvásznú formátumukban (akár 2,66:1-ben) és 5.1-es Dolby Digital vagy DTS (Digital Theater Systems) hanggal írják fel. A DVD-lejátszó digitális hangkimenetén ez egy koaxiális vagy optikai csatlakozón jelenik meg, amelyet különálló vagy az erősítőbe beépített dekóderrel tudunk dekódolni.

INFO

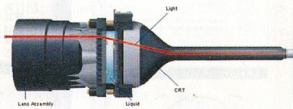
Kissé még hangos

Nem árt tudni, hogy az LCD projektorokat mindig erősen hűteni kell (ventilátorral), ezért elég zajosak, de ma már léteznek nagyon csendes, alig hallható zajú LCD vetítők is.

FILMSZÍNHÁZ A LAKÁSBAN (2.)

Tovább az álmok felé

Múlt havi számunkban indított cikkünkben sorra vettük a házimozsihoz szükséges eszközöket. Most a projektor, a képförzés és a hangrendszer kerül terítékre.

A katódsugárcsőves kivettők állítják elő a legsebbebb színeket és a leghomogénebb színeloszlást

Az LCD projektorok többségét számítógépes kép vetítésére, prezentációs célokra készítik. A színhőmérséklet itt jóval nagyobb (a kép kékesebb), mint ami a videokép vetítéséhez szükséges. Ám készílnnek olyan LCD projektorok is, amelyeket videovetítésre is optimalizálnak, sőt amelyeket egyenesen erre a célra terveztek. (Ilyeneket gyárt például a Sony, a Liesegang, a NEC.)

A CRT projektorok legnagyobb versenytársai a viharos gyorsasággal fejlődő DLP projektorok, amelyek többnyire kiváló videoképet szolgáltatnak, és igényes házimozsi-felhasználások komolyan szóba jöhet, ha még jobban sikerül csökkenteni a hűtés zaját. Egyébként kisebb hűtést igényelnek, mint az LCD vetítők (a fény a tükrökön nem megy át, hanem visszaverődik). Nagyon jól sikerült DLP házimozsi-vetítőt gyárt az amerikai Davis vagy a SIM2 cég.

A jel forrása

Házimozink kényelmes működtetése érdekében célszerű az általunk rendszeresen használt képforrásokat – mint a videomagnó vagy a DVD-lejátszó – állandó jelleggel telepitni. Ha csak egy videomagnónk van, az mindenképpen hífi sztereó legyen,

hogy elfogadható hangminőséget kapjunk, illetve legalább az analóg surround hangot (Dolby Pro Logic) reprodukálni tudjuk.

Nézhetünk televízióadást is a házimozsin: ehhez vététunerre van szükségünk, amely lehet akár a videomagnó tunere is, vagy adott esetben a projektorba beépített tuner (ilyen is létezik).

A házimozsihoz ideálisan illeszkedő képforrás a DVD-lejátszó, amelynek a képmínősége „mélto” a nagyméretű képernyőhöz, a kísérőhang pedig sokcsatornás digitális surround – feltéve persze, hogy az éppen betett DVD-lemezen ez megtalálható, és a lemez az említett képmínőségi követelményeknek is megfelel.

A legfelső kategóriát a színháztermi kivettők jelentik

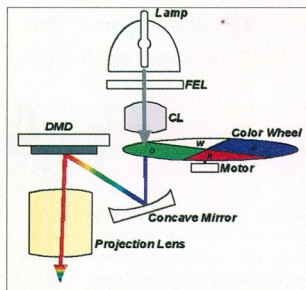
És máris az erősítőnél tartunk, de előbb még a DVD-lejátszóról mondjuk el, hogy a Dolby Digital (és a ritkábban használt MPEG) hangdekóder sok lejátszóban beépítve megtalálható. Ilyenkor a dekódolt 5 plusz 1 hangcsatorna 6 analóg csatlakozón jelenik meg a lejátszó kimenetén, és ezeket össze kell kötni az erősítő hat megfelelő bemenetével. DTS hangdekóder ezzel szemben nincs a DVD-lejátszóba beépítve, így azt többnyire az erősítőnek kell tartalmaznia.

Az A/V erősítőnek – amely gyakran a

Képek és hangok

receiver szerepét is betölti, azaz rádióvevőt is tartalmaz, kiváló minőségben és megfelelő teljesítménnyel kell előállítania az éppen szükséges (vagy a lemezen elérhető) hangcsatornák jelét a hangszárgázók meghajtásához. A házimozzi-erősítők fejlesztésében jeleskedő cégek közé elsősorban a *Yamaha*, a *Pioneer*, a *Technics*, a *Sony*, az *Onkyo*, a *JVC* és a *Thomson* tartozik.

Az igazán igényes házimozzi-hangrendszerekben külön dekódereket, hangprocesszorokat és végerősítőket használnak (annyit, ahány csatornára a rendszer).

A forgó színtárcsás megoldásnak köszönhetően sikerült olcsóbb eszközökbe is beépíteni a DLP technológiát

Az első DVD-lejátszókat a *Panasonic* készítette, de csakhamar a többi szórakoztatóelektronikai gyártó is csatlakozott, s ma már nagyon széles választékot kínálnak az immár harmadik-negyedik generációs készülékekből (*Sony*, *Philips*, *Marantz*, *Denon*, *JVC*, *Pioneer*).

Hanghatások

A hangszárgázóknál a szokásos felállás: center (közép), jobb első, bal első, jobb hátsó, bal hátsó és subwoofer, azaz a szubbasszus-sugárzó.

Ha a reprodukálandó hang kétszatornás sztereó, akkor természetesen csak a jobb és a bal első hangszórók szükségesek. A Dolby Pro Logic esetében négy független jelet kell visszaadni, a centerhangszóró, a jobb és a bal első hangszóró, valamint a két hátsó hangszóró közös jelét, ekkor tehát a hangrendszer négycsatornás. A Dolby Digital, amely de facto a DVD kódszóhang általánosan elfogadott szabványává vált, külön-külön jelet ad a két hátsó hangszóró számára is. Így jön ki az öt

független csatorna. A subwoofer valamennyi esetben besegíthet az igen mely tartománynál.

Legújabbban a mozikban, és ennek nyomán a házimoziban is megjelent a független hátsó center csatorna mint a Dolby Digital surround EX, illetve az azt dekódoló THX Surround EX rendszer része. A *Yamaha* legújabb csúcserősítője már ennek a dekódolására is alkalmas.

Ha nincs vetítógépész

Mivel a házimoziban nincs vetítógépész vagy más személyzet, aki bekapcsolná az elsőléptétést, elhúzná a függőnyt, kiválasztaná a szükséges képporrást és elindítaná a filmet, mindezt magunknak kell megtenni. Az elektronika korában természetes, hogy ezeket és még sok más funkciót is távvezérléssel indíthatunk és állíthatunk, a műsort ugyanígy léptethetjük előre vagy vissza, ráadásul a vászon leeresztését vagy a klíma működtetését is a foteleknél szeretnénk diktálni.

Önmagában a távvezérelhetőség ma már minden funkciónál megoldható vagy megoldott, a gondot az okozza, hogy a legjobb esetben is öt-hatféle távvezérlőt kellene kezelnünk, a sötétben keresgélve a gombokat. Az is felmerül, hogy bizonyos műveleteket mindig ugyanabban a sorrendben kell elvégezni, amit jó lenne valamilyen előreprogramozott módon automatizálni.

Ez is a házimozsi része lehet: múlt havi számunk DVD-rovatában már bemutatott a Yamaha DSP-AX1 erősítő

Ere a problémára kínál megoldást néhány jeles cég, amely a rendszervezérlők gyártására szakosodott, pl. a *Panija* (volt *AMX*), a *Cue* vagy a *Creston*.

E rendszervezérlők a következőképpen működnek: az összes berendezésünk – a képporrások, a hangrendszer elemei, a fényszabályozó, a függönyhúzó motorja, a szoba hőmérsékletének a szabályozója és minden más – kapcsolómodulokon ke-

Multimédiás minirendszerek

A házimozzi és a DVD-lejátszók tömeges megjelenése óta valamennyi hangszórógyártó intenzíven fejleszti a házimozizhoz ajánlott hangszárgázó rendszereit, amelyek tipikusan az említett hat hangszárgázóból állnak. Sőt, már megjelentek a PC-be épített, DVD-lejátszóhoz csatlakoztatható hathangszórós multimédiás minirendszerek is, így a számítógép-monitorral való mozizáshoz is rendelkezésünkre áll az 5+1 hangcsatorna. Persze ennek már nem sok köze van a házimozizhoz.

Az igényes házimozzi egységként – főleg, ha nagyobb helyiségekről van szó – nem elégszik meg hat hangdobozzal: a surround sugárzókból olykor oldalanként négyet-négyet, a szubbasszus-sugárzókból pedig kettőt vagy négyet alkalmaznak.

resztül áll összeköttetésben a központi egységgel, amelyről nem is kell tudnunk, hogy létezik.

Ugyanez a központi egység rádiófrekvenciás, infra- vagy kábeles kapcsolatot tart mondjuk egy nagyméretű LCD érintőpanellel. Erről fogadja az utasításokat, amelyek ikonok egyszerű érintésével adunk ki, és továbbítja a vezérlendő eszközökhöz. A mi dolgunk csupán az, hogy az LCD panelen kiválasszuk a megfelelő berendezést és a kívánt működtetést, a többi a rendszervezérlés egyetlen érintésünkre elvégzi.

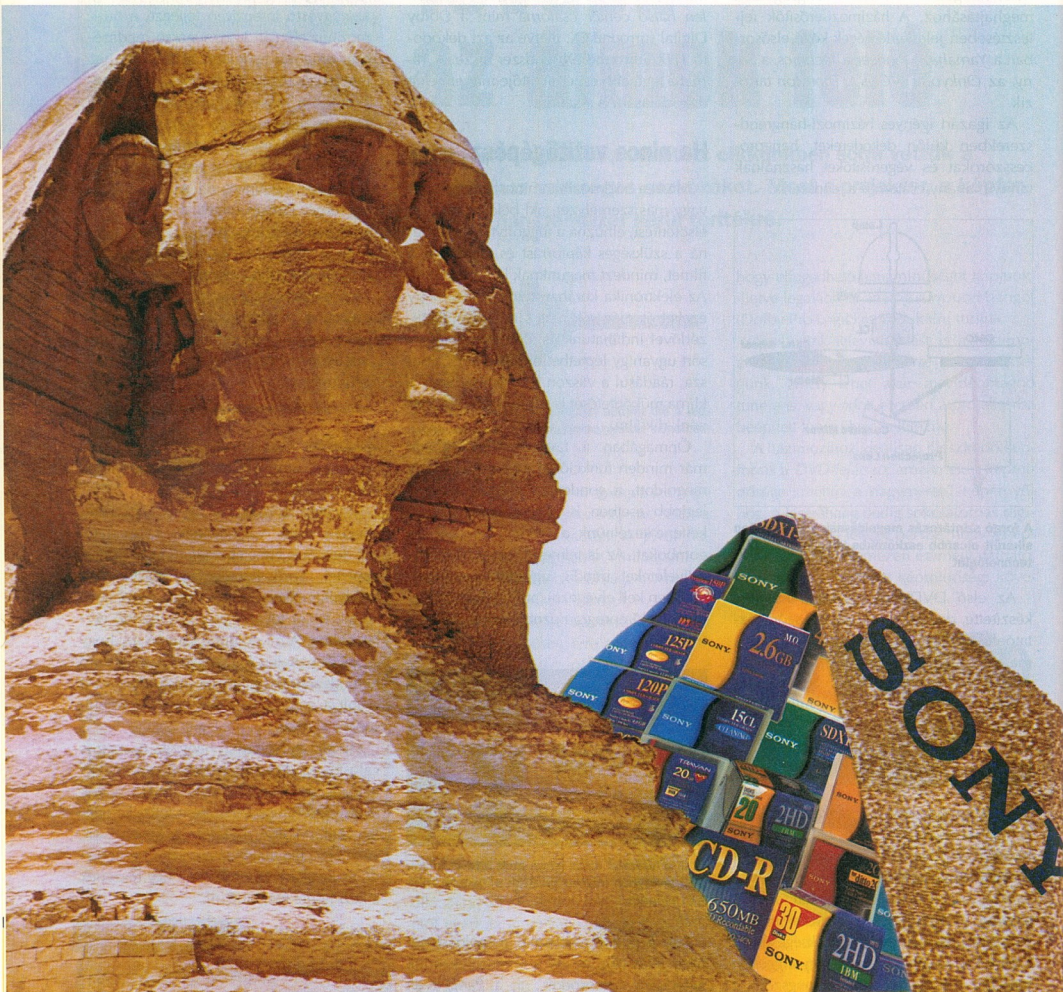
Mindez gyönyörűen hangzik, és meg is valósítható, de az ára hétegyű számmal írható le, és nem is a legkisebbel. Akinek ilyen vezérlőrendszerre nem telik, kénytelen külön-külön kezelni a készülékeit, vagy egy „tanítható” távvezérlőt beszerezni, és legalább berendezései egy részének a kezelésére megtanítani.

NAGY ÁRPÁD

ÖSSZEZÉS

Ahhoz, hogy a házimozim teljes legyen, szükségünk van projektorra, jól kell megválasztani a képporrást, s persze legalább ennyire lényeges, hogy milyen hangszárgázórendszer birtokában vagyunk.

Időtálló adattárolás

go create
SONY

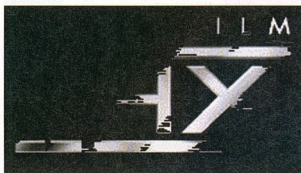
THX MINŐSÍTÉS

Csúcsminőségű hang és kép

Alábbi írásunkban egy vadonatúj, a számítógépekkel kapcsolatos minősítésről lesz szó. Ha valaki olyan komputert vásárol, amely a megtisztelő THX minősítést kapta, biztos lehet abban, hogy a PC-je remek multimédiás élményt kínál majd.

A THX Group arra kötelezte el magát, hogy a lehető legjobb kép- illetve hangminőséget kínálja a mozikban és otthon. Az Egyesült Államokban már vannak olyan filmszínházak, amelyek THX minőségű élményt nyújtanak. A Home THX az otthoni házimozirendszerek területén kívánja elérni ugyanezt, és már olyan DVD-kkel, lézerlemezekkel és hagyományos videoszalagokkal is találkozhatunk, amelyek az elismert THX Digital Mastering program keretén belül készültek.

Nemrég a PC-k világában is megjelent a THX fogalom, ugyanis a Lucasfilm által kidolgozott THX PC-minősítés egy olyan garancia, amely a legkényesebb ízlésű multimédia-rajongót is ki fogja elégíteni. A THX olyan hang és látványvilágot ígér DVD-nézés, játék és zenehallgatás közben a PC-n, amellyel eddig nem találkozhatunk. Az első THX-minősítésű PC-k már kaphatók a tengerentúlon, meghozzá a Dell „színeiben”. A 8100-as és 4100-as jelzésű sorozat gépei THX-minősítésű multimédiás hangszórórendszert, továbbá csúcsminőségű PC részegységeket foglalnak magukba, s Dolby Digital Surround hangzást ígérnek. Az audio- és videoteljesítmény minőségi javításán kívül a Lucasfilm egy olyan szoftvert is kifejleszt-

tett, amely leegyszerűsíti a telepítés olykor emberpróbáló folyamatát, és amelynek a segítségével a felhasználók könnyen változhatnak az audióra/videóra optimalizált THX beállítások és a más PC alkalmazások számára javasolt beállítások között.

„A célunk az volt a THX-projekttel, hogy a PC-k számára is elérhetővé tegyük azt, amit a mozik és a házimozirendszerek területén már elérhetővé tettünk, azaz olyan szabványokat alkottunk, amelyek a lehető legjobb képet és hangot nyújtják” – állítja a Lucasfilm THX-projektjének vezetője. S minthogy a PC újabbban egyfajta otthoni szórakozató berendezés szerepét is egyre erőteljesebben kezdi magára öltetni, így logikus lépés volt a THX-projekt keretében a Lucasfilm két évtizedes – a hang és kép reprodukciót illető – tapasztalatát kamatoztatni ezen az új területen.

A THX minősítés során nem az egyes

részegységek, hanem az egész rendszer kapja a „pecsétet”. A THX-projekt keretében végzett kutatások ugyanis azt mutatják, hogy nem csupán a részegységek minősége van hatással a teljesítményre, hanem a köztük végbemenő interakciók is közrejátszanak a kép- és hangminőségben. A Lucasfilm és a Dell mérnökei 18 hónapig dolgoztak együtt az optimális kép és hang minőségért.

„A fő probléma a kompatibilitás – ez a legnagyobb technikai kihívás a PC audio- és videoteljesítményének az optimalizálásában” – mondja a projekt egyik mérnöke. „Inkább magára az eredményre – a csúcsminőségű hangra és képre – összpontosítottunk, mintsem az egyes részegységek egyedi jellemzőire.”

A cél tehát az volt, hogy a monitor vagy megjelenítő, a hangkártya, a videokártya és a hangszórók egységes rendszert alkotva feleljenek meg a felállított követelményeknek. A könnyű telepítés érdekében kézhez kapunk egy szoftvert – a THX kép- és hangoptimalizálót – amely segíti a laikus felhasználót az összekapcsolás, a hangkártya-beállítások, a hangszórók elhelyezésének és a többi telepítési lépés nehézségein. Amikor a telepítéssel megvagyunk, ugyanezzel a programmal gyorsan ellenőrizhetjük a THX beállításokat, többek között a fényerőt, a kontrasztot, az 5.1-csatornás Dolby Digital dekódolást és így tovább.

A szoftver a THX minősítésű gépek mellé adott DVD-n található, ahol az Optimalizálón kívül számos bemutató is helyet kapott, izelítőt adva a THX-rendszerek képeiségeiből.

CSÖNDES ÁRON

ÖSSZEGZÉS

A Dell legújabb, 4100 és 8100 típusjelű gépei már a THX minősítést is magukon viselik. Ez a három betű pedig garanciát jelent arra, hogy a PC minden szempontból megfelel korunk multimédiás elvárásainak.

DVD-lemezejánló

TARTALOM

DVD-lemezejánló	108
A hónap lemeze: U-571	108
Tűzszekerek	109
Blues Brothers	109
Ember a Holdon	110
Az utolsó út	110
Titan – időszámításunk után	110

A hónap lemeze

U-571

(Kinowelt Hungary)

Szereplők: Matthew McConaughey, Bill Paxton,

Harvey Keitel, Jon Bon Jovi, David Keith

Fényképezte: Oliver Wood

Vágó: Wayne Wahman

Zeneszerző: Richard Marvin

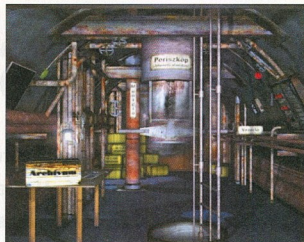
Rendező: Jonathan Mostow

Gyártó: Universal Pictures

Időtartam: 115 perc

Mike Dahlgren (Bill Paxton) hadnagy a kapitánya annak a második világháborús amerikai S-33 tengeralattjárónak, amely öregebb, mint legénysegének legtöbb tagja. A hajó ugyan elég kezdetleges és számos hibája van, hozzáértő kezekben azonban halálos fegyver. Amikor az amerikaiak is belépnek a háborúba, ismét lehetőséget kap, hogy bebizonyítsa, mit ér.

Andrew Tyler (Matthew McConaughey) Dahlgren első tisztje. Kötelességérzete legyőzi büszkeségét, amikor megkezdí a szolgálatot azon a tengeralattjárón, amelyen neki kellett volna a parancsnoknak lennie. Tisztársái Pete Emmett (Jon Bon Jovi) és Ensign Larson (Matthew Settle) hadnagy. Az S-33 legénysegének tagjai egytől egyig egyszerű emberek, némelyikük épp hogy elvégezte a középiskolát, és olyan küldetés előtt állnak, amely veszélyesebb, mint bármi, ami addig el tudtak képzelni, de amely képes befolyásolni akár a háború kimenetelét is. Az admirális pa-

rancsára tulajdonképpen Hirsch hadnagy (Jake Weber) és Coonan őrnagy (David Keith) irányítja a tengeralattjárót. Az ő „csomag”-juk az a néhány faláda, amelynek tartalmát csak akkor ismerhetik meg a többiek, amikor elhagyják az amerikai vizeket. Az amerikaiak hasonló cselhez folyamodnak, mint a görögök a trójai falóval. Hajójukat egy, az Atlanti-óceánt járó hírhedt náci tengeralattjáróvá alakítják. Ezután találkozniuk kell egy nehéz helyzetbe került igazi német tengeralattjáróval, színelélni, hogy németek majd meg kell szerzenük az Enigma gépet, a németek szigorúan titkos rejtjelezőjét, amely lehetővé tenné a szövetségesek számára, hogy meghiúsítsák a német tengeri farkasok halálos támadását.

A küldetés szigorúan titkos. A szövetségesek hírszerző szolgálatának egyetlen lehetősége, hogy úgy fejtik meg az ellenség titkos üzeneteit, hogy a németek nem tudják meg, feltörték a titkos kódokat. Így véget vehetnek azoknak a támadásoknak, amelyek az óceánon életmentő készletet szállító hajókaravánokat sújtanak. A terv szerint megsemmisítik a német tengeralattjárót, a foglyokat az Egyesült Államokba szállítják, az ellenség pedig soha nem fog tudomást szerezni a titkos akcióról.

Egy sor váratlan esemény után azonban az amerikai tengerészek kis csapata ellenséges vizeken és ellenséges hajón csapdában találja magát, ráadásul nem ismerik a jármű működését. A kilenc ember sorsa, valamint a küldetés sikere azon múlik, együtt tudnak-e

Nyerje meg a hónap DVD-jét!

A *Kinowelt* és a *Computer Panoráma* közös játékának megfejtői között öt darab *U-571 DVD*-t sorsolunk ki. Olvasóinknak csupán híres tengeralattjárós filmek címét kell beküldeniük. Minél több címet sorolnak fel, annál nagyobb a nyerési esélyük, mert a sorsolási listában annyszor fognak szerepelni, ahány különböző címet beküldtek.

A megfejtéseket június 20-ig várjuk *U-571* jeligére a *Computer Panoráma* levél- (1091. Budapest, Üllői út 25.) vagy e-mail (c.panorama@panorama.hu) címére.

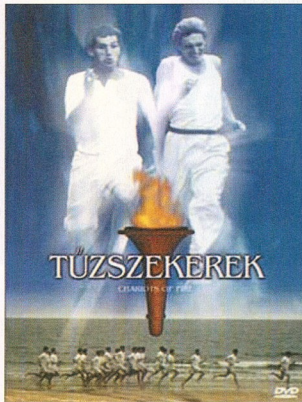
működni, úrrá tudnak-e lenni félelmükön, képesek-e hallgatni ösztöneikre és meg tudják-e nyerni a versenyfutást az idővel.

Az Oscar-díjat nyert film DVD-változata sok háttéranyaggal szolgál a film készítéséről és a történelmi eseményekről. A *Kinowelt* hosszas csúszások után jelentette meg a filmet, de érdemes volt várni rá. A kép és hangminőség minden igényt kielégít. Az eredeti angol szinkron 5.1-es változata mellett DTS-ben is meghallgathatjuk a filmben jelentős szerepet játszó hanghatásokat. Az óceán mélyén, a valóban halálos csendben egy-egy apró nesz a legváratlanabb irányokból, tovább fokozza a feszültséget.

Aki a magyar hangot választja, annak sem kell lemondani erről az élményről, mert itt is 5.1 csatornás szinkron hallhatunk. Az extrák közül még érdemes kiemelni a külön hangsávon található rendezői audiokommentárt, amelyet magyar felirattal is elláttak. A lemezen lévő, összesen több mint egy órányi dokumentumfilm, szintén kapott magyar feliratot. Már a film mozgó menüi is egy tengeralattjáró belsejébe vezetnek, ahol gyakran rejtélyes eszközökkel lehet kiválasztani a jeleneteket, hangsávokat, feliratokat, extrákat. Az *U-571 DVD* az első olyan Magyarországon, amelyből kölcsönzői változat is készült. Ez, a videotékák-nak szánt lemez, nem tartalmaz extrákat.

További jelöltek
Tűzszekerek – Chariots of Fire
(InterCom)

A legjobb filmnek járó Oscar-díjat 1982-ben elnyert alkotás két angol futó valós történetét meséli el. Az 1924-es párizsi Olimpiára készülők futók mindegyike győzni akart. *Eric Liddell*, a mélyen vallásos, keresztény skót küldetésnek tekintti a versenyt. Úgy érzi, a hitének tartozik az az, hogy ő álljon a dobogó legfelső fokán.

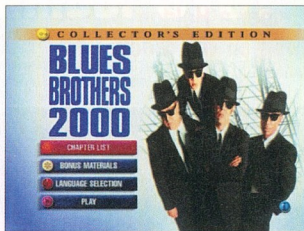

Legnagyobb ellenfele szintén a szigetországból érkezett. *Harold Abrahams* sem pusztán a megbecsülésért szeretne minden áron győzni. Az elfogadtatásért, az elismerésért küzd – azért, hogy megmutathassa a második világháború felé rohanó világnak, hogy tévesek, hibásak és igaztalanok az előítéletek – ő a meghurcolt zsidóságot képviseli ezen a versenyen.

A klasszikussá vált filmben a Vangelis sztereotéze is főszerepet játszik. A DVD-re mindössze egyetlen, angol nyelvű, sztereo hangsáv került.

Blues Brothers – Blues Brothers 2000
(InterCom)

A tizenhét év különbséggel készült két film most egyszerre jelent meg DVD-n. Bár külön-külön is megvásárolhatjuk, a díszdobozos változat az igazi. Az első részben megismerkedhetünk a Blues test-

vérrel. Ezel a két fehér csirkefogóval, akiknek ereiben fekete vért folydogál és élnek-halnak a blues zenéért. A fekete öltönyös, fekete kalapos, sötét napszemüveves duó élete gyakran kanyarodott törvénytelen irányba, de most eljött a pillanat, hogy minden bűnik megbocsátást nyerjen. Egy árvaház megmentéséért összetrombitálják régi blues bandájukat, hogy néhány fellépéssel elég pénzt szerezzenek. A dolgok azonban eleinte nem mennek túl olajozottan. Hamarosan mindenki öket üldözi, miközben egyik fellépésről a másikra száguldanak hírhedt *Blues-mobiljukkal*. Közben pedig szakadatlanul szól a zene, olyan neves vendégcsereplőkkel, mint *Aretha Franklin*, *Ray Charles*, *Carrie Fisher*.

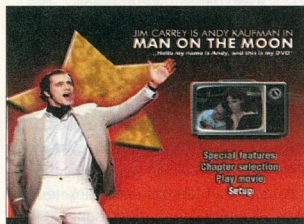
A film folytatásáig *Elwood Blues* 18 évet töltött a hűvösön, de a szabaduláskor úgy érzi, csak egy kicsit változott körülvette a világ – a blues továbbra is ott él az emberek szívében. Testvére időközben átköltözött az örök blues-mezőkre és *Elwood* már csak barátja emléke miatt sem hagyja, hogy feledésbe merüljön legendás bandájuk neve. Ismét felkerekedik, hogy újra összetorozza a *Blues Brothers* még aktív tagjait, és ezzel ismét örületes hajsza veszi kezdetét.

A lemezeken többek között 5.1-es angol hangsáv van, és az extrák között film előzetest, képgalériát és a film készítéséről szóló dokumentumanyagokat találhatunk.

Ember a Holdon Man on the Moon

(Kinowelt)

Andy Kaufman-ról, az Egyesült Államok legkülönösebb, fiatalon elhunyt komédiásáról szól *Milos Forman* filmje. A komédiás ugyancsak megosztotta a közönséget, akik soha nem tudhatták, honnan „támad” rájuk Andy. Aki kissé szerencsétlen, kétbalkezes, de szeretetreméltó fickónak tűnt eleinte. Aki sikerre vitte a nálunk is vetített *Taxi* tévésorozatot, de aki színpadi és színpadon kívüli magán-számaira gyakran megdöbbenést, megbotráncozást kellett. Egy időben pankrátornak kiáltotta ki magát, és gyenge nőket hívott a szorítóba. Előfordult, hogy egy meghirdetett fellépésen nem poénokat szórt – ahogyan azt a közönsége várta – hanem leült és felolvasta kedvenc könyvét. Egyes pletykák szerint kettős életet élt, és miközben ünnepelt vagy éppen gyűlölt sztárként ismerték sokan, titokban, áruházban egy bárban énekelt és botráncoktatta meg közönségét.

A DVD-n az eredeti angol 5.1-es hang mellett, surround magyar hangsvótot is találunk. Az extrák között megnézhetünk egy dokumentumfilmet és a kimaradt jeleneteket.

Az utolsó út The Road Home

(InterCom)

Kínai film ritkán kerül a hazai mozikba, így külön öröm, hogy DVD-n már a második *Zhang Yimou* rendezte alkotást láthatjuk. A *Teljes a létszám* után ez a film is elnyerte a berlini Ezüst Medve-díjat.

A filmben *Lou Yusheng*, a sikeres üzletember, apja temetésére érkezik haza szülőfalujába. Idősödő édesanyjával, *Zhao Di*-vel együtt elevenítik fel a halott

apa emlékét. Negyven évvel korábban a fiatal és gyönyörű *Zhao Di* halálosan beleszeret a falu jóképű, új tanítójába. Amikor a környék férfiai összeállnak, hogy együttes erővel új iskolaépületet húzzanak fel, *Zhao* kapva-kap az alkalmon és segít az asszonyoknak, akik étellel és itallal látják el a szorgalmas munkásokat. *Zhao* végre közel lehet ahhoz, akit annyira szeret. Éppen kiteljesedne románcuk, amikor a tanárt politikai okokból a városba rendelik. Sok megpróbáltatás és két évi várakozás után azonban ismét egymásra találunk, és ezután már soha többé nem válnak el.

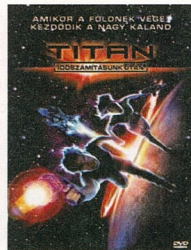

Most a temetéssel egy ősi hagyományt elevenítnek fel, amelyben a halottat végigviszik a faluba vezető úton, hogy hazataláljon. A visszaemlékezéssel és a szertartással a történetet elmesélő fiú is hazatalál.

A gyönyörűen fényképezett film, eredeti 5.1-es kínai hanggal került a lemezre.

Titan – Időszámításunk után

(InterCom)

3028. A *Drej* faj, amely nagyon fejlett és kegyetlen, megtámadta és elpusztította a Földet. Az emberek azonban még időben el tudtak menekülni. Űrbázisokon, idegen fajok világán élnek. Közöttük van *Cale* is, annak a tudósnak a fia, aki megtervezte és megmentette a *Titan* nevű űrhajót. Ezen az összes faj génje megtalálható, amelyek segítségével a Föld újra éleszthető.

A meneküléskor apja fiára bízta gyűrűjét, amely nem csupán emlék, hanem az eljövendő új világ záloga is. Vajon kinek sikerül először megtalálnia a *Titan*t, örülhetnek-e valaha a Föld csodáinak a menekültek? A küldetés persze roppant veszélyes és izgalmas, de a fiú örömmel csatlakozik a reménytelennek tűnő vállalkozáshoz.

A rendkívül mozgalmas rajzfilm 5.1-es angol hangja jól visszaadja az űrbéli kalandok hangulatát. A remek zenék közül egyet külön videoklipben is meghallgathatunk. Ezen kívül egy dokumentumfilm mutatja be, hogyan készültek a rajzok, milyen háromdimenziós modelleket használtak és hogyan digitalizálták a szereplők mozgását.

A DVD ajánlók elkészítését a *Filmszemle (www.filmszemle.hu)* segítette.

GYARMATI LÁSZLÓ

A 2001/4 számunkban meghirdetett InterCom játék nyertesei:

InterCom ajándéksomagot nyert:
Csibrán Krisztián, Szolnok
Szemerédi Péter, Szegszentmiklós
Kókai György, Gödöllő

Computer Panoráma ajándéksomagot nyert:
Tóth József, Szegszentmiklós
Járomi Zsolt, Erdőkertes
Andorné Pongrácz Andrea, Tatabánya

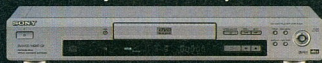
Hogyan lesz a filmből DVD?

Az Intercommal közös decemberig tartó játékkombóban filmekkel kapcsolatos kérdéseket kell megválaszolni ahhoz, hogy az évégi sorsoláson egy szerencsés olvasó megnyerjen egy DVD-lejátszót.

A helyes választ beküldők között minden hónapban három InterCom és három Computer Panoráma ajándéksomagot sorsolunk ki. Azok pedig, akik az év végéig velünk játszanak, részt vesznek a nagy sorsoláson.

Fődíj:

Sony DVP-S335 DVD-lejátszó

Ebben a hónapban a **12 MAJOM** című film jelenik meg egy különleges DVD-n, ehhez kapcsolódik kérdésünk.

• Soroljon fel három filmet, amelyben Bruce Willis játszott!

A megfejtéseket „12 MAJOM” jelívrő a beküldő nevével és címevel 2001. június 20. éjfélig várjuk a Computer Panoráma Kiadói Kft. 1091. Budapest, Ullói ut. 25. vagy a jatek@filmszemle.com címre.

Ilyen egyszerűen lesz tehát a filmből DVD: aki látta a filmet, és beküldi a helyes válaszokat, megnyerheti a DVD lejátszót!

Computer
PANORÁMA

www.intercom.hu

ability
OFFICE 2000

**JOGTISZTA IDORAI
PROGRAMCSOMAG**

csak 38.000,- Ft

MS Office 2000 kompatibilis

SZÖVEGSZERKESZTŐ

ADATBÁZIS-KEZELŐ

TÁBLÁZATKEZELŐ

+ PhotoShop kompatibilis fotó szerkesztő!

1054 Budapest
Zoltán u. 13
T: 353-1898
T/F: 332-9923

Multimédia
Europress Hungary

www.cdmultimedia.hu
www.ability.hu

FAX

MEGRENDELŐLAP

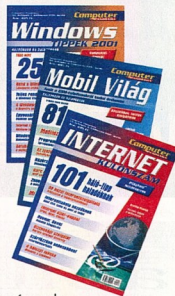
Címzett: Computer Panoráma
 1091 Budapest,
 Üllői út 25.
 Terjesztési osztály:
 Tel.: 456-69-64
 Fax: 456-69-70

- Igen, megrendelem a **Computer Panorámát** egy évre 9999 Ft-ért és választok egyet az alábbi négy ajándék CD közül (lásd bővebben az 1. oldalon)
- Révai Nagy Lexikona (Hypertextes)
 - Beszélő Szótár (angol-magyar)
 - 3D Lakástervezés
 - GSM Enciklopédia
- A lapot 2001.havi számtól kérem.

Computer PANORÁMA

- Igen, megrendelem a **CAD/CAM** című kiadványt (695 Ft).
- Igen, megrendelem a **PC-tuningolás** című kiadványt (495 Ft)
- Igen, megrendelem a **Windows Tippek** című kiadványt (495 Ft)
- Igen, megrendelem a **Mobil Világ** című kiadványt (495 Ft)
- Igen, megrendelem a **Internet** című kiadványt (495 Ft)

- Igen, megrendelem a **Computer Panorámát** egy évre és a hozzá járó ajándék **LG DRD 8120B DVD-lejátszót** 24 990 Ft-ért.

A fenti áraink a postaköltséget nem tartalmazzák. A küldeményeket utánvétellel postázzuk.

Számlázási cím:

Cégnév (név):

.....

Kapcsolattartó neve/beosztása:

.....

Telefón:

Fax:

E-mail:

Cím: □□□□ helység:

.....

út/utca/tér:.....

h.sz.:..... em./ajtó:

Postacím:

Név:

Cím: □□□□ helység:.....

.....

út/utca/tér:.....

h.sz.:..... em./ajtó:

Telefón:

Az előfizetést csekken
 átutalással rendezem.

..... dátum

..... aláírás

FAX: 456-69-70

WINDOWS

300 %-KAL GYORSABB WINDOWS

Szélesebesen

Mérgelődünk, mivel a számítógéppel végzett műveletek során várakoznunk kell? Akkor növeljük meg a rendszerünk hatékonyságát! Ötleteinkkel formába hozhatjuk a Windowst!

Gyorsabb asztali számítógép

A Windows 98 felülete olyan terhet tartalmaz, amelyre valójában aligha van szüksége a felhasználónak. Vagy tán használjuk azokat a funkciókat, amelyeket az *Active Desktop* kínál? Már akkor is valamivel nagyobb sebességet hozhatunk ki, ha egyszerűen kikapcsoljuk a felesleges funkciókat.

Igazi rendszerfélének bizonyulnak az *Active Channel*-ek is. Ezek akkor jelennek meg, amikor a számítógépen megjelenítjük a webet. Itt speciális weboldalakról van szó, amelyek online módon frissülnek. Ezek tartalma akkor is olvasható, ha a hálózaton kívül vagyunk.

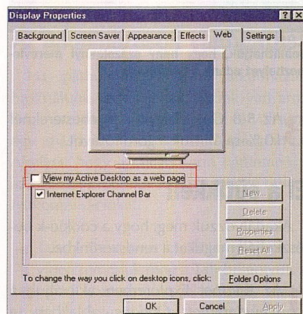
A számítógépünkön állandóan megjelennek az ezekhez az oldalakhoz tartozó kapcsolódások, és ez már önmagában is felfal egy csomó tárolóhelyet. Itkassuk ki ezeket a webbeállításokat, ha nincsen rájuk szükségünk!

Kattintsunk a jobb egérgombbal egy szabad helyre a Windows asztalon. A helyi menüben válasszuk ki a *Properties* pontot. A következő párbeszédablakban nyissuk meg a *Web* fület, és egy egérgérintéssel itkassuk ki a *View my Active Desktop as a web page* beállítást.

SMS-JÁTÉK

Ahhoz, hogy ezt a beállítást a korábban beállított *Channel*-el együtt eltávolíthassuk, töröljük egyszerűen

Itkassuk ki az *Active Desktop* weboldalként történő megjelenítését

a Windows könyvtárban a *Web* alkönyvtárát. Többé ugyan nem férhetünk hozzá az *Active Channel*-hez, de öszintén szólva, használtuk ezt valaha? Tehát pusztán néhány egérgérintésre volt szükség, és ismét valamivel gyorsabban fut a Windows.

Ürítsük folyamatosan a Lomtárát

A *Lomtár* egyfajta köztes raktár az adatok számára. Az itt raktározott fájlok a következők ürtésre várnak.

1 A *Lomtár*at úgy is beállíthatja, hogy az ürtés mindig folyamatos legyen. Az

GVORSTIPP Lomtárakartás

Gyakran néhány egérgérintés is elég, hogy felgyorsítsuk a rendszerünket. Egy gyorsabb rendszerbe való átlépés minden esetben a lomoktól való megszabadulással kezdődik. Egy rendszerre ugyanis idővel egyre több felesleges fájl rakódik. Ha ezt a terhet eltávolítjuk, akkor már meg is tettük az első lépést, hogy erősebbé és gyorsabbá tegyük a rendszerünket.

GVORSTIPP Tökéletes és karcsú

Egy túltöltött rendszer vontottan lassú, minden sokáig tart, az indulástól egészen a kis fájlok nyitásáig.

A legelső tennivaló ebben az esetben, hogy csak olyan programokat installáljunk, amelyekre valóban szükségünk van. Ugyanis még a legkisebb program is megváltoztatja a bejegyzéseket a *Registry*-ben, és ezáltal a rendszernek is. Ha túl sok ilyen bejegyzést gyűjtünk össze, számottevően lecsökkenthetjük rendszerünk teljesítményét.

egyetlen probléma csupán az, hogy a törölt fájlok nem tudja visszahozni.

Ha vállaljuk ezt a kockázatot, és meg akarjuk takarítani az állandó ürtéssel járó időt, akkor kattintsunk a jobb egérgombbal a *Lomtár*ra. A helyi menüben válasszuk ki a *Properties* parancsot. A következő párbe-

Windows tippek 2001

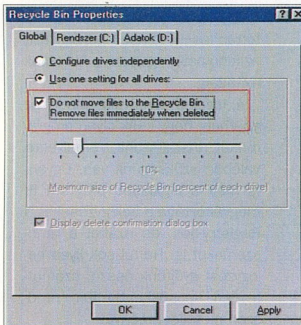
Ha megtetszettek a cikkünkben szereplő különféle windowsos tippek, ötletek és fortélyok, vásárolja meg Windows Tippek 2001 különszámunkat. Ebben ugyanis további ügyes fogásokról olvashat, amellyel az eddigieknél is gyorsabbá, kényelmesebbé teheti operációs rendszerét.

A különszám egyébként azoknak is tartogat meglepetéseket, akik a Windows 2000-et választották. Rengeteg ingyen megszerezhető segédprogramot is bemutatunk, ráadásul a legfiatalabb Windowsról, az XP-ről is ejtünk néhány szót.

A Windows Tippek 2001 különszám mindössze 495 forintért megvásárolható az újságárusoknál vagy a kiadóknál (1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.), megrendelhető telefonon (456-6963), faxon (456-6970), illetve e-mailben (terjesztes@cpanorama.hu).

szedablakban jelöljük be a *Remove files immediately when deleted* bejegyzés előtti jelölőnégyzetet.

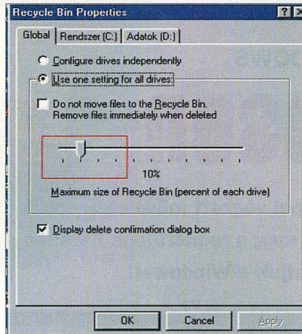
Megtakaríthatjuk az állandó Lomtárürítéssel járó időt

A hely korlátozása a Lomtárban

Néha a segítségünkre lehet, ha a helyet úgy korlátozzuk a Lomtárban, hogy azt rendszeresen üríteni kelljen.

1 kattintsunk a jobb egérgombbal a Windows asztalon lévő Lomtár szimbólumra.

2 Válasszuk ki a helyi menüből a *Properties* menüpontot. A gördítőszá segítségével állítsuk be, hogy a merevlemez tároló hány százalékát szenteljük a Lomtárnak.

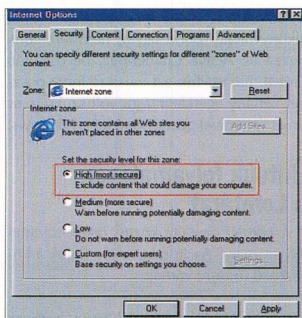
Beállíthatjuk, hogy hány százaléknyi merevlemez-helyet adunk a Lomtárnak

3 Az 5-8 Gb-át közötti winchestereknél 10 %-ra állítsuk a gördítőszávet.

El a sütkikkel!

Akadályozzuk meg, hogy a cookie-k befejezkeljék magukat a rendszerünkbe.

1 Az Internet Explorerben aktiváljuk a *View/Internet Options* ablakban a *Security* fület és állítsa a szabályozót a *high* értékre.

Válasszuk a „magas” biztonságot!

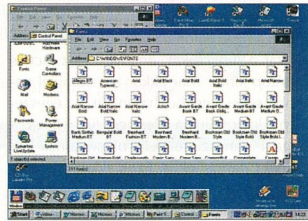
2 Ettől kezdve a keresőnk elutasít minden cookie-t. Ha a szabályozót *medium* értékre állítjuk, akkor a kereső állandóan megkérdi, hogy kérjük-e ezeket a kis betolakodókat.

Távolítsuk el a fölösleges betűtípusokat!

Hányféle írásmódot használunk? Bizonyára csak néhányat. És mi van a többi betűtípussal? Csak fölöslegesen foglalják a helyet, és bizony nem is keveset. Emellett meghosszabbítják a programok indításánál a betöltési időt, mivel először ezeket is be kell tölteni.

1 A nem használt betűtípusok törléséhez nyissuk meg a *Control Panel*-t. Lépjünk be a *Start* menübe és ott válasszuk a *Settings/Control Panel* menüpontot.

2 Váltunk a *Fonts* alkönyvtárra, ahol az összes betűtípus megtalálható. Bizonyos betűk törléséhez jelöljük ki azokat egy egérgattintással, és működtesse a „megsem” gombot.

Rengeteg felesleges betűtípus trónol a számítógépünkön

A törölt betűtípusokat ismét installálhatjuk, ha szükségünk lenne azokra. A Windows CD-n vagy más programok CD-in is valamennyi fájl eredetiben megtalálható és könnyen beilleszthető a rendszerbe.

A Windows újraindítása

A Windows újraindításához a legritkább esetben van szükség arra, hogy a számítógépet teljesen leállítsuk, és a BIOS indítórutinokkal együtt újrainstalláljuk. Elegendő, ha pusztán befejezzük és újraindítjuk a Windowst.

Válasszuk ki a *Start* menüben a *Shut Down* parancsot, majd kattintsunk a

Ötletek, fogások

Restart pontra. Tartsuk lenyomva az **Alt** billentyűt, és klikkeljünk az **OK** kapcsológombra. Ekkor bezár és újraindít a Windows, de közben megtakaríthatjuk a BIOS és DOS újraindítását.

Fájlok megnyitása más programokkal

Majdnem minden Windows alatti fájlformátum összekötésben van egy alkalmazással, illetve egy programmal. Ha egy fájl kétszeri rákattintással hívunk meg, akkor automatikusan elindul az a program, amellyel a fájl összekötésben van. Ha ezt a fájl egy másik alkalmazással együtt szeretnénk megnyitni, akkor a következőképpen kell eljárunk.

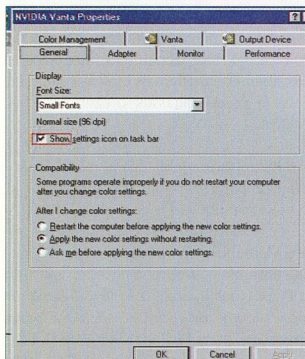
Jelöljük ki az adott fájlt. Tartsuk lenyomva az **Alt** billentyűt, és kattintsunk a kijelölt fájlra a jobb egérgombbal.

Válasszuk ki a következő almenüben az *Open with* parancsot, s az új ablakban megtaláljuk rendszerünkben installált alkalmazások felsorolását. Ezeket a programokkal kapcsolhatjuk össze a fájlunkat.

A felbontás gyors megváltoztatása

A felbontás megváltoztatásához újra és újra keressélnünk kell néhány ablakban. Szerencsére ez a folyamat felgyorsítható.

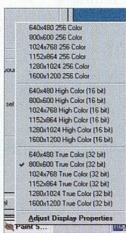
1 Kattintsunk a jobb egérgombbal a Windows asztal egy szabad helyére. Válasszuk ki a helyi menüből a *Properties* menüpontot. Kattintsunk a *Settings*-re és ott az *Advanced* kapcsolóra.

Megjeleníthetjük az ikonokat a tálcan

2 A következő ablakban válassza ki a *General* beállítást. Ott a *Display* tartományban található a *Show Settings icon on task bar* beállítás. Állítsuk be ezt a kis pipa segítségével, majd röstsük meg az **OK**-val.

3 A tálca jobb szélén lévő részben az **íD** és egyéb ikonok mellett találunk egy olyan új szimbólumot is, amely egy monitorhoz hasonlít. Kattintsunk erre az ikonra, s ekkor kinyílik egy menü az összes olyan lehetséges felbontással, amely a különböző színelbontásoknál rendelkezésre áll. Válasszuk ki a kívánt felbontást és a Windows már át is kapcsol erre a felbontásra.

Számos színelbontás közül választhatunk

Az alkalmazások váltogatása

Ha párhuzamosan több alkalmazást használunk, akkor lehetőségünk van arra, hogy az aktív alkalmazásból átváltsunk egy másik, a háttérben futó programra. Ahelyett hogy a tálcan sorra kattintanánk az egérrel, próbáljuk ki a következő billentyűkombinációkat.

1 Tartsuk lenyomva az **Alt** gombot, és röviden nyomjuk meg a **Tab** billentyűt. A képernyő közepén megjelenik egy ablak, amely megjeleníti az összes aktuális programot, illetve azok szimbólumát.

2 Tartsuk lenyomva a **Tab** gombot – továbbra is lenyomott **Alt** mellett – egészen addig, amíg el nem jutunk a kívánt program kiválasztásáig.

3 Mihelyt levesszük az ujjunkat az **Alt** billentyűről, eltűnik az ablak, és a Windows automatikusan a kiválasztott programra vált.

Az indítófájl megtalálása

Néha szükségünk lehet arra, hogy pontosan ismerjük az indítófájl nevét és azt, hogy hol „rejtőzködik” ez a bizonyos fájl. Ezt a következőképpen tudhatjuk meg.

GVORSTIPP Alkalmazások bezárása

Több programot nyitottunk meg és néhányat be akarunk zárni? A Windows az összes kinyitott programot mutatja a tálcan. Ahelyett, hogy minden egyes programot megnyitnánk és aztán bezárnánk, kattintsunk egyszerűen a jobb egérgombbal a tálcan lévő programszimbólumokra. A helyi menüben válasszuk a *Close* parancsot.

Ha egy működő programot, illetve ablakot gyorsan a billentyűzettel szeretnénk bezárni, nyomjuk le az **Alt+F4** billentyűkombinációt.

GVORSTIPP A menük animációi

A Windows 98-ban nyitásokor megjelenik a menük gyári standard animációja. Semmi kétség, mindez nagyon hatásos, azonban sok erőforrást elpazarolunk vele. Kapcsoljunk tehát ki. Váltunk a *Start/Settings* menüponton keresztül a *Control Panel*-re, és kattintsunk kétszer a *Display* ikonra. A *Properties* ablakban válasszuk ki az *Effects* beállítást. Távolítsuk el a kis pipát az *Animate windows, menus and lists* beállítás elől, majd erősítsük meg egy **OK**-val.

1 Jegyezzük fel, hogyan indítjuk a programot (pl. *Start/Programs/Accessories/Paint*). Kattintsunk a jobb egérgombbal a *Start* gombra.

2 Egy menü jelenik meg. Válasszuk az *Open* menüpontot. Menjünk kétszeri kattintással a következő ablakban a *Programs* alkönyvtárra.

3 Kattintsunk kétszer annak az alkönyvtárnak a nevére, amelyben a szóban forgó program található (pl. *Accessories*). Most a keresett szoftver névével láthatjuk a szimbólumot.

INFO

Explorer
parancsikonok

A Windows Explorerrel végzett munka során lehetőség van egy csomó hasznos parancsikon használatára. Ez alatt olyan billentyűkombinációkat értünk, amelyekkel gyorsabban dolgozhatunk.

Funkció	Billentyűk
Explorer nyitása	Windows gomb+E
kijelzés beállítása	F5
egy alkönyvtár összes fájlijának a kijelölése	Ctrl+A
helyi menü megnyitása+F10

GVORSTIPP

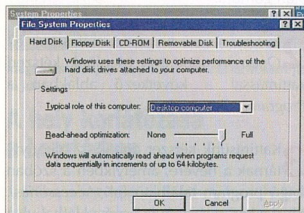
Autostart
kikapcsolása

A rendszerünket nagy mértékben fékezik az automatikusan induló programok. Nyomjuk le az **Alt** billentyűt, amikor a Windows képernyő megjelenik. Ezzel megakadályozzuk az autostart futtatását.

GVORSTIPP

Óvatosan
a törléssel!

Csak azokat a bejegyzéseket töröljük a *Registry*-n keresztül az automatikusan induló programok közül, amelyekről biztosan tudjuk, hogy nem lesz szükségünk az alkalmazásukra. Sose töröljük például a *systemTray*-t.

A Tulajdonságok menüpont alatt sok mindenre fény derül

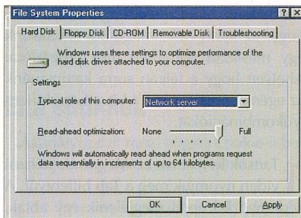
4 Végítjük az egérkurzort a szimbólumra, és nyomjuk le a jobb egérgombot. Kinyílik egy menü. Kattintsunk a bal egérgombbal a *Properties* sorra.

5 A keresett adat a *Target* sorban található. A futtatandó fájl nevét az utolsó \ jel után láthatjuk. Zárjuk be az összes ablakot úgy, hogy az ablakok jobb felső sarkában lévő keresztre kattintunk.

A számítógép mint
hálózati szerver

Ha gyakran dolgozunk több programmal egyidejűleg, néhány változtatással egyértelmű teljesítménynövekedést érhetünk el.

1 Kattintsunk a jobb egérgombbal a *My Computer* szimbólumra, és válasszuk ki a helyi menüből a *Properties* pontot. Lépjünk be a *Performance* beállításba, és kattintsunk a *FileSystem* mezőre. Itt látható a rendszer összes adathordozójának a felsorolása, tehát a merevlemez-meghajtó, a CD-ROM és a floppimeghajtó is.

Hálózati szerverként gyorsabb lesz a komputerünk

2 Válasszuk ki a *Hard disk* beállítást. A *Typical role of this computer* ablakban rendszerint *Desktop computer* van beállítva. Ha legalább 32 Mbájtnyi tárolónk van, változtassuk meg a beállítást *Network server*-re. Ezzel felgyorsítjuk a hozzáférést az adatokhoz a merevlemezen.

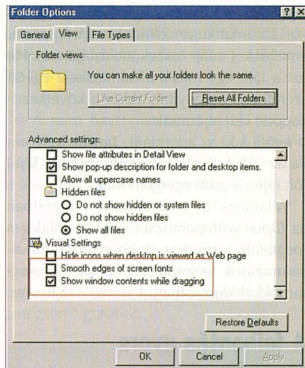
Alkönyvtárbeállítások

Néhány beállítás a Windows felületén ugyan tetszetős a szemnek, azonban csökkentheti a számítógépünk teljesítményét.

1 Váltunk a *Start/Settings/Folder options* parancsikon keresztül a *View* beállításra. Az *Advanced Settings* Opció alatt, a

lista végén megtaláljuk a *Show windows content while dragging*, illetve a *Smooth edges of screen fonts* beállításokat.

2 Ha ezeket kipipáljuk, szép hatástok érhetőnk el, ám csökken a számítógépünk teljesítménye, sőt az első beállításnál a régebbi számítógépeken gyakran egy záró vonatkozósság lép fel. Iktassuk ki inkább mindkét beállítást, hogy megtakaríthassunk némi teljesítményt.

Olykor nem árt lemondani a „szépségről”

3 Az újabb, gyorsabb számítógépeken azonban mindkét beállítást meghagyhatjuk, mivel nem csökkenti észrevehetően a teljesítményt.

A floppimeghajtó keresése

A Windows alapbeállításban minden betöltésnél új floppimeghajtókat keres. Notebookoknál van értelme ennek a funkciónak, az asztali számítógépeknél azonban értelmetlen, és csak fölöslegesen rabolja az időt. Iktassuk ki ezért ezt a beállítást.

1 Kattintsunk a jobb egérgombbal a *My Computer* szimbólumra és válasszuk ki a helyi menüből a *Properties* beállítást.

2 Menjünk a *Performance* földre és kattintsunk a *FileSystem* mezőre. Váltunk a Floppy beállításra. Az itt lévő *Search for new floppy disk drives everytime your computer starts* beállítást előre bejelölték. Távolítsuk el a kis pipát és erősítsük meg az OK-val. ■

adidas®

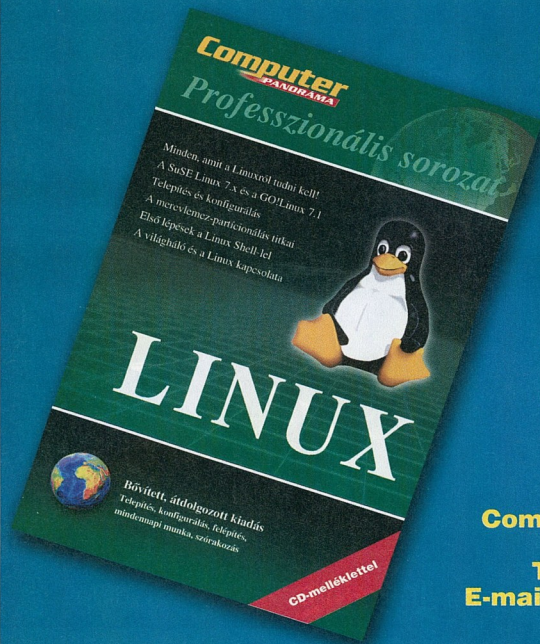

teljes védelem, tökéletes teljesítmény. **ice dive**. új illat az adidas-tól.

© 2004 Inc., adidas Licensee

Megjelent!

Megrendelhető a kiadónál

Computer Panoráma Kiadói Kft.
1091 Budapest, Üllői út 25.
Telefon: 456-6964, 456-6963
E-mail: terjesztes@cpanorama.hu

CASH FLOW ♦ CASH FLOW ♦ CASH FLOW ♦ CASH FLOW ♦ CASH FLOW

**E havi számunkban
megszólal:**

- Dessewffy Tibor
- Csúcs László
- Baráth Árpád

Tanácsot adunk:

- Illetékhez
- Divathoz
- Tőzsdei befektetésekhöz

Szó esik:

- Menekültinvázióról
- Vegetarianizmusról
- Pharmaprostitúcióról

Keresse az újságárusnál!

WORD

Így is lehet...

A Word képességeit nem lehet teljes körűen kihasználni, ha nem ismerjük a programban használható billentyűkombinációkat. Akárcsak a múlt hónapban, most is lefűzhető formában adjuk közre ezeket a parancsokat.

Billentyűparancs	Művelet
Néhány gyakori billentyűparancs	
CTRL+SHIFT+SZÖKŐZ	Nem törhető szöközt hoz létre
CTRL+KÖTŐJEL	Nem törhető elválasztójelet hoz létre
CTRL+B	Félkövér stílust alkalmaz a betűkre
CTRL+I	Dőt stílust alkalmaz a betűkre
CTRL+U	Aláhúzott stílust alkalmaz a betűkre
CTRL+SHIFT+<	Csökkenti a betűméretet
CTRL+SHIFT+>	Növeli a betűméretet
CTRL+Q	Törli a bekezdés formázását
CTRL+SZÖKŐZ	Törli a karakterformázást
CTRL+C	Másolja a kijelölt szöveget vagy objektumot
CTRL+X	Kivágja a kijelölt szöveget vagy objektumot
CTRL+V	Beilleszti a szöveget vagy az objektumot
CTRL+Z	Visszavonja az utolsó műveletet
CTRL+Y	Megismétli az utolsó műveletet
Funkcióbillentyűk	
F1	A Sűgó vagy az Office Segéd hívása
F2	Szöveg vagy ábra áthelyezése
F3	Szövegtár bejegyzés beszúrása (miután a Word megjeleníti a bejegyzést)
F4	Utolsó művelet megismétlése
F5	Ugrás parancs (Szerkesztés menü)
F6	Ugrás a következő ablaktáblára vagy keretre
F7	Nyelvi ellenőrzés parancs (Eszközök menü)
F8	Kijelölés bővítése
F9	Kijelölt mezők frissítése
F10	Menüsor aktiválása
F11	Ugrás a következő mezőre
F12	Mentés másként parancs (Fájl menü)
SHIFT+funkcióbillentyű	
SHIFT+F1	Környezetfüggő sűgó indítása vagy formázás felfedése
SHIFT+F2	Szöveg másolása
SHIFT+F3	Kis/hagybetű csere
SHIFT+F4	Keresés vagy Ugrás megismétlése
SHIFT+F5	Ugrás az előző változatra
SHIFT+F6	Ugrás az előző ablaktáblára vagy keretre
SHIFT+F7	Szinonimaszótár parancs (Eszközök menü, Nyelv almenü)
SHIFT+F8	Kijelölés szűkítése
SHIFT+F9	Váltás mezőkód és mezőeredmény között
SHIFT+F10	Hejli menü megjelenítése
SHIFT+F11	Ugrás az előző mezőre
SHIFT+F12	Mentés parancs (Fájl menü)

Billentyűparancs	Művelet
CTRL+funkcióbillentyű	
CTRL+F2	Nyomatási kép parancs (Fájl menü)
CTRL+F3	Kivágás a Nyársba
CTRL+F4	Ablak bezárása
CTRL+F5	Dokumentumablak előző méretének visszaállítása
CTRL+F6	Ugrás a következő ablakra
CTRL+F7	Áthelyezés parancs (Vezérlő menü)
CTRL+F8	Méretezés parancs (dokumentum Vezérlő menü)
CTRL+F9	Üres mező beszúrása
CTRL+F10	Teljes méretű dokumentumablak
CTRL+F11	Mező zárolása
CTRL+F12	Megnyitás parancs (Fájl menü)
CTRL+SHIFT+funkcióbillentyű	
CTRL+SHIFT+F3	Nyárs tartalmának beszúrása
CTRL+SHIFT+F5	Könyvjelző szerkesztése
CTRL+SHIFT+F6	Ugrás az előző ablakra
CTRL+SHIFT+F7	Csalot információ frissítése Word forrásdokumentumban
CTRL+SHIFT+F8	Kijelölés vagy blokk bővítése (utána nyílbillentyű)
CTRL+SHIFT+F9	Mezőcsatolás megszüntetése
CTRL+SHIFT+F10	Vonalzó aktiválása
CTRL+SHIFT+F11	Mezőzárolás feloldása
CTRL+SHIFT+F12	Nyomatás parancs (Fájl menü)
ALT+funkcióbillentyű	
ALT+F1	Ugrás a következő mezőre
ALT+F3	Szövegtár bejegyzés készítése
ALT+F4	Kilépés a Word-ből
ALT+F5	Programablak előző méretének visszaállítása
ALT+F7	Következő helyesírási vagy nyelvtani hiba keresése. A Helyesírás-ellenőrzés beírás kor jelölőnégyzet kijelölve (Eszközök menü, Beállítások párbeszédpanel, Helyesírás lap).
ALT+F8	Makró futtatása
ALT+F9	Váltás az összes mezőkód és az összes mezőeredmény között
ALT+F10	Teljes méretű programablak
ALT+F11	Microsoft Visual Basic kód megjelenítése
ALT+SHIFT+funkcióbillentyű	
ALT+SHIFT+F1	Ugrás az előző mezőre
ALT+SHIFT+F2	Mentés parancs (Fájl menü)
ALT+SHIFT+F9	GOTOBUTTON vagy MACROBUTTON futtatása olyan mezőből, amelyben a mezőeredmény látható

Billentyűparancs	Művelet
ALT+SHIFT+funkcióbillentyű	
ALT+SHIFT+F11	Microsoft Visual Studio kód megjelenítése
CTRL+ALT+funkcióbillentyű	
CTRL+ALT+F1	A Microsoft System Information megjelenítése
CTRL+ALT+F2	Megnyitás parancs (Fájl menü)
Betűtípus módosítása vagy átméretezése	
CTRL+SHIFT+F	Betűtípus módosítása
CTRL+SHIFT+P	Betűméret módosítása
CTRL+SHIFT+>	Betűméret növelése
CTRL+SHIFT+<	Betűméret csökkentése
CTRL+]	Betűméret növelése 1 ponttal
CTRL+[Betűméret csökkentése 1 ponttal
Karakterformátumok alkalmazása	
CTRL+D	Betű formázásának megváltoztatása (Formátum menü, Betűtípus parancs)
SHIFT+F3	Kis- és nagybetű cseréje
CTRL+SHIFT+A	Csak nagybetűkből álló formázás
CTRL+B	Félkövér formázás alkalmazása vagy törlése
CTRL+U	Aláhúzás alkalmazása vagy törlése
CTRL+SHIFT+W	Aláhúzás alkalmazása csak a szavakra (szóközkre nem)
CTRL+SHIFT+D	Szöveg kettős aláhúzása
CTRL+SHIFT+H	Rejtett formázás alkalmazása vagy törlése
CTRL+I	Dőlt betűs formázás
CTRL+SHIFT+K	Betűk formázása kiskapitálásra
CTRL+EGYENLŐ	Alsó index alkalmazása (automatikus sorköz)
CTRL+SHIFT+PLUSZ	Felső index alkalmazása (automatikus sorköz)
CTRL+SZÖKÖZ	Kézi formázások törlése
CTRL+SHIFT+Q	Kijelölés formázása Symbol betűtípusra
Szövegformátumok megtekintése és másolása	
CTRL+SHIFT+* (csillag)	Nem nyomtatható karakterek megjelenítése
SHIFT+F1 (majd kattintunk arra a szövegre, amelynek formázását meg szeretnénk jeleníteni)	Szövegformázás megjelenítése
CTRL+SHIFT+C	Formázások másolása
CTRL+SHIFT+V	Formázások beillesztése
Sortávoltság beállítása	
CTRL+1	Egyszeres sortávoltság
CTRL+2	Dupla sortávoltság
CTRL+5	1,5-es sortávoltság
CTRL+0 (nulla)	Bekezdés előtti üres hely beszúrása vagy törlése
Bekezdések igazítása	
CTRL+E	Középre zárt bekezdés
CTRL+J	Sorkizárt bekezdés
CTRL+L	Balra zárt bekezdés
CTRL+R	Jobbra zárt bekezdés
CTRL+M	Bekezdés behúzása balról
CTRL+SHIFT+M	Bekezdés bal oldali behúzásának törlése
CTRL+T	Függő behúzás alkalmazása
CTRL+SHIFT+T	Függő behúzás csökkentése
CTRL+Q	Bekezdés formázásának törlése
Bekezdéstillusok alkalmazása	
CTRL+SHIFT+S	Stílus alkalmazása
ALT+CTRL+K	Automatikus formázás indítása
CTRL+SHIFT+N	Normál stílus alkalmazása

Billentyűparancs	Művelet
Bekezdéstillusok alkalmazása	
ALT+CTRL+1	Címsor 1 stílus alkalmazása
ALT+CTRL+2	Címsor 2 stílus alkalmazása
ALT+CTRL+3	Címsor 3 stílus alkalmazása
CTRL+SHIFT+L	Felsorolás stílus alkalmazása
Szöveg és ábra törlése	
BACKSPACE	Egy karakter törlése balra
CTRL+BACKSPACE	Egy szó törlése balra
DELETE	Egy karakter törlése jobbra
CTRL+DELETE	Egy szót törlése jobbra
CTRL+X	Kijelölt szöveg kivágása és Vágólapra helyezése
CTRL+Z	Utolsó művelet visszavonása
CTRL+F3	Kivágás a Nyársba
Szöveg és ábra másolása és áthelyezése	
CTRL+C	Szöveg vagy ábra másolása
CTRL+C, CTRL+C	A Vágólap megjelenítése
F2 (majd vigyük a beszúrási pontot a kívánt helyre, és nyomjuk meg az ENTER billentyűt)	Szöveg vagy ábra áthelyezése
ALT+F3	Szövegtárbejegyzés készítése
CTRL+V	A Vágólap tartalmának beillesztése
CTRL+SHIFT+F3	A Nyárs tartalmának beillesztése
ALT+SHIFT+R	A dokumentum előző szakaszában használt előfejtés vagy előláb másolása
Különleges karakterek beszúrása	
CTRL+F9	Mező
ENTER (miután beírtuk a szövegtárbejegyzés nevének első néhány betűjét, és megjelennek a javaslatok)	Szövegtárbejegyzés
SHIFT+ENTER	Sortörés
CTRL+ENTER	Oldaltörés
CTRL+SHIFT+ENTER	Hasábtörés
CTRL+KÖTŐJEL	Feltételes kötőjel
CTRL+SHIFT+KÖTŐJEL	Nem törhető kötőjel
CTRL+SHIFT+SZÖKÖZ	Nem törhető szóköz
ALT+CTRL+C	Copyright szimbólum
ALT+CTRL+R	Bejegyzett védjegy szimbólum
ALT+CTRL+T	Védjegy szimbólum
ALT+CTRL+PONT	Három pont
Szöveg és ábra kijelölése	
SHIFT+JOBBRA	Egy karakterrel jobbra
SHIFT+BALRA	Egy karakterrel balra
CTRL+SHIFT+JOBBRA	A szó végéig
CTRL+SHIFT+BALRA	A szó elejéig
SHIFT+END	A sor végéig
SHIFT+HOME	A sor elejéig
SHIFT+LE	Egy sorral lefelé
SHIFT+FEL	Egy sorral felfelé
CTRL+SHIFT+LE	A bekezdés végéig
CTRL+SHIFT+FEL	A bekezdés elejéig
SHIFT+PAGE DOWN	Egy képernyőt lefelé
SHIFT+PAGE UP	Egy képernyőt felfelé
CTRL+SHIFT+HOME	A dokumentum elejéig
CTRL+SHIFT+END	A dokumentum végéig

Billentyűparancsok

Billentyűparancs	Művelet
Szöveg és ábra kijelölése	
ALT+CTRL+SHIFT+PAGE DOWN	Az ablak végéig
CTRL+A	A teljes dokumentum kijelölése
CTRL+SHIFT+F8, majd használjuk a nyílbillentyűket; vagy nyomjuk meg az ESC billentyűt, ha a kijelölő módból ki szeretnénk lépni	Egy függőleges szövegblokkig
F8+nyílbillentyűk; vagy nyomjuk meg az ESC billentyűt, ha a kijelölő módból ki szeretnénk lépni	A dokumentum egy bizonyos pontjáig
Szöveg és ábra kijelölése táblázatban	
TAB	Következő cella tartalmának kijelölése
SHIFT+TAB	Előző cella tartalmának kijelölése
Tartsuk lenyomva a SHIFT billentyűt, és nyomjuk meg többször az egyik nyílbillentyűt	Kijelölés bővítése a szomszédos cellákra
Kattintsunk az oszlop felső vagy alsó cellájára. Tartsuk lenyomva a SHIFT billentyűt, és nyomjuk meg többször a FEL vagy a LE billentyűt	Oszlop kijelölése
CTRL+SHIFT+F8, majd használjuk a nyílbillentyűket; a kijelölő módból való kilépéshez nyomjuk meg az ESC billentyűt	Kijelölés (vagy blokk) bővítése
SHIFT+F8	Kijelölés csökkentése
ALT+5 a számbillentyűzeten (a NUM LOCK legyen kikapcsolva)	Teljes táblázat kijelölése
Kijelölés bővítése	
F8	Bővítési mód bekapcsolása
F8, és nyomjuk meg a BALRA vagy a JOBBRA billentyűt	Legközelebbi karakter kijelölése
F8 (szó kijelöléséhez egyszer nyomjuk meg, mondat kijelöléséhez kétszer, stb.)	Kijelölés méretének növelése
SHIFT+F8	Kijelölés méretének csökkentése
ESC	Bővítési mód kikapcsolása
Beszúrási pont áthelyezése	
BALRA	Egy karakterrel balra
JOBBRA	Egy karakterrel jobbra
CTRL+BALRA	Egy szóval balra
CTRL+JOBBRA	Egy szóval jobbra
CTRL+FEL	Egy bekezdéssel feljebb
CTRL+LE	Egy bekezdéssel lejjebb
SHIFT+TAB	Egy cellával balra (táblázatban)
TAB	Egy cellával jobbra (táblázatban)
FEL	Egy sorral feljebb
LE	Egy sorral lejjebb
END	A sor végére
HOME	A sor elejére

Billentyűparancs	Művelet
Beszúrási pont áthelyezése	
ALT+CTRL+PAGE UP	Az ablak elejére
ALT+CTRL+PAGE DOWN	Az ablak végére
PAGE UP	Egy képernyőnyit vissza
PAGE DOWN	Egy képernyőnyit előre
CTRL+PAGE DOWN	A következő oldal tetejére
CTRL+PAGE UP	Az előző oldal tetejére
CTRL+END	A dokumentum végére
CTRL+HOME	A dokumentum elejére
SHIFT+F5	Az előző szerkesztés helyére
SHIFT+F5	Arra a pontra, ahol a dokumentum legutolsó bezárásakor a beszúrási pont volt
Mozgás táblázatban	
TAB	A sor következő cellájára
SHIFT+TAB	A sor előző cellájára
ALT+HOME	A sor első cellájára
ALT+END	A sor utolsó cellájára
ALT+PAGE UP	Az oszlop első cellájára
ALT+PAGE DOWN	Az oszlop utolsó cellájára
FEL	Előző sor
LE	Következő sor
Bekezdések és tabulátorok beszúrása táblázatban	
ENTER	Új bekezdéseket egy cellába
CTRL+TAB	Tabulátorokat egy cellába
Dokumentum létrehozása, megjelenítése és mentése	
CTRL+N	Új dokumentum létrehozása, melynek típusa megegyezik az éppen vagy nemrég használt dokumentum típusával
CTRL+O	Dokumentum megnyitása
CTRL+W	Dokumentum bezárása
ALT+CTRL+S	Dokumentumablak felosztása
ALT+SHIFT+C	Dokumentumablak felosztásának megszüntetése
CTRL+S	Dokumentum mentése
Keresés, cseré és tallózás szövegben	
CTRL+F	Szöveg, formázás és különleges elemek keresése
ALT+CTRL+Y	Újabb keresés (a Keresés és cseré ablak bezárása után)
CTRL+H	Szöveg, adott formázás és különleges elemek cseréje
CTRL+G	Ugrás lapra, könyvjelzőre, lábjegyzetre, táblázatra, megjegyzésre, ábrára vagy egyéb helyre
ALT+CTRL+Z	Visszatérés lapra, könyvjelzőre, lábjegyzetre, táblázatra, megjegyzésre, ábrára vagy egyéb helyre
ALT+CTRL+HOME	Tallózás egy dokumentumban
Műveletek visszavonása és a visszavont műveletek ismételt végrehajtása	
ESC	Művelet törölése
CTRL+Z	Művelet visszavonása
CTRL+Y	Művelet ismétlése vagy a visszavont művelet ismételt végrehajtása
Váltás más nézetre	
ALT+CTRL+P	Váltás Nyomatási elrendezés nézetre
ALT+CTRL+O	Váltás Vázlat nézetre
ALT+CTRL+N	Váltás Normál nézetre
CTRL+I	Lépkedés egy fődokumentum és annak alldokumentumai között

Billentyűparancs	Művelet
Dokumentumok áttekintéséhez használható billentyűparancsok	
ALT+CTRL+M	Megjegyzés beszúrása
CTRL+SHIFT+E	Korrekktűrajelek ki- és bekapcsolása
HOME	Ugrás a megjegyzés elejére
END	Ugrás a megjegyzés végére
CTRL+HOME	Ugrás a megjegyzések listájának elejére
CTRL+END	Ugrás a megjegyzések listájának végére
Hivatkozásokban, lábjegyzetekben és végjegyzetekben használható billentyűparancsok	
ALT+SHIFT+O	Tartalomjegyzék egy elemének megjelölése
ALT+SHIFT+I	Hivatkozásjegyzék egy bejegyzésének megjelölése
ALT+SHIFT+X	Tárgymutató egy bejegyzésének megjelölése
ALT+CTRL+F	Lábjegyzet beszúrása
ALT+CTRL+D	Végjegyzet beszúrása
Mezők kezelése	
ALT+SHIFT+D	DATE mező beszúrása
ALT+CTRL+L	LISTNUM mező beszúrása
ALT+SHIFT+P	PAGE mező beszúrása
ALT+SHIFT+T	TIME mező beszúrása
CTRL+F9	Üres mező beszúrása
CTRL+SHIFT+F7	Csatolt információ frissítése Word forrásdokumentumban
F9	Kijelölt mezők frissítése
CTRL+SHIFT+F9	Csatolt mező csatolásának megszüntetése
SHIFT+F9	Átváltás a mezőköd és annak eredménye között
ALT+F9	Átváltás az összes mezőköd és az összes mezőeredmény között
ALT+SHIFT+F9	A GOTOBUTTON vagy a MACROBUTTON futtatása olyan mezőből, amelyben a mezőeredmény látható
F11	Ugrás a következő mezőre
SHIFT+F11	Ugrás az előző mezőre
CTRL+F11	Mező zárolása
CTRL+SHIFT+F11	Mező zárolásának feloldása
A vázlat szerkezetének átalakítása	
ALT+SHIFT+BALRA	Bekezdés előléptetése
ALT+SHIFT+JOBBRA	Bekezdés lefokozása
CTRL+SHIFT+N	Lefokozás szövegtörzsré
ALT+SHIFT+FEL	Kijelölt bekezdések előléptetése
ALT+SHIFT+LE	Kijelölt bekezdések lefokozása
ALT+SHIFT+PLUSZ	Szöveg kibontása egy címsor alatt
ALT+SHIFT-MINUSZ	Szöveg összcsumukása egy címsor alatt
ALT+SHIFT+A vagy a csillag (*) billentyű a számbillentyűzeten	Az összes szöveg vagy címsor megjelenítése vagy elrejtése
Törtjel (/) billentyű a számbillentyűzeten	Karakterformázások megjelenítése vagy elrejtése
ALT+SHIFT+L	Az egész szövegtörzs vagy csak az első sor megjelenítése
ALT+SHIFT+1	Az összes Címsor 1 stílussal formázott címsor megjelenítése
ALT+SHIFT+n	Az összes Címsor n felett lévő címsor megjelenítése
Körlevél készítéséhez használható billentyűk	
ALT+SHIFT+K	Körlevél ellenőrzése
ALT+SHIFT+N	Körlevél egyesítése dokumentumba
ALT+SHIFT+M	Körlevél egyesítése nyomtatóra

Billentyűparancs	Művelet
Körlevél készítéséhez használható billentyűk	
ALT+SHIFT+E	Körlevél adattokumentumának szerkesztése
ALT+SHIFT+F	Adatmező beszúrása
Weblapokon használható billentyűparancsok	
CTRL+K	Híperhivatkozás beszúrása
ALT+BALRA	Visszatérés az előző oldalra
ALT+JOBBRA	Előre a következő oldalra
F9	Frissítés
Dokumentum nyomtatása és megtekintése	
CTRL+P	Dokumentum nyomtatása
ALT+CTRL+I	Nyomatási kép ki- és bekapcsolása
Nyílbillentyűk	Mozgás a nyomtatási kép oldalon
PAGE UP vagy PAGE DOWN	Mozgás oldalanként a nyomtatási képen
CTRL+HOME	Ugrás az első oldalra a nyomtatási képen
CTRL+END	Ugrás az utolsó oldalra a nyomtatási képen
Billentyűparancsok az Office Segéd használatához	
F1, (ha látható a Segéd)	A Segéd szövegburokójának megjelenítése
ALT+szám (ALT+1 az első témakör, ALT+2 a második, stb.)	Súgótémakör kiválasztása a Segéd által megjelenített listából
ALT+lefelé nyíl	További súgótémakörök megjelenítése
ALT+feléle nyíl	Előző súgótémakörök megjelenítése
ESC	Az Office Segéd üzenet- vagy tippburokójának bezárása
Műveletek a Sűgóablakban	
F6	Váltás a keresőablak és a témakörablak között
ALT+O	A Beállítások menű megjelenítése a Sűgó eszköztár parancsainak eléréséhez
ALT+SZÓKÖZ	A vezérlőmenű megjelenítése
ALT+F4	Az aktív Sűgóablak bezárása
Mozgás a Sűgó keresőablakban	
CTRL+TAB	Váltás a következő panellapra
CTRL+SHIFT+TAB	Váltás az előző panellapra
ALT+C	Váltás a Tartalom lapra
ENTER	A kijelölt könyv megnyitása vagy bezárása, illetve a kijelölt súgótémakör megnyitása
LE	A következő könyv vagy súgótémakör kijelölése
FEL	Az előző könyv vagy súgótémakör kijelölése
Mozgás a Sűgó témakörablakban	
ALT+BALRA	Visszalépés az előzőleg megtekintett súgótémakörre
ALT+JOBBRA	Lépés a később megtekintett súgótémakörre
TAB	Ugrás az első vagy a következő híperhivatkozásra
SHIFT+TAB	Ugrás az utolsó vagy az előző híperhivatkozásra
ENTER	A kijelölt híperhivatkozás kiválasztása
ESC	Előugró ablak bezárása
FEL	Görgetés a súgótémakör elejére
LE	Görgetés a súgótémakör végére
PAGE UP	Görgetés a súgótémakör elejére nagyobb lépésekben
PAGE DOWN	Görgetés a súgótémakör végére nagyobb lépésekben
HOME	Ugrás a súgótémakör elejére
END	Ugrás a súgótémakör végére
CTRL+P	Az aktuális súgótémakör nyomtatása

POWERPOINT

Prezentálj okosan!

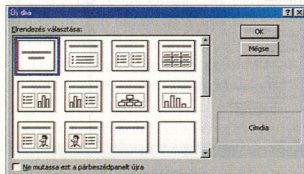
A PowerPoint számos lehetőséget kínál ötleteink megvalósítására, amelyek alapján látványos bemutatókat készíthetünk.

Írásunkban bemutatjuk, milyennek is kell lennie egy szakszerűen kivitelezett prezentációnak. Ezzel a tudással felvértezve ki-ki nekiláthat, hogy megszerkessze álmai bemutatóját.

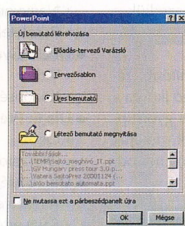
A PowerPoint az üzletibemutató-készítés legalkalmasabb eszköze, amellyel aránylag rövid idő alatt és minimális erőfeszítéssel figyelemfelkeltő módon tárhatjuk a nyilvánosság elé üzleti eredményeinket, elképzeléseinket. Ehhez nem is kell újból bepötyögnünk a programba az adatainkat, azokat minden további nélkül más programokból, például a Wordből vagy az Excelből is készen átvethetjük. Egyáltalán: a bemutatóba bármilyen grafikat vagy diagramot, szöveget vagy táblázatot beemelhetünk, amelyet más windowsos programban alkottunk.

1 Bemutató létrehozásához indítsuk el a PowerPoint 2000 programot, duplán rákattintva a program ikonjára. Induláskor egy párbeszédablak jelenik meg, amelyben választhatunk: új bemutatót hozunk-e létre, vagy megnyitunk egy létezőt.

2 Kezdjük el a munkát egy új bemutató létrehozásával, ezen belül pedig egy üres bemutatóval. Ezen fogjuk elsajátítani a bemutatókészítés valamennyi lényeges fogását. Válasszuk ki tehát a megfelelő opciót, és kattintsunk az OK-ra. A prezentáció

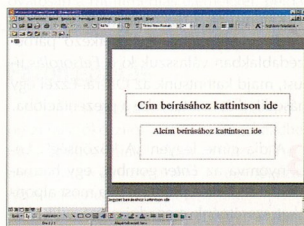
Az első elrendezés a cím dia

Induláskor több lehetőség közül választhatunk

ónk címe legyen: „Prezentálj okosan!”. Az Új dia párbeszédablakban kiválaszthatjuk a megfelelő elrendezést az első dia számára. Kattintsunk mindjárt az első mezőre, amelynek a neve Cím dia, majd érvényesítsük a választásunkat az OK-val.

3 Normál nézetben a programablak jobb felében megjelenik a cím dia. Kattintsunk az egérrel a Cím beírásához kattintson ide feliratot tartalmazó mezőbe. Az egérrá kattintás hatására a mező szerkesztőmódba vált, s begépelhetjük a bemutatónk címét („Prezentálj okosan!”). Az alatta levő mezőben a prezentáció

A program megmondja, hogy hová mit kell írni

címet adhatjuk meg, legyen ez például: „Prezentáció készítése PowerPointal”. Ezzel az első diával végeztünk. Ahhoz, hogy folytathassuk a munkát, újabb diákat kell beillesztenünk a bemutatóba.

Új dia beillesztése

Egy előadás általában több diából áll, de hogy mennyiből, aligha jósolható meg a munka elején. Attól függ, hol tartunk elő-

INFO

Kezdeti lehetőségek

A PowerPoint elindításakor a következő lehetőségek közül választhatunk:

- **Előadás-tervező Varázsló:** az előadás-tervező varázsló segítségével lépésről lépésre építhetjük fel a bemutatónkat.

- **Tervezősablon:** kreatív, a hallgatóság figyelmét felkeltő bemutató készítéséhez válasszunk ki egy megfelelőt a rendelkezésünkre álló tervezősablonok közül. Valamennyi dián így egyforma hátteret, valamint színeket és betűtípusokat kapunk, az előre meghatározott séma szerint.

- **Üres bemutató:** ha ezt az opciót választjuk, egy üres oldalt kapunk induláskor. Ezt kell megtölteni szöveges és grafikai elemekkel, illetve új diákat beszúrni.

- **Létező bemutató megnyitása:** itt a munkát egy már létező bemutató megnyitásával kezdhetjük. Az opciógomb alatt látható listából választhatjuk ki a bennünket érdeklő bemutatót.

TIPP

Tagolás eszköztár

A prezentáció tagolásához különleges eszközök állnak a rendelkezésünkre. Ezeket a **Tagolás** eszköztár rejti, amely azonban általában nincs ott a képernyőn. Aktiválásához kattintsunk az egér jobb gombjával a menüsorra (annak bármely pontjára), majd jelöljük be a kívánt eszköztárat. A felesleges eszköztár el-tüntetése hasonló módon történik: a bejelölt eszköztárra ismételt rákattintva az eszköztár eltűnik a képernyőről.

GVORSTIPP Sablon-készlet

A PowerPoint gazdag sablon-készletet tartalmaz. Ezek között a *Tervezősablon használata* párbeszédablakban lehet könnyen és gyorsan eligazodni. Ha kíváncsiak vagyunk valamelyikre, kattintsunk a fájl nevére a bal oldali listában. A sablon képe az előnézeti ablakban, a párbeszédablak jobb felében jelenik meg. Ezzel a módszerrel könnyen kiválaszthatjuk az előadásunk témájához legjobban illeszkedő sablont.

INFO

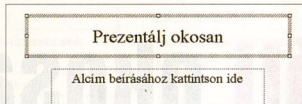
Sablon-választás

A PowerPoint számos olyan sablont tartalmaz, amelynek a háttér túlságosan sötét. Ezeknek a sablonoknak van egy hátrányuk: nyomtatáskor valósággal zabálják a festéket, ráadásul az oldalak olvashatatlanul sötétek lesznek. Gondot jelentenek a sötét diák akkor is, ha az előadóteremben nincs jó elsötétítés, netán besüt a nap.

Ha nem akarunk ilyen problémákba ütközni, válasszunk inkább egy világos hátteret, ilyen is bőven akad a sablonok között. Az alábbi táblázat a színekkel kapcsolatos tudnivalókat foglalja össze.

Szín	Hatás
Fekete	nehéz, kemény, szűk, távolság, gyűszű
Fehér	tiszta, fény, csend, sterilitás
Sárga	világos, könnyű, vidám
Zöld	nyugtató, reményesség
Kék	enyhítő, bizalom, távolság
Vörös	izgató, meleg, közelség
Narancs	energia, meleg
Ibolya	kétértelmű, részrehajló
Barna	bizalmas, kellemes
Szürke	életlen

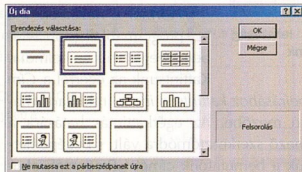
A színek hatását tehát a bemutató megtervezésekor nem árt figyelembe venni. A színek ugyanis a tudatalattiban tovább működnek, jóllehet minden embernek más a színérzékenysége.

A szövegek a számukra előre fenntartott helyen jelennek meg

adást, és miről. Mindenesetre nem árt szem előtt tartani, hogy egy bemutató annál jobb, minél rövidebb. Ehhez próbáljunk meg a lényeges dolgokra koncentrálni az előadásunkban. Néhány adatot szóban is közölhetünk, nem kell feltétlenül a dián is szerepelnük. A munkát célszerű azzal kezelni, hogy pontokba szedjük a mondanivalónkat.

1 Váltunk át *Tagolt megjelenítésre*, rákattintva az egerrel az idevágó ikonra a bal alsó sarokban. Az ikonokat a gyorsítépek segítségével azonosíthatjuk, főlegük vezetve az egeret, és várva néhány másodpercig.

A következő dia a felsorolás

2 Kattintsunk a *Beszűrés* menüben az *Új dia* menüpontra. A következő párbeszédablakban válasszuk ki a *Felsorolás* típusú, majd kattintsunk az OK-ra. Ezzel egy második diát szűrtünk be a prezentációba.

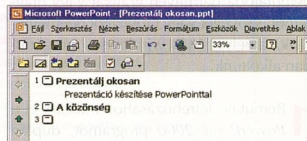
3 A dia címe legyen „A közönség”. Leírnyomva az *Enter* gombot, egy harmadik diát szűr be a program. Ha most alponctokat szeretnénk megadni a második diához, kattintsunk a *Lefokozás* gombra. Most már beírhatjuk sorban egymás alá az alponctokat:

- Célcsoportok
- Képzettség
- Előzetes információk

4 A második dia ezzel készen van. Következik a harmadik, amelynek a „Célok” címet fogjuk adni. Előbb azonban kattintsunk az *Előléptetés* gombra a *Tagolás* eszköztárból, mert különben a program azt hiszi, hogy az előbbi listát akarjuk folytatni.

5 Ha megvan a harmadik dia címe, újból a *Lefokozáshoz* folyamodunk, és itt is begépeljük a lista pontjait. Hasonlóképpen járunk el a többi dia esetében is. Végeredményül a következő tagolást kapjuk:

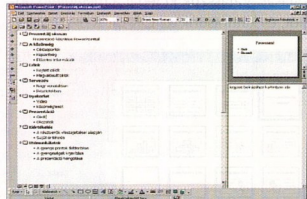
- **Dia 1: Prezentálj okosan!**
 - * Prezentáció készítése PowerPointtal
- **Dia 2: A közönség**
 - * Célcsoportok
 - * Képzettség
 - * Előzetes információk
- **Dia 3: Célok**
 - * Rejtett célok
 - * Megvalósult célok
- **Dia 4: Tervezés**
 - * Nagyvonalakban
 - * Részletekben
- **Dia 5: Gyakorlat**
 - * Video
 - * Közönségteszt
- **Dia 6: Prezentáció**
 - * Okok
 - * Okozatok
- **Dia 7: Kiértékelés**
 - * A résztvevők visszajelzései alapján
 - * Saját értékelés
- **Dia 8: Utómunkálatok**
 - * A gyenge pontok felderítése
 - * A gyengeségek kijavítása
 - * A prezentáció hangolása

Egyszerű szerkesztési módszerekkel adhatunk hozzá új diákat a prezentációhoz

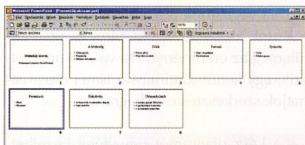
A szövegtől a küllemig

Miután végeztünk a tartalmi munkával, követhet a design. Szerencsére akkor sincs baj, ha valakiből teljességgel hiány-

Az előadás szerkezetét a tagolt megjelenítés mutatja meg

Ötletek, fogások

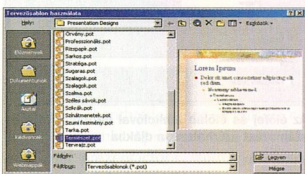

A diarendező nézet egyszerre mutatja valamennyi diát

zik mindenfajta művészi érzék: a PowerPoint segítségével különösebb erőfeszítés nélkül is látványos eredményeket érhetünk el.

1 Váltunk át most *Diarendező* nézetre. Most egyszerűen látjuk valamennyi diát, természetesen kicsinyítve. Kattintsunk a *Formátum* menüben a *Tervezősablon használatára* pontra.

2 A *Tervezősablon használatára* párbeszédablak automatikusan a *Presentations Designs* mappa tartalmát jeleníti meg. A PowerPoint számtalan bemutatósablon tartalmaz, amelyek a *.pot* kiterjesztésről ismerhetők fel.

A sablonok segítségével tetszetős layoutot alakíthatunk ki

3 Válasszunk ki egyet a felkínált sablonok közül. Legyen ez mondjuk a *Természet* (Természet.pot). A *Legyen* gombra kattintva automatikusan valamennyi diánk megkapja ezt az új designt.

A jó layout titka

Miután kiválasztottuk a megfelelő sablont, diáról diára haladva csiszolgathatjuk tovább a prezentációnkat. Nem árt azonban szem előtt tartani az alábbiakat.

1 Lehetőleg ne írjuk tele az oldalakat a szöveggel, mert ettől zsúfolttá válnak.

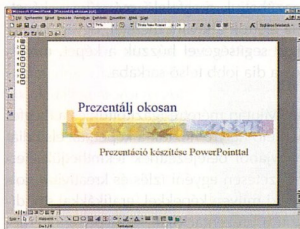
2 Az egy oldalon szereplő szöveges információegységek számát korlátozzuk nyolcra. Ennél több információ túlságosan próbára teszi a közönség türelmét.

lt valóban érvényes a mondás: a kevesebb több!

3 Egy sorba legfeljebb hat szót írjunk. A hosszabb sorok áttekinthetetlenek.

4 Helyezzünk hangsúlyt az oldalak olvashatóságára, emiatt a betűméret ne legyen kisebb 20 pontnál. A sorok között is hagyjunk elégséges helyet, a sortávolság ne legyen kisebb 1,5-nél.

5 Egy oldalon legfeljebb háromféle betűméretet, -stílust és -színt használjunk.

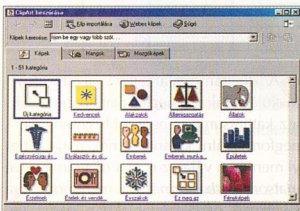

Az egyes diákat képkocka nézetben tekinthetjük meg

6 Használjunk optikai elemeket – nyílakat, diagramokat, grafikat – mert a közönség így jobban megjegyzi a látottakat. Persze a vizuális elemek használatát se vigyük túlzásba. Bánjunk különösen óvatosan a multimédiás elemekkel, például a hanggal vagy videoklippel.

Fazonigazítás

Miután tisztáztuk, mire kell ügyelni a prezentációkészítés során, hozzákezdhetünk az egyes diák kidolgozásához. Erre a munkára a legalkalmasabb az úgynevezett *Képkocka* nézet. Ebben a nézetben valamennyi lényeges PowerPoint layout funkció a rendelkezésünkre áll.

A diákat clipartokkal díszíthetjük

GVORSTIPP Dia-rendezés

Miután valamennyi dia elkészült, már csak a diák sorrendjét kell még egyszer átgondolnunk. Megeshet ugyanis, hogy menet közben derül ki: némelyik diát jobb lenne közben költöztetni. A sorrend megváltoztatásához váltunk át diarendező nézetre.

Jelöljük ki az áthelyezni kívánt diát, és a bal egérgombot lenyomva húzzuk át egy másik helyre. Művelet közben függőleges vonal jelzi a beszúrás helyét. Végül engedjük fel az egérgombot, mire a dia átugrik a számára kijelölt új helyre.

INFO A prezentációkészítés tíz szabálya

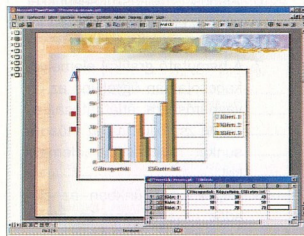
1. Tervezzük meg és készítsük elő gondosan a bemutatónkat.
2. Első fellépésünk előtt gyakoroljunk minél többet (ebben a videó és a baráti kör segíthet).
3. Igazodjunk a közönséghez (a hallgatóság összetétele, képzettsége stb.).
4. Határozzuk meg jó előre a prezentációnk célját.
5. Kezdjük az előadást egy figyelemfelkeltő bevezetővel.
6. Alapos felkészültségünkkel nyerjük el a szövláshoz való jogot.
7. A bemutató grafikai elemeivel kapcsolatban ügyeljünk az olvashatóságra, átláthatóságra, és ne zsúfoljuk túl az előadásunkat multimédiás elemekkel.
8. Legyen a fejünkben az előadás anyaga, mert így akkor sem jövünk zavarba, ha technikai rövidzárlat következne be.
9. Folyamatosan igyekezzünk fenntartani a közönségünk figyelmét.
10. Válasszunk a témához illő designt, ügyelve a világos háttérre.

GVORSTIPP Kép méretre szabása

Egyet kattintva a clippartra (vagy bármely képre), az objektum kijelölődik. Ez abból látható, hogy körülötte nyolc fogópont jelenik meg. Ha ezek fölé vezetjük az egeret, az egérkurzor egy kettős nyílra változik, amely jelzi, milyen irányban módosítható a kép. A sarkokban elhelyezkedő fogópontok segítségével a képarányokat megtartva csökkenthetjük vagy növelhetjük a kép méretét. Az oldalak közepén látható fogópontok segítségével függőlegesen vagy vízszintesen irányban nyújthatjuk, illetve nyomhatjuk össze a képet. Az objektum belsőjében az egérkurzor négyágú nyílra változik. Ebben az üzemmódban az objektumot az egér segítségével tetszés szerint áthelyezhetjük a dián.

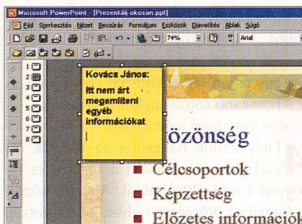
1 Jelöljük ki az első diát a *Diarendezőben*, majd kattintsunk rá duplán az egerrel. Ezzel a PowerPoint átvált képkocka nézetre, megjelenítve az első diát.

2 A címdiát egy clipart beillesztésével tehetjük tartalmasabbá. Kattintsunk a *Beszűrés* menüben a *Képre*, majd ez alatt a *ClipArt* menüpontra.

A diákba diagramot is beszűrhetünk

3 Válasszuk ki ezután egy kategóriát, majd ezen belül keressünk egy a célnak megfelelő clipartot. Kattintsunk rá a képre, majd az almenüben a *Klip beszűrés* menüpontra. Ezzel a program automatikusan beszűri a kiválasztott clipartot a diába.

Az egyes diákhoz megjegyzéseket is fűzhetünk

4 Kijelölve a clipartot, nyolc fogópont jelenik meg körülötte. Ezek segítségével igazíthatjuk megfelelő méretre a képet. Ha elértük a kívánt méretet, ugyancsak az egér segítségével húzzuk a képet, mondjuk a dia jobb felső sarkába.

5 Miután méretre igazítottuk és a megfelelő helyre húztuk a képet, az első diát nagyjából befejeztnek tekinthetjük. Természetesen egyéni ízlés és kreativitás dőlja, ki milyen képekkel, grafikákkal stb. díszíti a prezentációját. Most pedig rátérhetünk a második dia elkészítésére.

Diagram beszűrésa

A *Beszűrés* menüpont alatt további objektumokat is találunk, amelyeket beszűrhatunk a prezentációnkba. A *Közösítés* című (második) diát egészítsük ki most egy diagrammal, amely egy kiértékelést tartalmaz.

1 Kattintsunk a *Beszűrésra*, majd a *Diagramra*. A program egy diagramot helyez el a dián, és egy táblázatot jelenít meg egy külön ablakban. Írjuk át ezt a táblázatot az igényeinknek megfelelően. Például így:

	A	B	C
	Célcsoportok	Képzettség	Előzetes inf.
1 Kiért. 1	30	30	40
2 Kiért. 2	10	40	50
3 Kiért. 3	10	20	70

2 A diagram valamennyi alkotóelemét külön-külön megformáthatjuk. Ehhez kattintsunk az egér jobb gombjával a megformátnál kívánt elemre, majd a helyi menüben válasszuk ki a *diagramterület*, *adatsorok stb. formázása* menüpontot, a következő párbeszédablakban pedig végtezzük el a szükséges módosításokat.

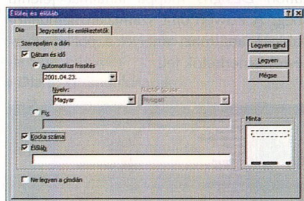
3 Ha végeztünk a formattálással, kattintsunk a diagramon kívülre, és szemléljük meg az eredményt. Ha valami nem tetszik, egy kettős kattintással ismét megnyithatjuk szerkesztésre a diagramot.

4 A kész diagramot ugyanúgy kezelhetjük, mint egy clipartot: a fogópontok segítségével nagyíthatjuk-kicsinyíthetjük, illetve új helyre húzhatjuk.

Szövegpótlás

Megtörténhet, hogy utólag jövünk rá, hogy valamilyen kifejejtettünk a prezentációból. Ilyen esetekben a *Szövegdoboz* elnevezésű rajzeszközt hívhatjuk segítségül.

1 Kattintsunk a Szövegdobozra a programablak alján látható szimbólumsorban, majd vigyük az egérkurzort arra a helyre, ahová be akarjuk szúrni a szöveget.

Az élőfej és élőláb funkcióval dátumot, időt és számozást szűrhetünk a diákba

2 Kattintsunk a diára a bal egérgombbal. Megjelenik egy szövegkeret, benne a villogó kurzorral. Gépeljük be a szöveget a keretbe; minden új leütéssel a keret is nagyobbra lesz.

3 Miután befejeztük a gépelést, kattintsunk az egerrel egy üres helyre a kereten kívül. Most a szövegkeretet ugyanúgy megformáthatjuk, mint bármely más objektumot.

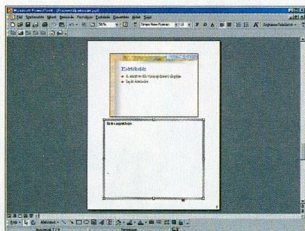
Megjegyzések beszűrésa

Az előadó *megjegyzéseket* is fűzhet az egyes diákhoz. Ezek olyan szövegek, amelyek például kiegészítő információkat tartalmaznak.

1 Kattintsunk ismét a *Beszűrésra*, majd a *Megjegyzés* alpontra. A program egy megjegyzés mezőt jelenít meg a dia sarkában.

Ötletek, fogások

2 Gépeljük be a megjegyzésünket ebbe a mezőbe. Ha végeztünk, ezt a mezőt is ugyanúgy kezelhetjük, mint más objektumokat, például megváltoztathatjuk a méretét, vagy ide-oda tologathatjuk a dián.

Az előadást jegyzetekkel is elláthatjuk

3 A megjegyzéseket egyetlen kattintással eltüntethetjük, illetve újból láthatóvá tehetjük. Ehhez a Nézet menüben a *Megjegyzések megmutatása* pontra kell csak kattintanunk.

Kölcsondiá

Nem kell olyasmit feltalálnunk, amit mások már feltaláltak. A PowerPointban kész diákat vehetünk át más bemutatókból a sajátunkba. Ezzel olykor rengeteg időt és fáradságot takaríthatunk meg. A külsőre ne legyen gondunk: a program a kölcsondiát is a saját prezentáció stílusában fogja megjeleníteni.

1 Nyissuk meg azt a prezentációt, amelyből egy vagy több diát akarunk átvenni (miközben a saját prezentációnkól se lépünk ki). Váltunk át *Diarendező* nézetre.

2 Az *Ablak* menüben váltunk át saját prezentációnkra, s itt is térjünk át *diarendező* nézetre.

3 Kattintsunk most az *Ablak* menüben a *Mozaiszerző elrendezésre*, mire a két prezentációt egymás mellett jeleníti meg a program.

4 Kattintsunk az *idegen* prezentációban arra a diára, amelyet át akarunk másolni, majd nyomjuk le a **Ctrl** billentyűt, és húzzuk át az egérrel a diát a másik ablakba. Itt azután húzzuk arra a helyre, ahová helyezni akarjuk.

5 Végül engedjük fel az egérgombot a **Ctrl** billentyűt. Láthatjuk, hogy az új dia a helyére került, s a PowerPoint a designjáról is gondoskodott.

Élőfejek és élőlábak

Az élőfejek és élőlábak használatáról a PowerPointban sem kell lemondanunk. Ezzel oldhatjuk meg például a diák automatikus számozását vagy az aznapi dátum beillesztését.

1 Kattintsunk a *Nézet* menüben az *Élőfej* és *élőláb* alpontra.

2 Jelöljük be a *Dátum és idő* opciót, ha szerepeltetni akarjuk ezt a két adatot valamennyi dián. Az adatok aktualizálásáról az *Automatikus frissítés* opció gondoskodik. A *Kocka száma* opcióval megszámozhatjuk a diákat.

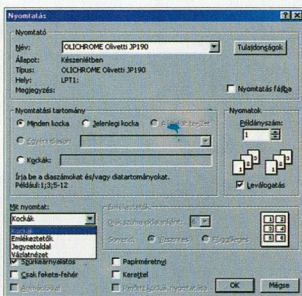
3 A beállításokat a *Legyen mind* gombra kattintva érvényesíthetjük. A *Legyen* gombbal ezzel szemben csak az aktuális dián jelennek meg az adatok.

Az előadást látványosabbá tehetjük áttűnések alkalmazásával

Utolsó előkészületek

Az előadás nélkülözhetetlen részei a jegyzetek. A diákat a következőképpen láthatjuk el jegyzetekkel.

A prezentációt többféleképpen is kinyomtathatjuk

1 Váltunk át *Jegyzet* nézetre. Ehhez kattintsunk a *Nézet* menüben a *Jegyzet* *old* pontra. A diák alatt egy szöveges mező

jelenik meg, amelybe jegyzeteket gépelhetünk.

2 Az előadás kinyomtatásához kattintsunk a *Fájl/Nyomatás* menüpontra. Egy párbeszédablak jelenik meg, ahol beállíthatjuk, mit nyomtasson ki a program.

3 A *Mit nyomtat* legördülő menüben választhatunk a *Kockák*, *Emlékeztetők*, *Jegyzetoldal* és *Vázlatnézet* opciók közül. A nyomtatást az **OK** gombra kattintva indíthatjuk.

Bemutatóeffektusok

A prezentációt különféle multimédiás effektusokkal – animációkkal, hangokkal, klipekkel stb. – fűszerezhetjük. Mint már mondtuk: ügyeljünk arra, hogy ne vigyük túlzásba az effektusok használatát.

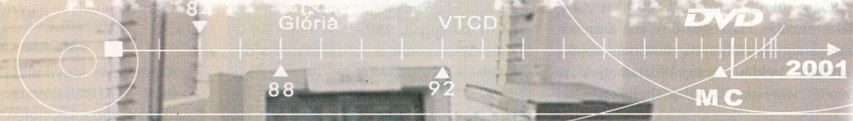
1 Váltunk át *Diarendező* nézetre, és jelöljük ki valamennyi meglévő diánkat a *Szerkesztés/Mindent kijelöl* paranccsal.

2 Kattintsunk a *Diavetítés* alatt az *Áttűnés* pontra. Megjelenik egy párbeszédablak, amelyben különféle áttűnési hatások közül választhatunk. Válasszuk ki például a *Kihúzás jobbra* effektust. A program mindjárt meg is mutatja az eredményt az előnézeti ablakban.

Ha nem vagyunk elégedettek a látvánnyal, válasszuk egy másik hatást. Végül kattintsunk a *Legyen mind* gombra.

3 Most kattintsunk a *Diaszöveg animálás* gombra az eszköztárból, majd ellenőrizzük az eredményt a *Diavetítés* módban. Lapozni a bal egérgombra kattintva lehet.

4 Ha még mindig elégedetelen vagyunk az eredménnyel, külön-külön is animálhatjuk a prezentáció elemeit, ám előtte váltunk át *Képkocka* nézetre. Majd kattintsunk a jobb egérgombbal a kiszemelt objektumra, és válasszuk ki a helyi menüben az *Animáció testreszabása* pontot.

MC -, CD-, DVD gyártás...

82

...együtt a VTCD-vel az új évezredben is!

www.vtcd.hu

H-8001 Székesfehérvár, Pf.:175. Tel.: +36-22-533-571,
 Fax: +36-22-533-599; +36-22-533-077 E-mail: info@vtcd.hu

Magyarország, Budapest, 2001. január 1. 10:00

Business

Üzlet és informatika

Nők az informatikában

Témaválasztásunk alighanem örökké aktuális. Éppen annyira, mint a nők és az oktatás vagy a nők és a politika. Ha már vannak női súlyemelők és ökölvívók, miért ne lehetnének női informatikusok is? Akár szókék is.

Összeállításunkban sikeres nők beszélnek hivatásukról, pályaválasztásuk indítékairól, történetéről. Elmondják, hogy szeretik, amit csinálnak, bár néha zavarja őket, hogy még mindig elenyésző kisebbségben vannak a férfiakkal szemben ezen a pályán. De nincs veszve semmi: ma már a nők előtt is nyitva állnak a karrierlehetőségek, s persze nemcsak az informatikában.

De nőkről lévén szó, mindannyiunkban felvetődik a kérdés: vajon hogyan lehet összeegyeztetni a hivatást a családi kötelességekkel, kötöttségekkel? Vajon nem látja-e kárát vagy a család vagy a munka e kényszerű dilemmának? Nos, erre a kérdésre nem könnyű a válasz, és általános érvényű szabályok sincsenek, miként válhat egy nő sikeressé a munkájában és maradhat meg teljes értékű nőnek a magánéletben. A választ kinek-kinek magának kell megtalálnia.

Cégvilág

Fúziók

Karrier

Sikersztori

Fókuszban:

**Nők az
informatikában**

Új Intel megoldásközpontok

Az Intel bejelentette, hogy bővíti az Intel Solution Services szakértői szolgáltatások kínálatát, mégpedig azzal, hogy új e-business testközpontokat állít fel az Egyesült Államokban, Svédországban, Németországban, Indiában és Kínában. Ezzel, valamint 20 további új szolgáltatással az e-business tevékenységek költséghatékonyságát és könnyebb bevezetését kívánják fejleszteni, tesztelni és finomítani.

Az Intel Solution Services a világ különböző pontjain eddig 16 testközpontot hozott létre (Intel Solution Centers - Intel Megoldásközpontok néven), és több helyen műszaki szakértők bevonásával oldja meg a helyszíni tanácsadást. Az új szolgáltatások között említhető meg a finomhangolás, az infrastrukturális szolgáltatások, a szerverelemek integrálása, az új rendszerekre való áttérés, a hálózattervezés és hálózatfelügyelet, valamint az építészeti tervezés.

PSINet rendületlenül

Jelenlétben esett a PSINet árfolyama az amerikai tőzsdén, ám az anyacég tőzsdei gyengélkedése nincs közvetlen hatással a magyarországi leányvállalatok működésére. A PSINet arra törekszik, hogy elhatárolja vállalkozásai működését a kedvezőtlen tőkepiaci hatásoktól – jelentette ki Kóka János, a PSINet Magyarország Kft. ügyvezetője, aki egyben az internetszolgáltató világceg európai leányvállalatának egyik alelnöke is.

A PSINet több mint hárommilliárd dolláros tartozást halmozott fel, új nemzetközi elnököt nevezett ki, és megbízott egy tanácsadó céget a PSINet hitelállományának átszervezésével.

Magyarországon a helyzet változatlan, hiszen a cég már kifizette az infrastruktúra fejlesztését, s bármi történjék is az anyacéggel, az ügyfeleket kiszolgáló, folyamatosan bevételt és nyereséget termelő vállalkozásokat nem lenne értelme bezárni.

A PSINet 1999. szeptemberében vette meg az Elender Rt.-t, az egyik piacvezető magyar internetszolgáltatót. A nemzetközi cég felépítéséhez igazodva Magyarországon is különválasztották az üzleti és az egyéni felhasználók kiszolgálását: az üzleti partnereket a PSINet Magyarország,

míg az egyéni előfizetőket az Inter.net örökölte az Elendertől. Amerikában az Inter.net Inc. céget kivásárolta a menedzsment, négy magánember lett a többségi tulajdonos, és a PSINet részesedése 20% alá csökkent. Az Inter.net magyar előfizetőit már csak ezért sem érintik a tőzsdei változások.

Belső ASP a Group 4-nél

A Group 4 Securitas számos pályázat közül, szigorú tenderfeltételek betartása mellett tavaly júliusban választotta ki a számára legalkalmasabb ügyviteli rendszert. A pályázat győztese a rEVOLUTION ZENIT SQL vállalatirányítási rendszere lett. Azóta a rendszerben meglévő lehetőségek szélesebb körben is alkalmazták: 2001. januárjától a Group 4 immár belső ASP-szolgáltatóként is funkcionál saját központja és egyik testvércége között.

A rEVOLUTION Software munkatársai 128 k bites sávszélességű, egyszerre négy felhasználó párhuzamos munkáját lehetővé tevő bérlet vonalon keresztül építették ki a kapcsolatot a két cég között. A központban így naprakészen követhetik mindkét cég teljes, naprakész ügyviteli folyamatait, adatrögzítéseit.

A rEVOLUTION az ASP-megoldás megvalósításához a Microsoft Terminal Server által szolgáltatott RDP (Remote Display Protocol) technológiát használta fel. Ezzel a projekttel vette kezdetét a rEVOLUTION ZENIT ügyviteli programjának ASP alkalmazása.

NIF szuperszámítógép-központ

2001. március 21-én az NIF (Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Iroda) székhelyén felavatták azt a hálózati és szuperszámítógép-központot, amely a korábbiaknál két százötvenszer nagyobb adatátviteli sebességű kapcsolatot biztosító hálózat centrumában az ország 35 nagy egyetemi-kutatói-közfürteményi regionális központjának adatacserejéről gondoskodik.

Ezekhez a csomópontokhoz mintegy négyszáz felsőoktatási, kutatási, közügyteményi intézmény kapcsolódik, amelyek szolgáltatásait közel 400 ezren használják.

A központba telepített szuperszámítógép régióknak egyik legerősebb konfiguráci-

Bevásárolt a Novell

A Novell felvásárolta a Novetrixet – egy független fejlesztőcéget, amelynek címrá alapú szoftvermegoldásai elősegítik a „bárhol, bármikor” típusú számítástechnika fejlődését. A tranzakció nyomán a Novell fejlett technológiára és szakértelmre tesz szert a tartalom- és a szolgáltatásellátás (content provisioning) terén. A Novetrix DeFarma nevű technológiája lehetővé teszi a windowsos terminálszerverek képernyőjének webböngészőn keresztül megjelenítését, egybeépül a Novell OnDemand Services 1.5-tel – a Novell címrá alapú ellátószoftverének legfrissebb verziójával – és képes lesz az alkalmazásokat és egyéb tartalmat hibátlanul megjeleníteni többféle, független hálózaton keresztül is, csupán egy webböngészővel.

Az újonnan bejelentett Novell OnDemand Services 1.5 segítségével a vállalatok és szolgáltatók biztonságosan és hatékonyan kínálhatják az alkalmazásokat és az egyéb digitális tartalmakat alkalmazottaik, üzleti partnereik és vásárlóik számára a neten keresztül.

Nagykorúsodott a Dotkom

2001. március 1-jétől két-két folytatja munkáját a Dotkom Internet Consulting. A szervezeti átalakulással egyidejűleg megváltozott az internetes tanácsadó cég tulajdonosi szerkezete is: a KFKI Investment Kft. 60 millió forintos tőkebefektetéssel 100 százalékos tulajdoni részesedést szerzett a Dotkom Kft.-ben.

A 2000. nyarán a MAVA Befektetési Kft. többségi, a KFKI Számítástechnikai Rt. kisebbségi részesedésével alapított stratégiai tanácsadócéggé eddig a TVNet Kft. önálló divíziójaként működött. A Dotkom Internet Consulting tevékenységének első név hónapjában sikerrel valósította meg az első időszakra kitűzött célokat: az év végére 10 főre gyarapodott társaság komoly piaci ismertségre tett szert, árbevéte-

le pedig az előzetes terveknek megfelelően alakult. Az idei évre előirányzott árbevétel egyébként 80 millió forint.

Keresőbe fektet a Sun

A Sun szerződést írt alá az InfraSearch, az egyenrangú (peer-to-peer, P2P) keresőtechnológiák egyik úttörő cége felvásárlásáról. A tranzakcióval megszerzett szaktudás és technológia birtokában a Sun felgyorsíthatja Juxtapose nevű inkubátor projektjét, amely az elosztott számítástechnika új lehetőségeit keresi. Általános vélekedés szerint a P2P-megoldások jelentik a következő fontos lépést a hálózati számítástechnikában, amely felváltja majd a hagyományosabb modelleket (pl. a klienszerver modell). A ma legismertebb P2P alkalmazás a zeneszámok cseréje.

Az InfraSearch elkészítette már egy P2P-keresőszékű prototípusát, amely bősegebb és pontosabb internetes tartalmat képes megjeleníteni, mint a hagyományos indexelési vagy webfeltárási (web

crawling) módszerek. A Sun Juxtapose kezdeményezése az egész hálózatra kiterjedő, az internet teljesítményének kihasználásában nélkülözhetetlen feladatokra – a keresésre, a megosztásra és a tárolásra – fókuszál.

Nokia labor az egyetemen

A Nokia támogatásával létrehozott új számítástechnikai laboratóriumot avattak fel a *Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen*. A 12 millió forintos támogatással szoftverfejlesztésre kialakított IP labor felállítása része a Nokia és a BME között 1998-ban megindult és azóta is folyamatos együttműködésnek.

1998-ban a Nokia három kutatás-fejlesztési (K+F) központot létesített Magyarországon. Két részleg mobil IP hálózatokkal és vezeték nélküli szoftver-megoldásokkal foglalkozik, a harmadik pedig a Nokia központi K+F egysége, a *Nokia Research Center*. A Budapesten működő részlegek fontos elemei a Nokia globális

K+F hálózatának. A jövő mérnökeire számítva, a Nokia szoros kapcsolatot ápol a budapesti és vidéki felsőoktatási intézményekkel. Az együttműködés keretében a Nokia a szponzorálás mellett diplomáírára és ösztöndíjak elnyerésére ad lehetőséget a végzős hallgatók számára.

econet.hu az Oracle oldalán

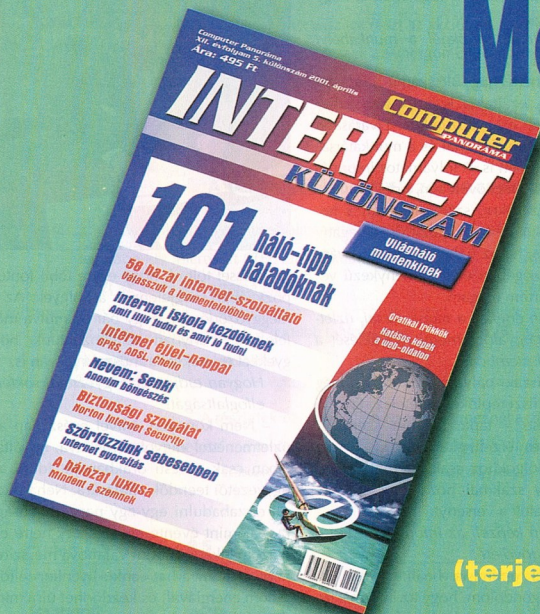
Az *econet.hu Informatikai Rt.* magyar alkalmazás-szolgáltató (ASP) a közelmúltban olyan licenc-szerződést írt alá az *Oracle Hungary Kft.*-vel, amely lehetővé teszi, hogy az econet.hu ügyfelei a vásárlás helyett havi bérleti díj fejében, az econet közvetítésével és szerverein vegyék igénybe az Oracle adatbázis-kezelő szoftvereit.

Az econet.hu saját fejlesztésű alkalmazásai, illetve a partnerei által fejlesztett termékek egyaránt adatbázis-háttérrel működnek, így az Oracle Hungary Kft.-vel kötött szerződés jól illeszkedik a társaság integrált szolgáltatási modelljéhez.

Megjelent!

Keresse az újságárusoknál vagy rendelje meg

a kiadónál
(456-6964, 456-6963)
vagy e-mailben
(terjesztes@cpanorama.hu)

SIKERES NŐK AZ INFORMÁCIÓS TÁRSADALOMBAN

Karrier vagy vacsora?

Életminőségünk legmeghatározóbb eleme lehet munkahelyünk, hivatásunk és ehhez kapcsolódó elkötelezettségünk milyensége. Egy közelmúltban rendezett távmunkáról szóló konferencián hangzott el a következő megállapítás:

„Nagyszüleink korában még a gyárakban dolgoztak a munkavállalók, szüleink kora már az irodák korszakának is nevezhető, a ma felnövekvő generáció pedig a hálózatok birodalmában fog munkát keresni és – ha megfelel a szigorú feltételeknek – kapni is.

Tehát az informatika térhódítása gyökeresen átalakítja a hagyományos munkahely, munkaidő, munkavégzés stb. fo-

galminkat. Másfelől öröndetes fellendítő hatást gyakorol a nők munkavállalására, új teret és módot ad a szebbik (és nem gyengébbik!) nem érvényesüléséhez társadalmunkban.

Gondolatébresztőnek szánt összeállításunk arról szól, miképpen felelnek meg korunk családanyái, üzletasszonyai, törékeny diáklányai az új kihívásoknak. Milyen társadalmi és tudományos szervezetek foglalkoznak még ezzel a témával, hogyan értékeli a hölgyek önmagukat, és hogyan férfitársaik őket? (E sorok írója újságírói objektivitását ideiglenesen fel kell, hogy függesse, maga is érintett lévén...)

A „női” pályák között emlegethetjük immár az informatikát is, jöllehet a magyar informatikusok között a szebbik nem ma még törpe kisebbségben van a férfiakkal szemben. Összeállításunk bemutatja, miként élnek a nők a magyar információs társadalomban.

Sutba az előítéletekkel!

Még mindig tartja magát az a nőkről alkotott meglehetősen otromba előítélet, miszerint azok nem értenek a technikához, és nincs sok keresnivalójuk műszaki területen. Most egy olyan hölgyet mutatunk be, aki izzig-vérig nő, emellett izzig-vérig műszaki szakember, mi több, elismert szakember és felelős cégvezető is egyben. Ő *Lakatos Anna*, a *Crown-Tech Kft.* első embere.

Beszélgén pályájáról: hogyan került ehhez a céghez, mi motiválta ebben a döntésben?

– 1999 szeptemberében kerültem a Crown-Tech Kft.-hez mint kereskedelmi menedzser.

A következő év áprilisában az akkori ügyvezető igazgató megbízott a kereskedelmi terület irányításával.

2000 június elején a tulajdonosok felkérésére elvállaltam a cég irányítását.

Nem volt könnyű döntés – annál inkább hatalmas kihívás – hiszen mint ismeretes, a hálózati hardverrel foglalkozó cégek irányításában férfivézetők látják el ezt a pozíciót.

Több mint húsz éve vagyok e pályán. Mindig is jobban érdekelt az eszközök hardveroldala. Szívesebben megfogok egy csavarhúzó, vagy megtervezek egy számítógépes hálózatot, mint hogy leül-

jek a gép elé megírni egy programot, függetlenül attól, hogy a logikának is nagy híve vagyok.

Mi jellemzi önöknél a munkahelyi légkört?

Mivel nem nagy létszámú csapattal dolgozom, ezáltal a kapcsolatom a besorozottakkal elég közvetlen. Elvárásaim magasak, önmagammal és a munkatársaimmal szemben is. A folyamatos információáramlást megkövetelem, odafigyelek a munkavégzésükre, számon kérem a határidőket. Jutalmazok pozitív és negatív irányban is, ha az üzletmenet úgy kívánja. Összességében elég keménykező vezetőnek tartom magam.

Hogyan értékeli a munkatársai, üzletfelei, tárgyalópartnerei megítélését a nőkkal szemben?

– A műszaki pálya a mai korban még mindig férfiszereplőket feltételez. Egy nő megjelenése – tapasztalatom szerint – elég vegyes érzelmeket vált ki, hiszen műszaki dolgokhoz csak a férfiak érhetnek. Nagy szakmai hozzáértéssel lehet felvenni velük a versenyt.

Hogyan képzeli az információs társadalom jövőjét?

– Mivel optimista beállítottságú vagyok, úgy gondolom, hogy az információs társadalom pozitív irányban fog fejlődni.

Jó érzéssel tölt el, hogy egyre több fontos pozícióban megjelennek a hölgyek. Az a meggyőződésem, hogy pár év múlva már fele-fele arányban találkozhatunk hölgyekkel és urakkal a műszaki pályán is.

Hogyan tudja összeegyeztetni sokféle elfoglaltságát?

– Nem könnyen. Mivel egész nap az üzletmenettel vagyok elfoglalva, így általában csak az esti órákban jut időm az ügyvezetői teendőik ellátására. Néha sikerül elszabadulni egy-egy nap szabadságra, valamint évente egyszer egy hétre elutazom kikapcsolódnivalahová messzire, ahol nem zavarhat senki. Ilyenkor feltöltődöm energiával, és kezdődhet újra minden előlről.

A Microsoft Magyarország és a Synergon Education közös akciója

Az akció időtartama:
2001. április 23 – 2001. július 30.

A megjelölt időszak alatt azon cégek vesznek részt az akcióban, amelyek alkalmazottai legalább két CTEC tanfolyamot elvégeznek a Synergon Education szervezésében.

A nyertesek hét napos CTEC vitorlástúrán vesznek részt az Adriai-tengeren, amelynek keretében exkluzív tartalmú Microsoft technikai képzésben részesülnek.

A vitorlástúrán tíz szerencsés nyertes vesz részt

4 fő: sorsolás útján azon cégek alkalmazottai közül, akik legalább két Microsoft CTEC tanfolyamon vesznek részt az akció időtartama alatt

1 fő: az akció időtartama alatt a legtöbb tanfolyamot megrendelő cég munkatársa

4 fő: sorsolás útján azon hallgatók közül, akik legalább két Microsoft CTEC tanfolyamon vesznek részt + 2 sikeres MCP vizsgát letesznek az akció időtartama alatt

1 fő: azon hallgató aki a legtöbb MCP vizsgát teszi le az akció időtartama alatt

A részletekről érdeklődjön Nyerges Ágnesnél a 288-7040-es telefonszámán!

A kiutazás, a helyszín, a tanfolyam és az ellátás költségeit a kírőrök állják, beleértve a járulékos költségeket is.

Az akcióban a Synergon Informatika Rt. és a Microsoft Magyarország Kft. alkalmazottai nem vehetnek részt.

A CTEC képzés jövője

Synergon Education ■ 1139 Budapest, Váci út 99. ■ tel.: 288-7040, fax: 288-7041 ■ oktatatas@synergon.hu ■ e-learning@synergon.hu ■ www.syne.hu ■ www.synergon.hu

Az év projektvezetője

Ezt a megtiszteltető díjat vehette át az idén Kenyeres Judit, az ICL Hungary Kft. projektvezetője az *Informatikai Vállalkozások Szövetségétől*. Kenyeres Judittal stílusosan e-mailen készítettem interjút.

Milyen feladatot lát el a cégénél, mióta tölti be ezt a posztot, s mennyire tudatos volt a választása, hogy ezt a feladatot végezze?

– Projektvezetőként dolgozom (95 óta) az ICL-nél, ezt megelőzően fejlesztési igazgatóként töltöttem be vezetői szerep-kört. Az informatikát (akkor még számítástechnika néven) családi indíttatás révén ismertem meg (édesanyám szervezési főosztályvezető volt annak idején), az egyetlen szak kiválasztása már ennek megfelelően történt (leningrádi mérnök-közgazdász egyetem – ma már deklarál-tan menedzserképzéssel foglalkozó felsőoktatási intézmény – termelésirányítás automatizálása szak), és a (rendszer)szervezésen keresztül találtam meg egyben a szakmámat és a hobbitam is (szeretek logikai játékokat játszani).

Hogyan értékel munkatársaitval, beosztottaival való kapcsolatát? Csapatszellelem, családias légkör vagy szigorú fejelem uralkodik-e munkahelyén?

– Általában jó kapcsolatot tudok kialakítani a környezetemmel (könnyen teremtek kontaktust), munkatársaimmal (szint-

től függetlenül) jó az együttműködésem. A csapatszellemet tartom nagyon fontosnak, a jó munkahelyi légkört, amelynek rengeteg összetevője van; nem kell feltétlenül családiasnak lenni ahhoz, hogy az emberekre figyeljünk. Ez utóbbi a fontos, és hogy érezzék is, hogy fontosak, számí-tanak rájuk, figyelnek a problémáikra és igényeikre.

Érzi-e előnyét (vagy hátrányát) női voltának üzleti tárgyalásokon, konferenciákon, megbeszéléseken?

– Nem látok különbséget a nők általános elfogadottságához képest az informatikai területén sem: a férfításadalom sok mindenben elismeri a nők teljesítményét és „létfogosultságát”, sőt néha főlényit is egyes területeken, de még mindig nem érzem, hogy természetesen vennék, vagy a férfiakkal azonos szempontok szerint értékelnék őket (vannak jó és rossz, okos és buta, tehetséges és tehetségtelen stb. férfiak és nők is, és bizonyos területeken bizonyos típusú emberek tudnak jól produkálni, függetlenül a nemüktől). Nem várok el előnyt, és igyekszem nem tudomásul venni a hátrányt, amit női mivoltom indukál, bár anakronizmusnak hat, hogy azért elvárom (elvárjuk), hogy az üzleti életen túl (a normál társas érintkezésben) nőként tekintsenek ránk.

Hány beosztott tartozik az ön irányítása alá?

– A projektvezetés rugalmas szervezeti felállást feltételez, ezért az irányított projekttagok száma változó. Ezen felül a projekt-szervezet felépítéséből adódóan további vezetők tartoznak a projektvezetőkhöz, akiknek keresztül bizonyos szakmai csoportokat irányít. Az utolsó projektben a közvetlen irányításom alatt 15-20 fő volt, a teljes projektlétszám pedig 100 felett volt (bár a projekt időtartama során ez is változó).

Hogyan képzeli az információs társadalom fejlődését? A távmunka, a számítógépes munkahelyek elterjedése javít-e a nők helyzetén a munka világában?

– Az informatika fejlődése olyan ütemben gyorsult fel az utóbbi néhány évben (nem is évtizedben), hogy még az élen-kébb fantáziájú szakmabeliek jóvendőléseit is meghazudtolta, főleg az ütemet illetően. Amit én fontosnak tartok – most is, és a jövőt tekintve is – az az, hogy az

informatika eszköz és ne cél vagy öncélú produktum legyen. A távmunka is lehet jó és hasznos, mert több munkalehetőséget nyújt, csökkenti a vállalkozások költségeit stb. Ugyanakkor lehet káros is, mert csökkenti az emberek közvetlen kommunikációs, kapcsolatépítési, csapatmunka lehetőségeit, „elszemélyteleníti” a munkavégzést stb. Az otthoni munkavégzés „veszélye” még, hogy így nincs is igazi „otthon”, ahová az ember esetleg nem vész haza a munkahelyi problémáikat, és nem igazán lehet „letenni a tollat” a napi munka befejezéseként.

Ha például a gyerekével van otthon az ember, és úgy próbál a távmunkával bekapcsolódni, ez átmeneti megoldásnak jó lehet. Nyilván nem is minden munkakörben lehet ilyenformán tevékenykedni.

Hölgyről lévén szó, önként adódik a kérdés: miképpen tudja összeegyeztetni napi feladatait családi kötelezettségeivel?

– Nagyon nehezen, számtalan konfliktusom adódott emiatt. Feltétlenül kell a család megértése és támogatása egy feszítettebb munkatempó mellé, elsősorban a férj/partner megértése és aktív támogatása (még a háztartás vezetésében is), és a gyerek(ek) „engedélye”. Számomra nehezebben kezelhető és problematikusabb a pszichikai nyomás, mint a fizikai megterhelés.

MÁV projekt

A Kenyeres Judit és projektvezető társai által irányított projektet, amelynek keretében nemrég sikeresen valósították meg a MÁV gazdaságirányítási rendszerének a bevezetését, az alábbi paraméterek jellemzik: egy 35 millió dolláros beruházás keretében építettek ki 413 telephelyes LAN hálózatot. A hálózat 2000 végponttal rendelkezik, amelyekhez majd a MÁV Menetjegy- és Helyfoglalási (MHR) rendszerébe bevonandó munkálfeladatok is csatlakoznak. Az alkalmazást és az adatbázist egy négy nódos (16 processzoros) IBM RS/6000 SP2-es szerver szolgálja ki, a felhasználók ezer PC-ről használják egyidejűleg a rendszert, munkájukat egy központi, kilenc területi és mintegy 250 asztali nyomtató támogatja

Egy mai huszonéves lány

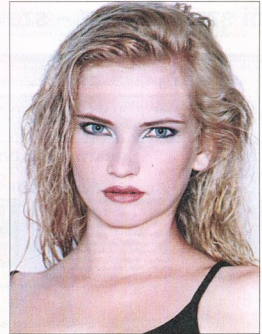
Banos Dorina története nagyon is ide kíváncsok. Példát mutat a mai fiataloknak arra, hogy a pozitív hozzáállás és a szorgalmas tanulás mennyire meg tudja változtatni egy ember életútját – főleg, ha egy számítógép is szerepel a történetben...Dorina először feltűnő és fiatal nőiségének hatásáról beszél – igencsak elgondolkodtatóan:

„Női mivoltomnak ritkán érzem hátrányát, és akkor is a javamra tudom fordítani. Sajnos manapság még a nők is nehezen fogadják el egy nő tudását. Nehéz olyan alkalmazottat találni, aki elfogadja, hogy egy nő a főnöke. Ha egy nő ilyen „férfias” pályán akarja megállni a helyét, akkor bizonyítania kell. De ezt én nem érzem hátránynak, hiszen így én sokkal többet tudok, mint egy átlagos férfitársam. Nekem folyamatosan bizonyítanom kell, ez igaz, de nem érzem tehernek. Ezenkívül a „nőiségnek” rengeteg előnye is van. Ha segítséget kell kérnem, könnyű dolgom van. Az informatikában ma még

szinte csak férfiak dolgoznak, akik szívesen segítenek egy elárvult, gyámoltalan nőnek. Ha kedves vagyok az emberekkel, nem vagyok öntelt, mindig mosolygok és én is segítsek másoknak, akkor sok jóakadort szerezhetek. Ez nálam nem képmutatás, csak egyszerűen szeretem az embereket, ilyen a természetem. És ennek nagy részét képezi az, hogy nő vagyok.”

Hogy lettél informatikus? Mikor határozod el, hogy a multimédia-fejlesztéssel fogsz foglalkozni?

– Véletlenül kerültem az informatikus pályára. A barátom egyszer, mikor unatkoztam, megmutatta, hogyan kell bekapcsolni a gépet, és elindítani azt a régi Fekete Macska játékot. Ezután megtanította kapcsolni is. Én nagyon hamar tanulok, és rettenetesen érdekelnek az olyan dolgok, amiket nem ismerek. Így elkezdtem máshova kattintgatni, mint ahogy tanította. Egy idő után, mikor megtanultam mindent, amit az iródi programokról tudni lehet, szereztem könyveket és nekiálltam igazán

tanulni. Ez egy régi 486-os gép volt, amit meg is vett nekem a barátom, így volt lehetőségem gyakorolni. Ezt a gépet azóta már kétszer „kinőttem”, most egy csúcskategóriás notebookkal dolgozom. Azóta eltelt egy év és most a diplomámra készülök. Felsőfokú távoktatási szakra járok, multimédia-fejlesztő, web-designer leszek. Az, hogy azon az estén unatkoztam, sor-som egyik legjobb ötlete volt.”

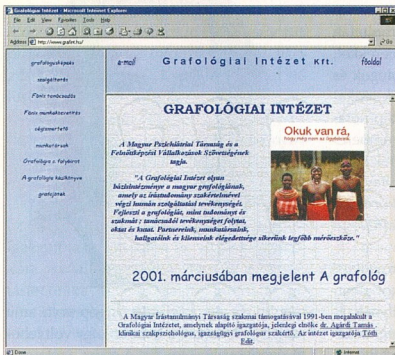
Megjelent!

Keresse az újságárosoknál vagy rendelje meg

a kiadónál
(456-6964, 456-6963)
 vagy e-mailben
(terjesztes@cpanorama.hu)

Női személyiség – személyes nőesség

A maga nemében egyedülálló programot dolgozott ki az idén 10 éves **Grafológiai Intézet (www.grafint.hu)**. A Németországban *Mutter Zentrum* néven működő, kisgyermekes anyakkal foglalkozó központok tapasztalatai adták az alapötletet a mintegy két évvel ezelőtt indult projekthez.

A szövegeszerkesztő, az elektronikus levelezés és az SMS-ek korában felértékelődött a kézírás jelentősége. Az intézet írásszakértői a kapott írásminta alapján grafológiai elemzést készítenek, amely egy tudományos igényű analízisnek felel meg.

Az intézet korábbi tevékenységéből adódóan pályaorientációban, személyiségvizsgálatban, életviteli-munkavállalási tanácsadásban rengeteg tapasztalatot szerzett. Munkatársainak nagy része családanaként építi karrierjét, diplomás munkakörben felelős posztot tölt be. Ez is segítette őket, mikor kidolgozták a gyermekes nők **személyiségképére** alapozott, családi kötelezettségeikkel összeegyeztethető állásokat közvetítő szolgáltatásukat.

Főnix-programjuk keretében – amelynek a vezetője **Keveházi Katalin** – a grafológiai elemzés, a pszichológiai teszt és a személyes konzultáció segítségével feltárják a **személyiségnek a munkavállalás szempontjából lényeges vonásait**: a jelentkező képességeit, készségeit, érdeklődési körét, motivációs bázisát, önállóságát, terhelhetőségét, társas kapcsolatokban mutatott hatékonyságát, hierarchiában való működését stb. A vizsgálatban a következő személyiségjellemző állapíthatók meg: kiegyensúlyozott-

ság, önbizalom, tolerancia, szociabilitás, intellektuális hatékonyság, nőiesség stb.

Vizsgálják még az írásmintát a kreativitás, szervezőkészség, kommunikációs képességek szempontjai szerint is.

A felmérés után személyre szabott alapos, átfogó szakvéleményt kapnak a jelentkezők, amely munkakereséskor referenciaként is használható. A szigorú tények mellett, amelyek a reális önismeret fejlődését segítik, az intézet tanácsokat vagy konkrét javaslatokat is kínál az anyaként való pályamódosításra, munkavállalásra. A Főnix-program része még a munkaközvetítés is, a **személyiség képére** alapozott, a **családi kötelezettségeikkel összeegyeztethető állásokat közvetítő szolgáltatás**. Az intézet honlapján közzétették az alábbi kérdéseket, amelyeket minden odalátogató munkáltatónak vagy munkavállalónak a figyelmébe ajánlanak:

Dolgoznak-e önöknek gyermekes nők?
Főnökeik, kollégáik elégedettek-e munkájukkal?

Adottságaiknak megfelelő teljesítményt nyújtanak-e?

Van-e cégüknél részmunkaidőben is ellátható munkakör?

Önök bizonyára szeretnék, hogy megbízható, képességeik maximumát nyújtó, lojális munkatársakkal dolgozhassanak, alacsonyabb legyen a fluktuáció, javuljon a cégen belüli kommunikáció, fejlődjön a feladatok megszervezésének készsége, átláthatóbb legyen a munkatársak teljesítménye, nőjön a munkaidő kihasználtsága, a munka hatékonysága, kiküszöbölhető legyen a stressz, kevesebb legyen a munkahelyi légkör, csökkenjen a munkatörkөрök eső általános költsége, új értékkel gyarapodjon cégük belső image-e.

A kérdőíveket kitöltő gyermekes nők azután az adatbázisban többnyire 30-35 éves, felsőfokú végzettséggel rendelkező gyermekes nőkként szerepelnek. Tapasztalataik szerint az **anyaság személyiségformáló hatása** révén a nők rugalmasabbak, toleránsabbak lesznek, javul kommunikációs és szervezőkészségük, megtanulnak jobban gazdálkodni idejükkel és energiájukkal, felelősségvállaló, stabilitásra, harmóniára törekvő emberré válnak.

Nők a nőkért – a civil szféra erősödik

A **Magyarországi Női Alapítvány (www.mona-hungary.org)** 1992-ben jött létre, mint mindenki számára nyitott, pártsemleges, non-profit szervezet. A MONA célja, hogy olyan közéleti vitákat kezdeményezzen, amelyek megmutatják a női és férfi szerepek gazdaságát és egyenrangúságát egy demokratikus társadalomban, de feltárják a méltánytalan egyenlőtlenségeket is, amelyek a mai napig jellemzik a nők helyzetét a gazdaság és politika világában Magyarországon.

A MONA olyan programokat szervez, amelyek ösztönzik a nők aktív részvételét a helyi és az országos közéletben, a politikai és civil szervezetekben, és képessé teszik őket arra, hogy kiszolgáltatottság nélkül tudjanak szakmát és munkahelyet váltogatni az átalakuló világban. A MONA programjait a programvezető mellett a kuratórium tagjai, fel-

kért szakértők és önkéntesek szervezik és szervezik.

A MONA alapítói és munkatársai hisznek abban, hogy a nők közéletben való részvétele, a munkában és a hitvátaban való előrehaladása nem akadály, hanem segítőtje a magánéletben és a családban is megtalálási esélyegyenlőségnek és méltányos együttműködésnek.

Honlapjuk azt a célt is szolgálja, hogy képet adjon a nők helyzetét elemző és segítő hazai és nemzetközi kutatásokról és programokról. Külön oldalakon található a hazai és külföldi szerzők tanulmányainak és kutatási eredményeinek gyűjteményét (*Gender Studies*), illetve az általuk leghasznosabbnak gondolt nemzetközi szervezetek linkeinek listáját (*Subregional Women's Center*). E két oldal egyelőre csak angol nyelven olvasható, de folyamatosan bővül újabb információkkal.

SMS-JÁTÉK

HOGYAN CSINÁLJUNK KARRIERT?

JÓ T A N Á C S O K Á L L Á S V A D Á S Z O K N A K

Az állásvadászat és a karrierépítés az élet nagy sakkjátismája. Ahogy a sakknak megvannak a pontos szabályai, jó tudni, milyen szabályok között kell játszaniunk a munkaerő piacon. **Pintér Zsolt** fejvadász és karrierszakértő több mint egy évtizednyi karrier-tanácsadói tapasztalata alapján sok hasznos gyakorlati tudnivalót gyűjtött össze, mely most multimédia CD-n feldolgozva kerül a jelenlegi és eljövendő állásvadászok kezébe.

Menni vagy maradni?

Mikor van érdemes állásvadászaton gondolkodni?

- Ha nem elég jól fizetnek
- Ha nem kapok fejlődési lehetőségeket
- Ha korán kell kelni, későn kell menni
- Ha nem elég csinos a tiskarno

Melyik az a munkahely, ahol szeretnék dolgozni?

Tavaly 5 forint fizetésemelést kaptam.

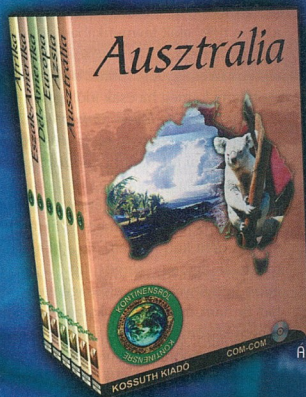
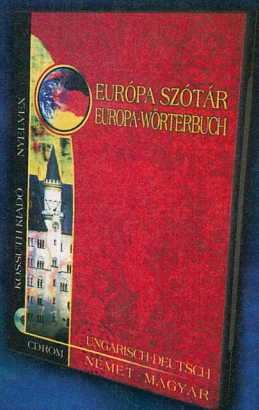
Már 30 éve vagyok alosztályvezető.

A feldolgozott témák:

- Mikor nem szabad és mikor célszerű új állást keresni?
- Hogyan ismerjük fel az elbocsátás jeleit?
- Milyen az Ön számára ideális munkakör?
- Önismereti gyakorlatok: milyen állás betöltésére alkalmas?
- A sikeres szakmai önéletrajz
- Angol, német, francia, olasz önéletrajz-minták, kísérőlevelek
- A rejtett álláslehetőségek megismerése
- Jelentkezés álláshirdetésre
- A felvételi beszélgetés
- Az állásajánlat és a jövedelemalku
- Tudományos, illetve különleges kiválasztási módszerek
- Menedzser- és munkaszerződés-minták
- Az álláskereséshez és a továbbképzéshez szükséges címek és telefonszámok
- ... és még számos hasznos információ

A program értékes része az interaktív dosszié, amelyben a felhasználó a jelenlegi és jövőbeli állásával kapcsolatosan gyűjtheti össze az információkat, tesztek, táblázatok, mintanyomtatványok, önéletrajzok kitöltésén keresztül.

Európa szótár sorozat
kétnyelvű hangosszótárak
Ára lemezenként 3990 Ft

KOSSUTH KIADÓ
MINŐSÉG ÉS TUDÁS A MULTIMÉDIÁBAN

Kontinensről kontinensre
a szárazföldek természetrajza
Ára lemezenként 5990 Ft

Megrendelhető, megvásárolható: 1043 Budapest, Csánky L. u. 34.; 1061 Budapest, Andrásy út 13. E-mail: rt@kossuth.hu

www.kossuth.hu

CD-ROM

Fiatal csapat – dinamikus női vezető

Férfi-asn tökéletes vélemények

„A nők a számítástechnikában éppen annyit érnek, mint a férfiak. Technikai analabétizmus kifejezést elnyós: egy nő sose próbál új processzort bebugni a régi helyére, minek következtében a női munkaerők gépeinek élettartama és üzembiztonsága jelentősen megnő.

Mivel a nő éppen olyan szeszélyes, mint a számítógép, interferenciák hoz létre, s az egymást kioltó hullámok tökéletesen csillapítják egymást. Ezért a női munkaerő leül a gépe elé, s amikor Bill Gates valamelyik találmányra hástást dob, mosolyog egyet és annyit mond: rossz napod van, picim? Aztán újraindít és amikor ismét megjelenik a Windows ábra, kedvesen megsimogatja a monitort: Na ugye mondtam Apukám, hogy nem kell izgulni...” (dr. Derera Mihály, a MEOSZ elnöke gondolatai).

A legtöbb vezetőnek az emberekkel nehezebb boldogulni, mint az ügyekkel. Ez a nők esetében sokszor könnyebben megy, kivétel, ha például valakit el kell küldeni az állásából stb. Ha a női vezetőnek csak vagy zömmel női beosztottjai vannak, az sem jó talán...” (részlet Györi-András, a Tetrapol projekt képviselője véleményéből).

„Szerintem a nők türelmesebbek, jobban tudnak egy-egy dologra koncentrálni. Ebből fakadóan az ilyen feladatokat is meg tudják tanulni. Még akkor is, ha korábban soha nem foglalkoztak ilyesmivel. A legnagyobb baj az önbizalom hiánya. Gyakran hallom, amint felnőttnök azt mondják: én már úgy sem tudom ezt megtanulni, ez már nem nekem való”. És ha ilyen a hozzáállás, akkor persze, hogy nem fog menni.

Ha gyerekkorban, iskolában vagy otthon találkozunk először informatikával, általában semmi gond, természetesen veszik a lányok, hogy ez is az élet része.

Később pedig használják, mint az autót, vagy az elektromos hajsztót”. (dr. Jenes Barnabás, tudományos munkatárs, Agricultural Biotechnology Center)

A kiwwi Kommunikációs Kft. nemrég kezdte meg magyarországi működését, és máris az internetágazat egyik vezető vállalatává nőtte ki magát. Vezetője Végvári Orsolya.

Mióta és mennyire tudatos volt a vállaltatása, hogy ebben a szférában vállaltalon felsővezetői megbízást?

– Megalakulása és bejegyzése – 2000 nyara – óta a kiwwi Kommunikációs Kft. ügyvezető igazgatója vagyok. Igazgatóként felelős vagyok a kiwwi magyarországi működésének minden aspektusáért (bevétel, szolgáltatások, munkatársak stb.). Nem én találtam meg a feladatot, hanem a feladat talált meg engem. Nem kerestem tudatosan igazgatói posztot távközlési vállalatnál, hanem szülségi szabadságom közben kértek fel az igazgatói poszt betöltésére.

Hogyan értékeli munkatársaival, beosztottaival való kapcsolatát?

– Szerintem ez a három elem – csapat-szellem, családi légkör, szigorú fejelem – nem zárja ki egymást, sőt a legtöbbször két vagy három elem kombinációja jellemzi egy-egy munkahely hangulatát. Nálunk is így van ez. Természetesen a kiwwi munkatársai a húszas és harmincas korosztályból kerülnek ki, így meglehetősen oldott a légkör, és aki belép hozzánk, egy percig sem fogja azt hinni, hogy itt elveszhet a bürokrácia útvesztőjében egy jó gondolat.

Figyelembe veszik –e női mivoltát üzleti tárgyalásokon, konferenciákon, megbeszéléseken, érzi-e ennek bármilyen előnyét vagy hátrányát?

– Ma már számos nő tölt be felsővezetői posztot, ezért az, hogy egy vezető férfi-e vagy nő, egyre kevésbé „téma”. A távközlés és az internet-szolgáltatás ebből a szempontból külön világ, hiszen itt több a férfi vezető: egy kerekasztal beszélgetés során döbbsentem rá nemrég, hogy az alternatív távközlési cégek igazgatói között én vagyok pillanatnyilag az egyetlen nő. Személyesen sem az előző munkahelyeim, sem új pozíciómban nem éreztem hátrányát annak, hogy nő vagyok. Persze kifejezett előnyöm sem származott belőle, ugyanakkor úgy érzem, hogy gyakran jobban kezelek konfliktusokat és embereket, mint férfi kollégáim, de ez függhet személyes tulajdonságaimtól is.

Hogyan képzei az információs társadalom fejlődését? A távmunkahelyek kialakításáról miképpen vélekedik?

– A számítógépek elterjedése, az internet és a mobiltelefonika sok szellemi foglalkozású kisgyermekes nő életét megkönnyíti. Több olyan esetről is hallottam, hogy kisgyermekes nők otthonról dolgoznak vagy csak pár órát töltenek a munkahelyükön, és a maradék munkaidejükben otthoni számítógépükön dolgoznak. Ezeknek a nőknek már nem kell választaniuk a munka és a gyerekevelés között, nem vesztik el az állásukat míg szülségi szabadságon vannak.

Azért hozzá kell tenni, hogy az otthon dolgozó nők köre meglehetősen szűk, hiszen tipikusan diplomás, szellemi foglalkozású nők végezhetik otthon, számítógép segítségével munkájukat: a bolti eladó vagy az iskolai tanárok életében az információs forradalom még nem oldja meg a „munka vagy gyerek” dilemmát. Továbbá azok a nők, akik távmunkában dolgoznak sem remélhetik, hogy a közeljövőben előléptetik őket, így a karrieről nekik is le kell mondanuk, még ha csak időlegesen is.

Fiatal hölgy lévén önként adódik a kérdés: miképpen tudja összeegyeztetni napi feladatait családi kötelezettségeivel?

– A kiwwi igazgatójának lenni nem napi 8 órás munka, hanem gyakran késő estig is bent kell lennem, és a hétvégén is megtalál egy-egy sürgős ügy. Ezért nagyon kemény odafigyelést igényel a család (a fiam egyéves) és igazgatói felelősségem közötti egyensúly fenntartása.

Hála a mobiltelefonnak és az internetnek, elég sok ügyet el tudok intézni otthonról. Szerencsére a családom is ismeri az üzleti élet ritmusát, és tolerálják, ha néha elhúzódik egy-egy megbeszélés, vagy késő este is csörög a telefonom.

Egy kényes téma: a távmunka

Összeállításunkban többször is szó esett már az információ társadalom egyik előnyös lehetőségéről, a távmunkáról. Eről a témáról a

www.euroastra.com, a www.celratoro.hu, a www.hapinet.com, a www.telehaz.hu, a www.voks.hungary.cc, a www.mona-hungary.org alatt találhatunk bővebbet.

A hányatott sorsú projektek, csődbe ment vagy működő vállalkozások, szolgáltatások, kormányzati és civil kezdeményezések közül kiemelkedik azonban egy folyamatosan fejlődő, korrekt és rendkívül népszerű weboldal: *Wesselényi Andrea Első Magyar Távmunkaközvetítője*, a www.tavmunkainfo.hu URL-en. A fiatal, kétégyes anyja remekül jellemzi a hazai női munkavállalók helyzetét hon-

lapján olvasható beköszöntőjében: „Létezik egy játékos kifejezés: *e-lancer*. Ez a *freelancer*, azaz a szabadúszó analógiájára létrejött kifejezés, amely egy olyan szellemi munkát végző vállalkozót takar, aki az interneten keresztül kapja megrendeléseit, és azokat online környezetben, többnyire otthonából dolgozva teljesíti. Valami ilyesmi lennék magam is.

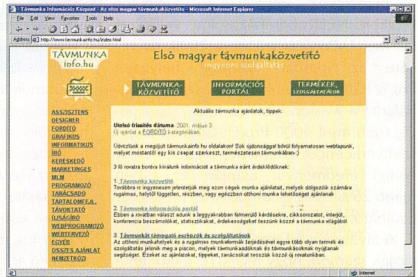
1997-ben léptem fel először az internetre, és talán egy hét sem telt el, már tudtam, hogy ezt a terepet nekem találták ki. Mindig szerettem írni, kutatni, a világgal kommunikálni és új dolgokat tanulni.

Az internet számomra nem csak az információszerezés és -megosztás eszközt jelenti, hanem lehetőséget a kreativitás kibontakoztatására. Nagy találmány a net azok számára,

akik szeretnek naponta újat tanulni, önállóan, szabadon dolgozni, alkolni. Különösen igaz ez ránk nőkre, akik számára az otthonról végzett munka az örök dilemma – karrier csinálás vagy vacsorát – feloldásban segíthet.

Oldalaimon jó barangolást kívánok! **Wesselényi Andrea.**”

F. FÜLÖP HAJNALKA
C SERKO@MAIL.DIGITEL2002.HU

A [tavmunkainfo.hu](http://www.tavmunkainfo.hu) oldalain ingyenes munkaközvetítő szolgáltatás működik

Megjelenik!

Megrendelhető

Computer Panorámia Kiadó Kft., 1091 Budapest, Üllői út 25.
Telefon: 456-6964, 456-6963, E-mail: terjesztés@cp panorama.hu

EXKLUZÍV ZSINÓRFÜLES REKLÁMTÁSKÁK

Kiváló minőség kedvező áron közvetlenül a gyártótól!

Kézzel gyártott reklámtáskáink sima és bordázott kraft alapanyagból mázolt, fényes és matt fóliázott kivitelben készülnek. Az egyszerű grafikától a fotókivitelűg bármit el tudunk készíteni egyedi igények szerint, akár saját színében nyomott alakra is.

Extra fazon, design, vagy méret nekünk nem akadály. Vállaljuk formatervezt, különleges formára vágott reklámtáskák gyártását is (például üvegfórmára vágott, fogkrémtubus alakú, vagy cigarettás dobozt formázó, amiből cigarettá szálak emelkednek ki, stb.)

Teljes körű kiszolgálást biztosítunk. Grafikusunk ötlettel segíti, és elkészíti az Ön reklámját, amennyiben ez igényli.

Kereskedelmi irodánk várja érdeklődését a (36-1) 410-5697 és (36-30) 9487-561 telefonszámon, vagy e-mailen: elximp@mail.datanet.hu

J-Pack Kft. Kereskedelmi Iroda ~1158 Budapest, Késmárk u. 24-28.

Rekordévet zárt a UNITIS

Rekordévet zárt 2000-ben a **UNITIS Rendszerház Rt.** CAD/CAM Üzletága (a **Pro/ENGINEER** és a **Windchill** szoftverek magyarországi képviselője): az üzletág bevétele meghaladta a félmilliárd forintot. Különösen szembetűnő volt a növekedés az autópárbán: a magyar autópárból szállóshajói – a **Rába Futómű Kft.**, a **NABI Rt.** – nemzetközi mércével is jelentős **Pro/ENGINEER** beruházásokat valósítottak meg. Magyarországon a 2000. év végére az iparban üzembe helyezett **Pro/ENGINEER** munkahelyek száma meghaladta a nyolcszázat, az oktatásban pedig több mint 4000 **Pro/ENGINEER** alapú szoftvertelencet telepítettek. A 2001-es év eddigi eredményei alapján ez évben újabb 25%-os forgalombővülés prognosztizálható.

A tavalyi év jelentős eseményei között tartják számon, hogy a **UNITIS** ekkor telepítette Közép-Európa első **Windchill** rendszerét a **Rába Futómű Kft.**-nél, s megnyitotta az ország első internetes CAD szakáruházát, a **www.cadshop.hu** címen. A beszállítói iparon belül a szerszámgyártás és a CNC technológia területén ugrott meg jelentősen a **Pro/ENGINEER** iránti kereslet az elmúlt évben.

E-commerce a Tech Datánál

A **Tech Data Corporation**, az informatikai termékek, a logisztikai irányítás és az egyéb értéknövelt szolgáltatások vezető nemzetközi szállítója tevékenységében egyre nagyobb szerepet játszik az **e-commerce**. A vállalat 2001 januárjában értékesítésének 20,1%-át az **InTouch**-on keresztül intézte, s ezzel csaknem megduplázta a tavaly januári 11,6%-os arányt.

Ehhez a **Tech Data** megnövelte honlapja kapacitását és funkcionalitását: gyorsabb elérési sebességet, könnyebb keresési lehetőségeket kínál, vásárlási adminisztrációt valósít meg, és értesítést küld a keresett áru raktárba érkezéséről. Az online licenc rendelésekhez (**LOL**) egyszerű eszközöket bocsát rendelkezésre, jelenleg a **Microsoft**, a **Symantec** és a **Novell** támogatja. Folyamatosan hangsúlyt helyez az **XML** és **EDI** alapú **B2B** integrációra.

A **Tech Data Corporation** a közel múltban vezette be elektronikus beszerzési rendszerét, az **InTouch Anywhere**-t, amelynek segítségével a termékfelírás vagy számozás alapján a viszonteladók az igény felmerülésének pillanatában ellenőrizhetik az árakat és a raktárkészletet. Az új keresőfunkció automatikusan alkalmazza a dealer által kiemelt szempontokat és elküldi a kért termékek jellemzését.

Panasonic–Oki íriszprogram

A **Panasonic** és az **Oki** a jövőben együttműködik az emberi szírvárványhártya színmintáinak jellegzetességeit kihasználó személyazonosítási rendszerek fejlesztésében és értékesítésében. Az **Oki** írisz-azonosítási és kódfeldolgozási technológiájára, illetve a **Panasonic** videokameráira épülő program égisze alatt létrehozott kis méretű, nagy teljesítményű és elérhető árú termékeket az ázsiai (elsősorban a japán), az európai és az észak-amerikai piacra szánják.

A program első lépéseként a két vállalat új pénzügyi architektúrán alapuló írisz-azonosítási rendszer közös marketingjét és értékesítését kezdi meg 2001. áprilisában. Később új beléptetőrendszert készítenek bevezetni a bankszektor szereplői számára.

Tech Data a lista élén

Értékesítési eredményei alapján a **Tech Data Corporation** az első helyre került a 30 legnagyobb számítástechnikai nagykereskedőt felsoroló listán. A nemzetközi elemző cégek 2000. évi felmérése szerint európai szinten mindössze három, kiterjedt hálózattal rendelkező cég szerepel a mezőnyben: a **Tech Data**, az **Ingram** és az **Actebis**.

A **Tech Data** a legnagyobb amerikai vállalatokat besoroló **Fortune 500**-as listán is feljebb kapaszkodott, itt most a 95. helyet foglalja el. A társaság az 1996-ban kapott 389. helyéhez képest tehát közel 300 helyet rukkolt előre.

A kiadó világszintű besorolása szerint a vállalat a tavalyi évhez képest 128 helyet lépett előre, és jelenleg a 266. helyen áll, kiérdemelve ezzel a legelismertebb amerikai vállalatoknak járó címet. Az elismerésre a **Tech Data** azzal szolgált rá, hogy nettó nyeresége 40 százalékkal növekedett a 2001. január 31-én zárult

pénzügyi évben, s elérte a 178 millió dollárt. Értékesítési eredménye pedig a szóban forgó időszakban meghaladta a 20 milliárd dollárt.

A **Tech Data Magyarország Kft.**, a nemzetközi **Tech Data Corporation** tagjaként Magyarország egyik vezető számítástechnikai nagykereskedő cége. A társaság 1999-ben közel 11 milliárd, a 2000-es gazdasági évben mintegy 14 milliárd forint forgalmat ért el.

Kétszázmilliós szoftvertámogatás

Kétszázmillió forint értékű támogatási szerződést írt alá a napokban a **Microsoft Magyarország** és a **Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége** (**MTESZ**). A megállapodás keretében a **Microsoft Magyarország** térítésmentesen felajánlja minden irodai alkalmazása, operációs rendszere és fejlesztő eszköze használati jogát az **MTESZ** jelenlegi és jövőben csatlakozó non-profit tagegyesületei számára. Az **MTESZ** égisze alatt működő **Tudomány és Technika Házak** kiemelten közhasznú, non-profit tevékenysége számára a **Microsoft Magyarország** jogtitka szoftverkörnyezetet biztosít, 26 létesítmény mintegy ezer PC-jén. A szoftvertámogatáson túl a **Microsoft** webalapú technikai és felhasználói oktató anyagokkal is ellátja a szövetséget és szervezeteit.

Online áruházak a mérlegen

A magyarországi fogyasztók ritkán vásárolnak az interneten, bizalmatlanok az online fizetéssel szemben, és legalább 10-15%-os árengedményt várnak el az internetes áruházaktól – állapítja meg a **Dotkom Internet Consulting** és a **BellResearch** által készített tanulmány.

A kutatás szerint az elektronikus kereskedelmi csatornák dinamikus növekedése ellenére a hazai internetes áruházak 2000. évi árbevétele a kiskereskedelmi forgalom 1 százalékát sem éri el, és a magyar online üzletek többéves lemaradásban vannak nyugati társaikhoz képest.

Az interjúalanyok internetes vásárlással és áruházakkal kapcsolatos attitűdjeit elsősorban az online fizetéses szembeni bizalmatlanság és a termékekkel való fizikai kontaktus hiánya határozza meg, további problémát jelent a garancia és a kiszállás is.

Külső Magyarországra!

CompAlmanach-cégadatbázis

Folyamatosan frissített adatbázis az interneten: www.compalmanach.hu

Mintegy 12 000 cég bemutatása:

- azonosítás (neve, bejegyzési adatai, vezetők)
- elérhetőség (cím, telefon, fax, e-mail, WEB)
- gyártmány, árukinálat, szolgáltatás, ágazati besorolás
- nagyság (alaptőke, forgalom, foglalkoztatottak száma)
- hazai és külföldi kapcsolat
- iparág, település és termék szerinti csoportosítás

CD,
Könyv,
DM-listák,
INTERNET

Színes útikönyv és

vendégház címtár

- Útikönyv és címtár három nyelven
- 9000 szálláshely, étterem, múzeum, utazási iroda
- 1100 település szöveges bemutatása
- CD változatban is

CompAlmanach Kiadói Kft., 1119 Budapest, Vahot u. 6., Tel.: 481 2135, 481 2136, Fax: 481 2130, E-mail: info@compalmanach.hu
Kiadóink az Európai Címtárkiadó Szövetségének tagjai.

Gondolt-e már rá,

hogy csapatát is tuningolnia kell,
nem csak a számítógépét?

- * Csapatépítés
- * A változások kezelése
- * Ügyfélszolgálathoz képzés
- * Vállalati célrendszer kialakítása
- * Vezetési stílusok, szervezeti kultúra
- * Stratégiai tervezés, stratégiahangolás
- * Humánerőforrás-rendszerek kialakítása
- * Vezetői csapatmunka-fejlesztő tréningek
- * Minőségbiztosítási rendszerek kialakítása
- * Célorientált vezetés, teljesítményértékelés

**Euromenedzser Tanácsadó és
Képzési Központ Rt.**

6720 Szeged,
Tisza Lajos krt. 2-4.
Telefon: 06 (62) 482-822
Fax: 06 (62) 482-155
E-mail: euromenedzser.hu
Web: www.euromenedzser.hu

A siker (velünk) tanulható!

ABLEMEN SZEMÉLYZETI TANÁCSADÓ IRODA

Humán tanácsadás

NÉUJEGY

Az Ablemen Személyzeti Tanácsadó Iroda (www.ablemen.hu) 1999-ben alakult. Beck Szilvia két éve tölt be vezetői pozíciót, idén május óta ő az ügyvezető. A száznál is több magyarországi munkaerő-közvetítő iroda közül az első között hoztak létre minőségellenőrzési csoportot cégükön belül. A hatékony munkának köszönhetően a cég 1999-es eredményét 2000-ben megháromszorozták, 2001-ben pedig már az első negyedéven elérték az 1999-es egész évi eredményét! Ennek (is) köszönhető a mostani átalakulás. A statisztikákat nézve száz kiközvetített emberből csupán kettő "garanciális", vagyis ha nem váltja be a hozzá fűzött reményeket, akkor helyette a megbízó kérhet másikat.

Az iroda speciális szolgáltatásairól, s a szakma módszereiről a cég vezetője, Beck Szilvia nyilatkozott lapunknak.

Milyen szakterületen és milyen módszerrel dolgozik az Ablemen?

– Cégünk a számítástechnikai, informatikai szakterületen működő megbízók igényeinek megfelelő vezetőit, középvezetőit, speciális programozókat, magasabb tudást igénylő rendszergazdákat keres. Cégünk-nél szakmailag magasán képzett tanácsadók, mérnökök, informatikusok és humán erőforrás (HR) végzettségű munkatársak dolgoznak. A módszerünk a következő: érkezik egy megbízás új munkaerő fel-

Az Ablemen Személyzeti Tanácsadó Iroda egyaránt foglalkozik cég- és szervezetfejlesztéssel, valamint a humán erőforrás átvilágításával.

kutatására. A mi tanácsadónk elmegy a megrendelőhöz, feltérképezi a betölteni kívánt álláshoz rendelt tulajdonságokat (felelősségi körök, ellátandó feladatok, heti, havi lebontásban, mi a pozíció célja, milyen gyakorlati, elméleti tudásra van szükség stb.). Ha összeállt a kép, a kutatási csoport folytatja a munkát: következnek a célszemély megkeresése – speciális módszerekkel. Természetesen nem újsághirdetés útján keressük a célszemélyt, hisz hirdetni a megrendelő is tudja. A kommunikációt gyorsítja az internet, mintegy „szócsőként” segítve munkánkat. A tanácsadás lényege – nevéből adódóan – a személyes találkozás! A megbízásunkat, tevékenységünket jól jelképezi napjaink népszerű játéka, a képkirakó, más néven puzzle. A puzzle darabjait keressük: a jelölt tudja, mit akar, a megrendelő pedig tudja, kit keres.

Hogy értékelí munkatársával, beosztottaival való kapcsolatát?

– Emberközelí feladatainkhoz híven a mi munkahelyi légkörünk nagyon családias. Tízenny munkatárs dolgozik velünk, plusz a külsős szaktanácsadók, akik többnyire előadásokon, kiállításokon vesznek részt. A nálunk dolgozók átlagéletkora 31 év.

A személyzeti tanácsadás köre mire terjed még ki?

– Szerteágazó tevékenységünk meghatározó területét képezik a műszaki egyetemen tartott előadások, amelyeket külsős szaktanácsadónk és munkatársaink tartanak. Ezek az előadásokon két témáról esik szó: a műszaki információs technológiáról hazánkban és külföldön, a másik a karrier-tanácsadás. A karrier-tanácsadásban az igénylő kézzelfogható alkalmazásokat kap, hatékonyabban létezik és él, jobb lesz az önbizomlása. Az előadók informatikus szakemberek, közzgazdászok, HR-szakemberek. A közönség soraiban mind ott ülnek a potenciális ügyfeleink. Virtuális karrier-tanácsadást is folytatunk a Vianovo átalakulás alatt

álló honlapján. Internetes megjelenésünket ingyenes IQ-tesztel, játékkal kívánjuk vonzóvá tenni a jövőben. A másik „ötletünk”, az ügyvezett virtuális tárgyaló, ahol egy internetes platformon hozzuk össze a megrendelőt a kiválasztott féllel, azok elfoglaltságától, valódi helyétől függetlenül.

Miképpen tudja összeegyeztetni napi feladatait családi kötelezettségeivel?

– Szervezés kérdése az egész, a munkában is helyt kell állni, a lényeg a józan egyensúly, s ez egy harmonikus családban nem jelenthet problémát. Cégünk-nél is fontos a bizalom, a problémák megoldésére, illetve megoldására törekedő hatékony kommunikáció.

Business

II. évfolyam 6. szám

Főszerkesztő: Horváth Annamária
Felölős szerkesztő: Bányaí Ferenc
Művészeti vezető: Iszka Ildikó
Fümmunkatárs: Gyarmati László
Tervezőszerkesztő: Dancs Katalin

Szerkesztőség:

1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.
Telefon: 456-6888, fax: 456-6970
E-mail: c.panorama@cpanorama.hu
Internet: <http://www.computerpanorama.hu>

Felölős kiadó: Dely Tamás ügyvezető igazgató
1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.
Telefon: 456-6888

Terjesztés:

Mosolygó Kitti marketing- és terjesztési vezető
1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.
Telefon: 456-6964, fax: 456-6970,
e-mail: terjesztos@cpanorama.hu

Hirdetésfelvétel:

hirdetés vezető: Tasnádi Rózsa
hirdetésvezetők: Farkas Zsuzsa, Kuba Ilona,
Tóth Endre
1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.,
Telefon/fax: 456-6974, fax: 456-6970
E-mail: c.panorama@cpanorama.hu

A Computer Panorámát készítette:

Levélígatás: HVG Press
Nyomtatás: Révai Nyomda Kft.
1037 Budapest, Kungunda útja 68.
Felölős vezető: Lázár László ügyvezető igazgató

CASH FLOW

IGEN, szeretném a Magyarországi CASH FLOW előfizetésének előnyeit élvezni, ezért ezúton

◇ 12 füzetet (egy évre) 6384,- forintért

rendelek a havonta megjelenő gazdasági magazinból (csomagolással és postaköltséggel számolva). Igényelt példányszám számonként darab.

Vállalom, hogy amennyiben nem hosszabbítom meg ezen előfizetésemet, úgy döntésemet az előfizetési periódus lejárta előtt hat héttel írásban közlöm. (Az előfizetési periódus az első füzeti elküldésével veszi kezdetét.)

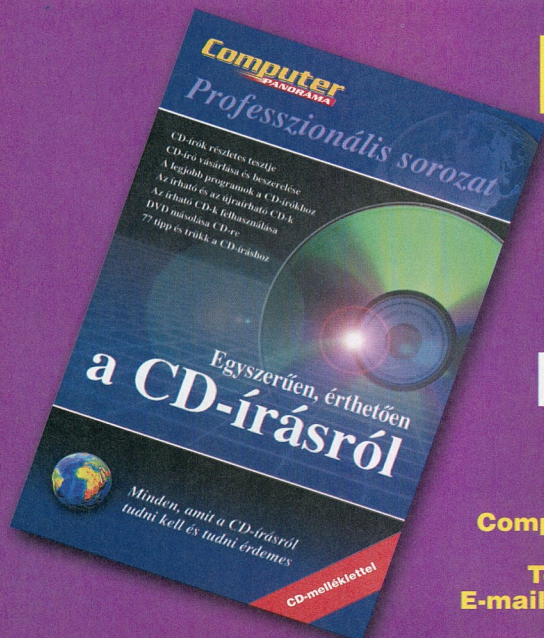
Kérjük kitöltve a kiadó címére elfaxolni, vagy borítékban elküldeni.

CASH FLOW Kiadó Kft. Budapest, Özgida utca 15. Telefon: 325-5049, Fax: 325-5029

Név/Cég neve:

Cím (irányítószámmal):

Dátum, aláírás (közületnél bélyegzővel)

Megjelent!

Megrendelhető a kiadónál

Computer Panoráma Kiadói Kft.
1091 Budapest, Üllői út 25.
Telefon: 456-6964, 456-6963
E-mail: terjesztes@cpanorama.hu

Elköltöztünk!
Új címünk:
1138 Budapest
Váci út 186.

Kísérje végig munkatársai vállalati életútját az állás-hirdetéstől a nyugdíjig egyetlen összefüggő rendszerben!

INTEGRÁLT PROGRAMJAINK:

BÉRENC

a piacvezető
bérprogram

BESTHR

a világhírű
HR-program

BBR

az intelligens
beléptetőrendszer

Outsourcing

a nélkülözhetetlen
szolgáltatás:
bérszámfejtés
bérmunkában

Ha növelni kívánja vállala-
ta hatékonyságát, ha
fontos Önnek, hogy jól
gazdálkodjon saját és
munkatársai idejével, ha
szeretné adatait nagyobb
biztonságban tudni, bérü-
gyeit bízva a szakértőre.
Bizalmi ügyről van szó: a
részletekről tájékozódjon
személyesen!

NEXON

Átfogó megoldás
a HumánInformatikában.

1138 Budapest
Váci út 186.
Tel.: 465 5100
Fax: 465 5101
www.nexon.hu

Curriculum Vitae

NEXON HumánInformatika

Elsősegély

Hétről-hétre tengernyi olvasói telefonhívást kapunk. Jelen cikkünkben a telefonálók problémáinak megoldásához szeretnénk általános segítséget nyújtani.

Hardveres problémák

Ha hardveres kérdések van, akkor először érdemes telefonon megkeresni az adott hardver forgalmazóját, azt a céget, amelyikről a terméket vették. Ez hatványozottan igaz arra az esetre, ha az eszközök még *garanciális*. Ne legyenek restek, és ha kell, akkor vigyék vissza hozzájuk a hardverüket.

Ha itt nem járnának sikerrel, akkor második lépésként a *hardver magyarországi disztributórat* hívják fel telefonon. Ha van valaki, aki ért az adott esz-közkhöz, akkor az a magyarországi hivatalos forgalmazó. Ha kell, szívesen segítünk az adott disztributór megkeresésében.

Ha ők sem tudnak segíteni, vagy ha olyan speciális kérdések van, amely nem köthető egy-egy hardverhez, esetleg csak vásárlási tanácsot szeretnének kapni, vagy csak egy-egy tippre van szükségük, akkor érdemes a szerkesztőségbe telefonálni vagy e-mailt küldeni (a telefonszámokat *Segíthetünk?* rovatunkban közöljük).

A hatékonyabb segítség érdekében ügyeljenek a következőkre: még a hívás előtt nézzék meg (írják fel egy papírra), hogy melyek a gépük főbb paraméterei: processzor, az alaplap, a memória, a merevlemez, az operációs rendszer.

Kapcsolják be a számítógépet, üljenek elé, és csak azután telefonáljanak.

Nem érdemes a beszélgetést a gépet alkotó hardverek felsorolásával indítani. Kezdjék azzal, hogy mi a probléma. A további párbeszéd már ennek a függvénye.

Ne lepődjenek meg, ha a korábban megjelent hardverteszt valamelyik termékének egy-egy paraméterére nem emlékszünk pontosan. Még a legújabb hardverteszt is a megjelenés előtt legalább egy hónappal készül.

Linuxos kérdések és válaszok

Igen sok kérdést kapunk az ingyenes operációs rendszerrel, a Linux-szal kapcsolatban is. A legtöbben arra panaszkodnak, hogy a telepítés után nem indul a Linux. Jó tudni, hogy a telepítéskor meg kell adni egy *root* jelszót (például *k34x21*), valamint egy felhasználói nevet (például *Feri*) és egy ehhez tartozó jelszót is (például *kalap128*). A Linux indításakor meg kell adni ezeket az adatokat a belépéshez: felhasználói név (*root* vagy *Feri*), majd nyomjunk **Enter**-t, és ezután adjuk meg a hozzá tartozó jelszót is (*k34x21* vagy *kalap128*) az újbóli **Enter** megnyomása mellett.

Linuxos partíciót windowsos (DOS-os) fűdiskprogrammal nem lehet legalulni, erre csak a *linuxos FDISK* használható. Ha már letöltöttük a Linuxunkat, akkor a linuxos telepítő CD-n lévő *fdisk* segíthet.

A LILLO-t az *fdisk /mbr* DOS-os paranccsal lehet eltüntetni.

Vannak olyan Linuxok, amelyeknek a telepítéshez nem kell partícionálni. Ilyen például a *Winlinux*, amelyet megtalálhatunk a 2000/6-os számunk CD-mellékletén.

Ha Linuxot szeretnénk telepíteni, de csak egyetlen merevlemezünk van, és azt elfoglalja a Windows, akkor a következőképpen csinálhatunk helyet a Linuxnak. Először is indítsuk el a *teredezottségmentesítőt* (Disk Defragmenter). Ezután a Linux telepítő CD-jén lévő *dosutils* könyvtárban lévő *fips* programmal vágjunk le a Windows – FAT16 vagy FAT32-es – partíció végéből a megfelelő méretű szeletet. A program futtatását csak a hozzáértőknek tanácsoljuk. Nem árt a program mellett lévő leírást is alaposan át tanulmányozni.

FORGÁCS PÉTER

ComPass WAP-pal

A CPWap szolgáltatás keretében Önök nemcsak a ComPass adatbázist érhetik el WAP-telefonjukról, hanem több ezer egyéb számítástechnikai termék adatait is megtekinthetik, és – különféle szempontok megadásával – keresgélhetnek is közöttük.

A táblázatokban szereplő Ú., A. és D. oszlopok jelentése rendre: az adott termék újdonság, akció, illetve a forgalmazó a hivatalos disztribútora. A termékeket gyártók, illetve árak szerint csoportosítottuk. Külön is felhívjuk figyelmüket az akció termékeket csoportosító táblázatunkra, hiszen ennek a segítségével jó pár ezer forintot megtakaríthatnak egy-egy vásárlás során.

Iránytű a vásárláshoz

Segítünk
takarékoskodni!

Akciós termékek!

Gyártó	Típus	Forgalmazó	Termék	Régi ár (Ft nettó, ÁFA-tól)	Új ár (Ft nettó, ÁFA-tól)	Megtakarítás
Abit	VL6	Pilot-Comp Kft.	Alaplap	25190	22 900	2 290
Abit	VH6-II	Pilot-Comp Kft.	Alaplap	29480	26 800	2 680
Abit	SH6	Pilot-Comp Kft.	Alaplap	36630	33 300	3 330
Abit	SA6R	Pilot-Comp Kft.	Alaplap	40920	37 200	3 720
Abit	SE6	Pilot-Comp Kft.	Alaplap	41360	37 600	3 760
Acer	333T	RCE Kft.	Notebook	659890	599 900	59 990
ADS	PYRO DV PORT	WIN Computer	Videoszerkesztő	22990	20 990	2 099
ADS	PYRO DV 1394	WIN Computer	Videoszerkesztő	32978	29 980	2 998
Areey	CD-2050E	BaSys Magyarországi Kft.	CD-ROM	13530	12 300	1 230
AOpen	MX3W	RCE Kft.	Alaplap	33220	30 200	3 020
CTX	VL500	RCE Kft.	Monitor	49390	44 900	4 490
Epson	Stylus Color 480	R. A. Trade Kft.	Nyomató	20790	18 900	1 890
Epson	Stylus Color 580	R. A. Trade Kft.	Nyomató	25432	23 120	2 312
Epson	Stylus Color 860	R. A. Trade Kft.	Nyomató	43890	39 900	3 990
Epson	Stylus Scan 2000	R. A. Trade Kft.	Nyomató	58300	53 000	5 300
Epson	EPL 5800L	R. A. Trade Kft.	Nyomató	94600	86 000	8 600
Lexmark	Optra E312L	RCE Kft.	Nyomató	87560	79 600	7 960
Pilot-Comp Kft.	Pilot Light	Pilot-Comp Kft.	Komplett konfiguráció	147290	133 900	13 390
Pilot-Comp Kft.	Pilot Medium	Pilot-Comp Kft.	Komplett konfiguráció	163790	148 900	14 890
Pilot-Comp Kft.	Pilot Heavy	Pilot-Comp Kft.	Komplett konfiguráció	286990	260 900	26 090
Pilot-Comp Kft.	Pilot Monster	Pilot-Comp Kft.	Komplett konfiguráció	490050	445 500	44 550
Pioneer	CDM-G74S	BaSys Magyarországi Kft.	Írható CD	148	135	13
Pioneer	DVD-115	BaSys Magyarországi Kft.	DVD-ROM	25190	22 900	2 290
Pioneer	DVD-105S	BaSys Magyarországi Kft.	DVD-ROM	25190	22 900	2 290
Pioneer	DVD-105SZ	BaSys Magyarországi Kft.	DVD-ROM	25190	22 900	2 290
Plextor	121032	Pilot-Comp Kft.	CD újrairó KIT	65450	59 500	5 950
Plextor	1610TA	Pilot-Comp Kft.	CD újrairó OEM	69520	63 200	6 320
Plextor	1610TA	Pilot-Comp Kft.	CD újrairó KIT	73920	67 200	6 720
Plextor	121032	Pilot-Comp Kft.	CD újrairó KIT	95590	86 900	8 690
Sennheiser	Surrounder PRO	BaSys Magyarországi Kft.	Multimédia fejhallgató	68728	62 480	6 248
Sony	n. a.	Pilot-Comp Kft.	CD-ROM meghajtó	10890	9 900	990
Sony	CRX160E	Pilot-Comp Kft.	CD újrairó KIT	40480	36 800	3 680
Sony	CRX145E	Pilot-Comp Kft.	CD újrairó KIT	54890	49 900	4 990
Toshiba	1710CDS	Crito Co. Ltd.	Notebook	384890	349 900	34 990
Toshiba	1670CDS	RCE Kft.	Notebook	406670	369 700	36 970

Gyártó	Típus	Forgalmazó	Termék	Ár (Ft, nettó, kisker.)	Új ár (Ft, nettó, kisker.)	Megtakarítás
Toshiba	1730CDT	Crito Co. Ltd.	Notebook	516890	469 900	46 990
Umax	Astra 2000P	Partners Hungary Kft.	Szkenner	26290	23 900	2 390
Umax	Astra 2100U	Partners Hungary Kft.	Szkenner	27390	24 900	2 490
Umax	Astra 3400	Partners Hungary Kft.	Szkenner	33990	30 900	3 090
Umax	AstraNet iA 101	Partners Hungary Kft.	Szkenner	33990	30 900	3 090
Umax	Astra 3450	Partners Hungary Kft.	Szkenner	51590	46 900	4 690
Umax	Astra 5400	Partners Hungary Kft.	Szkenner	62590	56 900	5 690
Umax	Astra 5450	Partners Hungary Kft.	Szkenner	77990	70 900	7 090
Umax	Astra 4000U	Partners Hungary Kft.	Szkenner	93390	84 900	8 490
Umax	PowerLook 3000 Pro	Partners Hungary Kft.	Szkenner	1648900	1 499 000	149 900
Umax	PowerLook 3000 Prepress	Partners Hungary Kft.	Szkenner	1758900	1 599 000	159 900
Yamaha	2100E	Pilot-Comp Kft.	CD újíráó OEM	58630	53 300	5 330
Yamaha	2100S	Pilot-Comp Kft.	CD újíráó KIT	82830	75 300	7 530

Szoftver

Gyártó	Név	Forgalmazó	Típus	Ár (Ft, nettó, kisker.)
Adobe	Illustrator 9.0	Atom-Computer Kft.	Kiadványtervező	190 550
Adobe	Illustrator 9.0	Pilot-Comp Kft.	Kiadványtervező	190 700
Adobe	Premiere 5.1	Pilot-Comp Kft.	Videoszerkesztő	239 600
Adobe	Photoshop 5.5	Pilot-Comp Kft.	Képszerkesztő	266 400
Adobe	Premiere 6.0	Atom-Computer Kft.	Videoszerkesztő	267 120
Adobe	Photoshop 6.0	Atom-Computer Kft.	Képszerkesztő	277 560
Borland	C++ Builder 5 Standard	Pilot-Comp Kft.	Programnyelv	43 500
Borland	Delphi 5 Standard	Pilot-Comp Kft.	Programnyelv	43 500
Borland	Delphi 5 Professional	Pilot-Comp Kft.	Programnyelv	195 550
Borland	C++ Builder 5 Professional	Pilot-Comp Kft.	Programnyelv	210 000
Borland	Delphi 5 Enterprise	Pilot-Comp Kft.	Programnyelv	861 200
Corel	CorelDRAW 9 upgr.	Pilot-Comp Kft.	Grafikai tervező	84 100
Corel	CorelDRAW 10 upgr.	Pilot-Comp Kft.	Grafikai tervező	88 400
Corel	CorelDRAW 9 upgr. + Print Office	Pilot-Comp Kft.	Grafikai tervező	99 900
Corel	WordPerfect Office 2000 Std	Pilot-Comp Kft.	Irodai programcsomag	124 000
Corel	Photo-Paint 9	Atom-Computer Kft.	Képszerkesztő	126 710
Corel	Photo-Paint 9	Pilot-Comp Kft.	Képszerkesztő	131 400
Corel	CorelDRAW 10	Pilot-Comp Kft.	Grafikai tervező	203 840
Corel	CorelDRAW 10	Atom-Computer Kft.	Grafikai tervező	214 700
Microsoft	Windows 98 HU OEM	Atom-Computer Kft.	Operációs rendszer	29 400
Microsoft	Windows ME hun OEM	Atom-Computer Kft.	Operációs rendszer	29 400
Microsoft	Windows 98 HU OEM	Pilot-Comp Kft.	Operációs rendszer	32 800
Microsoft	Windows 2000 HU OEM	Pilot-Comp Kft.	Operációs rendszer	46 500
Microsoft	Windows 2000 HU OEM	Atom-Computer Kft.	Operációs rendszer	48 600
Microsoft	Windows NT 4.0 HU OEM	Pilot-Comp Kft.	Operációs rendszer	57 500
Microsoft	Office 2000 Small Business OEM	Atom-Computer Kft.	Irodai programcsomag	86 200
Microsoft	Office 2000 Small Business OEM	Pilot-Comp Kft.	Irodai programcsomag	87 900
Microsoft	Office 2000 Pro OEM	Pilot-Comp Kft.	Irodai programcsomag	90 600
Microsoft	Windows 2000 Pro	Atom-Computer Kft.	Operációs rendszer	97 680
Microsoft	Windows 2000 Pro	Pilot-Comp Kft.	Operációs rendszer	102 900
Microsoft	Office 2000 Small Business	Pilot-Comp Kft.	Irodai programcsomag	125 900
Microsoft	Office 2000 Pro	Pilot-Comp Kft.	Irodai programcsomag	149 900
Microsoft	Office 2000 Pro hun	Atom-Computer Kft.	Irodai programcsomag	185 610
Symantec	Norton AntiVirus 2000 7.0	Atom-Computer Kft.	Vírusirtó	13 660
Symantec	Norton AntiVirus 2000 7.0	Pilot-Comp Kft.	Vírusirtó	14 500
Symantec	Norton Utilities 2001	Pilot-Comp Kft.	Felhasználói program	14 500
Symantec	Norton Utilities 4.5	Atom-Computer Kft.	Felhasználói program	15 020
Symantec	Norton Ghost 6.5	Atom-Computer Kft.	Felhasználói program	17 160
Symantec	Norton Ghost 6.5	Pilot-Comp Kft.	Felhasználói program	18 500

CPU

Gyártó	Típus	Forgalmazó	Órajel [MHz]	Processzoraljzat (Slot 1, Socket 7, Socket 370)	A.	Megjegyzés	Garancia (év)	Ár [Ft, nettó, kisker.]
AMD	AMD K6-2	Pilot-Comp Kft.	450	Socket 7		n. a.	1	10 600
AMD	AMD K6-2	Pilot-Comp Kft.	500	Socket 7		n. a.	1	12 800
AMD	Duron	LAP Stúdió	600	Socket A		n. a.	1	13 100
AMD	Duron	LAP Stúdió	700	Socket A		n. a.	1	14 980
AMD	Duron K7	Atom Computer Kft.	750	Socket A		n. a.	1	15 200
AMD	DURON K7	Pilot-Comp Kft.	700	Socket A	x	n. a.	1	15 800
AMD	Duron	LAP Stúdió	750	Socket A		n. a.	1	15 980
AMD	DURON K7	Pilot-Comp Kft.	750	Socket A	x	n. a.	1	16 900
AMD	Duron K7	Atom Computer Kft.	800	Socket A		n. a.	1	19 200
AMD	Duron	LAP Stúdió	800	Socket A		n. a.	1	19 320
AMD	DURON K7	Pilot-Comp Kft.	800	Socket A	x	n. a.	1	22 400
AMD	Duron	LAP Stúdió	850	Socket A		n. a.	1	24 080
AMD	DURON K7	Pilot-Comp Kft.	850	Socket A	x	n. a.	1	25 100
AMD	Thunder Bird	Atom Computer Kft.	850	Socket A		n. a.	1	29 200
AMD	ATHLON K7	Pilot-Comp Kft.	800	Socket A	x	Thunderbird	1	31 300
AMD	ATHLON K7	Pilot-Comp Kft.	850	Socket A	x	Thunderbird	1	33 100
AMD	Thunderbird	LAP Stúdió	800	Socket A		n. a.	1	34 960
AMD	Thunderbird	LAP Stúdió	850	Socket A		n. a.	1	34 960
AMD	ATHLON K7	Pilot-Comp Kft.	900	Socket A	x	Thunderbird	1	39 900
AMD	Thunderbird	LAP Stúdió	900	Socket A		n. a.	1	41 620
AMD	Thunderbird	LAP Stúdió	1000	Socket A		n. a.	1	47 840
AMD	ATHLON K7	Pilot-Comp Kft.	1000	Socket A	x	Thunderbird	1	50 000
AMD	Thunderbird	LAP Stúdió	1100	Socket A		n. a.	1	56 060
AMD	ATHLON K7	Pilot-Comp Kft.	1100	Socket A	x	Thunderbird	1	58 500
AMD	Thunderbird	LAP Stúdió	1200	Socket A		n. a.	1	64 600
Intel	Pentium MMX	Pilot-Comp Kft.	233	Socket 7		n. a.	1	10 600
Intel	Celeron II	Atom Computer Kft.	433	FCPGA		n. a.	1	13 200
Intel	Celeron A	LAP Stúdió	433	Socket 370		n. a.	1	13 320
Intel	Celeron A	Pilot-Comp Kft.	433	Socket 370	x	128 k	1	13 800
Intel	Celeron A	Pilot-Comp Kft.	500	Socket 370	x	128 k	1	16 300
Intel	Celeron II	Atom Computer Kft.	566	FCPGA		n. a.	1	16 400
Intel	Celeron II	Pilot-Comp Kft.	566	FC-PGA	x	128 k	1	16 800
Intel	Celeron II	Pilot-Comp Kft.	600	FC-PGA	x	128 k	1	18 600
Intel	Celeron A	FEFO Kft.	633	FCPGA 128 Kbájt		n. a.	1	19 650
Intel	Celeron II	Pilot-Comp Kft.	633	FC-PGA	x	128 k	1	20 200
Intel	Celeron II	Atom Computer Kft.	667	FCPGA		n. a.	1	20 600
Intel	Celeron A	LAP Stúdió	633	FC-PGA		n. a.	1	20 860
Intel	Celeron A	FEFO Kft.	667	FCPGA 128 Kbájt		n. a.	1	20 950
Intel	Celeron II	Pilot-Comp Kft.	667	FC-PGA	x	128 k	1	21 800
Intel	Celeron A	LAP Stúdió	700	FC-PGA		n. a.	1	23 420
Intel	Celeron A	FEFO Kft.	700	FCPGA 128 Kbájt		n. a.	1	23 650
Intel	Celeron II	Pilot-Comp Kft.	700	FC-PGA	x	128 k	1	23 800
Intel	Celeron II	Pilot-Comp Kft.	733	FC-PGA	x	128 k	1	25 600
Intel	Celeron A	FEFO Kft.	733	FCPGA 128 Kbájt		n. a.	1	26 450
Intel	Celeron II	Atom Computer Kft.	800	FCPGA		n. a.	1	29 800
Intel	Celeron A	FEFO Kft.	766	FCPGA 128 Kbájt		n. a.	1	31 950
Intel	Pentium III	LAP Stúdió	600	Slot 1		100 MHz / 256 Kbájt	1	31 960
Intel	Pentium III	Pilot-Comp Kft.	600	Slot 1	x	100 MHz / 512 k	1	32 900
Intel	Celeron II	Pilot-Comp Kft.	766	FC-PGA	x	128 k	1	33 200
Intel	Pentium III	Pilot-Comp Kft.	667	Slot 1	x	133 MHz / 256 k	1	34 900
Intel	Celeron A	FEFO Kft.	800	FCPGA 128 Kbájt		n. a.	1	35 250
Intel	Pentium III	LAP Stúdió	667	FC-PGA		133 MHz / 256 Kbájt	1	36 080
Intel	Pentium III	LAP Stúdió	667	Slot 1		133 MHz / 256 Kbájt	1	36 180
Intel	Pentium III	FEFO Kft.	667E	FCPGA 256 Kbájt		133 MHz	1	36 350
Intel	Celeron II	Pilot-Comp Kft.	800	FC-PGA	x	100 MHz / 128 k	1	36 700
Intel	Pentium III	FEFO Kft.	733E	FCPGA 256 Kbájt		133 MHz	1	38 550
Intel	Pentium III	Pilot-Comp Kft.	700	FC-PGA	x	100 MHz / 256 k	1	39 900
Intel	Pentium III	Atom Computer Kft.	750	FCPGA		n. a.	1	39 900
Intel	Pentium III	LAP Stúdió	733	FC-PGA		133 MHz / 256 Kbájt	1	40 180
Intel	Pentium III	LAP Stúdió	750	FC-PGA		100 MHz / 256 Kbájt	1	40 620

CPU

Gyártó	Típus	Forgalmazó	Órajel (MHz)	Processzoraljzat [Slot 1, Socket 7, Socket 370]	A.	Megjegyzés	Garancia [év]	Ár [Ft, nettó, kisker.]
Intel	Pentium III	Pilot-Comp Kft.	750	Slot 1	x	100 MHz / 256 k	1	40 900
Intel	Pentium III	Pilot-Comp Kft.	750	FC-PGA	x	100 MHz / 256 k	1	42 500
Intel	Pentium III	FEFO Kft.	800E	FCPGA 256 Kbájt		100 / 133 MHz	1	48 450
Intel	Pentium III	LAP Stúdió	800	Slot 1		133 MHz / 256 Kbájt	1	49 400
Intel	Pentium III	LAP Stúdió	800	FC-PGA		133 MHz / 256 Kbájt	1	49 500
Intel	Pentium III	Atom Computer Kft.	850	FCPGA		n. a.	1	49 600
Intel	Pentium III	Pilot-Comp Kft.	800	FC-PGA	x	100 MHz / 256 k	1	51 600
Intel	Pentium III	FEFO Kft.	866E	FCPGA 256 Kbájt		133 MHz	1	52 850
Intel	Pentium III	LAP Stúdió	866	FC-PGA		133 MHz / 256 Kbájt	1	54 280
Intel	Pentium III	Pilot-Comp Kft.	800	Slot 1	x	133 MHz / 256 k	1	56 900
Intel	Pentium III	Pilot-Comp Kft.	866	FC-PGA	x	133 MHz / 256 k	1	56 900
Intel	Pentium III	FEFO Kft.	933E	FCPGA 256 Kbájt		133 MHz	1	66 050
Intel	Pentium III	LAP Stúdió	933	FC-PGA		133 MHz / 256 Kbájt	1	68 580
Intel	Pentium III	LAP Stúdió	1000	FC-PGA		133 MHz / 256 Kbájt	1	70 920
Intel	Pentium III	Pilot-Comp Kft.	933	FC-PGA	x	133 MHz / 256 k	1	71 300
Intel	Pentium III	Pilot-Comp Kft.	1000	FC-PGA	x	133 MHz / 256 k	1	73 800
Intel	Pentium IV	LAP Stúdió	1300	FC-PGA		n. a.	1	107 680
Intel	Pentium 4	Pilot-Comp Kft.	1400	n. a.	x	n. a.	1	112 500
Intel	Pentium IV	LAP Stúdió	1400	FC-PGA		n. a.	1	136 540
Intel	Pentium IV	FEFO Kft.	1,3 GHz	423 pin PGA		400 MHz	1	140 850
Intel	Pentium 4 dobozos, hűtő, 128 Mbájt RDRAM	Pilot-Comp Kft.	1400	n. a.	x	n. a.	1	142 100
Intel	Pentium IV	FEFO Kft.	1,4 GHz	423 pin PGA		400 MHz	1	163 550
Intel	Pentium IV	FEFO Kft.	1,5 GHz	423 pin PGA		400 MHz	1	211 550

Hangkártya

Gyártó	Típus	Forgalmazó	D.	Megjegyzés	Garancia [év]	Ár [forint, nettó, kisker.]
AOpen	AW230	RCE Kft.	x	n. a.	2	4 300
AOpen	AW724	RCE Kft.	x	n. a.	2	4 600
AOpen	AW744	RCE Kft.	x	n. a.	2	5 300
AOpen	AW320	RCE Kft.	x	n. a.	2	5 600
Creative	SoundBlaster Vibra 128 PCI	LAP Stúdió		OEM	1	5 100
Creative	Vibra SB 128	Pilot-Comp Kft.		n. a.	1	5 200
Creative	SB PCI 128 Vibra PCI OEM	FEFO Kft.		n. a.	1	5 350
Creative	SoundBlaster Live Player 1024	LAP Stúdió		OEM	1	12 980
Creative	SB Live	FEFO Kft.		n. a.	1	13 050
Creative	SB Live!	Pilot-Comp Kft.		n. a.	1	13 800
Creative	SoundBlaster Live Player 5.1	LAP Stúdió		OEM	1	18 640
Creative	SB Live 5.1 OEM	FEFO Kft.		n. a.	1	19 650
Creative	SoundBlaster Live Platinum 5.1	LAP Stúdió		n. a.	1	50 400
Creative	SB LIVE! Platinum	Pilot-Comp Kft.		RETAIL	1	52 800
Creative	SB Live Platinum digital	FEFO Kft.		n. a.	1	54 850
Creative Labs	SoundBlaster Vibra 128	Atom Computer Kft.		n. a.	1	5 600
Creative Labs	SoundBlaster Live	Atom Computer Kft.		n. a.	1	13 600
Creative Labs	SoundBlaster Live 5.1	Atom Computer Kft.		n. a.	1	18 200
Diamond	MX300	Pilot-Comp Kft.		n. a.	1	10 500
Diamond	MX400	Pilot-Comp Kft.		n. a.	1	13 500
Genius	Sound Maker 32	LAP Stúdió		Chrystal 4280	1	3 320
Genius	Sound Maker 128 Value	LAP Stúdió		Chrystal CS4614	1	5 000
Genius	Sound Maker 64	LAP Stúdió		A3D, Aureal	1	5 500
Genius	Sound Maker Live 4+1	LAP Stúdió		FortMedia FM801	1	5 560
Genius	Sound Maker Live 5+1 DVD	LAP Stúdió		FortMedia FM801-AU	1	8 740
GM	Hi-Five5	FEFO Kft.	x	ESS Canyon 3D, 2-4, 1, 3D	1	8 550
Yamaha	SB 16 kompatibilis PCI	FEFO Kft.		S3 / ESS chip	1	2 650

Komplett konfiguráció

Gyártó	Típus	Forgalmazó	Processzor típusa (pl. Celeron 300 MHz)	Memória mérete (Mbájt)	Merevlemez mérete (Gbájt)
Atom Computer Kft.	Atom-mag	Atom Computer Kft.	Celeron 566 MHz	64	10
Atom Computer Kft.	Atom haladó	Atom Computer Kft.	Celeron 700 MHz	128	20
Atom Computer Kft.	Atom brutál	Atom Computer Kft.	AMD Thunderbird 900 MHz	256	40
Atom Computer Kft.	Atom-erőmű	Atom Computer Kft.	P-III 850 MHz	256	2x20
FEFO Kft.	Basic BE 810 chipset	FEFO Kft.	Celeron A 633 MHz	64	10 UDMA 100
FEFO Kft.	Basic BX i815	FEFO Kft.	Celeron A 700 MHz	64	20 UDMA 100
FEFO Kft.	Scenic SE Intel 815e chipset	FEFO Kft.	Celeron 700 MHz	64	10 UDMA 100
FEFO Kft.	Dexter DE 815EP	FEFO Kft.	Celeron 733 MHz FCPGA	64	20 UDMA 100 7200 rpm
FEFO Kft.	Scenic SN Intel 815EP chipset	FEFO Kft.	Intel PIII 800E	128	20 UDMA 66 7200rpm
FEFO Kft.	Dexter DM 815EP	FEFO Kft.	Intel PIII 750E	128	30 UDMA 100 7200 rpm
FEFO Kft.	Netix LE Intel L440GXC	FEFO Kft.	Intel PIII 667E (max. 2 db)	128 (max. 2Gbájt)	20 Gbájt UDMA 100 7200 rpm
FEFO Kft.	Netix LM STL2	FEFO Kft.	Intel PIII 800E (max. 2 db)	128 (max. 2Gbájt)	9GB Gbájt SCSI 7200 rpm
FEFO Kft.	Dexter 4M ASUS 815EP chipset	FEFO Kft.	Intel PIV 1.4G	128	45 UDMA 100 7200 rpm
FEFO Kft.	IntiX M Intel ISP2150	FEFO Kft.	Intel PIII 800E (max. 2 db)	128 (max. 2Gbájt)	9,1 GB U2W SCSI 7200 rpm
FEFO Kft.	Netix LH Intel STL2	FEFO Kft.	Intel PIII 800E (max. 2 db)	512 (max. 2Gbájt)	4x9,1 GB 10000rpm SCSI
Pilot-Comp Kft.	Pilot Light	Pilot-Comp Kft.	AMD K6-2 500 MHz	64	7.5
Pilot-Comp Kft.	Pilot Medium	Pilot-Comp Kft.	Intel Celeron 500 MHz PPGA	64	10
Pilot-Comp Kft.	Pilot Heavy	Pilot-Comp Kft.	Pentium III 600/133 MHz	128	20.4
Pilot-Comp Kft.	Pilot Monster	Pilot-Comp Kft.	Intel Pentium III 866/133 MHz	256	30.4

TVNET új
www.tvnet.hu

A szélessávú
internetszolgáltató

INTERNETSZOLGÁLTATÁS SZÉLESSÁVON
Kábeltévén – a leggyorsabban
Bérelt vonalon – a legmegbízhatóbban
Mikrohullámon – a legrugalmasabban
ADSL-en – a leghatékonyabban

1135 Budapest, Csata u. 8. III. em. ■ tel.: 236-6250, fax: 236-6251 ■ www.tvnet.hu ■ e-mail: info@tvnet.hu

Videokártya típusa, memóriájának mérete [Mbájt]	CD-ROM-meghajtó típusa és sebessége [pl. 50x]	A.	Megjegyzés	Garancia [év]	Ár [forint, nettó, kisker.]
Intel 810 alaplapra integrált, 1-8 Mbájt	L-King 40x		Olcsó konfiguráció, főleg irodai alkalmazásokhoz ajánljuk. Tartalmaz még: 14" monitor, Tomato i810 alaplap, AT monitorony ház, billentyűzet, egér	1	114 100
Riva TNT2 M64, 32 Mbájt	LG 52x		15" monitor, Abit V16 alaplap integrált hangkártyával, ATX midtorony ház, billentyűzet, egér	1	151 800
Geforce2 MX, 32 Mbájt	DVD Pioneer 16/40x		15" monitor, Abit KT-7A alaplap, SB Live hangkártya, ATX midtorony ház, billentyűzet, egér	1	236 800
Sis 4Mbájt	Asus 50x		Hálózati kiszolgáló, mely a megbízhatóságot ötvözi a gyorsasággal egy konzolidált árkategóriában. 14" monitor, Asus CUSL2 alaplap, 10/100 hálókártya, ATX nagytornyú, billentyű, egér	1	246 400
Intel 752 4 Mbájt alaplapon	52x		Költséghímélő, jó minőségű alapszámítógép irodába, otthonra	3	99 900
16 Mbájt nVidia RIVA TNT2	48x		Bővíthető, multimédiás számítógép irodába, otthonra VIA Apollo Pro chip készlettel	3	129 900
Intel 752 4 Mbájt alaplapon	52x		Költségtakarékos munkaadómás általános irodai és otthoni feladatokhoz, jó minőségű grafika, PC állapotfigyelés, menedzselhető Intel STR technológia, ATCX kivétel.	3	149 900
RIVA TNT2 M64, 2x AGP, 32 Mbájt	52x		PC általános célra	3	189 000
Intel 752 4 Mbájt alaplapon	52x		Hálózati munkaadómás általános irodai feladatokhoz, STR technológia, menedzselhető	3	199 000
GeForce 2 MX 4xAGP, TV kimenet	32/8/4x RW CD író		Nagy teljesítményű PC, kiváló video-audio rendszerrel	3	259 900
Cirrus Logic 5446, 2 Mbájt SGRAM	52x		Megbízható, költséghímélő szerver munkacsoportok számára. Ajánljuk klasszikus szerver funkciók ellátására, ügymint file, nyomtató és belső kommunikációs szerver. A hibatűrő Intel® alaplap stabil üzemelést biztosít. Bővíthető.	3	299 900
Cirrus Logic 5446, 2 Mbájt SGRAM	52x		Nagy megbízhatóságú, folyamatos üzemelésre képes, költséghímélő szerver kisvállalatok számára. Ajánljuk teljesítmény igényes, nagy stabilitást igénylő szerver funkciók ellátására, mint pl. adatbázis és kommunikációs szerver. Bővíthető.	3	399 900
32 Mbájt Leadtech GeForce 2 MX videó, 4x AGP, VIVO	16/40x DVD		Jó video- és hangteljesítményű professzionális számítógép, a Dexter család legújnyesebb tagja	3	499 000
Cirrus Logic 5446, 2 Mbájt SGRAM	52x		Nagy teljesítményű és megbízható, kis méretű (2U), rack szekrénybe szerelhető szerver, hotswap HDD biztonsági funkciókkal ellátva. Ajánljuk vállalati Internetes kiszolgáló feladatok ellátására mint pl. WEB és mail szerver. Kihelyezhető Internet szolgáltatóhoz.	3	579 900
Cirrus Logic 5446, 2 Mbájt SGRAM	52x		Nagy megbízhatóságú, folyamatos üzemelésre képes, dual processzoros, RAID vezérlővel ellátott szerver. Ajánljuk nagy adatbiztonságot, megbízhatóságot, rendelkezésre állást és teljesítményt igénylő szerver eladatok ellátására. Ilyenek pl. a vállalat ügyviteli, pénzügyi rendszereinek kiszolgálói, vagy fontos kommunikációs rendszerei.	3	989 000
S3 Trio 4 Mbájt, AGP	Delta 52x ATAPI	x	Jó minőségű alapegp otthoni és irodai célra, PCI hangkártyával, 15" monitorral	1+2	133 900
Savage 4 PRO 16 Mbájt, AGP	Sony 48x ATAPI	x	Jó minőségű gép otthoni és irodai célra, PCI hangkártyával, 3D játékokhoz is, 15" Belinea monitorral	1+2	148 900
Creative GeForce 2 MX 32Mbájt	Panasonic 8/40x DVD	x	Jó minőségű multimédiás gép otthoni és irodai célra, 3D játékokhoz is, DVD lejátszóra, internet elérésére 56.6 K-s modemmel, 17"-os LG monitorral	1+2	260 900
Asus V7700 GeForce2 32 Mbájt DDR, AGP	Pioneer 16/40x DVD	x	Jó minőségű multimédiás gép otthoni és irodai célra, SB LIVE PCI hangkártyával, 3D grafikai alkalmazásokhoz is, DVD lejátszóra MPEG2 kártyával, videoszerkesztéshez, internet elérésére 56.6 K-s modemmel, MAG 19"-os monitorral	1+2	445 500

Grand Multimédia

Biztonságtechnikai megoldások!

Hardveres MPEG-1 digitalizáló kártya, TV-VGA konverterek!

HCS Számítástechnika, 1144 Budapest, Remény u. 42.

E-mail: info@hcs.hu Web: www.hcs.hu Telefon: 467-07-05, 467-07-06

Alaplap

Gyártó	Típus	Forgalmazó	Chipset	Processzoraljzat [Slot 1, Slot A, Socket 370]	Forma [AT, ATX]	Aljzatok száma [pl. 2 ISA, 2 PCI, AGP]	Portok [soros, párh., USB, IrDA]
Abit	VL6	Pilot-Comp Kft.	VIA	FC-PGA	ATX	1 ISA, 5 PCI, 1 AGP, 1 AMR	2, 1, 2
Abit	VL-6	Atom Computer Kft.	Via Apollo	FCPGA	ATX	1 ISA, 5 PCI, 1 AGP	2, 1, 2
Abit	VL6	Pilot-Comp Kft.	VIA	FC-PGA	ATX	1 ISA, 5 PCI, 1 AGP, 1 AMR	2, 1, 2 USB
Abit	VH6	LAP Stúdió	VIA 694x	Socket 370	ATX	1 ISA, 5 PCI, AGP	2, 1, USB
Abit	VH6-II	Pilot-Comp Kft.	VIA	FC-PGA	ATX	1 ISA, 5 PCI, 1 AGP, 1 AMR	2, 1, 2 USB
Abit	BX-133 Raid	LAP Stúdió	Intel 440 BX	Socket 370	ATX	1 ISA, 5 PCI, AGP	2, 1, USB
Abit	BX 133	Pilot-Comp Kft.	Intel 440BX	FC-PGA	ATX	1 ISA, 5 PCI, 1 AGP	2, 1, 2 USB
Abit	SL6	Pilot-Comp Kft.	Intel 815	FC-PGA	ATX	6 PCI, 1 AGP, 1 CNR	2, 1, 2 USB
Abit	BE6 II-Raid	LAP Stúdió	Intel 440 BX	Slot 1	ATX	1 ISA, 5 PCI, AGP	2, 1, USB
Abit	BE6 II	Pilot-Comp Kft.	Intel 440BX	Slot 1	ATX	1 ISA, 5 PCI, 1 AGP	2, 1, 2 USB
Abit	SH6	Pilot-Comp Kft.	Intel 815	Slot 1	ATX	6 PCI, 1 AGP	2, 1, 2 USB
Abit	SA6R	Pilot-Comp Kft.	Intel 815E	FC-PGA	ATX	6 PCI, 1 AGP	2, 1, 2 USB
Abit	SE6	Pilot-Comp Kft.	Intel 815E	FC-PGA	ATX	6 PCI, 1 AGP, 1 CNR	2, 1, 2 USB
Acorp	VIA 85 P	Pilot-Comp Kft.	VIA	Socket 370	AT	2 ISA, 3 PCI, 1 AGP	2, 1, 2 USB
Acorp	ALI TOP TX	Pilot-Comp Kft.	ALADDIN	Socket 7	AT	3 ISA, 3 PCI, 1 AGP	2, 1, 2 USB
Acorp	VIA 693A	Pilot-Comp Kft.	VIA	FC-PGA	AT	1 ISA, 5 PCI, 1 AGP	2, 1, 2 USB
Acorp	5VIA73	Pilot-Comp Kft.	VIA	Socket 7	AT	1 ISA, 3 PCI, 1 AMR	2, 1, 2 USB
Acorp	VIA 96	Pilot-Comp Kft.	VIA	Slot1/Ppaga	AT	2 ISA, 3 PCI, 1 AGP	2, 1, 2 USB
Acorp	VIA 71	Pilot-Comp Kft.	VIA	Slot A	ATX	2 ISA, 4 PCI, 1 AGP	2, 1, 2 USB
Acorp	Intel 815	Pilot-Comp Kft.	Intel 815	Socket 370	micro ATX	6 PCI, 1 AMR	2, 1, 2 USB
AOpen	AX3L	RCE Kft.	n. a.	Socket 370	ATX	2 ISA, 4 PCI, AGP	2, 1, 2
AOpen	MX3W Pro V	RCE Kft.	n. a.	Socket FCPGA	MicroATX	3 PCI, 4 AMR	2, 1, 2
AOpen	MX59 PRO	RCE Kft.	n. a.	Socket7	ATX	2 ISA, 4 PCI	2, 1, 2
AOpen	AX6BC	RCE Kft.	n. a.	Slot 1	ATX	2 ISA, 5 PCI, AGP	2, 1, 2
AOpen	MX3W Pro	RCE Kft.	n. a.	Socket 370/FCPGA	MicroATX	3 PCI, 1 AMR	2, 1, 2
AOpen	MX3W	RCE Kft.	n. a.	Socket 370	MicroATX	3 PCI, 1 AMR	2, 1, 2
AOpen	MX64	RCE Kft.	n. a.	Slot 1	MicroATX	3 PCI, 1 AGP	2, 1, 4
AOpen	MX3W Pro E	RCE Kft.	n. a.	Socket 370	MicroATX	3 PCI, 1 AMR	2, 1, 2
AOpen	AX64 Pro	RCE Kft.	n. a.	Slot 1	ATX	1 ISA, 4 PCI, AGP	2, 1, 4
AOpen	AK72	RCE Kft.	n. a.	Slot A	ATX	1 ISA, 5 PCI, AGP	2, 1, 4
AOpen	AX6C-L	RCE Kft.	n. a.	Slot 1	ATX	5 PCI, AGP	2, 1, 4
AOpen	AX6C	RCE Kft.	n. a.	Slot 1	ATX	5 PCI, AGP	2, 1, 4
AOpen	MX3S	RCE Kft.	n. a.	Socket FCPGA	MicroATX	3 PCI, AGP	2, 1, 4
AOpen	AX3S PRO	RCE Kft.	n. a.	Socket FCPGA	ATX	5 PCI, AGP	2, 1, 4
AOpen	AX6B PLUS	RCE Kft.	n. a.	Slot 1	ATX	3 ISA, 4 PCI, AGP	2, 1, 2
AOpen	DX6G Plus	RCE Kft.	n. a.	2x Slot 1	ATX	3 ISA, 6 PCI, AGP	2, 1, 2
AOpen	DX2G Plus	RCE Kft.	n. a.	2x Slot2	ATX	3 ISA, 6 PCI, AGP	2, 1, 2
Aristo	KT133 Duron	Atom Computer Kft.	Via	Socket A	ATX	1 ISA, 5 PCI, 1 AGP	2, 1, 2
Asus	P3V-133	LAP Stúdió	VIA ApolloPro 133	Slot 1	ATX	2 ISA, 4 PCI, AGP	2, 1, USB
Asus	PV133	Pilot-Comp Kft.	VIA Apollo pro	Slot 1	ATX	3 ISA, 4 PCI, 1 AGP	2, 1, 2 USB
Asus	QUV4X-C	FEFO Kft.	VIA 694	Socket 370	ATX	5 PCI, 1 ISA, AGP	2, 1, 2
Asus	CJ4VX	Pilot-Comp Kft.	VIA	Socket 370	ATX	5 PCI, 1 AGP, 1 AMR	2, 1, 2 USB
Asus	P3V4X	Pilot-Comp Kft.	VIA Apollo pro	Slot 1	ATX	6 PCI, 1 AGP	2, 1, 2 USB
Asus	CUBX-E	LAP Stúdió	Intel 440 BX	Socket 370	ATX	1 ISA, 6 PCI, AGP	2, 1, USB
Asus	CUSL2-C	FEFO Kft.	815EP	FCPGA	ATX	6 PCI, AGP, 2 CNR	2, 1, 2
Asus	CUSL2-C	LAP Stúdió	Intel 815	Socket 370	ATX	6 PCI, 1 AGP, 2 NCR	2, 1, USB
Asus	CUSL2	Pilot-Comp Kft.	Intel 815	FC-PGA	ATX	6 PCI, 1 AGP	2, 1, 2 USB
Asus	A7V	Pilot-Comp Kft.	VIA	Socket A	ATX	5 PCI, 1 AMR	2, 1, 7 USB
Asus	CUSL2	FEFO Kft.	I815e (ICH2)	FCPGA	ATX	6 PCI, AGP, 2 CNR	2, 1, 2
Asus	CUSL2	LAP Stúdió	Intel 815	Socket 370	ATX	6 PCI, 1 AGP, 2 NCR	2, 1, 2 USB
Asus	A7V	FEFO Kft.	VIA VT8363, 82C686A	Socket A AMD Thunderbird, Duron 200 MHz FSB	ATX	4 PCI, 1 PCI osztott AMR, AGP	2, 1, 5 (2 szerelt)
Asus	P4T	Pilot-Comp Kft.	Intel 850	PENTIUM 4	ATX	1 AGP Pro/4x, 5 PCI	2, 1, 4 USB
Asus	CUR-DLS	FEFO Kft.	ServerWorks ServerSet III LE	FCPGA PIII és Celeron	ATX	2 PCI 64bit/66MHz, 5 PCI 32it/33MHz	2, 1, 4, 1 RJ45, 2 U2SCSI

IDE interfész	Maximális memóriaméret	Max. órajel [MHz]	BIOS (Award, AMI)	Onboard Audio, Video	U.	D.	A.	Garancia (év)	Ár [Ft, nettó.] kisker.
UDMA 33 / 66	1536	133	Award	AC97 Digital Audio Controller	x		x	1	22 900
UDMA 33/66	1024	133	12	AWARD				1	21 900
UDMA 33 / 66	1536	133	Award	AC97 Digital Audio Controller	x		x	1	22 900
UDMA 66	1536	n. a.	Award	Audio				1	25 760
UDMA 33 / 66	1536	133	Award	AC'97 2-channel Audio CODEC on board			x	1	26 800
UDMA 100	768	n. a.	Award	n. a.				1	30 740
UDMA 33/66/100	1024	133	Award	n. a.				1	30 900
UDMA 33 / 66	768	133	Award	AC'97 2-channel Audio CODEC on board				1	30 900
UDMA 66	768	n. a.	Award	n. a.				1	31 860
UDMA 33 / 66	768	100	Award	n. a.				1	32 100
UDMA 33 / 66 / 100	1024	133	Award	AC97 Digital Audio Controller	x		x	1	33 300
UDMA 33 66/100	1024	133	Award	AC97 Digital Audio Controller	x		x	1	37 200
UDMA 33 / 66 / 100	768	133	Award	AC'97 2-channel Audio CODEC on board	x		x	1	37 600
UDMA 33 / 66	512	133	Award	n. a.				1	17 400
UDMA 33 / 66	512	100	Award	n. a.				1	17 500
UDMA 33 / 66	512	133	Award	VIA AUDIO				1	19 300
UDMA 33 / 66	768	133	Award	2x 3D 4 Mbájt SDRAM VGA, AC97 2.1 SOUND				1	20 400
UDMA 33 / 66	768	133	Award	AC 97' Sound.				1	22 200
UDMA 33 / 66	768	100	Award	AC97 Digital Audio Controller				1	24 500
UDMA 33 / 66	512	133	Award	AC 97' Sound, 4MB VGA				1	26 800
UDMA 33	384	66	Award	Ess Solo1			x	2	24 300
UDMA 66	512	133	Award	ac97 2.1 Audio, Intel VGA 4 Mbájt			x	2	25 200
UDMA 33	512	100	Award	AD1819 CODEC, 2D/3D VIDEO			x	2	26 500
UDMA 33	768	100	Award	n. a.			x	2	28 700
UDMA 66	512	153	Award	ac97 2.1 Audio, Intel VGA 4 Mbájt			x	2	28 900
UDMA 66	512	153	Award	ac97 2.1 Audio, Intel VGA 4 Mbájt			x	2	30 200
UDMA 66	1,5 Gbájt	133	Award	n. a.			x	2	30 300
UDMA 66	512	133	Award	ac97 2.1 Audio, Intel VGA 4 Mbájt			x	2	32 700
UDMA 66	1,5 Gbájt	133	Award	aranyozott hűtőborda, tuningolható			x	2	32 900
UDMA 66	1,5 Gbájt	200	Award	Athlon processzorhoz			x	2	39 900
UDMA 66	1 Gbájt	133	Award	2x RIMM hely			x	2	39 900
UDMA 66	1 Gbájt	133	Award	3x RIMM hely			x	2	43 100
UDMA 100	1,5 Gbájt	133	Award	LAN az alaplapon			x	2	44 900
UDMA 101	1,5 Gbájt	133	Award	aranyozott hűtőborda, tuningolható			x	2	46 600
UDMA 33	1 Gbájt	100	Award	Adaptec 7880p SCSI			x	2	60 700
UDMA 33	2 Gbájt	100	Award	Adaptec UW SCSI II, LAN			x	2	161 000
UDMA 33	2 Gbájt	100	Award	Adaptec UW SCSI II, LAN			x	2	170 600
UDMA-100	1024	100	12	AWARD				1	22 200
UDMA 66	1536	n. a.	Award	n. a.				1	24 200
UDMA 33 / 66	768	133	Award	n. a.				1	25 800
UDMA 33/66	1536	800	Award Soft-Menu™ III	n. a.				1	28 650
UDMA 33 / 66	1536	133	n. a.	n. a.				1	31 900
UDMA 33 / 66	2048	133	n. a.	n. a.				1	33 800
UDMA 33	1024	n. a.	Award	n. a.				1	34 180
2 UDMA 33/66/100	512	933	Award	n. a.				1	36 050
UDMA 100	512	n. a.	Award	n. a.				1	36 620
UDMA 33 / 66 / 100	768	133	n. a.	n. a.				1	37 400
UDMA 33 / 66 / 100	1536	200	n. a.	n. a.				1	40 900
2 UDMA 33/66/100	512	933	Award	Integrált 4 Mbájt AGP grafika,				1	41 650
UDMA 100	512	n. a.	Award	Video				1	42 060
UDMA 100, és 2 DMA 66	1536	1 GHz	Award	AC'97				1	43 850
UDMA 33/66/100	2 Gbájt RDRAM	400	n. a.	n. a.				n. a.	65 100
UDMA 33	4096	866	Award	Intel 82559 LAN (AOL támogatás), ATI Rage-XL VGA.				1	194 750

Alaplap

Gyártó	Típus	Forgalmazó	Chipset	Processzoraljzat (Slot 1, Slot A, Socket 370)	Forma (AT, ATX)	Aljzatok száma (pl. 2 ISA, 2 PCI, AGP)	Portok (soros, párh., USB, IrDA)
DTK	PRM-271	LAP Stúdió	Intel 440 BX	FC-S370	ATX	1 ISA, 5 PCI, AGP	2, 1, USB
DTK	PRM-95V4	LAP Stúdió	VIA 694x	FC-S370	ATX	1 ISA, 5 PCI, AGP	2, 1, USB, AMR
DTK	PRM-6337	LAP Stúdió	Intel 815	FC-S370	ATX	6 PCI, 1AGP, 1 NCR	2, 1, 4xUSB
DTK	PRM-6315L	LAP Stúdió	Intel 815	FC-S370	ATX	3 PCI, 1AGP, 1 NCR	2, 1, 4xUSB
DTK	PRM-6321AR	LAP Stúdió	VIA 694x	Dual FC-S370	ATX	5 PCI, 1AGP, 1 NCR	2, 1, 4xUSB
Intel	D815EEAAL2 OE	FEFO Kft.	815e (ICH2)	FCPGA PIII és Celeron	ATX	6 PCI, 1 GPA / AGP	2, 1, 5
Intel	D850GB	FEFO Kft.	850 (ICH2, MCH, FWH)	PPGA423 PIV	ATX 2.03	5 PCI, 1 AGP, 1 CNR	2, 1, 5
Intel	STL2	FEFO Kft.	Serverworks Serverset III LE	2xPentium III	ATX 2.x	6 PCI	2, 1, 2, RJ45, SCSI
MSI	815EPRO	FEFO Kft.	Intel 815E	Socket 370 Intel(R) Celeron™ / Pentium(R) III 500-800 MHz processzorhoz	ATX	5 PCI, AGP, CNR	1, 1, 4
Procomp	BIW2M	FEFO Kft.	Intel810	FCPGA/370	mATX	3 PCI, AMR	1, 1, 2
Procomp	BST1M-E	FEFO Kft.	SiS630	FCPGA/370	mATX	2 PCI, 1 AMR	2, 1, 2
Procomp	BIS2M	FEFO Kft.	Intel815E	PIII/Celeron FCPGA	mATX	2 PCI, 1 4xAGP, 1 CNR	2, 1, 2
Procomp	BVK2A	FEFO Kft.	VIAKT133	AMDK7 SocketA	ATX	5 PCI, 1 ISA, 1 AMR	2, 1, 2x2
Tomato	P-II, P-III	Atom Computer Kft.	Via Apollo	FCPGA	AT, ATX	2 ISA, 3 PCI, AGP	2, 1, 2
Tomato/ZIDA	BXV98-CU	LAP Stúdió	VIA VT82C693	Socket 370	AT / ATX	2 ISA, 4 PCI, AGP	2, 1
Tomato/ZIDA	T810B-CU	LAP Stúdió	Intel 810	Socket 370	AT / ATX	4 PCI	2, 1, USB

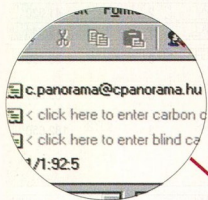
Notebook

Gyártó	Típus	Forgalmazó	Processzor típusa (pl. Celeron 300 MHz)	Memória mérete (Mbájt)	Merevlemez mérete (Gbájt)	Videokártya típusa, memóriájának mérete (Mbájt)
Acer	TravelM 522T	FEFO Kft.	Pentium III 600 MHz	64	12	n. a.
Acer	333T	RCE Kft.	Pentium II 400	64	6	NeoMagic 2.5
Acer	TravelM 524TX	FEFO Kft.	Pentium III 650 MHz	64	12	n. a.
Asus	A1300	Crito Co. Ltd.	Mobil Celeron 600 Mhz	64	10	16 Mbájtig
Asus	L8400	Crito Co. Ltd.	Mobil Celeron 600 MHz	128	10	8 Mbájt AGP
Asus	L8400	Crito Co. Ltd.	Mobil Pentium III 800 MHz	128	20	8 Mbájt AGP
Asus	L8400	Crito Co. Ltd.	Mobil Pentium 1GHz	128	20	8 Mbájt AGP
Compaq	100S-HPA	FEFO Kft.	AMD 550	32	5	n. a.
Compaq	100S-TFT	FEFO Kft.	AMD 550	64	5	n. a.
Compaq	E500	FEFO Kft.	Pentium III 650 MHz	64	12	n. a.
HP	OmniBook XE3	FEFO Kft.	Celeron 550 MHz	32	5	n. a.
HP	OmniBook XE3	FEFO Kft.	Pentium III 700 MHz	64	10	n. a.
Portocom	5500S	LAP Stúdió	Celeron 600 MHz	64	10	4-32 Mbájt AGP
Portocom	P5500S 12.1	FEFO Kft.	Celeron 600 MHz	64	6	SiS630S
Portocom	340	LAP Stúdió	Celeron 633 MHz	64	10	4-32 Mbájt AGP
Portocom	2700C	LAP Stúdió	Celeron 633 MHz	64	10	4-32 Mbájt AGP
Portocom	340	LAP Stúdió	Celeron 633 MHz	64	10	4-32 Mbájt AGP
Portocom	2700C	LAP Stúdió	Celeron 633 MHz	64	10	4-32 Mbájt AGP
Portocom	3620	LAP Stúdió	Celeron 600 MHz	64	10	8 Mbájt AGP
Portocom	P2700S 14.1	FEFO Kft.	Celeron 550 MHz	64	6	SiS630S
Portocom	2850	LAP Stúdió	Pentium III 650 MHz	128	10	8 Mbájt AGP
Portocom	Multi-Business	LAP Stúdió	Pentium III 650 Mhz	64	10	8 Mbájt AGP
Portocom	8500V	LAP Stúdió	Pentium III 700 Mhz	128	10	16 Mbájt AGP
Portocom	P8500V 15.1	FEFO Kft.	PIII 700 MHz	64	6	SiS630S
Toshiba	1710CDS	Crito Co. Ltd.	Mobil Celeron 650 Mhz	64	6	4 Mbájt
Toshiba	1670CDS	RCE Kft.	Celeron 550	32	4	Trident 4
Toshiba	1730CDT	Crito Co. Ltd.	Mobil Celeron 700 Mhz	64	6	4 Mbájt

IDE interfész	Maximális memóriaméret	Max. órajel [MHz]	BIOS [Award, AMI]	Onboard Audio, Video	U.	D.	A.	Garancia [év]	Ár [Ft, nettó,] kisker.
UDMA 33	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.				1	24 760
UDMA 66	n.a.	n.a.	n.a.	Audio				1	27 520
UDMA 100	n.a.	n.a.	n.a.	Audio, Video				2	38 360
UDMA 100	n.a.	n.a.	n.a.	Audio, LAN				2	41 620
UDMA 100	n.a.	n.a.	n.a.	Audio				2	44 440
UDMA 66/100	512	n.a.	Intel/AMI	Intel 82815 grafika, AC197 Sound Blaster ES 1370, Intel 82562E 10/100Mbit/se LAN				3	38 450
UDMA 66/100	2048 PC600, PC 800 RDRAM	n.a.	Intel/AMI BIOS 4 Mbajt	n.a.	x			3	69 050
n. a.	4096 PC 133	n.a.	Intel Phoenix BIOS 8 Mbajt Flash EEPROM	AIC*-7899 dua ICS (1 UW 1 U160), Ati Rage IIC 4 Mbajt grafika, Intel PRO/100+ Fast Ethernet Controller (82559),				3	182 650
Ultra DMA 33 / 66 / 100	168-pin SDRAM DIMM x4, max. 512 Mbajt	n.a.	PnP bios	Audio ICH2 chip integrálva, Video GMCH chip integrálva				n.a.	32 850
UDMA 66	512	550	Award	AC'97				1	18 950
UDMA 33/66	512	n.a.	Award	AC'97, 128 bit 2D, 3D grafika				1	19 350
UDMA 33/66/100	512	n.a.	Award PnP	AC'97, 128 bit 2D, 3D grafika, 1600x1200képpont				1	26 450
UDMA 33/66/100	768	n.a.	Award	n.a.				1	27 850
UDMA/33	512	133	12	AMI				1	13 200
UDMA 33	384	n.a.	AMI	n.a.				1	12 980
UDMA 33	512	n.a.	AMI	Audio, Video				1	16 660

Kijelző mérete [col]	CD-ROM-meghajtó típusa, sebessége [pl. 50x]	Ú.	D.	A.	Megjegyzés	Garancia [év]	Ár [forint, nettó, kisker.]
14.1	24x				56 Kb modem, Lan	1	718 500
n.a.	24x	x	x		külső egységben a CD és a floppy	3	599 900
14.1	24x				56 kb modem, Lan	1	623 700
13.3 XGA TFT	24x (Opc:8XDVD)		x		All In One, beépített 56K+10/100Lan, 3 kg	1+3	389 900
14.1 XGA TFT	32XCD-ROM (Opc:8xDVD; CD-RW)		x		2.9 kg, built-in 56 modem, Speedstep,	1+3	459 000
14.1 XGA TFT	8xDVD (Opc:CD-ROM; CD-RW)		x		2.9 kg, built-in 56K+10/100Lan, Speedstep,	1+3	649 000
14.1 XGA TFT	8xDVD (Opc:CD-ROM; CD-RW)		x		2.9 kg, built-in 56K+10/100Lan, Speedstep,	1+3	729 000
12.1 H	van				56 Kb modem	1	402 000
13 TFT	van				56 Kb modem	1	458 000
13.3	DVD				56 Kb modem, LAN	1	811 800
12.1	van			n.a.		1	477 000
14.1	DVD			n.a.		n.a.	783 800
12.1	24x				ethernet+56k fax	1	336 660
n.a.	24x				n.a.	1	343 800
13.3	24x				ethernet+56k fax	1	376 260
13.1	24x				video ki, IEEE1340, ethernet, 56k fax	1	410 220
14.1	24x				ethernet+56k fax	1	411 160
14.1	24x				video ki, IEEE1340, ethernet, 56k fax	1	442 280
13.3	24x				56k fax, video ki	1	447 940
n.a.	24x				n.a.	1	470 000
15.1	24x				ethernet	1	564 860
13.3	nincs				video ki, ethernet, 56k fax	1	629 000
15.1	DVD 8x				IEEE1394, ethernet+56k fax	1	722 340
n.a.	24x				n.a.	1	737 800
12.1 DSTN	24x			x	All In One, beépített 56, Windows Millenium	1	349 900
n.a.	24x	x	x	x	magyar billentyűzettel	3	369 700
13.3 XGA TFT	24x			x	All In One, beépített 56, Windows Millenium	1	469 900

Osztályozzon bennünket!

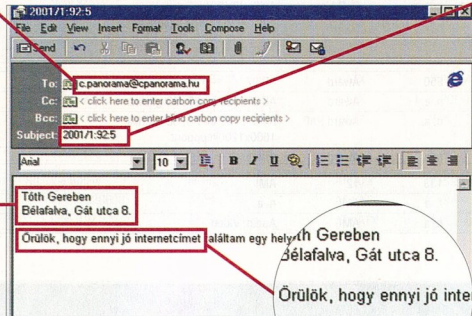
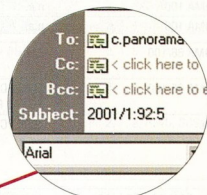

A CP olvasói osztályzat e-mail címe

Kérjük, ne feledkezzen meg a postai címről sem

Elyverte a tetszését valamelyik cikkünk? Esetleg bosszankodott valamelyik miatt? Szeretnénk ismerni a véleményét, ezért elkészítjük a Computer Panoráma olvasói bizonyítványát, amelyet önök állítanak ki, ha e-mailt küldenek nekünk.

Értékelés a Tárgy mezőben: az első az évszám, majd az újság száma. Ezt egy kattintás után az értékelni kívánt cikk első oldalának a száma, majd egy újabb kattintás után az osztályzat követi

Dicséret vagy kritika, legyen bármelyik, ide kerüljön, amit az értékeléssel kapcsolatban közölni szeretne

Igy nyerhet!

A sorsoláson minden hónapban minden feladó automatikusan részt vesz (az azonos feladóval többszörösen elküldött e-mailek nem növelik a nyerési esélyt). A szerencsés nyertesek minden hónapban egy igazi CD-csemegét, a *Hidak a jövőbe* című multimédiás CD-ROM-ot kapják.

Igy küldhetnek osztályozó e-mailt a Computer Panorámának:

1. Nyissák meg a levelezőprogramjukat, és készítsenek egy új üzenetet.
2. Címnek a következőt adják meg: **c.panorama@cpanorama.hu**
3. A „Tárgy” (Subject) mezőbe három adatot írjanak, kettősponttal elválasztva:
 - Annak a Computer Panorámának a számát, amely az érintett cikket tartalmazza. Például: 2001/2 (kérjük a példában megadottak szerint írni, vagyis először az évszám, majd a perjel és a lapszám.
 - Az osztályozni kívánt cikk oldalszáma, például: 75.

- A cikknek adott osztályzat (vagyis egy 1 és 5 közötti szám). Kérjük a számjegyek használatát, a + vagy - jel mellőzését. Példánkban a tárgy sor: 2001/2:75:5, és a jelentése: a Computer Panoráma 2001. februári számának 75. oldalán lévő cikkére 5-

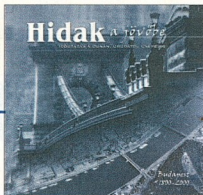
öst adok. Kérjük a cikk értékelésénél mindhárom adatot megadni.

4. Ha több cikket is értékel, akkor az egyes értékeléseket ne szöközőkkel, hanem a tárgy sor: nem pontosvesszővel válassza el egymástól.
5. Az *Üzenet* mezőben adja meg a postai címét, mert ha nyert, akkor csak így tudjuk postán értesíteni és elküldeni a nyereményét. Ugyancsak ide írhatja le szavakba öntött véleményét.

Hidak a jövőbe

multimédiás CD-ROM

Ez a CD-ROM Budapest korábbi és mai állapotát, tényleges fővárosi rangra emelkedésének ezernyi mozzanatát, részletét villantja fel. Feltárul egy történelmi folyamat, amely körülbelül a XVI.-XIX. század fordulóján kezdődött, s mint egy híd ível át a múltból a jelenbe, majd a jövőbe. Mindezzel hangsúlyozni kívánjuk a történelmi összefüggések fontosságát is, hiszen nyilvánvaló, hogy a múlt ismerete nélkül a jelen sem érthető, és a jelen ismerete nélkül a jövő sem tervezhető.

Áprilisi „bizonyítványosztóink” közül alábbi olvasóinknak kedvezett a szerencse:
 Járomi Zsolt (Erdőkertes)
 Kovács Gabriella (Budapest)
 Szilágyi Péter (Budapest)
 A *Hidak a jövőbe* című multimédiás CD-ROM-ot számukra postán megküldjük. Szerencsés olvasóinknak gratulálunk, s továbbra is várjuk újságunkat értékelő e-mailjeiket.

E számunk hirdetői

Albacomp	8000 Székesfehérvár, Mártírok útja 9.	45, 55
Almanach	1119 Bp., Vahot u. 6.	141
Alphasonic	1134 Bp., Csángó u.13.	100
Axico	1074 Bp., Dohány u.67.	33
Buda Vision	1033 Bp., Hajógyári sziget 213.	88
Canon	1134 Bp., Váci út 37.	19
Cash-Flow	1025 Bp., Özgida u. 15.	118, 143
CD Multimédia	1054 Bp., Zoltán u. 13.	111
CIB Bank	1027 Bp., Medve u. 4-14.	25
Cobra Computer	1139 Bp., Forgách u. 9/b.	CD lemezen
Coty	1121 Bp., Istenhegyi út 29-30.	117
Crito	1137 Bp., Szent István krt. 18.	11
DIT	1149-Bp., Egressy út 5.	101
East Computer	1107 Bp., Ceglédi út 1-3.	47
Elximp	1158 Bp., Késmárk u. 24-28.	139
Enternet 2001	1134 Bp., Csángó u.8.	94
Euromenedzser	6720 Szeged, Tisza L. krt.2-4.	141
GTS	1134 Bp., Váci út 37.	34
Herta	1075 Bp., Dohány u.37.	59
Hewlett-Packard	1117 Bp., Neumann J. u. 1.	15, 51, 63, B/2.
Juventus Team	1145 Bp., Laky A. u. 36.	16
Kossuth Kiadó	1034 Bp., Csányi L. u.36.	Behúzás, 137
LG	1097 Bp., Könyves Kálmán krt. 3/a	23, B/3
LNx	1133 Bp., Hun u. 2.	85
Magyar Bazar	Bp., IX. ker. Páva u.6.	85
MC&CD	2040 Budaörs, Baross u. 77.	85
Mediker	1013 Bp., Attila u. 47.	49
Minolta	1117 Bp., Galvani út 4.	11
Neuro 2000	1118 Bp., Tüzkő u. 4.	31
Nexon	1138 Bp., Váci út 186.	144
OKI	1051 Bp., Bajcsy Zs. út 12.	33
Portocom	1115 Bp., Ballagi Mór u.14.	Behúzás
Post Edison	1034 Bp., Seregély köz 1-3.	18
Profi Média	6500 Baja, Zombor u.1.	137
PSINet	1134 Bp., Váci út 37.	75
Qwerty	1111 Bp., Bartók Béla út 14.	65
RCE	1118 Bp., Szurdok u.1.	17
Ricoh	1139 Bp., Lomb u. 32.	80.
Samsung	1139 Bp., Lehel út 15-17.	B/4
Scander	1146 Bp., Thököly út 59/a.	CD lemezen
Scriptum	6771 Szeged, Málva u.34.	17
Senorg	1131 Bp., Béke út 137.	41
SKK Trade	1106 Bp., Pesti G. út 35.	31
Sony	1063 Bp., Bajnok u.13.	106
Spéci Computer	1148 Bp., Bányi Donát út 62.	49
Synergion	1139 Bp., Váci út 99.	61, 133
Szoftver ABC	Bp. VII. ker., Dózsa György út 80.	CD lemezen
Talma Könyvkiadó	Pécs, Mártírok útja 7.	49
Trilobita	1149 Bp., Nagy Lajos kir.útja 117.	53
Verlag Dashöfer Kiadó	1068 Bp., Benczúr u.11.	Behúzás
VTCD	8100 Székesfehérvár Aszalvölgyi út 7.	128
WesTel	1117 Bp., Kaposvár út 5-7.	37
XCOPY	1103 Bp., Gyömrői út 86.	88

Itt keresse!

3D-s kártya	44
3D-s holtláv	56
AMD 3DNow!	82
AMD Athlon 1,2 GHz	82
anonimitás a weben	99
biztonság	69
bolgarmányok	56
CBR	46
érintérszolgáltatás	69
DDR memória	32, 82
DDR-RAM	82
Direct3D	86
DirectX 8.0	86
D-Pad	56
DVD	104, 108
Dxdiag	86
e-business	69
egyponos bejelentkezés	69
erőviszacsatolás	56
FAT32	92
fdisk	92
felső holtláv	56
font diagram	26
GPU	32
Ground Zero	103
hálózathelyettesítő	69
hangrendszer	104
HAT kapcsoló	56
házmű	104
Intel Pentium 4	16, 82
internet	96
késletlenség	56
korlátozások elmélete	30
kritikus lánc módszere	30
lábpedál-szabályozó	56
LCD PC	13
Linux	92
Lotus 1-2-3	76
Lotus Freelance Grapl	76
Lotus Organizer	78
Lotus SmartSuite ME	76
MP3 tömörítő	46
MPEG audio layer 3	46
NGM módszer	26
optikai egér	14
PowerPoint	82
processzor	123
projektmenedzsment	26
projektor	104
skalázható vektorgrafika	66
SMS	21
Socket A	82
SRD DRAM	32
stabil középállás	56
sugaras kiterítés	56
SUSE Linux 7.1	92
SVG	66
SWF	66
szerzői jog	24, 46
 tárolószerver	17
THX	107
toleráló-szabályozó	56
tűzfal	69
UMTS	10
videokártya beszerelése	43
videokártyák	32
videokonferencia	12
virtuális magánhálózat	69
virusvédelem	69
Windows	113
Word	119
Yast2	92

Computer PANORÁMA

2001/7 megjelenik június 22.

internet

Terror az Interneten

Mit sem sejtve ülünk otthon a PC-nk előtt, miközben talán valaki már egy ideje online sétál a postafiókunkban vagy személyes ügyeink kiküldésével foglalkozik. Lehetetlen? Egyáltalán nem. A kémek és a hobbi-pszichopaták sajnos már régóta hétköznapiak számítanak a világhálón.

CP-Business

Álláskeresés a világhálón

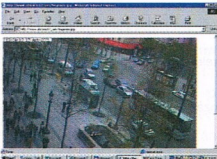
Míg az Európai Unióban és az Egyesült Államokban az internetes állásközvetítő cégek piaca már megállapodott, addig például Magyarországon – egy-két év késéssel – most kezdődik a küzdelem a piac felosztásáért. Összeállításunkban az internetes álláskínálás, illetve -keresés témakörét járjuk körül.

gyakorlat

Webkamerával a háttérben

Egy webkamera felvételének a segítségével vagyakozásteli pillantást vehetünk a párizsi Champs Elysées-re vagy a zsbongó Time Square-re New Yorkban, s a remek felvételeket számítógépünk hát-

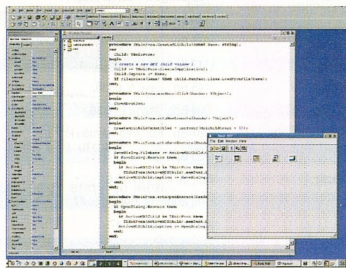

tereként csodálhatjuk. Ráadásul úgy választhatjuk meg ezt a háttérképet, hogy állandóan aktuális legyen.

linux

Borland Kylix 1.0

Sokan vannak, akik Windows alatt nem a parancssoros C fordítókhoz, hanem az intelligens RAD eszközökhöz szoktak, és inkább az egyszerűbben megtanulható *Microsoft Visual Basic*-ben vagy a *Borland Delphi*-ben látják a hatékony és gyors programfejlesztés eszközeit. Úgy tűnik, megfontolta ezt a Borland is, és érdemesnek találja Delphi fejlesztőrendszerét Linux alá is elkészíteni. A elkészült rendszert a *Kylix 1.0* névre keresztelték.

multimédia

Az RTL Klub virtuális stúdiója

A miniatürizálás jóvoltából a már nem is nagyon távoli jövőben a recepció, a bűfé és az öltözők foglalkják majd el a legnagyobb helyet a tévé épületében. A műsorok ugyanis a mindössze 80 négyzetméteres stúdióban készülnek majd, mégpedig nagyrészt virtuálisan. Az RTL Klubnál már működik is egy ilyen „virtuális stúdió”.

Segíthetünk?

GOND VAN A SZÁMÍTÓGÉPÉVEL?

Bizonyára Önnel is előfordult már, hogy nem úgy működött a gépe, ahogy szeretete volna. Ha a hardverével kapcsolatban lennének kérdései, forduljon tesztlaboratóriumunk munkatársaihoz, akik készséggel segítenek.

Köhler Zsolt, ☎ 4566-976

A következő témákban tud segíteni: alaplap, processzor, memória, hang- és videokártya, merevlemez, CD-olvasó és -író, valamint DVD-olvasó, hálózatok

Gyarmati László, ☎ 4566-977

A következő témákban tud segíteni: projektor, DVD-film, mobiltelefon

Nákovics László

A következő témában tud segíteni: programok telepítése

laszlo.nakovics@cpanorama.hu
zsolt.kohler@cpanorama.hu
laszlo.gyarmati@cpanorama.hu

KÉRDÉSEI VOLNÁNAK AZ AKTUÁLIS SZÁMMAL KAPCSOLATBAN?

Ha a megjelenő cikkekkel kapcsolatban érdeklik további információk, esetleg kíváncsi az újságunkba szereplő cégekre, keresse meg szerkesztőinket!

Gyarmati László: 456-6960

Bányai Ferenc: 456-6962

laszlo.gyarmati@cpanorama.hu
ferenc.banyai@cpanorama.hu

A CP KOMPAKTLEMEZEIVEL KAPCSOLATBAN ÉRDEKLŐDNE?

Ne habozzon megkérteni szerkesztőségünket, ha a CP CD-inek tartalmáról, a programok telepítéséről, futtatásukról szeretne többet is megtudni.

laszlo.nakovics@cpanorama.hu

RÉGEBBI KIADVÁNYAINKAT, KÜLÖNSZÁMAINKAT, KÖNYVEINKET SZERETNE MEGRENDELNI, ELŐFIZETNE A CP-RE?

Ha Önnek hiányzik valamelyik régebbi Computer Panorámá, szeretne különszámainkból, könyveinkből rendelni, akkor forduljon terjesztési osztályunkhoz. Ugyancsak itt rendelheti meg a Computer Panorámát, akár két évre előre.

Jancsó Emőke 456-6964

emoke.jancso@cpanorama.hu

CP AZ INTERNETEN IS!

Ha Ön felkeresi weblapunkat a www.computerpanorama.hu címen, akkor tájékozódhat kiadványainkról, belepozhat aktuális számunkba, érdekesebbnél olvashatja a számítástechnikai világ legfrissebb híreit, s megrendelheti ingyenes hírlevélünket.

SZÁMÍTÁSTECHNIKAI ESZKÖZT SZERETNE VÁSÁROLNI?

Ha új számítástechnikai eszközt szeretne venni, lapozza fel újságunk ComPass rovatát. Itt nemcsak árak és termékek szerint csoportosítva találhatja meg a legaktuálisabb piaci kínálatot, hanem a mindenkor akciós termékekről is értesülhet.

Computer
PANORÁMA

Számítástechnikai havi szaklap

XII. évfolyam 6. szám

Főszerkesztő: Horváth Annamária
Főszerkesztő-helyettes: Bányai Ferenc
Művészeti vezető: Iszka Ildikó
Főmunkatárs: Gyarmati László
Tervezőszerkesztő: Dancs Katalin
Szerkesztők: Nákovics László, Szincskák László
A tesztlabor vezetője: Forgács Péter
Munkatárs: Köhler Zsolt
Titkárságvezető: Szőke Erika

Alapító főszerkesztő: G. Kocsis Krisztf

Szerkesztőség:

1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.
Telefon: 456-6888, fax: 456-6970
E-mail: c.panorama@cpanorama.hu
Internet: <http://www.computerpanorama.hu>
Címnap: STÉG Stúdió

Kiadó: A HVG Kiadó és a WEKA
Computerzeitschriften-Verlag GmbH
közös vállalata,
a Computer Panoráma Kiadói Kft.
Computer Panoráma Verlag GmbH

Felülső kiadó: Dely Tamás ügyvezető igazgató
1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.
Telefon: 456-6888

Terjesztés:

Mosolygó Kitti marketing- és terjesztési vezető
1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.
Telefon: 456-6964, fax: 456-6970, e-mail:
terjesztes@cpanorama.hu

Ügyfélszolgálat hétfő-péntek: 9-17 óráig

Terjesztő: a Hírker Rt., az NH Rt. és alternatív terjesztők

Előfizetéses terjesztő a Magyar Posta Rt.

Hirdetésfelvétel:

hirdetés vezető: Tasnádi Rózsa
hirdetés szervező: Farkas Zsuzsa,
Kuba Ilona, Tóth Endre
1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.,
Telefon/fax: 456-6974, fax: 456-6970
E-mail: c.panorama@cpanorama.hu

Hirdetésfelvétel Németországban:

Telefon: 0049-8121-95-1182
Telefax: 0049-8121-95-1627
E-mail: cpacheco@internet-magazin.de

Előfizetés: a kiadónál személyesen, levélben, e-mailben, weboldalunkon vagy a postahivatalokban, a hirdapékbeszítőknél és a Hírapp-Előfizetési és Elektronikus Posta Igazgatóság (HELP)
1900 Bp. XIII., Lehel út 10/A, a Postabank Rt.
219-98636/021-12799 pénzforgalmi jelzőszámon.

Előfizethető OTP bankkártyával a 266-0000 telefonszámon (H-Szo, 9-20 óráig).
A régebbi számokat keresse a kiadóban, telefon: 456-6964, 1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.

A Computer Panorámát készítette:

Levilágítás: HVG Press
Nyomatás: Révai Nyomda Kft.
1037 Budapest, Kungunda útja 68.
Felelős vezető: Lázár László ügyvezető igazgató

A Computer Panorámában megjelenő valamennyi cikket és listát szerzői jog védi. Másolásuk bármilyen formája – fotokópia, mikrofilm készítése, adatrendszerekben való tárolása stb. – kizárólag a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

A Hírek és a ComPass rovatban közvetlenül a gyártóktól, illetve a forgalmazóktól származó információkat közlünk.

Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a különböző akciókon, játékokon résztvevők által megadott adatok nyilvánartásunkba kerülnek. Az adatok megadásával hozzájárulnak ahhoz, hogy a kiadónk akcióira, kiadványaira, szolgáltatásaira felhívjuk a figyelmüket. Szerkesztőségünk a lapban megjelenő hirdetésekkel a lehető legnagyobb alaposággal gondozza, tartalmukért viszont nem vállal felelősséget.

ISSN 0865-5243

HÍR

Új ügyvezető a Scala élén

A Scala Business Solutions Bohnerné Kiss Juditot nevezte ki a Scala ECE Hungary Kft. ügyvezető igazgatójává. Új szerepkörében Bohnerné Kiss Judit a magyar leányvállalat napi működéséért lesz felelős, és a nagyvállalat stratégiáját igyekszik majd sikerre vinni a helyi képviseletnél. A helyi ügyfélszolgálat továbbfejlesztésében egyik fő feladata az lesz, hogy gondoskodjon az ügyfelekkel fenntartott jó kapcsolatokról.

– A Scala ECE Hungary Kft. élén az utóbbi néhány évben többen is megfordultak. Derült égből villámcsapásként érte mostani kinevezése?

– A kinevezésem nem volt teljesen váratlan: gyakorlatilag már az idekerülesem idején beszélünk róla akkori főnökömmel. A Scalának is, akárcsak minden multinacionális cégnek, amely betört Magyarországra, van egy normális fejlődési útja: először – talán amiatt, hogy a különböző típusú menedzsment metodológiákat a piacfejlesztés időszakában könnyebben és gyorsabban át tudják adni a helyi leányvállalatoknak – az első számú vezetők, s néha még a második vezetői vonal is külföldiekből áll. Ez nem azt jelenti, hogy a cégek nem becsülik a magyar (vagy lengyel, bolgár stb.) szakembereket, hanem egy teljesen természetes folyamatról van szó. Ehhez az is hozzátartozik, hogy minél előbb szeretnék meglépni a második lépést – az a helyi vezető kinevezését –, mivel a hazai kulturális ismeretek és a közös nyelv talán még hatékonyabbá teszik a munkát.

Beszélgetés Bohnerné Kiss Judittal, a Scala ECE Hungary Kft. ügyvezető igazgatójával

Globalitás és egyszerűség

– A Scala azért is különleges helyzetben van, mivel évek óta jelentős magyar fejlesztőgárdát foglalkoztat, s így felelősen akár magyar cégnek is tekinthető. Új igazgatóként tervez-e további súlypontátelhelyezést a mi javunkra?

– A Scala eddig is komoly magyar cégek (is) számított. A cég közép-kelet-európai jelenléte már a kezdetektől igen erőteljes volt, s Budapest volt ennek a terjeszkedésnek a központja. Ezek a hagyományok mind a mai napig élnek, így nem szükséges tovább erősíteni a magyarországi jelenlétet.

– A kinevezéséről kiadott sajtóközleményben az áll, hogy erősítene kell a Scala ECE ügyfélszolgálati tevékenységét. Erről rögtön a ma oly divatos CRM jut az ember eszébe...

– Amellett, hogy a mi szoftverünk nagyon jó megoldást kínál bármely közép-vállalat számára, jól tudjuk, hogy nem mindig a szoftverek funkcionalitása az elsődleges, hanem az, hogy a szállítócég mennyire megbízható, mennyire életképes, mennyire hosszú távú a piaci jelenléte, és mennyire elégedettek vele a jelenlegi ügyfelei, ami aztán biztató lehet a jövőbeni ügyfelek számára is. Nos, én azt szeretném elérni, hogy a jelenlegi ügyfeleink elégedettek legyenek, és hosszú évekre még partnereink maradjanak.

– Minden cég megfogalmazza saját stratégiáját, küldetését. Bizonyára a Scalának is vannak stratégiai elképzelései.

– A Scala szeretné a lokális ügyfelek számára lehetővé tenni a globális üzleti folyamatokban való részvételt. Ezt sugallja szlogenünk is: „Making global business simple” – azaz globálisan üzletelni, egyszerűen. Szeretnénk továbbá elérni, hogy valamilyen ügyfelünk arra fordíthassa az emberi erőforrást, amire az való –

hozzáadottérték-teremtésre, a kreativitás kihasználására –, és minden könnyen és gyorsan reprodukálható üzleti folyamatot, algoritmizálható lépést levegyünk a vállárol.

Míg a 90-es években a tranzakciós rendszereknek, az integrált vállalatirányítási rendszereknek a fő funkciója az volt, hogy lehetővé tegyék a költségek csökkentését, most már azt várják el a felhasználók, hogy járuljunk hozzá a gyorsabb döntéshozatalhoz, az árbevétel-növekedéshez, a termék útjának lerövidítéséhez az ötlet megjelenésétől a piacra kerülésig.

BÁNYAI FERENC

NÉVJEGY

Bohnerne Kiss Judit

Bohnerne Kiss Judit 1985-ben közgazdászként végzett, később tanulmányait a philadelphiai ST Joseph University-n folytatta, utána pedig a mérlegképes könyvelői végzettséget is megszerelte. Következett egy franciaországi tréning, majd a Certified Information System Auditor diploma megszerzése.

1985 és 1994 között a Skála-Coopnál töltött be különféle pozíciókat, majd a SC Johnson Kft. következett, ahol többek között pénzügyi igazgatóként tevékenykedett.

1999 júliusában került a Scala céghez a magyar leányvállalat operatív igazgatójaként. Miután irányítása alatt a Scala Magyarország sikeresen átlépett az új évezredbe, tavaly novemberben az egész közép-kelet-európai régió termékekért és szolgáltatásokért felelős igazgatójává, most pedig a magyarországi képviselet ügyvezető igazgatójává léptették elő.

SAMSUNG

ELECTRONICS

Egyenesen tökéletes.

Samsung **DynaFlat** és **NaturalFlat** síkképcsöves monitorok – egyedülálló választék az egyenes megoldások kedvelőinek.

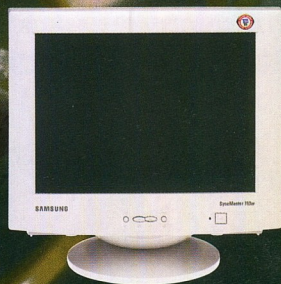
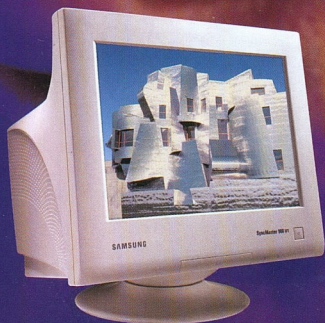
Ha Ön is úgy érzi a domború formák kora lejárt, ha Önnek csak a tökéletes a megfelelő, ha nem hajlandó kompromisszumokra és kifogástalan minőséget keres, tudjuk a választ: a világ legnagyobb monitorgyárában a legkorszerűbb technológiával készült Samsung **DynaFlat** és **NaturalFlat** monitorok egyedülálló síkképcsővükkel és

szemetgyönyörködtető megjelenésükkel

könnyítik meg munkáját, akár munkahelyén, akár otthoni felhasználóként ül a számítógéphez.

Vessen rájuk egy pillantást.

A többi magától jön...

SyncMaster 1200NF

SyncMaster 900NF

SyncMaster 700NF

SyncMaster 900IFT

SyncMaster 700IFT

SyncMaster 753DF

SAMSUNG DIGITall
everyone's invited™

A tökéletesen sík külső és belső felületű **FLATRON®** monitor.

A **FLATRON®** monitor előnyei:

- Szemkímélő képernyő
- Torzításmentes képalkotás
- Feszültségkiegyenlítő vonaltól mentes kép

FLATRON®

LG Electronics Magyar Kft.
<http://www.flatron.com>
 TEL: 36-1-455-6060 FAX: 36-1-455-6066

